H. C. ANDERSENS
EVENTYR

Digitized by the Internet Archive
in 2025

https://archive.org/details/bwb_Y0-BSO-165_3

H. C. ANDERSENS EVENTYR

NY, KRITISK UDGAVE MED KOMMENTAR

VED

HANS BRIX OG ANKER JENSEN

III BIND

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK FORLAG - KØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCCXIX

GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KØBENHAVN

INDHOLD

	Side
Et godt Humeur	7
Hjertesorg	14
Alt paa sin rette Plads!	18
Nissen hos Spekhøkeren	32
Om Aartusinder	38
Under Piletræet	43
Fem fra en Ærtebælg	69
Et Blad fra Himlen	76
„Hun duede ikke“	82
Den sidste Perle	94
To Jomfruer	99
Ved det yderste Hav	103
Pengegrisen	107
Ib og lille Christine	111
Klods-Hans	130
„Ærens Tornevei“	137
Jødepigen	144
Flaskehalsen	152
De Vises Steen	167
Suppe paa en Pølsepind	192
Pebersvendens Nathue	217
„Noget“	238
Det gamle Egetræes sidste Drøm	250
ABC-Bogen	259
Dynd-Kongens Datter	267
Hurtigløberne	330

Klokkedybet 336
Den onde Fyrste. 342
Vinden fortæller om Valdemar Daae og hans Døttre 347
Pigen, som traadte paa Brødet 365
Taarnvægteren Ole. 381
Anne Lisbeth 392

Kommentar 411

ET GODT HUMEUR

EFTER min Fader har jeg faaet den bedste Arvepart, jeg har faaet et godt Humeur. Og hvem var min Fader? Ja, det kommer nu ikke Humeuret ved! han var livlig og trivelig, fed og rund, hans Ydre og Indre ganske i Strid med hans Embede. Og hvad var hans Embede, hans Stilling i Samfundet? Ja, skulde det skrives ned og trykkes lige i Begyndelsen af en Bog, saa er det rimeligt at Flere, naar de læste det, lagde Bogen tilside og sagde, det seer mig saa uhyggeligt ud. jeg skal ikke

have af den Slags. Og dog var min Fader hverken Rakker eller Skarpretter, tvertimod, hans Embede bragte ham tidt i Spidsen for Stadens allerhæderligste Mænd, og han var der ganske i sin Ret, ganske paa sin Plads; han maatte være forrest, foran Bispen, foran Prindser af Blodet — og han var forrest — — han var Liigvogns-Kudsk!

Nu er det sagt! og det kan jeg sige, at naar man saae min Fader sidde der høit, foran paa Dødens Omnibus, iført sin lange side, sorte Kappe, og med den sortbefryndsede trekantede Hat paa Hovedet, og dertil saae hans Ansigt, der livagtigt var, som man aftegner Solen, rundt og leende, saa kunde man ikke tænke paa Sorg og Grav; det Ansigt sagde: „det gjør ikke Noget, der bliver meget bedre, end man troer!“

See, fra h a m har jeg mit gode Humeur og den Vane, jævnlig at gaae ud paa Kirkegaarden; og det er meget fornøieligt, naar man kun kommer der med et godt Humeur, — og saa holder jeg Adresseavisen, ligesom ogsaa han gjorde.

Jeg er ikke ganske ung, — jeg har hverken Kone, Børn eller Bibliothek, men som sagt, jeg holder Adresseavisen, den er mig nok, den er mig det bedste Blad, og det var den ogsaa for min Fader; den gjør sit gode Gavn og har Alt hvad et Menneske behøver at vide: hvem der prædiker i Kirkerne og hvem der prædiker i de nye Bøger! hvor man faaer Huus, Tjenestefolk, Klæder og Føde, hvem der „s æ l g e r u d“ og hvem der

selv gaaer ud, og saa seer man saa megen Velgjørenhed og saa mange uskyldige Vers, der ikke gjør Noget! Ægtestand, der søges og Stævnemøder, som man indlader og ikke indlader sig paa; altsammen simpelt og naturligt! Man kan saamæn meget godt leve lykkeligt og lade sig begrave, ved at holde Adresseavisen — og saa har man ved sit Livs Ende, saa deiligt meget Papir, at man kan ligge blødt paa det, dersom man ikke holder af at ligge paa Høvlspaaner.

Adresseavisen og Kirkegaarden, det er og var altid mine to meest aandsvækkende Spadserefarter, mine to meest velsignede Bade-Anstalter for det gode Humeur.

Enhver kan nu gaae ind i Adresseavisen; men gaae med mig paa Kirkegaarden, lad os komme der, naar Solen skinner og Træerne ere grønne; lad os gaae mellem Gravene! hver af disse er som en lukket Bog med Ryggen opad, man kan læse Titelen, som siger hvad Bogen indeholder og siger dog Ingenting; men jeg veed Besked, veed den fra min Fader og fra mig selv. Jeg har det i min Gravbog, og det er en Bog, jeg selv har gjort, til Nytte og Fornøielse; der ligge de Allesammen, og endnu nogle Flere!

Nu er vi paa Kirkegaarden.

Her, bag det hvidmalede Pinde-Gitter, hvor der indenfor engang stod et Rosentræ, — nu er det borte, men en Smule Eviggrønt fra Naboens Grav strækker sin grønne Finger derind, for dog at gjøre lidt Stads, — hviler en meget ulykkelig Mand, og dog, da han levede,

stod han sig godt, som man siger, havde sit gode Udkomme, og Lidt til, men han tog sig Verden for nær, det vil sige Kunsten. Sad han en Aften i Theatret for at nyde med sin hele Sjæl, saa var han reent fra det, naar bare Maskinmesteren satte for stærkt et Lys i hver Kjæve paa Maanen, eller Luft-Soffiten hang foran Coulissen hvor den skulde hænge bagved, eller der kom et Palmetræ paa Amager, Caktus i Tyrol og Bøgetræer høit oppe i Norge! Kan det ikke være lige eet og det samme, hvem tænker over Sligt! det er jo Comedie. og den skal man fornøie sig over. — Saa klappede Publicum for meget, saa klappede det for lidt. „Det er vaadt Brænde," sagde han „det vil ikke fænge iaften!" og saa vendte han sig om for at see, hvad det var for Folk, og saa saae han at de loe galt, loe paa Steder hvor de ikke skulde lee, og det ærgrede han sig over og led ved og var et ulykkeligt Menneske, og nu er han i Graven.

Her hviler en meget lykkelig Mand, det vil sige, en meget fornem Mand af høi Byrd, og det var hans Lykke, thi ellers var der aldrig blevet Noget af ham, men Alt er nu saa viseligt indrettet i Naturen, at det er en Fornøielse at tænke derpaa. Han gik broderet for og bag og var anbragt i Storstuen, som man anbringer den kostelige, perlebroderede Klokkestreng, den har altid bag ved sig en god tyk Snor, der gjør Tjenesten; han havde ogsaa en god Snor bagved, en Substitut, der gjorde Tjenesten og gjør den endnu bag

en anden ny, broderet Klokkestreng. Alting er nu saa viseligt indrettet, at man sagtens kan have et godt Humeur.

Her hviler, ja, det er nu saa meget sørgeligt —! her hviler en Mand, som i syv og tredsindstyve Aar havde tænkt paa at sige et godt Indfald; han levede alene for at faae et godt Indfald, og saa fik han virkelig eet, efter egen Overbeviisning, og blev saa glad at han døde i det, døde af Glæde over at have faaet det, og Ingen nød Gavn deraf, Ingen hørte det gode Indfald. Jeg kan nu tænke, at han ikke engang har Ro i sin Grav for det gode Indfald, thi sæt, at det var et Indfald, der maatte siges til Frokost, naar det skulde gjøre Virkning, og at han som Død kun kan, efter almindelig Mening, komme frem ved Midnat, saa passer ikke Indfaldet til Tiden, Ingen leer og han kan gaae i Graven igjen med sit gode Indfald. Det er en sørgelig Grav.

Her hviler en meget gjerrig Madame; mens hun levede, stod hun op om Natten og miavede, for at Naboerne skulde troe at hun holdt Kat; saa gjærrig var hun!

Her hviler en Frøken af god Familie! altid i Selskab skulde hun lade sin Sangstemme høre, og saa sang hun med: *„mi manca la voce!“* det var den eneste Sandhed i hendes Liv!

Her hviler en Jomfru af en anden Slags! Naar Hjertets Kanarifugl begynder at skrige op, saa putter Fornuften Fingrene i Ørene. Skjøn-Jomfru stod i Ægte-

stands Glorie —! det er en Hverdagshistorie — men det er pent sagt. Lad de Dode hvile!

Her hviler en Enkefrue, der havde Svanesang i Munden, og Ugle-Galde i Hjertet. Hun gik om i Familier paa Rov efter Næstens Mangler, ligesom i gamle Dage „Politivennen" gik om for at finde et Rendesteensbræt, som ikke var der. . .

Her er en Familiebegravelse: hvert Led af den Slægt holdt saadan sammen i Troen, at om hele Verden og Avisen sagde: „saaledes er det!" og da den lille Son kom fra Skolen og sagde: „jeg har hort det paa den Maade!" saa var hans Maade den eneste rigtige, for han var af Familien. Og vist er det, at traf det sig saa, at Familiens Gaardhane galede ved Midnat, saa var det Morgen, om endogsaa Vægteren og alle Byens Uhre sagde, det er Midnat.

Den store Goethe slutter sin „Faust" med, at den „kan fortsættes", det kan ogsaa vor Vandring herud paa Kirkegaarden: her kommer jeg tidt! gjør En eller Anden af mine Venner eller Ikke-Venner mig det for broget, saa gaaer jeg herud, opsøger en Gronsværs-Plads og indvier den til ham eller hende, hvem jeg vil have begravet, og saa begraver jeg dem strax, saa ligge de der dode og magteslose, indtil de som nye og bedre Mennesker vende tilbage. Deres Liv og Levnet, seet fra min Side, skriver jeg ind i min Gravbog, og saaledes skulde alle Mennesker bære sig ad, ikke ærgre sig, naar Nogen gjør dem det for galt, men strax be-

grave dem, holde paa sit gode Humeur og paa Adresseavisen, dette af Folket selv skrevne Blad, tidt med paaholdt Pen.

Kommer den Tid, at jeg selv med mit Livshistorie skal indbindes i Graven, saa sæt som Indskrift:

„Et godt Humeur!“

Det er min Historie.

HJERTESORG

DET er egentligt en Historie i to Dele, vi her komme med; første Deel kunde gjerne være borte, — men den giver Forkundskaber, og de ere nyttige!

Vi opholdt os inde i Landet paa en Herregaard, og saa traf det sig, at Herskabet der, for en Dagstid, tog bort. Da kom der fra nærmeste Kjøbstad en Madame, hun havde sin Moppe med og kom for, som hun sagde, at man skulde tage „Actier" i hendes Garveri. Sine Papirer havde hun med, og vi raadede hende, at slaae en Convolut om dem og uden paa at skrive Gaardeie-

rens Adresse: „Generalkrigskommissair, Ridder, etcetera.“

Hun hørte paa os, hun tog Pennen, standsede, og bad os om at gjentage Udskriften, men langsomt. Vi gjorde det, og hun skrev; men midt i „Generalkrigs“ blev hun staaende, sukkede og sagde: „jeg er kun et Fruentimmer!“ Moppen havde hun sat paa Gulvet, mens hun skrev, og han knurrede; han var jo ogsaa taget med for sin Fornøielse og Sundheds Skyld, og saa skal man ikke sættes paa Gulvet. Braknæse og Fleskeryg var hans Udvortes.

„Han bider ikke!“ sagde Madamen, „han har ingen Tænder. Han er ligesom Lem af Familien, trofast og arrig, men dette er han tirret til af mine Børnebørn; de lege Bryllup, og saa vil de have ham til at være Brudepige, og det anstrenger ham, det gamle Skind!“

Og hun afleverede sine Papirer og tog Moppen paa Armen. Det er første Deel — som nok kunde undværes!

„Moppen døde!“ det er anden Deel.

Det var en Ugestid efter; vi kom til Kjøbstaden og tog ind paa Gjestgiverstedet. Vore Vinduer vendte ud til Gaarden, der ved et Plankeværk var deelt i to Dele; i den ene her hang Skind og Huder, raae og barkede; her stod alle Materialer til et Garveri, og det var Enkens. — Moppen var død i denne Morgen og begravet her i Gaarden; Enkens Børnebørn, det vil sige Garverenkens, for Moppen havde ikke været gift, klappede

Graven til, og det var en deilig Grav, det maatte være en Fornøielse at ligge der.

Graven var indhegnet med Potteskaar, og bestrøet med Sand; øverst paa den havde de sat en halv Øl-Flaske med Halsen op, og det var slet ikke allegorisk.

Børnene dandsede rundt om Graven, og den ældste af Drengene, en practisk Yngling paa syv Aar, foreslog, at der skulde være en Udstilling af Moppens Grav og det for Alle fra Strædet; Adgangen maatte betales med en Seleknap, det var Noget enhver Dreng havde, og han ogsaa kunde levere for Smaapigerne; og det Forslag blev eenstemmigt antaget.

Og alle Børn fra Strædet og Bagstrædet med kom og gav deres Knap; der vare Mange, der kom til at gaae med een Sele den Eftermiddag, men saa havde man seet Moppens Grav, og det var nok saa Meget værd.

Men udenfor Garvergaarden, tæt op til Laagen der, stod en lille pjaltet Unge, saa yndigt skabt, med det deiligste krøllede Haar og Øine saa blaae og klare, at det var en Lyst; hun sagde ikke et Ord, hun græd ikke heller, men saae saa langt hun kunde, hver Gang Laagen aabnedes. Hun eiede ikke en Knap, vidste hun, og blev derfor sørgmodig staaende udenfor, stod der til de Alle havde seet af, og Alle vare gaaede bort; da satte hun sig ned, holdt de smaa brune Hænder for Øinene og brast i Graad; hun alene havde ikke seet Moppens Grav. Det var Hjertesorg og stor, som den Voxnes tidt kan være det.

Vi saae det ovenfra — og ovenfra seet — denne, som mange af vore og Andres Sorger, — ja saa kunne vi lee af dem! — det er Historien, og Den, som ikke forstaaer den, kan tage Actier i Enkens Garveri.

ALT PAA SIN RETTE PLADS!

DET er over hundrede Aar siden!

Der laae bag Skoven ved den store Indsø en gammel Herregaard, og rundtom den var der dybe Grave, hvori voxte Dunhammere, Siv og Rør. Tæt ved Broen til Indkjørsels-Porten stod et gammelt Piletræ, der heldede sig ud over Rørene.

Omme fra Huulveien lød Horn og Hestetrampen, og derfor skyndte den lille Gaasepige sig med at faae Gæssene tilside fra Broen, før Jagt-Selskabet kom galopperende; det kom i saadan en Fart, at hun gesvindt maatte springe op paa en af de høie Stene ved Broen,

for ikke at blive redet overende. Halv Barn var hun endnu, fiin og spinkel, men med et velsignet Udtryk i sit Ansigt og to rare, klare Øine; men det saae Herremanden ikke paa; i den flyvende Fart han kom, vendte han Pidsken i sin Haand, og af raa Lystighed stødte han hende med Skaftet lige for Brystet saa hun gik bag over.

„Alt paa sin rette Plads!“ raabte han, „i Skarnet med Dig!“ og saa loe han, det skulde nu være saa morsomt, og de Andre loe med; hele Selskabet gjorde Skrig og Skraal og Jagthundene gjøede, det var rigtignok:

„Rige Fugl kommer susende!“

— Gud veed hvor rig han var endda.

Den stakkels Gaasepige greb for sig, i det hun faldt, og fik fat i en af de nedhængende Pilegrene; ved den holdt hun sig oppe over Dyndet, og saasnart Herskab og Hunde vare vel inde af Porten, arbeidede hun paa at komme op, men Grenen knækkede af ved Kronen, og Gaasepigen faldt tungt tilbage i Rørene, da i det samme en kraftig Haand ovenfra greb hende. Det var en vandrende Hosekræmmer, som et Stykke borte havde seet til og skyndte sig nu med at komme hende til Hjelp.

„Alt paa sin rette Plads!“ sagde han i Spøg efter Herremanden og trak hende op paa det Tørre; den afbrækkede Green stillede han hen mod Stedet, hvor den var knækket af, men „paa sin rette Plads“, det gaaer

ikke altid! og saa stak han Grenen ned i den bløde Jord, „groe om Du kan og skjær dem en god Fløite deroppe paa Gaarden!“ han undte Herremanden og hans en dygtig Spidsrods-Marsch; og saa gik han ind paa Herregaarden, men ikke op i Høisalen, dertil var han for ringe! ind til Folkene i Borgstuen kom han, og de saae paa hans Varer og kjøbslog; men oppe fra Gildesbordet lød Skraal og Vræl, der skulde være Sang, de kunde den ikke bedre. Der lød Latter og Hundehyl, der var stor Fraadsen og Sviren; Viin og gammelt Øl skummede i Glas og Kruus, og Liv-Hundene aad med; eet og andet Bæst af dem blev af Junkerne kysset, efterat det først med den lange Ørelap var tørret om Snuden. Hosekræmmeren blev kaldt derop med sine Varer, men kun for at de kunde have deres Spads med ham. Vinen var gaaet ind og Forstanden ud. De heldte Øl i en Strømpe til ham, at han kunde drikke med, men gesvindt! det var nu saa overordenligt snildt og til Griin. Hele Drift Qvæg, Bønder og Bøndergaarde bleve satte paa eet Kort og tabte.

„Alt paa sin rette Plads!“ sagde Hosekræmmeren, da han igjen var vel udenfor Sodoma og Gomorra, som han kaldte det. „Den aabne Landevei, det er min rette Plads, deroppe var jeg slet ikke i mit Es.“ Og den lille Gaasepige nikkede til ham fra Markledet.

Og der gik Dage og der gik Uger, og det viste sig, at den afbrækkede Pilegreen, som Hosekræmmeren havde stukket ned ved Vandgraven, holdt sig stadig frisk og

grøn, ja at den skjød endogsaa nye Skud; den lille Gaasepige saae, at den maatte have fæstet Rod, og hun glædede sig saa inderligt derover, det var hendes Træ, syntes hun.

Ja, med det gik det fremad, men med alt Andet paa Gaarden gik det svært tilbage ved Sviir og ved Spil; det er to Triller, som ikke ere gode at staae paa.

Der var ikke gaaet sex Aar, saa vandrede Herremanden med Pose og Stav, som fattig Mand, fra Gaarden og den blev kjøbt af en rig Hosekræmmer, og det var just ham, som havde været til Spot og Griin og var budt Øl i en Strømpe; men Ærlighed og Driftighed, de give god Medbør, og nu var Hosekræmmeren Herre paa Gaarden; men fra den Stund kom der aldrig Kortenspil der; „det er en slem Læsning," sagde han, „den kommer derfra, at da Fanden første Gang saae Bibelen, vilde han vrænge en efter, der skulde være ligesaadan, og saa opfandt han Kortenspillet!"

Den nye Herremand tog sig en Frue, og hvem var hun, det var den lille Gaasepige, som altid havde været skikkelig, from og god; og i de nye Klæder saae hun ud saa fiin og kjøn, som var hun født en fornem Jomfru. Hvorledes gik det til? Ja, det er for lang en Historie i vor travle Tid, men det gik til, og det Vigtigste kommer bagefter.

Velsignet og godt var der paa den gamle Gaard, Moder stod selv for det Indvendige og Fader for det Ud-

vendige; det var ligesom Velsignelsen vældede frem, og hvor Velstand er, der kommer Velstand til Huse. Den gamle Gaard blev pudset og malet, Gravene rensede og Frugttræer plantede; venligt og godt saae der ud og Stuegulvet var blankt som et Spækkebræt. I den store Sal sad om Vinteraftnerne Madamen med alle sine Piger og spandt Uldent og Linned; og hver Søndagaften læstes der høit af Bibelen, og det af Justitsraaden selv, for han blev Justitsraad, Hosekræmmeren, men det var først paa hans meget gamle Dage. Børnene voxte til, — der kom Børn, — og alle bleve de vel oplærte, men de havde jo ikke lige gode Hoveder, saadan som det er i enhver Familie.

Men Pilegrenen udenfor var blevet til et heelt prægtigt Træ, der stod frit og ubeskaaret, „det er vort Stamtræ!“ sagde de gamle Folk, og det Træ skulde holdes i Agt og Ære! sagde de til Børnene, ogsaa til dem som ikke havde gode Hoveder.

Og nu var der gaaet hundrede Aar.

Det var i vor Tid; Søen var blevet til en Mose, og den gamle Herregaard var ligesom visket ud; der stod en aflang Pyt Vand, med lidt Steensætning til Siden, det var Resten af de dybe Grave, og her stod endnu et prægtigt gammelt Træ, der heldede sine Grene, det var Stamtræet; det stod og viste, hvor smukt et Piletræ kan være, naar det faaer Lov til at skjøtte sig selv. — Det var jo rigtignok revnet midt i Stammen, lige nede fra Roden og op til Kronen, Stormen havde dreiet det lidt,

men det stod, og fra alle Revner og Sprækker i det, hvor Vind og Veir havde lagt Muld-Jord, voxte Græs og Blomster! især øverst, hvor de store Grene deelte sig, var der ligesom en heel lille hængende Have med Hindbær og Fuglegræs, ja endogsaa et lille bitte Rønnebærtræ havde der rodfæstet sig og stod saa slankt og fiint midt oppe i det gamle Piletræ, der speilede sig i det sorte Vand, naar Vinden havde drevet Andemaden hen i et Hjørne af Vandpytten. — En lille Sti, hen over Hovmarken, førte tæt her forbi.

Høit paa Banken ved Skoven, med en deilig Udsigt, laae den nye Gaard, stor og prægtig, med Glasruder saa klare, at man skulde troe, at der slet ingen var. Den store Trappe ved Døren saae ud, som om den havde Lysthuus paa af Roser og storbladede Planter. Græspletten var saa reen grøn, som om hvert Straa blev seet efter Morgen og Aften. Inde i Salen hang kostelige Malerier, og der stod med Silke og med Fløiel Stole og Sophaer, der næsten kunde gaae paa deres egne Been, Borde med blanke Marmorplader, og Bøger i Saffian og Guldsnit .... jo, det var rigtignok rige Folk, som boede her, det var fornemme Folk, her boede Baronens.

Det Ene svarede der til det Andet. „Alt paa sin rette Plads!“ sagde de ogsaa, og derfor var alle de Skilderier, som engang havde været til Stads og Hæder paa den gamle Gaard, nu ophængte i Gangen til Karlekammeret; rigtigt Skrammel var det, især to gamle Portrai-

ter, det ene en Mand i rosenrød Kjole og med Paryk, det andet en Dame med puddret opsat Haar og en rød Rose i Haanden, men begge omgivne eens med en stor Krands af Pilegrene. Der var saa mange runde Huller i de to Billeder, og det kom af at de smaa Baroner altid gik og skjød deres Flitsbuer af paa de to gamle Folk. Det var Justitsraaden og Justitsraadinden, dem hele Slægten stammede ned fra.

„Men de er ikke rigtig af vor Familie!“ sagde en af de smaa Baroner. „Han var en Hosekræmmer og hun en Gaasetøs. De vare ikke som Papa og Mama!“

Billederne vare noget daarligt Skrammel, og „Alt paa sin rette Plads!“ sagde man, og saa kom Oldefa'er og Oldemo'er paa Gangen til Karlekammeret.

Præstesønnen var Huuslærer der paa Gaarden; han gik en Dag med de smaa Baroner og deres ældste Søster, der lige nylig var confirmeret, og de kom henover Stien, ned mod det gamle Piletræ; og medens de gik, bandt hun en Bouquet af Markens Gront; „Alt paa sin rette Plads,“ og det blev et Skjønheds-Hele. Imidlertid hørte hun dog meget godt efter Alt hvad der blev sagt, og det glædede hende saameget at høre Præstesønnen fortælle om Naturens Kræfter og Historiens store Mænd og Qvinder; hun var en sund velsignet Natur, adlet i Sjæl og Tanke, og med et Hjerte til ret at omfatte alt Skabt af Gud.

De standsede nede ved det gamle Piletræ; den mindste af Baronerne vilde saa gjerne have sig en Floite

skaaret, det havde han før faaet af andre Piletræer, og Præstesønnen brød en Green af.

„O gjør det ikke!“ sagde den unge Baronesse; men saa var det gjort. „Det er jo vort gamle berømmelige Træ! jeg holder saa meget af det! ja derfor leer man mig ogsaa ud hjemme, men det er det samme! Der er et Sagn om det Træ —!“

Og nu fortalte hun Alt hvad vi have hørt om Træet, om den gamle Gaard, om Gaasepigen og Hosekræmmeren, som mødtes her og bleve Stam-Forældre til den fornemme Slægt og til den unge Baronesse.

„De vilde ikke lade sig adle, de gamle skikkelige Folk!“ sagde hun. „De havde det Mundheld: „Alt paa sin rette Plads!“ og det syntes de at de ikke kom, naar de for Penge lod sig ophøie. Det var deres Søn, min Bedstefader, som blev Baron, han skal have havt stor Lærdom, været høit anseet og afholdt af Prindser og Prindsesser, været med ved alle deres Fester. Ham holde de Andre hjemme meest af, men, jeg veed ikke selv, der er mig Noget ved det gamle Par, som drager mit Hjerte til dem! der maa have været saa hyggeligt, saa patriarchalsk paa den gamle Gaard, hvor Huusmoderen sad og spandt med alle sine Piger og den gamle Herre læste høit af Bibelen!“

„Det har været prægtige Folk, fornuftige Folk!“ sagde Præstesønnen; og saa vare de lige inde i Tale om Adel og Borgerlig, og det var næsten, som om Præ-

stesønnen ikke hørte til Borgerskabet, saaledes talte han om det at være af Adel.

„Det er lykkeligt at høre til en Slægt, som har udmærket sig! saaledes at have ligesom en Blodets Spore i sig til at gaae frem i det Dygtige. Deiligt er det at eie et Slægt-Navn, der er Adgangskort til de første Familier. Adel betyder ædel, det er Guldmønten, der har faaet i Stempel, hvad den selv er i Værd. — Det er Tidens Tone, og mange Poeter slaae naturligviis ind i den, at Alt hvad adeligt er skal være daarligt og dumt, men hos den Fattige, jo lavere man stiger ned, desmere glindser det. Men det er ikke min Mening, thi det er aldeles galt, aldeles falskt. I de høiere Stænder findes mange gribende skjønne Træk; min Moder har fortalt mig eet, og jeg kunde give flere. Hun var i Besøg i et fornemt Huus i Byen, min Moermo'er, troer jeg, havde opammet den naadige Frue. Min Moder stod i Stuen med den gamle høiadelige Herre; da saae han, at der kom nede i Gaarden en gammel Kone paa Krykker; hver Søndag kom denne og fik et Par Skilling. „Der er den gamle Stakkel, sagde Herren, hun har saa svært ved at gaae!“ — og før min Moder forstod det, var han ude af Døren og nede af Trapperne, han, den halvfjersindstyveaarige gamle Excellence, var selv gaaet ned til den fattige Kone for at spare hende fra at gaae den besværlige Vei op efter den Skillings Hjelp, hun kom efter. Det er jo kun et ringe Træk, men som „Enkens Skjærv“ har den Klang

fra Hjertebunden, Klang fra Menneskenaturen; og derhen skal Digteren pege, i vor Tid just skal han synge derom, det gjør godt, mildner og forsoner! Men hvor et Stykke Menneske, fordi han er af Blod og har Stamtavle, som de arabiske Heste, staaer paa Bagbenene og vrinsker i Gaden, og i Stuen siger: „her har været Folk fra Gaden!“ naar en Borgerlig har været derinde, der er Adelen gaaet i Forraadnelse, blevet til Maske af den Slags, som Thespis gjorde sig dem, og man morer sig over Personen og giver den Satiren i Vold.“

Det var Præstesønnens Tale, den var noget lang, men saa var Fløiten skaaret.

Der var stort Selskab paa Gaarden, mange Gjester fra Omegnen og Hovedstaden. Damer klædte med Smag og uden Smag. Den store Sal ganske opfyldt af Mennesker. Omegnens Præster stode ærbødigst i Klump i et Hjørne, det saae ud, som om der var Begravelse, men der var Fornøielse, men den var endnu ikke sat igang.

Stor Concert skulde der være, og derfor havde den lille Baron sin Pilefløite ind med, men han kunde ikke faae Veir i den, det kunde ikke heller Papa, og derfor duede den ikke.

Der var Musik og Sang, af den Slags, der er meest morsom for dem, som udøver den; forresten nydeligt.

„De er ogsaa Virtuos!“ sagde en Cavaleer, der var sine Forældres Barn; „De blæser Fløite, De skjærer

den selv. Det er Geniet, der behersker — sidder paa høire Side, — Gud bevar'os! jeg følger ganske med Tiden, det maa man. Ikkesandt, De vil henrykke os Alle med det lille Instrument!" og saa rakte han ham den lille Fløite, der var skaaret af Piletræet nede ved Vandpytten, og høit og lydeligt forkyndte han, at Huuslæreren vilde skjænke dem en Solo paa Fløite.

Der skulde gjøres Nar af ham, det var let at forstaae, og Huuslæreren vilde saa ikke blæse, skjøndt han nok kunde, men de trængte paa, de nødte ham, og saa tog han Fløiten og satte den for Munden.

Det var en underlig Fløite! der lød en Tone, saa udholdende, som den klinger fra Damp-Locomotivet, ja meget stærkere; den lød over hele Gaarden, Haven og Skoven, milevidt ud i Landet, og med Lyden kom der en Stormvind, som bruste: „Alt paa sin rette Plads!" — og saa fløi Papa ligesom baaret af Vinden, ud af Gaarden, og lige lukt ind i Røgterhuset, og Røgteren fløi op — ikke i Storstuen, der kunde han ikke komme, nei op i Tjenerkammeret, mellem det fine Tjenerskab, der gik i Silkestrømper, og de stolte Karle bleve som gigtslaaede ved, at saadan en ringe Person turde sætte sig til Bords mellem dem.

Men i Høisalen fløi den unge Baronesse op ved den øverste Bordende, hvor hun var værdig at sidde, men Præstesonnen fik Sæde ved Siden af, og der sad de begge To, som om de var et Brudepar. En gammel Greve af Landets ældste Slægt blev urokket paa sin

Hæders-Plads; for Fløiten var retfærdig, og det skal man være. Den vittige Cavaleer, der var Skyld i Fløitespillet, han der var sine Forældres Barn, fløi paa Hovedet ind imellem Hønsene, men ikke alene.

En heel Miil ud i Landet lød Fløiten, og der hørtes store Begivenheder. En rig Grosserer-Familie, der kjørte med fire, blæste aldeles ud af Vognen, og fik ikke engang Plads bagpaa; to rige Bønder, der i vor Tid vare voxne over deres egen Kornmark, blæste ned i Muddergrøften; det var en farlig Fløite; lykkeligviis sprak den ved den første Lyd, og det var godt, saa kom den i Lommen igjen: „Alt paa sin rette Plads!“

Dagen efter talte man ikke om den Begivenhed, derfor har man den Talemaade „at stikke Piben ind!“ Alt var ogsaa i sin gamle Orden igjen, kun at de to gamle Billeder, Hosekræmmeren og Gaasepigen, hang oppe i Høisalen, der vare de blæste op paa Væggen; og da en af de rigtige Kunstkjendere sagde, at de vare malede af en Mesterhaand, saa bleve de hængende og istandsatte, man vidste jo ikke før at de duede, og hvor skulde man vide det. Nu hang de paa Hæders-Plads. „Alt paa sin rette Plads!“ og der kommer det! Evigheden er lang, længere end denne Historie!

NISSEN HOS SPEKHØKEREN

Der var en rigtig Student, han boede paa Qvisten og eiede Ingenting; der var en rigtig Spekhøker, han boede i Stuen og eiede hele Huset, og ham holdt Nissen sig til, for her fik han hver Juleaften et Fad Grød med en stor Klump Smør i! det kunde Spekhøkeren give; og Nissen blev i Boutiken og det var meget lærerigt.

En Aften kom Studenten ind fra Bagdøren for selv at kjøbe sig Lys og Ost; han havde Ingen at sende, og

saa gik han selv; han fik hvad han forlangte, han betalte det og der blev nikket „god Aften“ af Spekhøkeren og af Madamen, og det var en Kone, som kunde mere, end nikke, hun havde Talegaver! — og Studenten nikkede igjen og blev saa staaende midt i Læsningen af det Blad Papir, der var lagt om Osten. Det var et Blad, revet ud af en gammel Bog, der ikke burde rives istykker, en gammel Bog, fuld af Poesi.

„Der ligger meer af den!“ sagde Spekhøkeren, „jeg gav en gammel Kone nogle Kaffebønner for den; vil De give mig otte Skilling, skal De have Resten!“

„Tak,“ sagde Studenten, „lad mig faae den istedetfor Osten! jeg kan spise Smørrebrødet bart! syndigt var det, om hele den Bog skulde rives i Stumper og Stykker. De er en prægtig Mand, en practisk Mand, men Poesi forstaaer De Dem ikke mere paa, end den Bøtte!“

Og det var uartigt sagt, især mod Bøtten, men Spekhøkeren loe og Studenten loe, det var jo sagt saadan i en Slags Spøg. Men Nissen ærgrede sig, at man turde sige Sligt til en Spekhøker, der var Huusvert og solgte det bedste Smør.

Da det blev Nat, Boutiken lukket og Alle tilsengs, paa Studenten nær, gik Nissen ind og tog Madamens Mundlæder, det brugte hun ikke naar hun sov, og hvor i Stuen han satte det paa nogensomhelst Gjenstand, der fik den Maal og Mæle, kunde udtale sine Tanker og Følelser ligesaa godt, som Madamen, men kun een ad Gangen kunde have det, og det var en

Velgjerning, for ellers havde de jo talt hverandre i Munden.

Og Nissen satte Mundlæderet paa Bøtten, hvori de gamle Aviser laae: „Er det virkeligt sandt," spurgte han, „at de ikke veed, hvad Poesi er?"

„Jo, det veed jeg," sagde Bøtten, „det er saadant Noget, som staaer paa Nederdelen af Aviserne og klippes ud! jeg skulde troe, at jeg har Mere af det indeni mig, end Studenten, og jeg er kun en ringe Bøtte imod Spekhøkeren!"

Og Nissen satte Mundlæderet paa Kaffemøllen, nei, hvor den gik! og han satte det paa Smørfjerdingen og Pengeskuffen; — Alle vare de af Mening, som Bøtten, og hvad de Fleste ere enige om, det maa man respectere.

„Nu skal Studenten faae!" og saa gik Nissen ganske sagte ad Kjøkkentrappen op til Qvisten, hvor Studenten boede. Der var Lys derinde, og Nissen kiggede gjennem Nøglehullet og saae at Studenten læste i den pjaltede Bog nedefra. Men, hvor der var lyst derinde! der stod ud af Bogen en klar Straale, der blev til en Stamme, til et mægtigt Træ, som løftede sig saa høit og bredte sine Grene vidt ud over Studenten. Hvert Blad var saa friskt og hver Blomst var et deiligt Pigehoved, nogle med Øine saa mørke og straalende, andre saa blaa og forunderlige klare. Hver Frugt var en skinnende Stjerne, og saa sang og klang det vidunderligt deiligt!

Nei, saadan Herlighed havde den lille Nisse aldrig tænkt sig, end sige seet og fornummet. Og saa blev han staaende paa Taaspidserne, kiggede og kiggede, til Lyset derinde slukkedes; Studenten blæste nok sin Lampe ud og gik til Sengs, men den lille Nisse stod der allige-vel, thi Sangen klang endnu saa blød og deilig, en yndig Vugge-Vise for Studenten, der lagde sig til Ro.

„Her er mageløst!“ sagde den lille Nisse, „d e t havde jeg ikke ventet! — Jeg troer, at jeg vil blive hos Studenten —!“ — og han tænkte — og tænkte fornuftigt, og saa sukkede han: „Studenten har ingen Grød!“ — og saa gik han — ja, saa gik han ned igjen til Spekhøkeren; — og det var godt han kom, for Bøtten havde næsten forbrugt alt Madamens Mundlæder, ved at udtale fra een Led Alt hvad den rummede i sig, og nu var den lige i Begreb med at vende sig, for at give det samme igjen fra den anden Led, da N i s s e n kom og tog Mundlæderet igjen til Madamen; men hele Boutiken, fra Pengeskuffen til Pindebrændet havde fra den Tid Mening efter Bøtten, og de agtede den i en saadan Grad, og tiltroede den saameget, at naar S p e k h ø k e r e n siden efter læste „Kunst- og Theateranmeldelser“ af sin „T i d e n d e“, den om Aftenen, saa troede de, at det kom fra Bøtten.

Men den lille Nisse sad ikke længer rolig og lyttede til al den Viisdom og Forstand dernede, nei saasnart at Lyset skinnede fra Qvistkammeret, saa var det ligesom om Straalerne vare stærke Ankertoug, der drog

ham derop, og han maatte afsted og kigge ind ad Nøglehullet, og der ombruste ham da en Storhed, som den vi føle ved det rullende Hav, naar Gud i Stormen gaaer hen over det, og han brast i Graad, han vidste ikke selv, hvorfor han græd, men der var i denne Graad noget saa velsignet! — Hvor det maatte være mageløst deiligt, at sidde med Studenten under det Træ, men det kunde ikke skee, — han var glad ved Nøglehullet. Der stod han endnu paa den kolde Gang, da Efteraars-Vinden blæste ned fra Loftslugen og det var saa koldt, saa koldt, men det følte den Lille først, naar Lyset slukkedes inde paa Tagkammeret, og Tonerne døde hen for Vinden. Hu! saa frøs han og krøb ned igjen i sin lune Krog; der var mageligt og behageligt! — Og da Julegrøden kom med en stor Klump Smør, — ja, saa var Spekhøkeren Mester!

Men midt om Natten vaagnede Nissen ved et frygteligt Rabalder paa Vindues-Skodderne, Folk udenfor dundrede paa; Vægteren peb, der var stor Ildløs; hele Gaden stod i lysende Lue. Var det her i Huset eller hos Naboens? Hvor? Det var en Forfærdelse! Spekhøker-Madamen blev saa befippet, at hun tog sine Guld-Ørenringe af Ørene og puttede dem i Lommen, for dog at redde Noget, Spekhøkeren løb efter sine Obligationer og Tjenestepigen efter sin Silkemantille, den havde hun Raad til; hver vilde redde det Bedste og det vilde ogsaa den lille Nisse, og i et Par Spring var han oppe ad Trappen og inde hos Studenten, som

stod ganske rolig ved det aabne Vindue og saae ud paa Ilden, der var i Gjenboens Gaard. Den lille Nisse greb paa Bordet den vidunderlige Bog, puttede den i sin røde Hue og holdt paa den med begge Hænder, Husets bedste Skat var frelst! og saa foer han afsted, heelt ud paa Taget, heelt op paa Skorstenen og der sad han belyst af det brændende Huus ligeoverfor og holdt med begge Hænder paa sin røde Hue, hvori Skatten laae. Nu kjendte han sit Hjertelag, hvem han egentlig hørte til; men da saa Ilden var slukket og han blev besindig, — ja: „jeg vil dele mig imellem dem!“ sagde han: „jeg kan ikke reent slippe Spekhøkeren for Grødens Skyld!“

Og det var ganske menneskeligt! — Vi andre gaae ogsaa til Spekhøkeren — for Grøden.

OM AARTUSINDER

Ja, om Aartusinder komme de paa Dampens Vinger igjennem Luften hen over Verdenshavet! Amerikas unge Beboere gjeste det gamle Europa. De komme til Mindesmærkerne her og til de da synkende Stæder, saaledes som vi i vor Tid drage til Syd-Asiens hensmuldrende Herligheder.

Om Aartusinder komme de!

Themsen, Donau, Rhinen rulle endnu; Montblanc staaer med Sneetop, Nordlysene skinne over Nordens Lande, men Slægt paa Slægt er Støv, Rækker af Øie-

blikkets Mægtige glemte, som de der nu alt slumre i Høien, hvor den velhavende Meelhandler, paa hvis Grund den er, tømrer sig en Bænk for at sidde og see ud over den flade, bølgende Kornmark.

„Til Europa!“ lyder det hos Amerikas unge Slægt — — „til Fædrenes Land, Mindernes og Phantasiens deilige Land, Europa!“

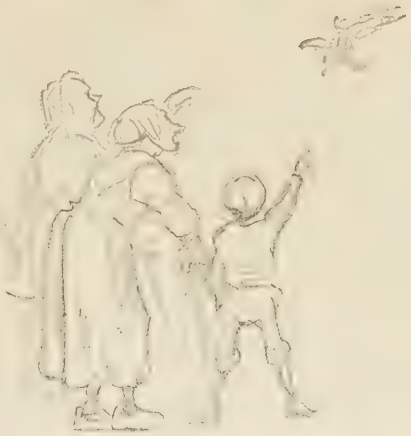

Luftskibet kommer; det er overfyldt med Reisende, thi Farten er hurtigere end tilsøes; den electromagnetiske Traad under Verdenshavet har allerede telegraphe-ret, hvor stor Luft-Karavanen er. Alt øines Europa, det er Irlands Kyster der sees, men Passagererne sove endnu; de ville først vækkes, naar de ere over England; der betræde de Europas Jord i Shakspeares Land, som det hedder hos Aandens Sønner; Politikens Land, Maskinernes Land, er der Andre der kalde det.

En heel Dag bliver Opholdet her, saamegen Tid har den travle Slægt at give det store England og Skotland.

Farten gaaer under Canal-Tunnelen til Frankrig, Carl den Stores og Napoleons Land, Molière nævnes, de Lærde tale om en classisk og romantisk Skole i den fjerne Oldtid og der jubles for Helte, Skjalde og Videnskabsmænd, som vor Tid ikke kjender, men som skulle fødes paa Europas Krater: Paris.

Luftdamperen flyver hen over det Land, hvorfra Columbus gik ud, hvor Cortez blev fodt, og hvor Calderon sang Dramaer i bølgende Vers; deilige sortøiede Qvinder bygge og boe endnu i de blomstrende Dale, og i ældgamle Sange nævnes Cid og Alhambra.

Gjennem Luften, over Havet til Italien, hen hvor

det gamle, evige Roma laae; det er udslettet, Campagnen en Ørk; af Peterskirken vises der en eensomstaaende Muur-Rest, men man tvivler om dens Ægthed.

Til Grækenland, for at sove en Nat i det rige Hotel høit paa Olympens Top, saa har man været der; Farten gaaer mod Bosporus, for der i nogle Timer at hvile ud og see det Sted, hvor Byzanz laae; fattige Fiskere spænde deres Net der, hvor Sagnet fortæller om Haremets Have i Tyrkernes Tid.

Rester af mægtige Byer ved den stærke Donau, Byer, vor Tid ikke kjendte, flyves der hen over, men der og der — Mindernes rige Stæder, de, som komme, de, som Tiden føder — der og der daler Luft-Karavanen og løfter sig igjen.

Dernede ligger Tydskland — som engang omspændtes med det tætteste Net af Jernbaner og Canaler — Landene, hvor Luther talte, Goethe sang, og hvor Mozart i sin Tid bar Tonernes Scepter! Store Navne lyste i Videnskab og Kunst, Navne, vi ikke kjende. Een Dags Ophold for Tydskland og een Dag for Norden, for Ørsteds og for Linnés Fædreland og Norge, de gamle Heltes og de unge Nordmænds Land. Island tages paa Hjemfarten; Geiser koger ikke længer, Hekla er slukket, men som Sagas evige Steentavle staaer den stærke Klippe-Ø i det brusende Hav!

„I Europa er meget at see!“ siger den unge Amerika-

ner; „og vi have seet det i otte Dage, og det lader sig gjøre, som den store Reisende“ — et Navn nævnes, der hører til deres Samtid — „har viist i sit berømte Værk: „Europa seet i otte Dage“.“

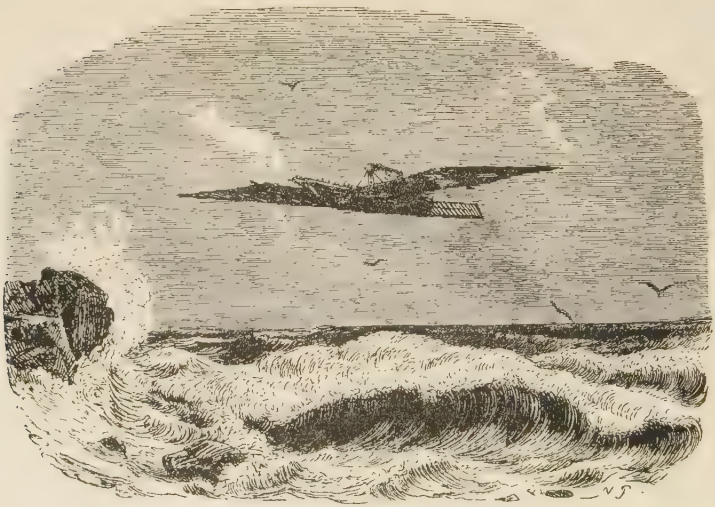

UNDER PILETRÆET

EGNEN er meget nøgen nede ved Kjøge; Byen ligger jo rigtignok ved Stranden, og det er altid kjønt, men der kunde dog være kjønnere, end der er: rundt om flad Mark, og langt er der til Skoven; men naar man er rigtig hjemme et Sted, saa finder man dog Noget kjønt, Noget, man paa det deiligste Sted i Verden siden kan længes efter! Og det maae vi ogsaa sige, at i Udkanten af Kjøge, hvor et Par smaa fattige Haver strække sig ned til den lille Aa, som løber ud i Stranden, kunde der være ganske yndigt ved Sommertid, og det fandt især de to smaa Nabobørn, Knud

og Johanne, som legede her og krøb under Stikkelsbærbuskene ind til hinanden. I den ene Have stod en Hyld, i den anden et gammelt Piletræ, og under det især legede de Børn saa gjerne, og dertil havde de Lov, skjøndt Træet stod lige tæt ved Aaen, hvor de let kunde falde i Vandet, men vor Herre har Øie paa de Smaa, ellers saae det slemt ud; de vare ogsaa meget forsigtige, ja, Drengen var en saadan Cujon for Vandet, at det var ikke muligt ved Sommertid at faae ham ud i Stranden, hvor dog de andre Børn saa gjerne vilde gaae at pjadske; han blev skammet ud for det, og det maatte han taale; men saa drømte Naboens lille Johanne, at hun seilede i en Baad paa Kjøgebugt og Knud gik lige ud til hende, Vandet naaede ham først til Halsen og saa gik det ham heelt over Hovedet; og fra det Øieblik af, at Knud hørte den Drøm, taalte han ikke længer, at man kaldte ham en Cujon for Vandet, men henviste bare til Johannes Drøm; den var hans Stolthed; men i Vandet gik han ikke.

De fattige Forældre kom jævnlig sammen, og Knud og Johanne legede i Haverne og paa Landeveien, som langs med Grøfterne havde en heel Række Piletræer, og de vare ikke kjønne, de vare saa forhuggede i Kronen, men de stode jo heller ikke til Stads, men for at gjøre Nytte; deiligere var den gamle Piil i Haven, og under den sad de mangen god Gang, som man siger.

Inde i Kjøge er der et stort Torv, og ved Markedstid stod der hele Gader af Telte med Silkebaand, Støvler og alt muligt; der var en Trængsel og sædvanligviis Regnveir, og da mærkede man Dunsten af Bondekofter, men ogsaa den deiligste Lugt af Honningkager, der var en heel Bod fuld, og hvad der var det prægtigste: Manden, som solgte dem, indlogerede sig altid i Markedstiden hos den lille Knuds Forældre, og saa vankede der naturligviis en lille Honningkage, hvoraf Johanne ogsaa fik sit Stykke, men hvad der næsten var endnu meget mere, Honningkagehandleren vidste at fortælle Historier, og det næsten om enhver Ting, selv om sine Honningkager; ja om disse fortalte han en Aften en Historie, som gjorde et saa dybt Indtryk paa de to Børn, at de aldrig siden glemte den, og saa er det vel bedst, vi ogsaa høre den, især da den er kort.

„Der laae paa Disken to Honningkager," sagde han, „den ene havde Skikkelse af et Mandfolk med Hat, den anden som en Jomfru uden Hat, men med en Klat Bog-Guld paa Hovedet; de havde Ansigt paa den Side, som vendte opad, og der skulde man see dem og ikke paa Vrangen, der skal man aldrig see noget Menneske. Mandfolket havde en Bittermandel til Venstre, det var hans Hjerte, Jomfruen var derimod bare Honningkage. De laae som Prøver paa Disken, de laae længe og saa elskede de hinanden, men den Ene sagde det ikke til den Anden, og det maa man, naar det skal blive til Noget.

„Han er et Mandfolk, han maa sige det første Ord," tænkte hun, men vilde dog være fornøiet med at vide, at hendes Kjærlighed blev gjengjældt.

Han var nu mere glubende i sine Tanker, og det er altid Mandfolkene; han drømte, han var en levende Gadedreng og eiede fire Skilling, og saa kjøbte han Jomfruen og aad hende.

Og de laae Dage og Uger paa Disken og blev tørre, og hendes Tanker bleve finere og mere qvindelige: „det er mig nok, at jeg har ligget paa Disk med ham!" tænkte hun, og saa knak hun i Livet.

„Havde hun vidst min Kjærlighed, saa havde hun nok holdt noget længer!" tænkte han."

„Og det er Historien og her er de begge To!" sagde Kagehandleren. „De ere mærkelige ved deres Levnetsløb og den stumme Kjærlighed, der aldrig fører til

Noget. See der har I dem!“ og saa gav han Johanne Mandfolket, som var heel, og Knud fik den knækkede Jomfru; men de vare saa betagne af Historien, at de ikke nænte at spise Kjærestefolkene.

Næste Dag gik de med dem ind paa Kjøge Kirkegaard, hvor Kirkemuren er overgroet med det deiligste Vedbend-Grønt, der Vinter og Sommer hænger som et rigt Tæppe over Muren; og de stillede Honningkagerne op i det Grønne i Solskinnet og fortalte for en Flok andre Børn Historien om den stumme Kjærlighed, som ikke duede til Noget, det vil sige Kjærligheden, for Historien var yndig, det fandt de Allesammen, og da de saae hen paa Honning-Parret, ja, saa var der en stor Dreng, der — og det var af Ondskab — havde spiist den knækkede Jomfru, Børnene græd derover, og siden, — og det var vistnok for at det stakkels Mandfolk ikke skulde være ene i Verden, — saa spiste de ham med, men aldrig glemte de Historien.

Altid var de Børn sammen ved Hyldebusken og under Piletræet, og den lille Pige sang med sølvklokkeklar Stemme de yndigste Sange; i Knud var der ikke Tone skabt, men han kunde Ordene og det er altid Noget. — Folk i Kjøge, selv Isenkræmmer-Madamen, stod stille og hørte paa Johanne. „Det er en sød Røst, den lille Unge har!“ sagde hun.

Det var velsignede Dage, men de vare ikke ved altid. Naboerne skiltes ad; den lille Piges Moder var død, Faderen skulde giftes inde i Kjøbenhavn og der kunde

han faae en Levevei; han skulde være Bud et Sted, det skulde være et meget indbringende Embede. Og Naboerne skiltes ad med Taarer, og Børnene især græd; men de Gamle lovede at skrive hinanden til idetmindste eengang om Aaret. Og Knud kom i Skomagerlære, de kunde jo ikke lade den lange Dreng længer gaae og drive. Og saa blev han confirmeret!

O hvor gjerne vilde han paa den Høitidsdag have kommet til Kjøbenhavn og seet lille Johanne, men han kom ikke og aldrig havde han været der, skjøndt den kun ligger fem Miil fra Kjøge; men Taarnene havde Knud seet over Bugten i klart Veir, og paa Confirmationsdagen saae han tydeligt det gyldne Kors skinne paa Frue Kirke.

Ak hvor tænkte han paa Johanne! mon hun huskede ham? Jo! — Ved Juletid kom der Brev fra hendes Fader til Knuds Forældre, det gik meget godt i Kjøbenhavn, og en stor Lykke vilde blive tildeelt Johanne ved hendes kjønne Stemme; hun var ansat ved Comedien, den de sang i; og lidt Penge fik hun allerede derfor og af disse sendte hun de kjære Naboefolk i Kjøge en heel Rigsdaler til Fornøielse Juleaften; de skulde drikke hendes Skaal, og det havde hun selv med egen Haand tilføiet i en Efterskrift, og i den stod: „venlig Hilsen til Knud!“

De græd Allesammen, og det var jo dog saa fornøieligt det Hele, men det var af Glæde, de græd. Hver Dag havde Johanne været i hans Tanker, og nu saae

han, at hun ogsaa tænkte paa ham, og alt, som det nærmede sig, at han skulde blive Svend, des klarere stod det for ham, at han holdt saa meget af Johanne og at hun skulde blive hans lille Kone, og saa spillede der ham et Smiil om Munden og han trak endnu raskere i Rispen, mens Benet spændte mod Spanderemmen; han stak Sylen heelt ind i den ene Finger, men det gjorde ikke Noget. Han skulde rigtignok ikke være stum, som de to Honningkager, den Historie var ham meget til Lærdom.

Og saa blev han Svend og Randselen snørt. Til Kjøbenhavn skulde han da endelig for første Gang i sit Liv og han havde allerede der en Mester. Naa, hvor Johanne vilde blive overrasket og glad. Hun var nu sytten Aar og han var nitten.

Han vilde allerede kjøbe i Kjøge en Guldring til hende, men saa betænkte han, at man vist fik den langt kjønnere i Kjøbenhavn; og saa blev der taget Afsked med de Gamle, og rask i Efteraarstiden gik han paa sin Fod i Regn og Rusk; Bladene faldt af Træerne; vaad til Skindet kom han til det store Kjøbenhavn og til sin nye Mester.

Førstkommende Søndag vilde han aflægge Besøget hos Johannes Fader. De nye Svende-Klæder kom paa, og den nye Hat fra Kjøge, den klædte Knud saa godt, før havde han altid kun gaaet med Kasket. — Og han fandt Huset, som han søgte, og kom de mange Trapper op; det var ganske til at blive svindel over,

hvorledes Menneskene vare stillede ovenpaa hinanden her i den vildsomme By.

Ganske velhavende saae der ud inde i Stuen, og venligt tog Johannes Fader imod ham; for Madamen var han jo en fremmed En, men hun gav ham Haanden og Kaffe.

„Det vil fornøie Johanne at see Dig!“ sagde Faderen, „Du er jo blevet et meget net Menneske! — ja nu skal Du see hende! ja det er en Pige, jeg har Glæde af og faaer mere, med Guds Bistand! hun har sit eget Kammer og det betaler hun os for!“ og Faderen selv bankede ganske høfligt paa hendes Dør, ligesom om han var en fremmed Mand, og saa traadte de ind — nei, hvor der var nydeligt! der var bestemt ikke saadant et Kammer til i hele Kjøge, Dronningen kunde ikke have det yndigere! Der var Gulvtæppe, der var Gardiner lige ned til Jorden, en virkelig Fløiels-Stol og rundtom Blomster og Skilderier og et Speil, som man var færdig ved at løbe lige ind i, det var ligesaa stort som en Dør. Knud saae det altsammen paa eengang og saae dog kun Johanne, hun var en voxen Pige; ganske anderledes end Knud havde tænkt sig hende, men meget deiligere! der var ikke en Jomfru i Kjøge, som hun, og hvor var hun fiin! Men hvor saae hun underlig fremmed paa Knud, dog kun et Øieblik, saa fløi hun hen imod ham, ligesom om hun vilde kysse ham, hun gjorde det ikke, men hun var lige ved det. Jo, hun var rigtignok glad ved at see sin Barn-

doms Ven! stod ikke Taarerne hende i Øinene, og saa havde hun saa meget at spørge og tale om, lige fra Knuds Forældre til Hyldetræet og Piletræet, og dem kaldte hun Hyldemo'er og Pilefa'er, ligesom om de ogsaa vare Mennesker, dog det kunde de da ligesaa godt gjælde for, som Honningkagerne kunde det; om dem talte hun ogsaa, om deres stumme Kjærlighed, hvorledes de laae paa Disken og gik istykker, og saa loe hun saa hjerteligt — men Blodet brændte Knud i Kinderne og hans Hjerte slog stærkere end ellers! — nei, hun var slet ikke blevet storagtig! — Hun var ogsaa Skyld i, mærkede han nok, at hendes Forældre bad ham blive der hele Aftenen, og hun skjænkede Theen og hun selv bød ham en Kop og siden tog hun en Bog og læste høit for dem, og det var for Knud ligesom om netop det, hun læste, var om hans Kjærlighed, det passede saa ganske paa alle hans Tanker; og saa sang hun en simpel Vise, men den blev ved hende til en heel Historie, det var som om hendes eget Hjerte strømmede over deraf. Jo, hun holdt bestemt af Knud. Taarerne løb ham ned over Kinderne, han kunde ikke gjøre derfor, og han kunde ikke sige et eneste Ord, han syntes selv, at han var meget dum og dog trykkede hun ham i Haanden og sagde: „Du har et godt Hjerte, Knud! bliv altid, som Du er!"

Det var en mageløs Aften, den var slet ikke til at sove paa, og Knud sov heller ikke. Ved Afskeden havde Johannes Fader sagt: „Ja, nu glemmer Du os

vel ikke ganske! Lad os see, at Du ikke lader hele Vinteren gaae hen, før Du seer til os igjen!“ — og saa kunde han jo godt komme paa Søndag! og det vilde han. Men hver Aften, naar Arbeidet var endt, og de arbeidede ved Lys, gik Knud ud i Byen; han gik hen gjennem Gaden, hvor Johanne boede, saae op til hendes Vindue, der var næsten altid Lys, og een Aften saae han ganske tydeligt Skyggen af hendes Ansigt paa Gardinet; det var en deilig Aften! Mesters Madam syntes ikke om, at han altid om Aftenen skulde paa Farten, som hun kaldte det, og hun rystede paa Hovedet, men Mester loe: „det er et ungt Menneske!“ sagde han.

„Paa Søndag sees vi, og jeg siger hende det, hvordan hun er i mine Tanker, og at hun maa blive min lille Kone! jeg er rigtignok kun en fattig Skomagersvend, men jeg kan blive Mester, i det mindste Fri-Mester, jeg skal arbeide og stræbe —! ja, jeg siger hende det, der kommer ikke Noget ud af den stumme Kjærlighed, det har jeg lært af Honningkagerne!“

Og Søndagen kom og Knud kom, men hvor uheldigt! de skulde Alle ud, de maatte sige ham det. Johanne trykkede hans Haand og spurgte: „har Du været henne paa Comedien? Der maa Du engang! jeg synger paa Onsdag, og har Du da Tid, saa vil jeg sende Dig en Billet; min Fader veed, hvor din Mester boer!“

Hvor det var kjærligt af hende! og Onsdags Middag kom der ogsaa et forseglet Papir uden Ord, men

Billetten laae deri, og om Aftenen gik Knud første Gang i sit Liv i Theatret og hvad saae han — ja han saae Johanne, saa deilig, saa yndig; hun blev rigtignok gift med en fremmed Person, men det var Comedie, Noget de forestillede, det vidste Knud, ellers havde hun heller ikke nænt at sende ham Billet til at see derpaa; og alle Folk klappede og raabte høit, og Knud raabte Hurra!

Selv Kongen smilte ned til Johanné, ligesom om han ogsaa var glad over hende. Gud, hvor Knud følte sig lille bitte, men han elskede hende saa inderligt og hun holdt jo ogsaa af ham, og Mandfolket maa sige det første Ord, saadan tænkte jo Honningkage-Jomfruen; i den Historie var der Meget lagt.

Saasnart det blev Søndag gik Knud derhen; hans Tanker vare stemte, ligesom til Altergang. Johanne var alene og tog imod ham, det kunde ikke være heldigere.

„Det er godt Du kommer!“ sagde hun, „nær havde jeg sendt Fader til Dig, men saa havde jeg en Fornemmelse af, at Du nok kom iaften; for jeg maa sige Dig, at jeg reiser paa Fredag til Frankrige, det maa jeg, at der kan blive noget rigtigt dygtigt af mig!“ —

Og det var for Knud, som om Stuen dreiede rundt, som om hans Hjerte vilde gaae itu, men der kom ikke Taarer i hans Øine, dog var det synligt nok, hvor bedrøvet han blev; Johanne saae det og hun var lige ved at græde. „Du ærlige, trofaste Sjæl!“ sagde hun

— og saa var Knuds Tunge løst, og han sagde hende, hvor inderligt han holdt af hende og at hun maatte blive hans lille Kone; og idet han sagde det, saae han, at Johanne blev liigbleg, hun slap hans Haand og sagde alvorlig og bedrøvet: „Gjør ikke Dig selv og mig ulykkelig, Knud! jeg bliver Dig altid en god Søster, som Du kan stole paa —! men heller ikke mere!“ og hun strøg sin bløde Haand hen over hans hede Pande. „Gud giver os Styrke til Meget, naar man kun selv vil!“

Da traadte i det samme hendes Stedmoder ind.

„Knud er reent ude af det fordi jeg reiser!“ sagde hun; „vær dog et Mandfolk!“ og saa klappede hun ham paa Skulderen, det var ligesom de kun havde talt om Reisen og ikke om andet. „Barn!“ sagde hun. „Og nu skal Du være god og fornuftig, som under Piletræet, da vi begge vare Børn!“

Og det var for Knud, som om der var gaaet et Stykke af Verden, hans Tanke var som en løs Traad, villieløs for Vinden. Han blev, han vidste ikke, om de havde bedt ham derom, men venlige og gode vare de, og Johanne gav ham Theevand, og hun sang, det var ikke den gamle Klang, og dog saa mageløst deiligt, det var til at slaae Hjertet i Stykker ved, og saa skiltes de; Knud rakte hende ikke Haanden, men hun tog hans og sagde: „Du giver dog din Søster Haanden til Afsked, min gamle Legebroder!“ og hun smilte med Taarer, de løb hende ned over Kinderne, og hun gjentog: „Broder.“ Jo, det skulde stort hjelpe! — Det var Afskeden.

Hun seilede til Frankrige, Knud gik paa de kjøbenhavnske sølede Gader. — De andre Svende fra Værkstedet spurgte ham om, hvad han saadan gik og grubliserede over; han skulde gaae paa Fornøielse med dem, han var jo et ungt Blod.

Og de gik sammen ind paa en Dandsebod; og der vare mange smukke Piger, men rigtignok ingen, som Johanne, og der hvor han troede at glemme hende, der stod hun just lyslevende i hans Tanker: „Gud giver Styrke til Meget, naar man kun selv vil!“ havde hun sagt; og der kom en Andagt i hans Sind, han foldede sine Hænder — og Violinerne spillede og Jomfruerne dandsede rundtom; han blev ganske forskrækket, han syntes, han var et Sted, hvor han ikke kunde føre Johanne med, og hun var med ham i hans Hjerte, — og saa gik han udenfor, han løb gjennem Gaderne, gik forbi Huset hvor hun havde boet, der var mørkt, overalt var der mørkt, tomt og eensomt; Verden gik sin Gang og Knud sin.

Og det blev Vinter og Vandene frøs til, det var ligesom om Alt indrettede sig til Begravelse.

Men da Foraaret kom og det første Dampskib gik, da fik han saadan Længsel efter at komme bort, langt ud i den vide Verden, men ikke for nær ved Frankrige.

Og saa snørede han sin Randsel og vandrede langt ind i Tydskland, fra By til By, uden Rist eller Ro; først da han kom til den gamle, prægtige Stad Nürn-

berg, saa var det, som om Bisselæderet kom ham af Skoene, han mægtede at blive.

Det er en underlig gammel By, som klippet ud af en Billed-Krønike. Gaderne ligge, som de selv ville, Husene holde ikke af at staae i Række; Karnapper med smaa Taarne, Snirkler og Billedstøtter springe frem over Fortouget, og høit oppe fra de underligt stillede Tage løber der midt ud over Gaden Tagrender, formede som Drager og langlivede Hunde.

Paa Torvet her stod Knud med Randselen paa sin Ryg; han stod ved et af de gamle Springvande, hvor de herlige Malmfigurer, bibelske og historiske, staae mellem de springende Vandstraaler. — En smuk Tjenestepige hentede just Vand, hun gav Knud en Lædskedrik; og da hun havde en heel Haandfuld Roser, gav hun ham ogsaa een af dem, og det syntes ham et godt Varsel. —

Fra Kirken tæt ved brusede Orgelet ud til ham, det klang saa hjemligt, ligesom fra Kjøge Kirke og han traadte ind i den store Dom; Solen skinnede gjennem de malede Ruder, ind mellem de høie, slanke Piller; der var Andagt i hans Tanke, der kom Stilhed i hans Sind.

Og han søgte og fandt en god Mester i Nürnberg, og hos ham blev han og lærte Sproget.

De gamle Grave om Byen ere forvandlede til smaa Kjøkkenhaver, men de høie Mure staae endnu, med svære Taarne; Rebslageren snoer sine Reb paa det bjælkebyggede Gallerie henad Muren ind til Byen, og

her rundt om fra Revner og Huller voxe Hyldetræer, der hænge deres Grene udover de smaa, lave Huse nedenfor, og i et af disse boede den Mester, som Knud arbeidede hos; hen over det lille Tagvindue, hvor han sov, heldede Hylden sine Grene.

Her boede han en Sommer og en Vinter, men da Foraaret kom, saa var her ikke til at holde ud, Hylden stod i Blomster og de duftede saa hjemligt, det var ligesom han var i Haven ved Kjøge, — og saa flyttede Knud fra sin Mester og hen til en anden længer inde i Byen, hvor der ingen Hyldetræer stod.

Det var tæt ved en af de gamle murede Broer, ligeover en altid brusende lav Vandmølle, han her kom paa Værksted; udenfor var der kun en rivende Flod, der blev indeklemt af Husene, som alle vare behængte med gamle, skrøbelige Altaner, det saae ud, som om de vilde ryste dem ned i Vandet. — Her voxte ingen Hyld, her stod ikke engang en Urtepotte med en Smule Grønt i, men lige overfor var der et stort gammelt Piletræ, der ligesom holdt sig fast til Huset der, for ikke at rives bort af Strømmen; det strakte sine Grene hen over Floden, akkurat ligesom Piletræet i Haven ved Kjøge-Aa.

Jo, han var rigtignok flyttet fra Hyldemo'er til Pilefa'er, Træet her, især i Maaneskins Aftener, havde Noget, hvorved han følte sig:

„— saa dansk i Sind
I Maaneskin!"

men det var slet ikke Maaneskinnet, som gjorde det, nei, det var det gamle Piletræ.

Han kunde ikke holde det ud, og hvorfor ikke? Spørg Pilen, spørg den blomstrende Hyld! — og saa sagde han Farvel til den Mester og til Nürnberg og drog længer bort.

Til Ingen talte han om Johanne; indeni sig gjemte han sin Sorg, og sær Betydning lagde han i Historien om Honningkagerne; nu forstod han, hvorfor Mandfolket der havde en bitter Mandel til Venstre, han havde selv en bitter Smag deraf, og Johanne, som altid var saa mild og smilende, hun var bare Honningkage. Det var, som om Remmen fra hans Randsel snørede ham, saa at det var svært at trække Veiret, han løsnede den, men det hjalp ikke. Verden var kun halv udenom ham, den anden Halvdeel bar han indeni sig, saadan var det!

Først da han saae de høie Bjerge, blev Verden ham større, hans Tanker vendte udad, han fik Taarer i sine Øine. Alperne syntes ham Jordens sammenlagte Vinger; hvad om den opløftede dem, udbredte de store Fjer med brogede Billeder af sorte Skove, brusende Vande, Skyer og Snee-Masser! „Paa Dommedag løfter Jorden de store Vinger, flyver mod Gud og brister som Boble i hans klare Straaler! O, gid at det var Dommedag!“ sukkede han. —

Stille vandrede han gjennem Landet, der syntes ham en græsgroet Frugthave; fra Husenes Træ-Altaner nik-

kede de kniplende Piger til ham, Bjergtoppene glødede i den røde Aftensol, og da han saae de grønne Søer mellem de mørke Træer — saa tænkte han paa Stranden ved Kjøgebugt; og der var Vee mod, men ikke Smerte i hans Bryst.

Der hvor Rhinen, som een lang Bølge, vælter frem, styrter, knuses og forvandles i sneehvide klare Skymasser, som var det Skyernes Skabelse — Regnbuen flagrer som et løst Baand hen derover, — her tænkte han paa Vandmøllen ved Kjøge, hvor Vandet bruste og knustes.

Gjerne var han blevet i den stille Rhinby, men her var saa megen Hyld og saa mange Piletræer, — og saa drog han videre; over de høie, mægtige Bjerge, gjennem Klippe-Sprængninger og hen ad Veie, der som Svalereder vare klinede til Steen-Væggen. Vandet bruste i Dybet, Skyerne laae under ham; over blanke Tidsler, Alperoser og Snee gik han i den varme Sommersol — og saa sagde han Farvel til Nordens Lande og kom ned under Kastanietræer, mellem Viinhaver og Maismarker. Bjergene var en Muur mellem ham og alle Erindringer, og saaledes skulde det være. —

Der laae foran ham en stor, prægtig Stad, de kaldte den Milano og her fandt han en tydsk Mester, som gav ham Arbeide; det var et gammelt skikkeligt Ægtepar, han var kommet paa Værkstedet hos. Og de fik kjær den stille Svend, der talte lidt, arbeidede desmere og var from og christelig. Det var og-

saa, som Gud havde taget den tunge Byrde fra hans Hjerte.

Hans bedste Lyst var, imellem at stige op paa den mægtige Marmor-Kirke, den syntes ham skabt af Snee hjemme fra, og formet i Billeder, spidse Taarne, blomstersmykkede aabne Haller; fra hver Krog, fra hver Spidse og Bue smilede de hvide Billedstøtter til ham. — Ovenover sig havde han den blaa Himmel, under sig Byen og den vidtudstrakte grønne Lombarder-Slette, og mod Nord de høie Bjerge med den evige Snee, — og saa tænkte han paa Kjøge-Kirke med Vedbenderankerne om de røde Mure, men han længtes ikke; her bag Bjergene vilde han begraves.

Eet Aar havde han levet her, det var tre Aar siden han drog hjemme fra; da førte hans Mester ham ud i Staden, ikke til Arena, for at see Kunstberiderne, nei til den store Opera, og det var ogsaa en Sal, der var værd at see. — I syv Etager derinde hang der Silkegardiner, og fra Gulvet, svimlende høit op til Loftet, sad der de fineste Damer med Blomster-Bouquetter i Hænderne, ligesom om de skulde paa Bal, og Herrerne vare i fuld Stads og mange med Sølv og med Guld. Der var saa lyst, som i det klareste Solskin og saa bruste Musiken saa stærkt og deiligt, det var mere pragtfuldt end Comedien i Kjøbenhavn, men der var Johanne dog, og her — ja, det var som en Trolddom, Gardinet gik tilside og ogsaa her stod Johanne i Guld og Silke med Guldkrone paa Hovedet;

hun sang som kun en Guds Engel kan synge; hun traadte saa langt frem, hun kunde, hun smilede, som kun Johanne kunde det; hun saae lige paa Knud.

Den stakkels Knud greb Mesters Haand og raabte høit „Johanne!“ men det kunde ikke høres, Musikanterne spilte saa stærkt paa; og Mester nikkede dertil: „Ja vist hedder hun Johanne!“ og saa tog han et trykt Blad og viste, at der stod hendes Navn, hele hendes Navn.

Nei, det var ingen Drøm! og alle Mennesker jublede for hende og kastede Blomster og Krandse til hende, og hver Gang hun gik, saa kaldte de paa hende igjen, hun gik og kom og atter kom.

Ude paa Gaden flokkede Folk sig om hendes Vogn og de trak den, og Knud var allerforrest og allergladest, og da de kom til hendes prægtigt oplyste Huus, stod Knud lige ved Vogndøren, der aabnedes, og hun traadte ud, og Lyset skinnede lige ind i hendes velsignede Ansigt og hun smilede og takkede saa mildt og hun var saa rørt; og Knud saae hende lige ind i Ansigtet og hun saae Knud lige ind i Ansigtet, men hun kjendte ham ikke. En Herre med Stjerne paa sit Bryst rakte hende sin Arm — de vare forlovede, sagde man.

Og saa gik Knud hjem og snørte sin Randsel; han vilde, han maatte hjem til Hylden og Pilen — ak under Piletræet! i een Time kan man leve et heelt Menneskeliv!

De bad ham blive; ingen Ord kunde holde ham tilbage; de sagde ham, at det var mod Vintertid, at Sneen alt faldt i Bjergene; men i Sporet af den langsomt kjørende Vogn, — den maatte der jo banes Vei for, — kunde han gaae, med Randselen paa sin Ryg, støttende sig paa sin Stav. —

Og han gik mod Bjergene, op ad dem og ned ad dem; afkræftet, saae han endnu ikke By eller Huus; det var mod Norden. Stjernerne tændtes ovenover ham, hans Fødder vaklede, hans Hoved svimlede; dybt nede i Dalen tændtes ogsaa Stjerner, det var, som om Himlen ogsaa udstrakte sig neden under ham. Han følte sig syg. Stjernerne dernede bleve fleer og fleer og altid klarere, de bevægede sig hid og did. Det var en lille By, hvor Lysene blinkede, og da han forstod det, anstrængte han sine sidste Kræfter og naaede der et ringe Herberg.

Et heelt Døgn blev han her, thi hans Legeme trængte til Hvile og Pleie. Det var Tø og Slud i Dalen. En Morgenstund kom her en Liremand, han spillede en Melodie hjemme fra Danmark, og saa kunde Knud ikke længer holde det ud, — han gik i Dage, i mange Dage, med en Hast, som gjaldt det at komme hjem før de Allesammen døde der; — men til Ingen talte han om sin Længsel, Ingen kunde troe han havde Hjertesorg, den dybeste man kan have, den er ikke for Verden, den er ikke morsom, den er ikke engang for Vennerne og han havde ingen Venner! Fremmed gik

han i fremmed Land, hjemad, mod Norden. I det eneste Brev hjemme fra, det Forældrene for Aar og Dag siden havde skrevet, stod: „Du er ikke rigtig dansk, som vi Andre hjemme! vi ere det saa uhyre! Du holder kun af fremmed Land!“ Forældrene kunde skrive det — ja, de kjendte ham jo!

Det var Aften, han gik paa den aabne Landevei, det begyndte at fryse; Landet selv blev mere og mere fladt med Mark og Eng; der stod ved Veien et stort Piletræ; Alt saae saa hjemligt, saa dansk ud! han satte sig under Pilen, han følte sig saa træt, hans Hoved bøiede sig, hans Øine lukkede sig til Hvile, men han følte og fornam, hvorledes Pilen sænkede sine Grene ned imod ham, Træet syntes en gammel, mægtig Mand, det var Pilefa'er selv, der løftede ham paa sine Arme og bar ham, den trætte Søn, hjem til det danske Land ved den aabne, blege Strand, til Kjøgeby, til Barndoms-Haven. Ja, det var Piletræet selv fra Kjøge, der var gaaet ud i Verden for at søge og finde ham, og nu var han fundet og bragt hjem i den lille Have ved Aaen, og her stod Johanne i al sin Pragt, med Guldkronen paa, som han sidst havde seet hende og raabte: „Velkommen!“

Og lige foran dem stode to underlige Skikkelser, men de saae meget mere menneskelige ud end i Barndoms-Tiden, de havde ogsaa forandret sig; det var de to Honningkager, Mandfolket og Fruentimmeret; de vendte Retten til og saae godt ud.

„Tak!“ sagde de begge To til Knud; „Du har løst vor Tunge! Du har lært os, at man skal freidigt udtale sin Tanke, ellers kommer der ikke noget ud af det! og nu er der kommet Noget ud af det! — vi ere forlovede!“

Og saa gik de Haand i Haand gjennem Kjøge Gader, og de saae meget anstændigt ud paa Vrangen, der var ikke Noget at sige paa dem! og de gik lige hen mod Kjøge Kirke, og Knud og Johanne fulgte efter; de gik ogsaa Haand i Haand; og Kirken stod som før med røde Mure og deiligt Vedbendgrønt, og Kirkens store Dør aabnede sig til begge Sider og Orgelet bruste og Mandfolket og Fruentimmeret gik begge op ad Kirkegangen: „Herskabet først!“ sagde de, „Honningkagernes Brudefolk!“ og saa traadte de hver til sin Side for Knud og Johanne, og de knælede deroppe og hun bøiede sit Hoved over hans Ansigt, og der trillede iskolde Taarer fra hendes Øine, det var Isen der smeltede om hendes Hjerte ved hans stærke Kjærlighed, og de faldt paa hans brændende Kinder, og — han vaagnede ved det, og sad under det gamle Piletræ i fremmed Land, i den vinterkolde Aften; der faldt fra Skyerne isnende Hagl, de pidskede hans Ansigt.

„Det var den deiligste Time i mit Liv!“ sagde han, „og den var en Drøm. — Gud, lad mig drømme den om igjen!“ og han lukkede sine Øine, han sov, han drømte.

I Morgenstunden faldt Sneen, den fygede hen over hans Fødder, han sov. Landsbyfolk gik til Kirke; der sad en Haandværkssvend, han var død, frosset ihjel — under Piletræet.

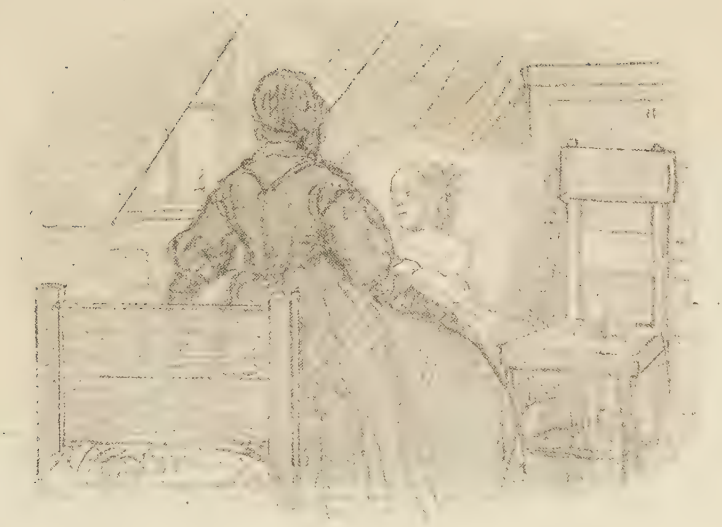

FEM FRA EN ÆRTEBÆLG

Der var fem Ærter i en Ærtebælg, de vare grønne og Bælgen var grøn, og saa troede de, at hele Verden var grøn, og det var aldeles rigtigt! Bælgen voxte og Ærterne voxte; de indrettede sig efter Huusleiligheden; lige i Rad sad de. — Solen skinnede udenfor og varmede Bælgen op, Regnen gjorde den klar; der var luunt og godt, lyst om Dagen og mørkt om Natten, saaledes som det skulde være, og Ærterne bleve større og altid mere tænkende, som de der sad, for Noget maatte de jo bestille.

„Skal jeg altid blive siddende her!“ sagde de, „bare jeg ikke bliver haard af at sidde saa længe. Er det ikke for mig ligesom om der er Noget udenfor; jeg har en Fornemmelse af det!“

Og Uger gik; Ærterne bleve gule og Bælgen blev guul: „Hele Verden bliver guul!“ sagde de og det havde de Lov til at sige.

Saa fornam de et Rusk i Bælgen; den blev revet af, den kom i Menneskehænder og ned i en Trøielomme med flere fyldte Ærtebælge. — „Nu vil der snart blive lukket op!“ sagde de og det ventede de paa.

„Nu gad jeg vide hvem af os der driver det videst!“ sagde den mindste Ært. „Ja nu vil det snart give sig.“

„Skee hvad der maa!“ sagde den største.

„Krask!“ der revnede Bælgen, og alle fem Ærter trillede ud i det klare Solskin; de laae i en Barnehaand, en lille Dreng holdt paa dem og sagde at det var ordenlige Ærter for hans Hyldebøsse; og strax kom den ene Ært i Bøssen og blev skudt væk.

„Nu flyver jeg ud i den vide Verden! tag mig om Du kan!“ og saa var den borte.

„Jeg,“ sagde den anden, „flyver lige ind i Solen, det er en rigtig Ærtebælg og meget passende for mig!“

Væk var den.

„Jeg sover hvor jeg kommer,“ sagde de to andre, „men vi trille nok fremad!“ og saa trillede de først paa

Gulvet, før de kom i Hyldebøssen, men de kom der. „Vi bringe det videst!“

„Skee hvad der maa!“ sagde den sidste og blev skudt iveiret, og den fløi op mod det gamle Bræt under Tagkammer-Vinduet, lige ind i en Revne, hvor der var Mos og blød Jord fløj den; og Mosset lukkede sig om den; der laae den gjemt, men ikke glemt af vor Herre.

„Skee hvad der maa!“ sagde den.

Inde paa det lille Tagkammer boede en fattig Kone, der om Dagen gik ud at pudse Kakkelovne, ja save Brænde og gjøre svært Arbeide, for Kræfter havde hun og flittig var hun, men lige fattig blev hun; og hjemme paa det lille Kammer laae hendes halvvoxne eneste Datter, der var saa fiin og spinkel; et heelt Aar havde hun ligget tilsengs og syntes hverken at kunne leve eller døe.

„Hun gaaer til sin lille Søster!“ sagde Konen. „Jeg havde de to Børn, det var svært nok for mig at sørge for de to, men saa deelte vor Herre med mig og tog den ene til sig; nu vilde jeg nok beholde den anden, jeg har tilbage, men han vil nok ikke have dem skilte ad, og hun gaaer op til sin lille Søster!“

Men den syge Pige blev; hun laae taalmodig og stille den lange Dag, medens Moderen var ude at fortjene Noget.

Det var Foraars-Tid, og tidlig en Morgenstund, just som Moderen vilde gaae til sit Arbeide, skinnede Solen

saa smukt ind ad det lille Vindue henad Gulvet og den syge Pige saae hen mod den nederste Glasrude.

„Hvad er dog det Grønne, der pipper frem ved Ruden? Det rører sig i Vinden!“

Og Moderen gik hen til Vinduet og aabnede det paa Klem. „Ih!“ sagde hun, „det er saamæn en lille Ært, der er skudt frem med sine grønne Blade. Hvor er den kommen herud i Sprækken? Der har Du jo en lille Have at see paa!“

Og den Syges Seng blev flyttet nærmere til Vinduet, hvor hun kunde see den spirende Ært, og Moderen gik til sit Arbeide.

„Moder, jeg troer jeg kommer mig!“ sagde om Aftenen den lille Pige. „Solen har idag skinnet saa varmt ind til mig. Den lille Ært trives saa godt! og jeg vil ogsaa nok trives og komme op og ud i Solskinnet!“

„Gid det var saa vel!“ sagde Moderen, men hun troede ikke at det skete; dog, den grønne Spire, som havde givet Barnet glade Livstanker, satte hun en lille Pind ved, for at den ei skulde knækkes af Vinden; hun bandt et Seglgarns Baand fast til Brættet, og til det øverste af Vindues-Karmen for at Ærteranken kunde have Noget at holde sig til og snoe sig om, naar den løb op, og det gjorde den; man kunde for hver Dag see, at den tog til.

„Nei, den sætter jo Blomst!“ sagde Konen en Morgen og nu fik ogsaa hun det Haab og den Tro, at

den lille syge Pige kom sig; det randt hende isinde, at i den sidste Tid havde Barnet talt livligere, de sidste Morgener havde det selv reist sig op i Sengen og siddet der og seet med straalende Øine paa sin lille Ærtehave af een eneste Ært. Ugen efter var den Syge første Gang oppe i over en Time. Lyksalig sad hun i det varme Solskin; Vinduet var aabnet, og udenfor stod der fuldt udsprungen en hvidrød Ærteblomst. Den lille Pige bøiede sit Hoved ned og kyssede ganske sagte de fine Blade. Det var ligesom en Festdag den Dag.

„Vor Herre har selv plantet den og ladet den trives for at give Haab og Glæde til Dig, mit velsignede Barn og til mig med!“ sagde den glade

Moder og smilte til Blomsten, som til en god Engel fra Gud.

Men nu de andre Ærter! — ja den, som fløi ud i den vide Verden: „Tag mig, om Du kan!“ faldt i Tagrenden og kom i Due-Kro, og der laae den som Jonas i Hvalfisken. De to Dovne dreve det ligesaavidt, de bleve ogsaa ædt af Duerne, og det er at gjøre solid Nytte; men den Fjerde, som vilde op i Solen — den faldt i Rendestenen og laae Uger og Dage der, i det sure Vand, hvor den rigtigt bovnede.

„Jeg bliver saa deilig tyk!“ sagde Ærten. „Jeg revner af det, og videre troer jeg ingen Ært kan drive det, eller har drevet det. Jeg er den mærkeligste af de fem fra Ærtebælgen!“

Og Rendestenen gav den Medhold.

Men den unge Pige ved Tagvinduet stod med lysende Øine, med Sundheds Skjær paa Kinderne, og hun foldede sine fine Hænder over Ærteblomsten og takkede vor Herre for den.

„Jeg holder paa min Ært!“ sagde Rendestenen!

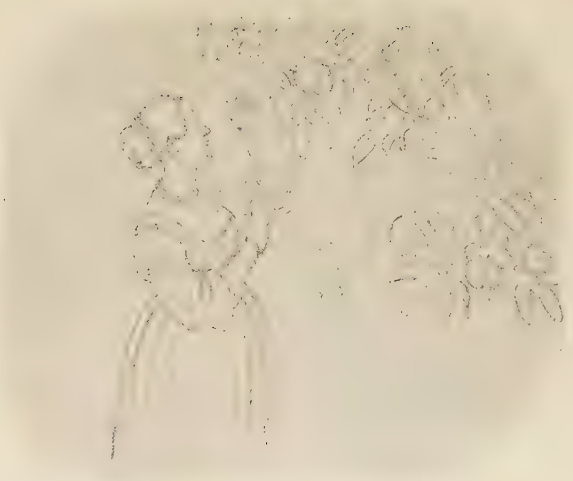

ET BLAD FRA HIMLEN

Høit oppe i den tynde, klare Luft fløi en Engel med en Blomst fra Himlens Have, og idet han trykkede et Kys paa Blomsten gik der et lillebitte Blad af og det faldt ned paa den dyndede Jord midt i Skoven og strax fæstede det Rod og satte Skud midt imellem de andre Urter.

„Det er en løierlig Stikling den!“ sagde de, og Ingen vilde kjende sig ved den, hverken Tidsel eller Brændenelde.

„Det er nok en Slags Haveväxt!“ sagde de og grinede, og saa var den til Nar, som Have-Vext; men

den voxte og voxte, som ingen af de Andre, og skjød sine Grene i lange Ranker, vidt omkring.

„Hvor skal Du hen!“ sagde de høie Tidsler, der har Torn paa hvert Blad, „Du løber noget ave om! det har ingensteds hjemme! vi kunne ikke staae at bære Dig!“

Vinteren kom, Sneen laae hen over Planten, men fra den fik Sneelaget en Glands, som blev det nedenfra gjennemstrømmet af Sol-Lys. I Foraaret stod der en blomstrende Vext, deilig som ingen Andre i Skoven.

Saa kom den botaniske Professor, der havde Skudsmaalsbog paa at han var hvad han var, han saae paa Planten, han bed i den, men den stod ikke i hans Plantelære; det var ham ikke muligt at finde ud, til hvilken Klasse den hørte.

„Det er en Afart!“ sagde han. — „Jeg kjender den ikke, den er ikke optaget i Systemet!“

„Ikke optaget i Systemet!“ sagde Tidsler og Nelder.

De store Træer rundtenom hørte hvad der blev sagt, og ogsaa de saae at det ikke var et Træ af deres Slags; men de sagde ikke Noget, hverken Ondt eller Godt, og det er altid det sikkreste, naar man er dum.

Da kom, gjennem Skoven, en fattig, uskyldig Pige; hendes Hjerte var reent, hendes Forstand stor gjennem Troen, al hendes Arvegods i denne Verden var en gammel Bibel, men fra dens Blade talte til hende Guds Stemme: Ville Menneskene Dig ilde, husk af Historien om Joseph: „de tænkte ondt i deres Hjerte, men

Gud tænkte at vende det til det Bedre.“ Lider Du Uret, miskjendes og forhaanes, husk h a m, den Reneste og Bedste, ham, som de spottede og naglede til Korsets Træ, hvor han bad, „Fader, forlad dem, de vide ikke hvad de gjøre!“

Hun standsede sin Gang foran den vidunderlige Vækst, hvis grønne Blade duftede saa sødt og vederqvægende og hvor Blomsterne i det klare Solskin syntes et heelt Farve-Fyrværkeri; og det klang fra hver, som gjemte den Melodiernes dybe Brønd, der i Aartusinder ikke tømmes. Med from Andagt saae hun paa al den Guds Herlighed; hun bøiede een af Grenene ned for ret at beskue Blomsten og indaande dens Duft, og det lyste i hendes Sind, det gjorde hendes Hjerte saa vel; gjerne havde hun eiet en Blomst, men hun nænte ikke at bryde den af, da vilde den jo snart visne hos hende; og hun tog kun et eneste af de grønne Blade, bar det hjem, lagde det i sin Bibel og der laae det friskt, altid friskt og uvisneligt.

Mellem Bibelens Blade laae det gjemt; med Bibelen blev det lagt under den unge Piges Hoved, da hun Uger efter laae i sin Liigkiste, med Dødens hellige Alvor paa det fromme Ansigt, som om det afprægede sig i det jordiske Støv at hun nu stod for sin Gud.

Men ude i Skoven blomstrede den vidunderlige Vækst, den var snart som et Træ at see til, og alle Trækfugle kom og bøiede sig for den, Svalen og Storken især.

„Det er udenlandsk Skaberi!“ sagde Tidsel og Borre, „saaledes kunne vi her hjemme dog aldrig bære os ad!“

Og de sorte Skov-Snegle spyttede paa Træet.

Saa kom Svinehyrden, han ruskede Tidsler og Ranker op for at brænde Aske af det Grønne; hele det vidunderlige Træ, rykket op med alle Rødder, fik han med i Bundtet; „det skal ogsaa gjøre Gavn!“ sagde han og saa var det gjort.

Men i mere end Aar og Dag led Landets Konge af den dybeste Tungsind; han var flittig og arbeidsom, det hjalp ikke; der blev læst dybsindige Skrifter for ham og der blev læst de allerletteste man kunde finde, det hjalp ikke. — Da kom der Bud fra en af Verdens viseste Mænd, man havde henvendt sig til ham og han lod dem vide, at der fandtes et sikkert Middel til at husvale og helbrede den Lidende. „I Kongens eget Rige groer der i Skoven en Vext af himmelsk Oprindelse, saadan og saadan seer den ud, man kan ikke tage feil!“ — og her fulgte en Tegning med af Vexten, den var let at kjende! — „Den grønnes Vinter og Sommer; tag derfor, hver Aften, et frisk Blad deraf og læg det paa Kongens Pande, da lysner det om hans Tanke og en deilig Drøm til Natten vil styrke ham for den kommende Dag!“

Det var nu tydeligt nok, og alle Doctores og den botaniske Professor gik ud i Skoven. — Ja, men hvor var Vexten.

„Jeg har nok faaet den med i Bundtet!“ sagde Svinehyrden, „den er gaaet i Aske for længe siden, men jeg vidste ikke bedre!“

„Vidste ikke bedre!“ sagde de Allesammen. „Uvidenhed! Uvidenhed! hvor er Du stor!“ og de Ord kunde Svinehyrden lægge sig paa Hjertet, han og ingen Anden, meente de.

Ikke et Blad var at finde, det eneste laae i den Dødes Kiste og derom vidste Ingen.

Og Kongen selv kom i sin Mismod ud i Skoven til Stedet. „Her har Træet staaet!“ sagde han, „det er et helligt Sted!“

Og Jorden her blev indhegnet med et gyldent Gitter og der kom Skildvagt, og det baade Nat og Dag.

Den botaniske Professor skrev en Afhandling om

den himmelske Plante, og derfor blev han forgyldt, og det var ham til stor Fornøielse; og Forgyldningen klædte ham og hans Familie, og det er det Glædeligste ved hele den Historie, thi Vexten var borte og Kongen var mismodig og bedrøvet — „men det var han ogsaa i Forveien!“ sagde Skildvagten.

„HUN DUEDE IKKE“

Byfogden stod ved det aabne Vindue; han var i Mansket-Skjorte, med Brystnaal i Kalvekrydset og overordentlig vel barberet, selvgjort Arbeide; dog var han kommet til at give sig et lille Snit, men hen over det sad en Lap Avis-Papir.

„Hør, du Lille!“ raabte han.

Og den Lille var ingen Anden, end Vaskerkonens Søn, der netop gik forbi og ærbødig tog sin Kasket af; den var knækket i Skyggen og indrettet til at putte i Lommen. I de fattige, men rene og særdeles vel lappede Klæder og med svære Træskoe, stod Drengen ærbødig, som var det for Kongen selv han stod.

„Du er en god Dreng,“ sagde Byfogden, „Du er en høflig Dreng! Din Moder skyller vel Tøi nede ved Aaen; der skal Du ned med det, Du har i Lommen. Det er en slem Ting med din Moder! hvormeget har Du der?“

„En halv Pægel,“ sagde Drengen med forskrækket halv sagte Stemme.

„Og imorges fik hun det samme,“ vedblev Manden.

„Nei igaar var det!“ svarede Drengen.

„To halve gjør en heel! — Hun duer ikke! Det er sørgeligt med den Klasse af Folket! — Siig til din Moder, at hun skulde skamme sig! og bliv aldrig Du en Drukkenbold, men det bliver Du nok! — Stakkels Barn! — Gaa nu! —“

Og Drengen gik; Kasketten beholdt han i Haanden, og Vinden blæste paa hans gule Haar, saa at det reiste sig i lange Totter. Han gik om af Gaden, ind i Gyden, ned til Aaen, hvor Moderen stod ude i Vandet ved Toestolen og slog med Tærskelen paa det svære Linned. Der var Strømning i Vandet, thi Vandmøllens Sluser vare oppe, Lagenet drev for Strømmen og var nær ved at rive Toestolen om; Vaskerkonen maatte holde imod.

„Jeg er nær ved at seile!“ sagde hun, „det er godt, at Du kommer, for jeg kan trænge til at faae lidt Hjelp paa Kræfterne! det er koldt herude i Vandet; i sex Timer har jeg staaet her. Har Du Noget til mig?“

Drengen tog Flasken frem, og Moderen satte den for Munden og drak en Slurk.

„O, hvor det gjør godt! hvor det varmer! det er ligesaa godt som varm Mad, og det er ikke saa dyrt! drik, min Dreng! Du seer saa bleg ud, Du fryser i de tynde Klæder! det er jo ogsaa Efteraar. Hu! Vandet er koldt! bare jeg ikke bliver syg! men det gjør jeg ikke! giv mig en Taar endnu og drik ogsaa Du, men kun en lille Draabe, Du maa ikke vænne Dig til det, mit stakkels fattige Barn!“

Og hun gik om Broen, hvor Drengen stod, og traadte op paa Land; Vandet drev fra Sivmatten, hun havde om Livet, Vandet flød fra hendes Skjørt.

„Jeg slider og slæber, saa Blodet er færdig ved at springe mig ud af mine Neglerødder! men det er det samme, naar jeg kun hæderlig kan faae Dig frem, mit søde Barn!“

I det samme kom en noget ældre Kone, fattig i Klæder og Skind, halt paa det ene Been og med en mægtig stor forloren Krølle ud over det ene Øie, det skulde skjules af Krøllen, men den gjorde Skavanken mere kjendelig. Det var en Veninde af Vaskerkonen, „Halte-Maren med Krøllen,“ kaldte Naboerne hende.

„Stakkel, hvor Du slider og slæber og staaer i det kolde Vand! Du kan nok trænge til Lidt at varmes ved, og dog har man ondt af den Draabe, Du faaer!“ — og nu var snart hele Byfogdens Tale til Drengen bragt Vaskerkonen; for Maren havde hørt det Hele, og det havde ærgret hende, at han talte saadan til Barnet om dets egen Moder og om den Draabe, hun tog, lige i det Byfogden gjorde stort Middags-Collats med Viin i flaskeviis! „fine Vine og stærke Vine! lidt over Tørsten hos Mange! men det kalder man ikke at drikke! de due, men Du duer ikke!“

„Saa han har talt til Dig, Barn!“ sagde Vaskerkonen, og hendes Læber bevægede sig zittrende: „Du har en Moder, der duer ikke! maaskee har han Ret! men til Barnet skulde han ikke sige det! dog, fra det Huus kommer Meget over mig!“

„I har jo tjent der i Gaarde, da Byfogdens Forældre levede og boede der; det er mange Aar siden! Der er spiist mange Skjepper Salt siden den Tid, saa man kan nok tørste!“ og Maren loe. „Der er stor Middag i Dag hos Byfogden, den skulde have været sagt af, men nu blev det dem for silde, og Maden var lavet. Jeg har det

fra Gaardskarlen. Der er for en Timestid siden kommet Brev om, at den yngre Broder er død i Kjøbenhavn!"

„Død!" udbrød Vaskerkonen og blev liigbleg.

„Ih dog!" sagde Konen; „tager I Jer det saa nær! naa, I kjendte ham fra I tjente der i Huset."

„Er han død! han var det bedste, det meest velsignede Menneske! vor Herre faaer ikke Mange, som ham!" og Taarerne løb hende ned ad Kinderne. „O min Gud! det gaaer rundt med mig! det er, fordi jeg drak Flasken ud! jeg har ikke kunnet taale det! jeg føler mig saa ilde!" — og hun holdt sig op til Plankeværket.

„Herre Gud, I er ganske daarlig, Mo'er!" sagde Konen. „See dog til, det kan gaae over! — nei, I er rigtig syg! det er bedst, jeg faaer Jer hjem!"

„Men Toiet der!"

„Det skal jeg nok tage mig af! tag mig under Armen! Drengen kan blive her og passe paa saalænge, saa skal jeg komme og vaske Resten; det er jo en lille Klat kun!"

Og Fødderne vaklede under Vaskerkonen.

„Jeg har staaet for længe i det kolde Vand! jeg har ikke siden imorges faaet Vaadt eller Tørt! jeg har Feber i Kroppen! O Herre Jesus! hjelp mig hjem! mit stakkels Barn!" — og hun græd.

Drengen græd og sad snart ene ved Aaen ved det vaade Toi. De to Koner gik langsomt, Vaskerkonen vaklende, opad Gyden, om ad Gaden, forbi Byfogdens

Gaard, og nelop udenfor den sank hun om paa Brostenene. Folk samlede sig.

Halte-Maren løb ind i Gaarden om Hjelp. Byfogden med sine Gjester saae ud ad Vinduerne.

„Det er Vaskerkonen!" sagde han, „hun har faaet lidt over Tørsten; hun duer ikke! det er Skade for den kjønne Dreng, hun har. Jeg har sandelig Godhed for Barnet. Moderen duer ikke!"

Og hun blev bragt til sig selv igjen og ledet til sit fattige Hjem, hvor hun kom i Seng. En Skaal varmt Øl med Smør og Sukker gik den skikkelige Maren at lave, det var den Medicin, hun troede var den bedste, og saa gik hun til Skyllestedet, skyllede meget daarligt, men velmeent, trak egentlig kun det vaade Tøi i Land og fik det i en Kasse.

Ved Aften sad hun i den fattige Stue hos Vaskerkonen. Et Par brunede Kartofler og et deiligt fedt Stykke Skinke havde hun faaet hos Byfogdens Kokkepige til den Syge, det nød Drengen og Maren godt af; den Syge glædede sig ved Lugten, den var saa nærende, sagde hun.

Og Drengen kom til Sengs, den selvsamme, i hvilken Moderen laae, men han havde sin Plads paatvers ved Fødderne, med et gammelt Gulvtæppe over sig, syet sammen af blaa og røde Strimler.

Og det var lidt bedre med Vaskerkonen; det varme Øl havde styrket hende, og Lugten af den fine Mad gjort godt.

„Tak, du gode Sjæl!“ sagde hun til Maren, „Alt vil jeg ogsaa sige Dig, naar Drengen sover! jeg troer allerede, han gjør det! hvor sød og velsignet han seer ud, med de lukkede Øine! han veed ikke, hvorledes hans Moder har det. Vor Herre lade ham aldrig prøve det! — Jeg tjente hos Kammerraadens, Byfogdens Forældre, saa traf det sig, at den yngste af Sønnerne kom hjem, Studenten; dengang var jeg ung, vild og gal, men skikkelig, det tør jeg sige for Guds Ansigt!“ sagde Vaskerkonen, — „Studenten var saa lystig og glad, saa velsignet! hver Bloddraabe i ham var retskaffen og god! bedre Menneske har der ikke været paa Jorden. Han var Søn i Huset, og jeg kun Tjenestepige, men vi bleve Kjærestefolk, i Tugt og Ære! et Kys er dog ikke Synd, naar man rigtig holder af hinanden. Og han sagde det til sin Moder; hun var som vor Herre for ham her paa Jorden! og hun var saa klog, kjærlig og elskelig! — Han reiste bort, og sin Guldring satte han paa min Finger. Da han vel var borte, kaldte min Madmoder mig ind for sig; alvorlig og dog saa mild stod hun, talte, som vor Herre vilde kunne det; hun klarede for mig Afstanden i Aand og Sandhed imellem ham og mig. „Nu seer han paa, hvor godt Du seer ud, men Udseendet vil gaae bort! Du er ikke oplært, som han, I naae ikke op til hinanden i Aandens Rige, og deri ligger Ulykken. Jeg agter den Fattige, sagde hun, hos Gud kan han maaskee faae en høiere Plads, end mange Rige,

men man maa ikke paa Jorden gaae over i et galt Spor, naar man kjører fremad, ellers vælter Vognen, og I To ville vælte! Jeg veed, at en brav Mand, en Haandværksmand har friet til Dig, det er Erik Handskemager, han er Enkemand, har ingen Børn, staaer sig godt, tænk derover!“ Hvert Ord, hun sagde, var som Knive gjennem mit Hjerte, men Konen havde Ret! og det knugede mig og tyngede mig! — jeg kyssede hendes Haand og græd mine salte Taarer, og det endnu mere, da jeg kom ind i mit Kammer og lagde mig over min Seng. Det var en tung Nat, som fulgte, vor Herre veed, hvad jeg led og stred. Saa gik jeg om Søndagen til Herrens Bord for at faae Lys i mig. Da var det ligesom en Tilskikkelse: idet jeg gik ud af Kirken, mødte jeg Erik Handskemager. Saa var der ikke længer Tvivl i mit Sind, vi passede for hinanden i Stilling og Vilkaar, ja han var endogsaa en velhavende Mand, og saa gik jeg lige hen til ham, tog hans Haand og sagde: er dine Tanker endnu til mig? — Ja evig og altid! sagde han. — Vil Du have en Pige, der agter og ærer Dig, men ikke holder af Dig, men det kan vel komme! — Det vil komme! sagde han, og saa gav vi hinanden Haanden. Jeg gik hjem til min Madmoder: Guldringen, som Sønnen havde givet mig, bar jeg paa mit bare Bryst, jeg kunde ikke sætte den paa min Finger ved Dagen, men kun hver Aften, naar jeg lagde mig i min Seng. Jeg kyssede Ringen, saa at min Mund blødte ved det,

og saa gav jeg den til min Madmoder, og sagde, at i næste Uge vilde der blive lyst fra Prædikestolen for mig og Handskemageren. Saa tog min Madmoder mig i sine Arme og kyssede mig — hun sagde ikke, at jeg ikke duede, men den Gang var jeg maaskee ogsaa bedre, skjøndt jeg ikke endnu havde prøvet saa megen Verdens Modgang. Og saa stod Brylluppet ved Kyndelmisse; og det første Aar gik godt, vi holdt Svend og Dreng, og Du, Maren, tjente os.“

„O, I var en velsignet Madmoder!“ sagde Maren, „aldrig glemmer jeg, hvor mild I og Jer Mand var!“

„Det var i de gode Aar, Du var hos os! — Born havde vi da ikke. — Studenten saae jeg aldrig! — Jo, jeg saae ham, men han saae ikke mig! han kom her

til sin Moders Begravelse. Jeg saae ham staae ved Graven, han var saa kridhvid og saa bedrøvet, men det var for Moderens Skyld. Da siden Faderen døde, var han i fremmede Lande og kom ikke her og har ikke heller senere været her. Aldrig giftede han sig, veed jeg; — han var nok Procurator! — mig huskede han ikke, og om han havde seet mig, saa havde han dog vist ikke kjendt mig igjen, saa fæl jeg seer ud. Og det er jo ogsaa meget godt!“

Og hun talte om sin Prøvelses tunge Dage, hvorledes Ulykken ligesom væltede ind over dem. De eiede fem hundrede Rigsdaler, og da der i Gaden var et Huus at faae for to hundrede, og det vilde betale sig at faae det revet ned og bygge et nyt, saa blev Huset kjøbt. Murer og Tømrer gjorde Overslag, at det videre vilde koste ti hundrede og tyve. Credit havde Erik Handskemager, Pengene fik han til Laans fra Kjøbenhavn, men Skipperen, der skulde bringe dem, forliste og Pengene med.

„Da var det, jeg fødte min velsignede Dreng, som her sover. — Fader faldt i en svær, langvarig Sygdom; i tre Fjerdingaar maatte jeg klæde ham af og paa. Det gik reent tilbage for os, vi laante og laante; Alt vort Tøi gik, og Fader døde fra os! — Jeg har slidt og slæbt, stridt og stræbt for Barnets Skyld, vasket Trapper, vasket Linned, grovt og fiint, men jeg skal ikke have det bedre, vil vor Herre! men han loser nok op for mig og sørger for Drengen.“

Og saa sov hun.

Ud paa Morgenen følte hun sig styrket og stærk nok, som hun troede, til igjen at gaae til sit Arbeide. Hun var netop kommet ud i det kolde Vand, da greb hende en Rystelse, en Afmagt; krampagtigt tog hun for sig med Haanden, gjorde et Skridt opad og faldt om. Hovedet laae paa det tørre Land, men Fødderne ude i Aaen, hendes Træskoe, som hun havde staaet med paa Bunden, – i hver af dem var der en Visk Halm, — drev paa Strømmen; her blev hun fundet af Maren, der kom med Kaffe.

Fra Byfogden havde der hjemme været Bud, at hun strax maatte møde hos ham, han havde Noget at sige hende. Det var for seent. En Barbeer blev hentet til Aareladning; Vaskerkonen var død.

„Hun har drukket sig ihjel!“ sagde Byfogden.

I Brevet, der bragte Underretning om Broderens Død, var opgivet Testamentets Indhold, og deri stod, at 600 Rigsdaler testamenteredes til Handskemager-Enken, der engang havde tjent hans Forældre. Efter bedste Skjøn skulde Pengene, i større eller mindre Portioner, gives hende og hendes Barn.

„Der har været noget Mikmak med min Broder og hende!“ sagde Byfogden, „godt, at hun er af Veien; Drengen faaer nu det Hele, og jeg skal sætte ham til brave Folk, en god Haandværker kan han blive!“ — Og i de Ord lagde vor Herre sin Velsignelse.

Og Byfogden kaldte Drengen for sig, lovede at sørge

for ham, og sagde ham, hvor godt det var, at hans Moder var død, hun duede ikke!

Til Kirkegaarden blev hun bragt, de Fattiges Kirkegaard. Maren plantede et lille Rosentræ paa Graven, Drengen stod ved Siden.

„Min søde Moder!“ sagde han, og Taarerne strømmede: „Er det sandt: hun duede ikke!“

„Jo, hun duede!“ sagde den gamle Pige og saae op imod Himlen. „Jeg veed det fra mange Aar og fra den sidste Nat. Jeg siger Dig, hun duede! og vor Herre i Himmeriges Rige siger det med, lad Verden kun sige: hun duede ikke!“

DEN SIDSTE PERLE

Der var et rigt Huus, et lykkeligt Huus; Alt derinde, Herskab og Tyende, Vennerne med vare lyksalige og glade, der var i Dag født en Arving, en Søn; og Moder og Barn befandt sig vel.

Lampen i det hyggelige Sovekammer var halv dækket til; svære Silkegardiner af kostbare Stoffer hang tæt trukne til for Vinduerne. Gulvtæppet var tykt og blødt, som et Mos, Alt var til at blunde, sove, deiligt udhvile sig paa og det gjorde ogsaa Vaagekonen, hun sov, og det kunde hun; Alt var godt og velsignet her.

Husets Skytsaand stod ved Sengens Hovedgjerde; hen over Barnet, ved Moderens Bryst, bredte sig, ligesom et Næt af funklende Stjerner, saa rige, hver var en Lykkens Perle. Livets gode Feer, alle havde de bragt deres Gave til den Nyfødte! her funklede Sundhed, Rigdom, Lykke, Kjærlighed, kort Alt, hvad Menneskene kunne ønske sig paa Jorden.

„Alt er her bragt og givet!“ sagde Skytsaanden.

„Nei!“ lød en Stemme tæt ved, det var Barnets gode Engel. „Een Fee har endnu ikke bragt sin Gave, men hun bringer den, bringer den engang, om endogsaa Aar gaae hen. Den sidste Perle mangler!“

„Mangler! her tør Intet mangle og er det virkeligt saa, da lad os søge hende, den mægtige Fee, lad os gaae til hende!“

„Hun kommer, hun kommer engang! hendes Perle maa til, for at Krandsen kan bindes sammen!“

„Hvor boer hun? Hvor er hendes Hjem! siig mig det, jeg gaaer og henter Perlen!“

„Du vil det!“ sagde Barnets gode Engel. „Jeg fører Dig til hende, hvor hun endogsaa maa søges! hun har intet blivende Sted, hun kommer til Keiserens Slot og til den fattigste Bonde, intet Menneske gaaer hun sporløs forbi, dem Alle bringer hun sin Gave, den være en Verden eller et Legetøi! ogsaa dette Barn maa hun møde. Du tænker, Tiden er lige lang, men ikke lige nyttig, nu vel, vi gaae at hente Perlen, den sidste Perle i denne Rigdom!“

Og Haand i Haand svævede de hen til det Sted, som for denne Stund var Feens Hjem.

Det var et stort Huus med mørke Gange, tomme Stuer, og forunderligt stille; en Række Vinduer stode aabne, saa at ret den raa Luft kunde trænge ind; de lange, hvide nedhængende Gardiner bevægede sig ved Lufttrækket.

Midt paa Gulvet stod en aaben Liigkiste og i denne hvilede Liget af en Qvinde, endnu i sine bedste Aar; de deiligste friske Roser laae hen over hende, saa at kun de foldede fine Hænder vare synlige og det i Døden forklarede, ædle Ansigt med Indvielsens høie, ædle Alvor i Gud.

Ved Kisten stode Mand og Børn, en heel Flok var det; den Mindste sad paa Faderens Arm, det sidste Farvel bragte de; og Manden kyssede hendes Haand, den, der nu var som et vissent Løv, og før med Kraft og Kjærlighed havde hygget om dem. Salte, tunge Taarer faldt i store Draaber paa Gulvet; men ikke et Ord blev sagt. Tausheden her rummede en Verden af Smerte. Og stille, hulkende gik de bort.

Der stod et Lys, Flammen vred sig for Vinden og skjød op sin lange, røde Tande. Fremmede Folk traadte ind, de lagde Laaget over den Døde, de slog Sømmene fast, stærkt lød Hammerslagene gjennem Husets Stuer og Gange, de lod til Hjerterne, der blødte.

„Hvorhen fører Du mig?“ spurgte Skytsaanden.

„her boer ingen Fee, hvis Perle hører med til Livets bedste Gaver!“

„Paa dette Sted boer hun, her i denne hellige Time,“ sagde Skytsengelen, og pegede hen i Krogen, og der, hvor i Livets Dage, Moderen havde siddet mellem Blomster og Billeder, hvor hun, som Husets velsignende Fee, nikkede kjærligt til Mand, Børn og Venner, hvor hun, som Husets Solstraale udbredte Glæde og var det Heles Sammenhold og Hjerte, der sad nu en fremmed Qvinde, iført lange, side Klæder, Sorgen var det, Herskerinden her, Moder nu i den Dødes Sted. Der trillede en brændende Taare ned paa hendes Skjød, den blev en Perle; den funklede med alle Regnbuens Farver, og Engelen greb den, og Perlen lyste, som en Stjerne med syvfarvet Glands.

„Sorgens Perle, den sidste, som ikke kan savnes! ved den forhøies de andres Glands og Magt. Seer Du Skjæret her af Regnbuen, den, der forbinder Jor-

den med Himlen. For hver af vore Kjære der døe fra os, have vi een Ven meer i Himlen at længes efter. I Jordens Nat see vi opad mod Stjernerne, ud mod Fuldendelsen! betragt Sorgens Perle, i den ligger Psyche-Vingerne, de bære os bort herfra!“

TO JOMFRUER

Har Du nogensinde seet en Jomfru? Det vil sige, hvad Brolæggerne kalde en Jomfru, En til at stampe Steenbroen med. Hun er heel af Træ, bred forneden med Jernring om, og smal foroven med Stok, den er hendes Arme.

Inde i Materialgaarden stod der to saadanne Jomfruer, de stode mellem Skovle, Favnemaal og Hjulbor, og der var det rygtedes, at „Jomfruen“ ikke længer skulde kaldes „Jomfru“, men derimod „Stem-

pel", og det er den nyeste og eneste rigtige Benævnelse i Brolæggersproget, for hvad vi Alle i gamle Tider kaldte en Jomfru.

Nu er der mellem os Mennesker Noget, man kalder: „emanciperede Fruentimmer", hvortil regnes Institutbestyrerinder, Jordemødre, Dandserinder, der kunne staae paa eet Been i Embedet, Modehandlerinder og Vaagekoner, og til den Række: „Emanciperede", sluttede sig ogsaa de to Jomfruer i Materialgaarden; de vare Jomfruer ved Veivæsenet, og de vilde paa ingen Maade opgive deres gode gamle Navn og lade sig kalde „Stempel".

„Jomfru er et Menneskenavn," sagde de, „men Stempel er en Ting, og vi lade os ikke kalde en Ting, det er at skjeldes ud!"

„Min Forlovede er istand til at slaae op med mig!" sagde den Yngste, der var forlovet med en Rambuk, det er saadan en stor Maskine, der driver Pæle ned og altsaa gjør i det Svære, hvad Jomfruen gjør i det Fine. „Han vil have mig, som Jomfru, men maaskee ikke, som Stempel, og altsaa kan jeg ikke lade dem døbe mig om!"

„Ja, jeg lader før mine to Arme knække af!" sagde den Ældste.

Hjulbøren havde dog en anden Mening, og Hjulbøren var Noget, han ansaae sig for en Qvart Karreet, idet den gik paa eet Hjul.

„Jeg maa dog sige dem, at det at kaldes Jomfru

er temmelig almindeligt og ikke nær saa fiint, som at kaldes Stempel, thi ved at føre det Navn, kommer man i Række med Signeterne, og tænk paa Lovens Signet, det er det, der giver Lovens Segl. I Deres Sted vilde jeg opgive Jomfruen!"

„Aldrig! det er jeg for gammel til!" sagde den Ældste.

„De kjender nok ikke Noget, som kaldes den europæiske Nødvendighed!" sagde det ærlige gamle Favnemaal. „Man maa begrændses, underordne sig, føie sig i Tid og Nødvendighed, og er det en Lov, at Jomfruen skal kaldes Stempel, saa maa hun kaldes Stempel. Enhver Ting har sit Favnemaal!"

„Saa vilde jeg dog heller," sagde den Yngste, „lade mig kalde Frøken, naar galt skulde være, Frøken smager dog altid lidt af Jomfru!"

„Men jeg lader mig heller hugge til Pindebrænde!" sagde den gamle Jomfru.

Nu gik det til Arbeide; Jomfruerne kjørte, de bleve lagte paa Hjulbøren, og det var altid fiin Behandling, men Stempel bleve de kaldte.

„Jom—!" sagde de, idet de stampede mod Steenbroen; „Jom—!" og lige vare de ved at sige heelt ud Ordet: „Jomfru," men de bed det kort af, de toge det i sig igjen, for de fandt, at de ikke engang burde svare. Men indbyrdes tiltalte de altid hinanden med Navnet Jomfru, og priiste de gode gamle Dage, da

man kaldte enhver Ting ved sit rette Navn, og kaldtes Jomfru naar man var en Jomfru; og det bleve de begge To, thi Rambukken, den store Maskine, slog virkeligt op med den Yngste, han vilde ikke indlade sig med et Stempel.

VED DET YDERSTE HAV

Et Par store Fartøier vare sendte høit op mod Nordpolen, for der at finde Landenes Grændser mod Havet og prøve, hvorvidt Menneskene kunde der trænge igjennem. Allerede Aar og Dage havde de mellem Taage og Iis styret heroppe og prøvet stort Besvær; nu var Vinteren begyndt, Solen nede; mange, mange Uger vilde blive her een lang Nat; Alt rundtom var eet eneste Stykke Iis; fast til det var hvert Skib fortøiet, Sneen laae høit, og af Sneen selv var bikubeformede Huse reiste, nogle store, som vore Kjæmpehøie, andre ikke større, end at de kunde rumme to

eller fire Mænd; men mørkt var det ikke, Nordlysene skinnede røde og blaa, det var et evigt, storartet Fyrværkeri og Sneen lyste, Natten her var een lang blussende Dæmring; paa den klareste Tid kom Skarer af de Indfødte, underlige at see i deres haarede Skindklæder, og paa deres Slæder, som vare tømrede af Iisstykker; de bragte Skind i store Bunker og Sneehusene fik derfra varme Gulvtæpper; Skind blev Tæppe og Dyne, som Matroserne redte sig til Seng under Sneekuplen, mens det udenfor gnistrende frøs, som vi ikke kjende det ved vor strengeste Vintertid. Hos os var det endnu Efteraars-Dage, det tænkte de paa deroppe; de huskede paa Solstraalerne i Hjemmet og paa det rødgule Løv, som hang paa Træerne. Uhret viste, at det var Aften og Sovetid, og i et af Sneehusene strakte sig allerede To for at hvile; den Yngste havde med sin bedste, rigeste Skat hjemme fra, den, Bedstemo'er før Afreisen gav ham med, det var Bibelen. Hver Nat laae den under hans Hovedgjerde, han vidste fra Barndoms-Aarene af, hvad der stod i den; hver Dag læste han et Stykke, og paa hans Leie kom ham tidt saa trøstende i Tanke de hellige Ord: „vilde jeg tage Morgenrødens Vinger, vilde jeg boe ved det yderste Hav, Du skulde dog føre mig og din høire Haand holde mig fast!“ — og under Sandhedens Ord og Tro lukkede han Øinene, Søvnen kom og Drømmen kom, Aandens Aabenbarelse i Gud; Sjælen var den levende under Legemets

Hvile, han fornam det, det var som Melodier af gamle kjære, kjendte Sange; det aandede saa mildt, saa sommervarmt, og fra sit Leie saae han det skinne over sig, som om Sneekuplen blev gjennemstraalet udefra; han løftede sit Hoved, det straalende Hvide var ikke Vægge eller Loft, det var de store Vinger fra en Engels Skuldre, og han saae op i hans milde, lysende Ansigt. Ud fra Bibelens Blade, som fra en Lilies Bæger, løftede Engelen sig, bredte sine Arme vidt ud og Sneehyttens Vægge sank rundtom, som et luftigtlet Taageslør; Hjemmets grønne Marker og Høie med de rødbrune Skove laae rundtom i stille Solskin en deilig Efteraarsdag; Storkens Rede stod tom, men endnu hang Æblerne paa det vilde Æbletræ, skjøndt Bladene vare faldne; de røde Hyben skinnede og Stæren floitede i det lille grønne Buur over Bondehusets Vindue,

hvor Hjemmets Hjem var; Stæren fløitede, som det var lært den og Bedstemo'er hang Fuglegræs om Buret, som Sønnesønnen altid havde gjort; og Smedens Datter, saa ung og saa smuk, stod ved Brønden og drog Vand op, nikkede til Bedstemo'er, og Bedstemo'er vinkede, viste et Brev langveis fra; denne Morgen var det kommet fra de kolde Lande, høit oppe fra Nordpolen selv, hvor Sønnesønnen var — i Guds Haand. — Og de loe og de græd, og han, under Iis og Snee, der i Aandens Verden, under Engelens Vinger saae og hørte det Alt, loe med dem og græd med dem. Og der blev læst høit af Brevet selv de Bibelens Ord: „Ved det yderste Hav, hans høire Haand vil holde mig fast!“ — Som deilig Psalmesang klang det rundt om, og Engelen lod sine Vinger, som et Slør lægge sig om den Sovende, — Drømmen var endt — det var mørkt i Sneehuset, men Bibelen laae under hans Hoved, Troen og Haabet laae i hans Hjerte; Gud var med og Hjemmet var med — „ved det yderste Hav!“

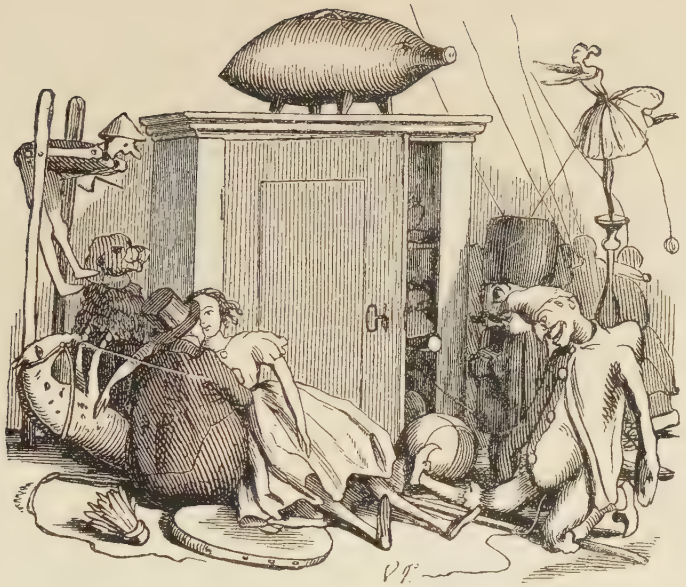

PENGEGRISEN

Der var saa meget Legetøi i Børnenes Stue; øverst paa Skabet stod Sparebøssen, den var af Leertøi, i Skikkelse af en Griis, den havde naturlig Sprække i Ryggen og Sprækken var med en Kniv gjort større, at der ogsaa kunde gaae Sølvdalere ind, og der var gaaet to, foruden mange andre Skillinger. Pengegrisen var saa proppet, at han ikke længer kunde rasle, og det er det Høieste en Pengegriis kan bringe det til. Der stod han nu øverst paa Hylden og saae ned paa Alt i Stuen, han vidste nok at med hvad han havde i Ma-

ven kunde han kjøbe det Hele, og det er at have en god Bevidsthed.

Det tænkte de Andre ogsaa paa, om de ikke sagde det, der var jo Andet at tale om. Comodeskuffen stod paa Klem, og der reiste sig en stor Dukke, noget gammel var hun og klinket i Halsen; hun saae ud, og sagde: „Skal vi nu lege Mennesker, det er jo altid Noget!“ og saa blev der et Røre, selv Skilderierne vendte sig paa Væggen, de viste, de ogsaa havde Bagside, men det var ikke for at sige imod.

Det var midt om Natten, Maanen skinnede ind ad Vinduet og gav fri Belysning. Nu skulde Legen begynde og Alt var indbudt, selv Barnevognen, der dog hørte til det grovere Legetøi. „Enhver er god for sig!“ sagde den, „man kan ikke Alle være af Adel! Nogen maa gjøre Gavn, som man siger!“

Pengegrisen var den eneste, som fik Indbydelsen skriftlig, han stod for høit til at de troede, at han kunde høre den mundtlig, og gav heller ikke Svar om han kom, for han kom ikke; skulde han med, maatte han nyde det hjemme fra, det kunde de rette sig efter og det gjorde de.

Det lille Dukketheater blev strax stillet op saaledes at han kunde see lige ind i det; de vilde begynde med Comedie, og saa skulde der være Thee og Forstandsøvelse, og med den begyndte de strax; Gyngehesten talte om Training og Fuldblod, Barnevognen om Jernbaner og Dampkraft - - det var jo Altsammen Noget

der hørte til deres Fag og som de kunde tale om. Stue-Uhret talte om Politik — tik — tik! det vidste hvad Klokken var slaaet, men man sagde at det gik ikke rigtigt. Spanskrørstokken stod og var stolt af sin Dubsko og Sølvknap, han var jo beslaaet foroven og forneden; i Sophaen laae to broderede Puder, de vare nydelige og dumme — og saa kunde Comedien begynde.

Alle sad de og saae til, og der blev bedet om at man vilde smælde, knalde og rumle, ligesom man var fornøiet til. Men Ridepidsken sagde, at han aldrig smældede for de Gamle, men kun for de Uforlovede. „Jeg knalder for Alt!“ sagde Knaldperlen. „Eet Sted skal man jo være!“ meente Spøttebakken, det var nu saadan Enhvers Tanke ved at være paa Comedie. Stykket duede ikke, men det blev godt givet; alle de Spillende vendte den malede Side udad: de vare kun til at see paa een Led, ikke paa Vrangen; og Alle spillede de udmærket, heelt forud af Theatret, Traaden var for lang i dem, men saa bleve de mere mærkbare. Den klinkede Dukke blev saa betaget, at hun blev løs i Klinken og Pengegrisen blev paa sin Maade saa betaget, at han besluttede at gjøre Noget for En af dem, sætte ham i sit Testament, som den, der skulde ligge i aaben Begravelse med ham, naar den Tid kom.

Det var en sand Nydelse, saa at man opgav Theevandet og blev ved Forstands-Øvelsen, det kaldte man at lege Mennesker, og der var ingen Ondskab deri, for de legede kun — og hver tænkte paa sig og paa hvad

Pengegrisen tænkte, og Pengegrisen tænkte længst, han tænkte jo paa Testament og Begravelse — og naar kom det istand — altid før man venter det. — — Knak! der laae han fra Skabet — laae paa Gulvet, i Stumper og Stykker, mens Skillingerne dandsede og sprang; de mindste snurrede, de store trillede, især den ene Sølvdaler, han vilde ordenlig ud i Verden. Og det kom han og det kom de allesammen, og Skaarene af Pengegrisen kom i Bøtten, men paa Skabet selv stod igjen næste Dag en ny Pengegriis af Leertøi, der var endnu ikke en Skilling i den, derfor kunde den heller ikke rasle, deri lignede han den anden, det var altid en Begyndelse – og med den vil vi ende!

IB OG LILLE CHRISTINE

Nær ved Gudenaa, inde i Silkeborg-Skove, løfter sig en Landryg, som en stor Vold, den kaldes „Aasen“ og under den mod Vest laae, ja der ligger endnu, et lille Bondehuus med magre Jorder; Sandet skinner igjennem den tynde Rug- og Byg-Ager. Det er nu en Deel Aar siden; Folkene, som boede der, dreve deres lille Avling, havde dertil tre Faar, et Sviin og to Stude; kort sagt de havde det ret vel til Føden, naar man tager den, som man har den, ja de kunde vel ogsaa have bragt det til at holde et Par Heste, men de sagde, som de andre Bønder derovre: „Hesten æder sig selv!“ — den tærer for det Gode den gjør. Jeppe-Jæns drev sin lille Jordlod om Sommeren, og var om Vinteren en flink Træskoemand. Han havde da ogsaa

Medhjelp, en Karl der forstod at skære Træskoe, der vare baade stærke, lette og med Facon; Skee og Sløv skar de; det gav Skillinger, man kunde ikke kalde Jeppe-Jæns for fattig Folk.

Lille Ib, den syvaars Dreng, Husets eneste Barn sad og saae til, skar i en Pind, skar sig ogsaa i Fingrene; men en Dag havde han snittet to Stykker Træ, saa at de saae ud, som smaa Træskoe; de skulde, sagde han, foræres til lille Christine, og det var Prammandens lille Datter; hun var saa fiin og saa yndelig, som et Herskabs Barn; havde hun Klæder skaaret, som hun var født og baaret, saa vilde Ingen troe at hun var fra Lyngtørvhuset paa Seishede. Derovre boede hendes Fader, der var Enkemand og ernærede sig ved at pramme Brænde fra Skoven ned til Silkeborg Aaleværk, ja tidt derfra videre op til Randers. Ingen havde han der kunde tage vare paa lille Christine, der var et Aar yngre end Ib og saa var hun næsten altid hos ham, paa Prammen og mellem Lyngen og Tyltebærbuskene; skulde han endelig heelt op til Randers, ja saa kom lille Christine over til Jeppe-Jæns's.

Ib og lille Christine kom godt ud af det ved Leg og ved Fad; de rodede og de gravede, de krob og de gik, og en Dag vovede de sig ene to næsten heelt op paa Aasen og et Stykke ind i Skoven, og der fandt de Sneppeæg, det var en stor Begivenhed.

Ib havde endnu aldrig været ovre paa Seishede,

aldrig prammet igjennem Søerne ad Gudenaa, men nu skulde han det: han var indbudt af Prammanden og Aftenen forud fulgte han hjem med ham.

Paa de høit opstablede Brændestykker i Prammen sad tidlig om Morgenen de to Børn og spiste Brød og Hindbær. Prammanden og hans Medhjelper stagede sig frem, det gik med Strømmen, i rask Fart ned ad Aaen, gjennem Søerne, der syntes at lukke sig ved Skov og ved Siv, men altid var der dog Gjennemfart om endogsaa de gamle Træer heldede sig heelt ud og Egetræerne strakte frem afskaldede Grene, ligesom om de havde opsmøgede Ærmer og vilde vise deres knudrede, nøgne Arme! gamle Elletræer, som Strømmen havde løsnet fra Skrænten holdt sig med Rødderne fast ved Bunden, og saae ud ligesom smaa Skovøer; Aakander vuggede paa Vandet; det var en deilig Fart! — og saa kom man til Aaleværket, hvor Vandet brusede gjennem Sluserne; det var Noget for Ib og Christine at see paa!

Dengang var endnu hernede hverken Fabrik eller By, her stod kun den gamle Avlsgaard, og Besætningen der var ikke stor, Vandets Fald gjennem Slusen og Vildandens Skrig, det var den Gang den stadigste Livlighed her. — Da nu Brændet var prammet om, kjøbte Christines Fader sig et stort Knippe Aal og en lille slagtet Griis, der Alt tilsammen i en Kurv blev stillet agter ude paa Prammen. Nu gik det mod Strømmen hjem, men Vinden var med og da de satte

Seil til, var det ligesaa godt, som om de havde to Heste for.

Da de med Prammen var saa høit oppe under Skoven, at de laae ud for hvor Manden, der hjalp med at pramme, havde kun et kort Stykke hjem, saa gik han og Christines Fader i Land, men paalagde Børnene at forholde sig rolige og forsigtige, men det gjorde de ikke længe, de maatte see ned i Kurven hvor Aalene og Grisen gjemtes, og Grisen maatte de løfte paa og holde den, og da de begge vilde holde den saa tabte de den og det lige ud i Vandet; der drev den paa Strømmen, det var en forfærdelig Begivenhed.

Ib sprang i Land og løb et lille Stykke, saa kom ogsaa Christine; „tag mig med Dig!“ raabte hun, og nu var de snart inde i Buskene, de saae ikke længer Prammen eller Aaen; et lille Stykke endnu løb de, saa faldt Christine og græd; Ib fik hende op.

„Kom med mig!“ sagde han. „Huset ligger derovre!“ men det laae ikke derovre. De gik og de gik, over vissent Løv og tørre nedfaldne Grene, der knagede under deres smaa Fødder; nu hørte de en stærk Raaben — de stode stille og lyttede; nu skreg en Ørn, det var et fælt Skrig, de bleve ganske forskrækkede, men foran dem, inde i Skoven, voxte de deiligste Blaabær, en utrolig Mængde; det var alt for indbydende til ikke at blive og de blev og de spiste, og bleve ganske blaa om Mund og Kinder. Nu hørtes igjen en Raaben.

„Vi faae Bank for Grisen!“ sagde Christine.

„Lad os gaae hjem til vort!“ sagde Ib; „det er her i Skoven!“ og de gik; de kom paa en Kjørevei, men hjem førte den ikke, mørkt blev det og angest vare de. Den forunderlige Stilhed rundt om afbrødes ved fæle Skrig af den store Hornugle eller Lyd fra Fugle de ikke kjendte; endelig stod de begge To fast i en Busk, Christine græd og Ib græd, og da de saa havde grædt en Stund lagde de sig i Løvet og faldt isøvn.

Solen var høit oppe da de vaagnede; de frøs, men oppe paa Høiden tæt ved, skinnede Solen ned mellem Træerne, der kunde de varme sig og derfra meente Ib maatte de kunde see hans Forældres Huus; men de vare langt fra det, i en ganske anden Deel af Skoven. De kravlede heelt op paa Høiden og stod paa en Skrænt ved en klar, gjennemsigtig Sø; Fiskene i den stode i Stiim belyste af Solstraalerne; det var saa uventet hvad de saae og tætved var en stor Busk fuld af Nødder, ja saagar syv Kløvser; og de plukkede og de knækkede og fik de fine Kjærner, der havde begyndt at sætte sig, — og saa kom der endnu en Overraskelse, en Forskrækkelse. Fra Busken traadte frem en stor, gammel Kone, hvis Ansigt var saa bruunt og Haaret saa glindsende og sort; det Hvide i hendes Øine skinnede ligesom paa en Morian; hun havde en Bylt paa Nakken, og en Knortekjep i Haanden; hun var en Taterske. Børnene forstode ikke strax hvad hun sagde; og hun tog tre store Nødder op af Lommen, inde i

hver laae de deiligste Ting gjemte, fortalte hun, det var Ønskenødder.

Ib saae paa hende, hun var saa venlig, og saa tog han sig sammen og spurgte om han maatte have de Nødder og Konen gav ham dem og plukkede sig en heel Lomme fuld af dem paa Busken.

Og Ib og Christine saae med store Øine paa de tre Ønskenødder.

„Er der i den en Vogn med Heste for?“ spurgte Ib.

„Der er en Guldkarreet med Guldheste!“ sagde Konen.

„Saa giv mig den!“ sagde lille Christine, og Ib gav hende den og Konen knyttede Nødden ind i hendes Halstørklæde.

„Er der inde i denne saadant et lille kjønt Halsklæde, som det Christine der har?“ spurgte Ib.

„Der er ti Halsklæder!“ sagde Konen, „der er fine Kjoler, Strømper og Hat!“

„Saa vil jeg ogsaa have den!“ sagde Christine, og lille Ib gav hende ogsaa den anden Nød; den tredie var en lille sort en.

„Den skal Du beholde!“ sagde Christine, „og den er ogsaa kjøn.“

„Og hvad er der i den?“ spurgte Ib.

„Det Allerbedste for Dig!“ sagde Taterkonen.

Og Ib holdt fast paa Nødden. Konen lovede at føre dem paa rette Vei hjem, og de gik, men rigtignok i en ganske modsat Retning, end de skulde gaae, men der-

for tør man ikke beskylde hende for, at hun vilde stjæle Børn.

I den vildsomme Skov mødte de Skovløberen Chræn, han kjendte Ib, og ved ham kom Ib med lille Christine hjem, hvor man var i stor Angest for dem, og Tilgivelse fik de, skjøndt de havde begge fortjent et godt Livfuldt Riis, først fordi de lod Grisen falde i Vandet og dernæst at de vare løbne deres Vei.

Christine kom hjem paa Heden og Ib blev i det lille Skovhuus; det Første han der om Aftenen gjorde, var at tage frem Nødden der gjemte „det Allerbedste"; — han lagde den mellem Døren og Dørkarmen, klemte saa til, Nødden knak, men ikke Kjærne skabt var der at see, den var fyldt ligesom med Snuus eller Muld-Jord, der var gaaet Orm i den, som det kaldes.

„Ja, det kunde jeg nok tænke!" meente Ib, „hvor skulde der, inde i den lille Nød, være Plads for det Allerbedste! Christine faaer hverken fine Klæder eller Guldkarreet ud af sine to Nødder!"

Og Vinteren kom og det nye Aar kom.

Og der gik flere Aaringer. Nu skulde Ib gaae til Præsten og han boede langveis borte. Paa den Tid kom en Dag Prammanden og fortalte hos Ibs Forældre, at lille Christine skulde nu ud at tjene for sit Brød, og at det var en sand Lykke for hende at hun kom i de Hænder, hun kom, fik Tjeneste hos saadanne brave Folk; tænk, hun skulde til de rige Krofolk i Herning Kanten, vesterpaa; der skulde hun

gaae Mo'er tilhaande og siden, naar hun skikkede sig og der var confirmeret, vilde de beholde hende.

Og Ib og Christine toge Afsked fra hinanden: Kjærestefolkene bleve de kaldte; og hun viste ham ved Afskeden at hun endnu havde de to Nødder, som hun fik af ham da de løb vild i Skoven, og hun sagde, at hun i sin Klædekiste gjemte de smaa Træskoe, han som Dreng havde skaaret og foræret hende. Og saa skiltes de.

Ib blev confirmeret, men i sin Moders Huus blev han, for han var en flink Træskoesnider og han passede godt om Sommeren den lille Avling; hans Moder havde kun ham dertil, Ibs Fader var død.

Kun sjeldent, og det var da ved en Postkarl eller en Aalebonde, hørte man om Christine: det gik hende godt hos de rige Krofolk og da hun var blevet confirmeret skrev hun til Faderen Brev med Hilsen til Ib og hans Moder; i Brevet stod om sex nye Særke og en deilig Klædning Christine havde faaet af Huusbond og Madmo'er. Det var rigtignok gode Tidender.

Foraaret derefter, en smuk Dag, bankede det paa Ibs og hans Moders Dør, det var Prammanden med Christine; hun var kommet i Besøg paa en Dagstid; der var just en Leilighed til Them og igjen tilbage, og den benyttede hun. Smuk var hun, som en fiin Frøken, og gode Klæder havde hun; de vare syede vel og de passede til hende. I fuld Stads stod hun, og Ib

var i de daglige gamle Klæder. Han kunde slet ikke komme til Mæle; vel tog han hendes Haand, holdt den saa fast, var saa inderlig glad, men Munden kunde han ikke faae paa Gang, det kunde lille Christine, hun talte, hun vidste at fortælle og hun kyssede Ib lige paa Munden:

„Kjender Du mig ikke nok!“ sagde hun; men selv da de vare ene To og han endnu stod og holdt hende i Haanden, var Alt hvad han kunde sige, alene det: „Du er blevet ligesom en fiin Dame! og jeg seer saa pjusket ud! hvor jeg har tænkt paa Dig, Christine! og paa gamle Tider!“

Og de gik Arm i Arm op paa Aasen og saae over Guden-Aa til Seishede med de store Lyngbanker, men Ib sagde ikke Noget, dog da de skiltes ad, var det klart for ham, at Christine maatte blive hans Kone, de vare jo fra Smaa kaldt Kjærestefolk, de vare, syntes han, et forlovet Par, uagtet ingen af dem selv havde sagt det.

Kun nogle Timer endnu kunde de være sammen, for hun skulde igjen til Them, hvorfra tidlig næste Morgen Vognen kjørte tilbage vesterpaa. Faderen og Ib fulgte med til Them, det var klart Maaneskin, og da de kom der og Ib endnu holdt Christines Haand, kunde han ikke slippe den, hans Øine de vare saa klare, men Ordene faldt kun smaat, men det var Hjerte-Ord hvert eneste et: „er Du ikke blevet for fiint vant,“ sagde han, „og kan Du finde Dig i at leve i vor Mo'ers

Huus med mig, som Ægtemand, saa blive vi To engang Mand og Kone! — — men vi kan jo vente lidt!"

„Ja, lad os see Tiden an, Ib!" sagde hun; og saa trykkede hun hans Haand og han kyssede hende paa hendes Mund. „Jeg stoler paa Dig, Ib!" sagde Christine, „og jeg troer at jeg holder af Dig! men lad mig sove paa det!"

Og saa skiltes de ad. Og Ib sagde til Prammanden at han og Christine vare nu saa godt som forlovede, og Prammanden fandt at det var som han altid havde tænkt om det; og han fulgte hjem med Ib og sov der i Seng med ham, og der taltes saa ikke mere om Forlovelsen.

Et Aar var gaaet; to Breve vare vexlede mellem Ib og Christine; „trofast til Døden!" stod der ved Underskriften. En Dag traadte Prammanden ind til Ib, han havde Hilsen til ham fra Christine; hvad Mere han havde at sige, gik det lidt langsomt med, men det var det, at det gik Christine vel, mere end vel, hun var jo en kjøn Pige, agtet og afholdt. Kromandens Søn havde været hjemme paa Besøg; han var ansat ved noget Stort i Kjøbenhavn, ved et Contoir; han syntes godt om Christine, hun fandt ham ogsaa efter sit Sind, hans Forældre vare nok ikke uvillige, men nu laae det dog Christine paa Hjertet, at nok Ib tænkte saa Meget paa hende, og saa havde hun betænkt at skyde Lykken fra sig, sagde Prammanden.

Ib sagde i Førstningen ikke et Ord, men han blev

ligesaa hvid, som et Klæde, rystede lidt med Hovedet og saa sagde han: „Christine maa ikke skyde sin Lykke fra sig!“

„Skriv hende det Par Ord til!“ sagde Prammanden.

Og Ib skrev ogsaa, men han kunde ikke ret sætte Ordene sammen, som han vilde, og han slog Streg over og han rev itu, — men om Morgenen var der et Brev istand til lille Christine, og her er det!

— „Det Brev, Du har skrevet til din Fader har jeg „læst og seer at det gaaer Dig vel i alle Maader og at „Du kan faae det endnu bedre! Spørg dit Hjerte ad, „Christine! og tænk vel over hvad Du gaaer ind „til, om Du tager mig! det er kun ringe hvad jeg har. „Tænk ikke paa mig og hvordan jeg har det, men „tænk paa dit eget Gavn! Mig er Du ikke bundet til „ved Løfte, og har Du i dit Hjerte givet mig et, saa løser „jeg Dig fra det. Alverdens Glæde være over Dig, lille „Christine! vor Herre har vel Trøst for mit Hjerte!

Altid din inderlige Ven.
Ib.“

Og Brevet blev afsendt og Christine fik det.

Ved Mortensdagstider blev der lyst fra Prædikestolen for hende, i Kirken paa Heden og ovre i Kjøbenhavn, hvor Brudgommen var, og derover reiste hun med sin Madmo'er, da Brudgommen, for sine mange Forretningers Skyld ikke kunde komme saalangt over i Jylland. Christine havde, efter Aftale, truffet sam-

men med sin Fader i Landsbyen Funder, som Veien gaaer igjennem og som var ham det nærmeste Mødested; der tog de To Afsked. Derom kom⸗ til at falde et Par Ord, men Ib sagde ikke Noget; han var blevet saa eftertænksom, sagde hans gamle Mo'er; ja eftertænksom var han, og derfor randt ham i Tanke de tre Nodder, han som Barn fik af Taterkonen og gav Christine de to af, det var Ønskenodder, i hendes den ene laae jo en Guldkarreet med Heste, i den anden de deiligste Klæder; det slog til! al den Herlighed fik hun nu ovre i Kongens Kjobenhavn! for hende gik det i Opfyldelse —! for Ib var der i Nodden kun den sorte Muld. „Det Allerbedste" for ham, havde Taterkonen sagt, — jo, ogsaa det gik i Opfyldelse! den sorte Muld var ham det Bedste. Nu forstod han tydeligt hvad Konen havde meent: I den sorte Jord, i Gravens Gjemme, der var det ham det Allerbedste!

Og der gik Aaringer, — ikke mange, men lange, syntes Ib; de gamle Krofolk dode bort, den ene kort efter den anden; al Velstanden, mange tusinde Rigsdaler gik til Sønnen. Ja, nu kunde Christine faae Guldkarreet og fine Klæder nok.

I to lange Aar, som fulgte, kom ikke Brev fra Christine, og da saa Faderen fik et, var det slet ikke skrevet i Velstand og Fornoielse. Stakkels Christine! hverken hun eller hendes Mand havde vidst at holde Maade med Rigdommen, den gik, som den kom, der var ingen Velsignelse ved den, for de vilde det ikke selv.

Og Lyngen stod i Blomster og Lyngen tørrede hen; Sneen havde mange Vintre fyget over Seis Hede, over Aasen hvor Ib boede i Læ; Foraarssolen skinnede og Ib satte Ploven i Jorden, da skar den, som han troede, hen af en Flintesteen, der kom ligesom en stor sort Høvlspaan op over Jorden, og da Ib tog paa den, mærkede han at det var et Metal, og hvor Ploven havde skaaret ind i det skinnede det blankt. Det var en tung stor Arm-Ring af Guld fra Hedenold; Kjæmpegraven var blevet jævnet her, dens kostelige Smykke fundet. Ib viste det til Præsten, der sagde ham hvad herligt det var og derfra gik Ib med det til Herredsfogden, der gav Indberetning derom til Kjøbenhavn og raadede Ib selv at overbringe det kostelige Fund.

„Du har fundet i Jorden det Bedste, Du kunde finde!“ sagde Herredsfogeden.

„Det Bedste!“ tænkte Ib. „Det Allerbedste for mig — og i Jorden! saa havde Taterqvinden dog ogsaa Ret med mig, naar det var det Bedste!“

Og Ib gik med Smakken fra Aarhuus til Kongens Kjøbenhavn; det var som en Reise over Verdenshavet, for ham, som kun havde sat over Gudenaa. Og Ib kom til Kjøbenhavn.

Værdien af det fundne Guld blev udbetalt ham, det var en stor Sum, sex hundrede Rigsdaler. Der gik i det store vildsomme Kjøbenhavn Ib fra Skoven ved Seishede.

Det var netop Aftenen før han vilde med en Skipper

tilbage til Aarhuus, da han forvildede sig i Gaderne, kom i en ganske anden Retning, end den, han vilde, og var, over Knippelsbro, kommet til Christianshavn istedetfor ned mod Volden ved Vesterport! Han styrede ganske rigtigt Vester paa, men ikke derhen hvor han skulde. Der var ikke et Menneske at see paa Gaden. Da kom en lille bitte Pige ud fra et fattigt Huus; Ib talte til hende om Veien, han søgte; hun studsede, saae op paa ham og var i heftig Graad. Nu var hans Spørgsmaal, hvad hun feilede; hun sagde Noget, som han ikke forstod og idet de begge vare lige under en Lygte, og Lyset fra den skinnede hende ind i Ansigtet, blev han ganske underlig, for det var livagtig lille Christine han saae, ganske, som han huskede hende fra de begge vare Børn.

Og han gik med den lille Pige ind i det fattige Huus, opad den smalle, slidte Trappe, høit op til et lille skraat Kammer under Taget. Der var en tung, qvalm Luft derinde, intet Lys tændt; henne i Krogen sukkede det og drog Veiret trangt. Ib tændte en Svovlstikke. Det var Barnets Moder, som laae paa den fattige Seng.

„Er der Noget, jeg kan hjelpe Eder med!“ sagde Ib. „Den Lille fik mig fat, men jeg er fremmed selv her i Staden. Er her ingen Naboer, eller Nogen jeg kan kalde paa!“ — Og han løftede hendes Hoved.

Det var Christine fra Seishede.

I Aaringer var der hjemme i Jylland hendes Navn ikke blevet nævnet, det vilde have rørt op i Ibs stille

Tankegang, og det var jo ikke heller godt, hvad Rygtet og Sandheden meldte, at de mange Penge, hendes Mand fik i Arv fra hans Forældre, havde gjort ham overmodig og vildsom; sin faste Stilling havde han opgivet, reist et halvt Aar i fremmede Lande, kommet tilbage og gjort Gjæld og dog flankeret; meer og meer heldede Vognen og tilsidst væltede den. De mange lystige Venner fra hans Bord, sagde om ham, at han fortjente det, som det gik ham, han havde jo levet, som en gal Mand! — Hans Liig var en Morgen funden i Canalen i Slotshaven.

Christine gik med Døden i sig; hendes yngste lille Barn, kun nogle Uger gammelt, baaret i Velstand, født i Elendighed, var alt i Graven, og nu var det saa vidt med Christine, at hun laae dødssyg, forladt, paa et usselt Kammer, usselt, som hun kunde have taalt det i sine unge Aar paa Seishede, men nu bedre vant, ret følte Elendigheden af. Det var hendes ældste, lille Barn, ogsaa en lille Christine, der led Nød og Sult med hende, og som havde faaet Ib derop.

„Jeg er bange jeg døer fra det stakkels Barn!“ fremsukkede hun, „hvor i Verden skal hun saa hen!“ — Mere kunde hun ikke sige.

Og Ib fik igjen en Svovlstikke tændt og fandt en Stump Lys, den brændte og lyste i det usle Kammer.

Og Ib saae paa den lille Pige og tænkte paa Christine i unge Dage; for Christines Skyld kunde han være god mod dette Barn, som han ikke kjendte.

Den Døende saae paa ham, hendes Øine bleve større og større —! Kjendte hun ham? Ikke vidste han det, ikke et Ord hørte han hende sige.

Og det var i Skoven ved Gudenaa, nær Seishede; Luften var graa, Lyngen stod uden Blomster, Vestens Storme dreve det gule Løv fra Skoven ud i Aaen og hen over Heden hvor Græstorvhuset stod, hvor fremmede Folk boede; men under Aasen, godt i Læ bag høie Træer stod det lille Huus, hvidtet og malet; inde i Stuen brændte i Kakkelovnen Klynetorvene, inde i Stuen var Solskin, det straalede fra to Barne-Øine, Foraarets Lærkeslag lod i Talen fra dets røde, leende Mund, der var Liv og Lystighed, lille Christine var der; hun sad paa Ibs Knæ; Ib var hende Fader og Moder, de vare borte, som Drømmen

er det for Barnet og for den Voxne. Ib sad i det nette pyntelige Huus, en velhavende Mand; den lille Piges Moder laae paa de Fattiges Kirkegaard ved Kongens Kjøbenhavn.

Ib havde Penge paa Kistebunden, sagde de, Guld fra Muld, og han havde jo ogsaa lille Christine.

KLODS-HANS

EN GAMMEL HISTORIE FORTALT IGJEN

Ude paa Landet var der en gammel Gaard, og i den var der en gammel Herremand, som havde to Sønner, der vare saa vittige, at det Halve var nok; de vilde frie til Kongens Datter og det turde de, for hun havde ladet kundgjøre at hun vilde tage til Mand, Den, hun fandt bedst kunde tale for sig.

De To forberedte sig nu i otte Dage, det var den længste Tid de havde til det, men det var ogsaa nok, for de havde Forkundskaber og de ere nyttige. Den Ene kunde udenad hele det latinske Lexicon og Byens Avis for tre Aar, og det baade forfra og bagfra; den

Anden havde gjort sig bekjendt med alle Laugs-Artiklerne og hvad hver Oldermand maatte vide, saa kunde han tale med om Staten meente han, dernæst forstod han ogsaa at brodere Seler, for han var fiin og fingernem.

„Jeg faaer Kongedatteren!“ sagde de begge To, og saa gav deres Fader dem hver en deilig Hest; han, som kunde Lexiconet og Aviserne fik en kulsort, og han, som var oldermands-klog og broderede fik en melkehvid, og saa smurte de sig i Mundvigerne med Levertran, forat de kunde blive mere smidige. Alle Tjenestefolkene vare nede i Gaarden for at see dem stige til Hest; i det samme kom den tredie Broder, for der var tre, men der var Ingen der regnede den Tredie med, som Broder, for han havde ikke saadan Lærdom, som de to andre Brødre, og ham kaldte de Klods-Hans.

„Hvor skal I hen siden I er i Stadstøiet?“ spurgte han.

„Til Hove for at snakke os Kongedatteren til! har Du ikke hørt hvad Trommen gaaer om over hele Landet!“ og saa fortalte de ham det.

„Hille den, saa maa jeg nok med!“ sagde Klods-Hans, og Brødrene loe af ham og red afsted.

„Fader, lad mig faae en Hest!“ raabte Klods-Hans. „Jeg faaer saadan en Lyst til at gifte mig. Ta'er hun mig, saa ta'er hun mig! og ta'er hun mig ikke, saa ta'er jeg hende alligevel!“

„Det er noget Snak!“ sagde Faderen, „Dig giver jeg

ingen Hest. Du kan jo ikke tale! nei, Brødrene, det er Stads-Karle!"

„Maa jeg ingen Hest faae!" sagde Klods-Hans, „saa ta'er jeg Gedebukken, den er min egen, og den kan godt bære mig!" og saa satte han sig skrævs over Gedebukken, stak sine Hæle i Siden paa den og foer afsted hen ad Landeveien. Hui! hvor det gik. „Her kommer jeg!" sagde Klods-Hans, og saa sang han saa at det skingrede efter.

Men Brødrene red ganske stille forud: de talte ikke et Ord, de maatte tænke over paa alle de gode Indfald de vilde komme med, for det skulde nu være saa udspekuleret!

„Halehoi!" raabte Klods-Hans, „her kommer jeg! see hvad jeg fandt paa Landeveien!" og saa viste han dem en død Krage han havde fundet!

„Klods!" sagde de, „hvad vil Du med den!"

„Den vil jeg forære til Kongedatteren!"

„Ja gjør Du det!" sagde de, loe og red videre.

„Halehoi! her kommer jeg! see, hvad jeg nu har fundet, det finder man ikke hver Dag paa Landeveien!"

Og Brødrene vendte sig om igjen for at see hvad det var. „Klods!" sagde de, „det er jo en gammel Træsko, som Overstykket er gaaet af! skal Kongedatteren ogsaa ha' den!"

„Det skal hun!" sagde Klods-Hans: og Brødrene loe og de red og de kom langt forud.

„Halehoi! her er jeg!" raabte Klods-Hans: „nei,

nu bliver det værre og værre! halehoi! det er mageløst!"

„Hvad har Du nu fundet!" sagde Brødrene.

„O!" sagde Klods-Hans, „det er ikke til at tale om! hvor hun vil blive glad, Kongedatteren!"

„Uh!" sagde Brødrene, „det er jo Pludder, der er kastet lige op af Grøften!"

„Ja det er det!" sagde Klods-Hans, „og det er den fineste Slags, man kan ikke holde paa den!" og saa fyldte han Lommen.

Men Brødrene red alt hvad Tøiet kunde holde, og saa kom de en heel Time forud og holdt ved Byens Port, og der fik Frierne Nummer eftersom de kom, og blev sat i Række, sex i hvert Geled og saa tæt at de ikke kunde røre Armene og det var nu meget godt, for ellers havde de sprættet Rygstykkerne op paa hverandre, bare fordi den Ene stod foran den Anden.

Alle Landets øvrige Indvaanere stode rundt om Slottet lige op til Vinduerne for at se Kongedatteren tage mod Frierne, og ligesom en af dem kom ind i Stuen, slog Talegaven klik for ham.

„Duer ikke!" sagde Kongedatteren. „Væk!"

Nu kom den af Brødrene, som kunde Lexiconet, men det havde han reent glemt ved at staae i Række, og Gulvet knirkede og Loftet var af Speilglas, saa at han saae sig selv paa Hovedet, og ved hvert Vindue stode tre Skrivere og en Oldermand, der hver skrev op Alt hvad der blev sagt, at det strax kunde komme i

Avisen og sælges for to Skilling paa Hjornet. Det var frygteligt, og saa havde de fyret saadan i Kakkelovnen, at den var rød i Tromlen!

„Det er en svær Varme her er herinde!“ sagde Frieren.

„Det er fordi min Fader i Dag steger Hanekyllinger!“ sagde Kongedatteren.

„Bæ!“ der stod han, den Tale havde han ikke ventet; ikke et Ord vidste han at sige, for noget Morsomt vilde han have sagt. Bæ!

„Duer ikke!“ sagde Kongedatteren. „Væk!“ og saa maatte han afsted. Nu kom den anden Broder.

„Her er en forfærdelig Hede!“ — sagde han.

„Ja, vi stege Hanekyllinger i Dag!“ sagde Kongedatteren.

„Hvad be — hvad?!“ sagde han, og alle Skriverne skrev Hvad be — hvad!

„Duer ikke!“ sagde Kongedatteren. „Væk!“

Nu kom Klods-Hans, han red paa Gedebukken lige ind i Stuen. „Det var da en gloende Hede!“ sagde han.

„Det er fordi jeg steger Hanekyllinger!“ sagde Kongedatteren.

„Det var jo rart det!“ sagde Klods-Hans, „saa kan jeg vel faae en Krage stegt?“

„Det kan De meget godt!“ sagde Kongedatteren, „men har De Noget at stege den i, for jeg har hverken Potte eller Pande!“

„Men det har jeg!“ sagde Klods-Hans. „Her er Kogetøi med Tinkrampe!“ og saa trak han den gamle Træsko frem og satte Kragen midt i den.

„Det er til et heelt Maaltid!“ sagde Kongedatteren, „men hvor faae vi Dyppelse fra!“

„Den har jeg i Lommen!“ sagde Klods-Hans. „Jeg har saa Meget jeg kan spilde af det!“ og saa heldte han lidt Pludder af Lommen.

„Det kan jeg lide!“ sagde Kongedatteren, „Du kan da svare! og Du kan tale og Dig vil jeg have til Mand! men veed Du, at hvert Ord vi sige og har sagt, skrives op og kommer imorgen i Avisen! ved hvert Vindue seer Du staae tre Skrivere og en gammel Oldermand, og Oldermanden er den værste for han kan ikke for-

staae!“ og det sagde hun nu for at gjøre ham bange. Og alle Skriverne vrinskede og slog en Blæk-Klat paa Gulvet.

„Det er nok Herskabet!“ sagde Klods-Hans, „saa maa jeg give Oldermanden det Bedste!“ og saa vendte han sine Lommer og gav ham Pluddren i Ansigtet.

„Det var fiint gjort!“ sagde Kongedatteren, „det kunde jeg ikke have gjort! men jeg skal nok lære det!“ —

Og saa blev Klods-Hans Konge, fik en Kone og en Krone og sad paa en Throne, og det har vi lige ud af Oldermandens Avis — og den er ikke til at stole paa!

„ÆRENS TORNEVEI“

Der er et gammelt Eventyr: „Ærens Tornevei for en Skytte, navnlig Bryde, som vel kom til stor Ære og Værdighed, men ikke uden efter lang og megen Viderværdighed og Livets Farlighed.“ Mangen En af os har vist som Barn hørt det, maaskee som Ældre læst det og tænkt paa sin egen ubemærkede Tornevei og „megen Viderværdighed“. Eventyret og Virkeligheden ligge hinanden saa nær, men Eventyret har sin harmoniske Opløsning her paa Jorden, Virkeligheden stiller den oftest ud over Jordlivet ind i Tid og Evighed.

Verdenshistorien er en *Laterna magica,* der viser os i Lysbilleder paa Samtids sorte Grund, hvorlunde Menneskehedens Velgjørere, Snillets Martyrer, vandre Ærens Tornevei.

Fra alle Tider, fra alle Lande fremtone disse Glandsbilleder, hvert et Moment kun, dog et heelt Liv, en Levetid med dens Kamp og Seier; lad os betragte, hid og did, Enkelte i Martyrskaren, den, der ikke sluttes, før Jorden veirer hen!

Vi see et opfyldt Amphitheater, Aristophanes's „Skyer“ sende Strømme af Spot og Munterhed til Vrimlen; fra Scenen latterliggjøres i Aand og Legeme Athens mærkeligste Mand, der var Folket et Skjold mod de tredive Tyranner: Sokrates, han, der i Slagets Tummel frelste Alcibiades og Xenophon, han, hvis Aand svang sig over Oldtids Guder, selv er han her tilstede; han havde reist sig fra Tilskuerbænken og stillet sig frem, at de leende Atheniensere kunne see, om han og Vrængbilledet af ham paa Scenen ret ligne; der staaer han opreist for dem, løftet høit over dem Alle.

Du saftige, grønne, giftige Skarntyde og ikke Olietræet være her Athens Mærke!

Syv Stæder stredes om at være Homers Fødestad, det vil sige, da han var død, — see ham i hans Levetid! — der gaaer han igjennem disse Stæder, fremsigende sine Vers for at leve; Tanken om den Dag imorgen graaner hans Haar! — han, den mægtigste

Seer, er blind og eensom, den hvasse Torn river Digterkongens Kaabe i Pjalter. —

Hans Sange leve endnu og ved dem alene leve Oldtids Guder og Helte.

Billede paa Billede bølger frem fra Morgenland og Aftenland, saa fjernt fra hinanden ved Sted og Tid og dog samme Stykke Ærens Tornevei, hvor Tidslen først sætter Blomst, naar Graven skal pyntes.

Under Palmerne komme Kameler rigtladte med Indigo og andre kostelige Skatte; de sendes fra Landets Hersker til ham, hvis Sange er Folkets Glæde, Landets Hæder; han, hvem Misundelse og Løgn jog i Landflygtighed, han er funden — Karavanen nærmer sig den lille By, hvor han fandt Fristed; et fattigt Liig bringes ud af Porten, det standser Karavanen. Den Døde er just ham, de søge: F i r d u s i — end er Ærens Tornevei.

Afrikaneren med de plumpe Træk, de tykke Læber, det sorte Uldhaar, sidder paa Paladsets Marmortrappe i Portugals Hovedstad og tigger — det er C a m o e n s's trofaste Slave, uden ham og de Kobberskillinger, der kastes til ham, maatte hans Herre: „L u s i a d e n s Sanger“ sulte ihjel.

Nu staaer et kostbart Monument paa C a m o e n s's Grav.

Atter et Billede!

Der viser sig bag Jernstængerne en Mand, dødbleg, med langt filtret Skjæg: „jeg har gjort en Opfindelse, den største i Aarhundreder!“ raaber han, „og man har

i meer end tyve Aar holdt mig indespærret her!“ — „Hvo er han?“ — „En Vanvittig!“ siger Galevogteren: „Hvad kan dog ikke et Menneske falde paa! han troer, at man kan bevæge sig frem ad ved Damp.“ Salomon de Caus, Dampkraftens Opdager, der med Anelsens uklare Ord ikke blev forstaaet af en Richelieu og døer indespærret i Daarekisten.

Her staaer Columbus! hvem engang Gadedrengene forfulgte og spottede, fordi han vilde opdage en ny Verden — han har opdaget den: Jubelens Klokker klinge ved hans Seiers-Hjemkomst, men Misundelsens Klokker lyde snart høiere; Verdens-Opdageren, han, som løftede det amerikanske Guldland op over Havet og gav det til sin Konge, lønnes med Jernlænker, dem, han ønsker lagte i sin Liigkiste, de vidne om Verden, og om Samtidens Vurderen.

Billede trænger paa Billede, rig er Ærens Tornevei:

I Mulm og Mørke sidder her, han, som udmaalte Maanebjergenes Høide, han, som trængte ud i Rummet til Planeter og Stjerner, han, den Mægtige, der hørte og saae Aanden i Naturen, fornam, at Jorden dreiede sig under ham: Galilei. Blind og døv sidder han i Alderdommens Aar, spiddet paa Lidelsens Tjørn i Fornegtelsens Qval, neppe kraftig til at løfte sin Fod, den, hvormed han engang i Sjælesmerte, da Sandhedens Ord slettedes ud, stampede mod Jorden og udbrød: „den bevæger sig dog!“

Her staaer en Qvinde med Barnesind, Begeistring og

Tro — Banneret bærer hun foran den kæmpende Hær, og hun bringer sit Fædreland Seier og Frelse. Jubelen lyder — og Baalet tændes: Jeanne d'Arc, Hexen, brændes. — Ja, det kommende Aarhundrede spytter paa den hvide Lilie: Voltaire, Viddets Satyr synger om *„La pucelle“*.

Paa Viborgthing brænder den danske Adel Kongens Love — de lyse i Flamme, belyse Tid og Lovgiver, kaste et Glorieskjær ind i det mørke Fangetaarn, hvor han sidder graahaaret, krumbøiet, slidende med Fingeren Fure i Steenbordet, han, engang Hersker over tre Kongeriger, den folkelige Drot, Borger og Bondes Ven: Christian den Anden. Han med det haarde Sind i den haarde Tid. Fjender skrev hans Historie. — Syv og tyve Aars Fængsel ville vi huske paa, idet vi mindes hans Blodskyld.

Der seiler et Skib fra Danmark, der staaer en Mand ved høien Mast, han seer mod Hveen for sidste Gang: Tycho Brahe, der løftede Danmarks Navn til Stjernerne, og lønnedes derfor med Krænkelse og Fortræd — han drager til et fremmedt Land: „Himlen er allevegne, hvad behøver jeg mere!“ er hans Ord; der seiler han bort, vor berømteste Mand, i fremmedt Land hædret og fri.

„Ak fri! om kun selv for dette Legemes ulidelige Smerter!“ sukker det gjennem Tiden til os. Hvilket Billede! — Griffenfeldt, en dansk Prometheus lænket til Munkholms Klippeø.

Vi ere i Amerika ved en af de store Floder, en Menneskemasse har samlet sig, et Skib skal kunne seile mod Vind og Veir, være en Magt mod Elementerne: Robert Fulton hedder han, der troer at kunne det. Skibet begynder sin Fart; pludseligt staaer det stille — Hoben leer, fløiter og piber, hans egen Fader piber med: „Hovmod! Galskab! Løn som forskyldt! under Laas og Lukke skal det gale Hoved!“ — Da brydes et lille Søm, som standsede et Øieblik Maskinen, Hjulene dreie, Skovlerne støde Vandets Modstand bort, Skibet seiler — —! Dampens Væverspole forvandler Timer til Minuter mellem Verdens Lande.

Menneskeslægt! begriber Du Saligheden i et saadant Bevidsthedens Minut, denne Aandens Forstaaen af sin Mission, Øieblikket, hvori al Sønderrivelse fra Ærens Tornevei — selv den ved egen Skyld — opløser sig i Lægedom, Sundhed, Kraft og Klarhed, Disharmonien

bliver Harmoni, Menneskene see Aabenbarelsen af Guds Naade viist den Enkelte og af ham bragt dem Alle!

Ærens Tornevei viser sig da som en Glorie om Jorden; lyksaligt at vorde kaaret til Vandrer her og uden Fortjeneste at stilles mellem Bygmestrene af Broen mellem Menneskeslægten og Gud.

Paa mægtige Vinger svæver Historiens Aand gjennem Tiderne og viser — til Mod og Fortrøstning, til tankevækkende Mildhed — i lysende Billeder paa natsort Grund Ærens Tornevei, der ikke som i Eventyret slutter i Glands og Glæde her paa Jorden, men peger ud over den ind i Tid og Evighed.

JØDEPIGEN

DER var i Fattigskolen mellem de andre Smaabørn en lille Jødepige, saa opvakt og god, den Flinkeste af dem Allesammen; men i en af Læretimerne kunde hun ikke tage Deel, det var Religionstimen; hun var jo i en christen Skole.

Geographibogen kunde hun have for sig og læse i, eller faae sit Regnestykke færdigt, men det var snart færdigt og Lectien læst: der laae vel en Bog opslaaet foran hende, men hun læste ikke i den, hun sad og hørte efter, og snart mærkede Læreren, at hun fulgte med, som næsten Ingen af de Andre.

„Læs i din Bog!“ sagde han mild og alvorlig, men hun saae paa ham med sine sorte straalende Øine, og da han spurgte ogsaa hende, vidste hun bedre Besked end alle de Andre. Hun havde hørt, forstaaet og gjemt.

Hendes Fader var en fattig, brav Mand; han havde ved Barnets Skolegang betinget, at hun ikke undervistes i den christne Tro; at lade hende gaae bort i denne Underviisningstime kunde maaskee forarge, vække Tanker og Stemninger hos de andre Smaa i Skolen, og altsaa blev hun, men det kunde ikke længer skee.

Læreren gik til Faderen, sagde ham, at han enten maatte tage sin Datter ud af Skolen eller lade hende blive Christen. „Jeg kan ikke udholde at see disse brændende Øine, den Inderlighed og ligesom Sjæletørst efter Evangeliets Ord!“ sagde Læreren.

Og Faderen brast i Graad: „jeg selv ved kun lidt af vor egen Religion, men hendes Moder var en Israels Datter, fast og stærk i sin Tro, hende gav jeg paa hendes Dødsseng det Løfte, at vort Barn aldrig skulde blive christent døbt; jeg maa holde mit Løfte, det er mig som en Pagt med Gud.“

Og den lille Jødepige blev taget ud af de Christnes Skole.

— — Der var gaaet Aaringer.

Ovre i en af Jyllands mindste Kjøbstæder tjente i et ringe borgerligt Huus en fattig Pige af mosaisk

Troesbekjendelse, det var Sara; hendes Haar var sort som Ibenholt, hendes Øine saa mørke og dog fulde af Glands og Lys, som Orientens Døttre eie dem; Udtrykket hos den fuldvoxne Pige var endnu det samme, som hos Barnet, da hun sad paa Skolebænken og hørte til med tankefuldt Blik.

Hver Søndag klang fra Kirken Orgelet og Menighedens Sang, det lød over Gaden ind i Gjenbohuset, hvor Jødepigen stod ved sin Gjerning, flittig og trofast i sit Kald. „Kom Sabbathens Dag ihu og hold den hellig!“ var hendes Lov, men Sabbathen for hende var de Christnes Arbeidsdag, og hun kunde kun i sit Hjerte holde den hellig, det hun ikke troede var nok. Men hvad er Dag og Time for Gud! den Tanke var vaagnet i hendes Sjæl, og paa de Christnes Søndag blev Andagtstimen mere uforstyrret; naaede da Orgelklang og Psalmesang over til hende i Kjøkkenet bag Vasken, da blev helligt og stille selv dette Sted. Det gamle Testament, hendes Folks Skat og Eiendom, læste hun da, og kun det, thi hvad hendes Fader havde sagt hende og Læreren, da hun blev taget ud af Skolen, laae dybt i hendes Sind, Løftet, der var givet hendes døende Moder, at Sara ikke skulde blive christnet, ikke forlade Fædrenes Tro. Det nye Testament var og skulde blive hende en lukket Bog, og dog vidste hun saa Meget fra den, den lyste i Barne-Erindringer. En Aften, hun sad i en Krog af Stuen, hørte hun sin Husbond læse høit, og hun turde vel høre derpaa, det var ikke Evangeli-

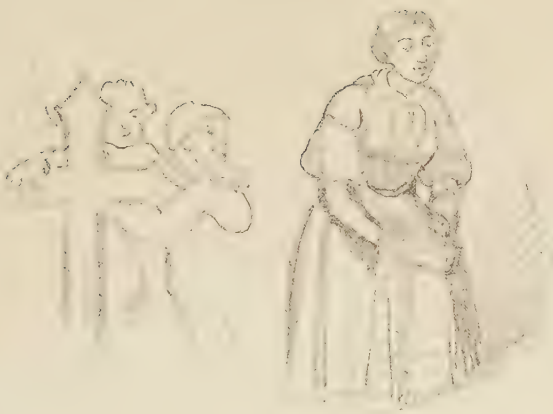

erne, nei, der læstes op af en gammel Historiebog, til den kunde hun nok lytte; det var om en ungarisk Ridder, som blev fangen af en tyrkisk Pascha, der lod ham spænde hos Oxerne for Ploven, drives med Pidskeslag og uendeligt haane og vansmægte.

Ridderens Hustru solgte alle sine Smykker, pantsatte Borg og Land, hans Venner skøde sammen store Summer, thi utroligt næsten var Løsepengene, der forlangtes, men de bragtes tilveie, og han blev løst af Trældom og Forsmædelse; syg og lidende naaede han sit Hjem. Men snart lød almindeligt Opraab mod Christendommens Fjende; den Syge hørte derom og havde nu ikke Ro eller Hvile, han lod sig løfte paa sin Stridshest, Blodet kom igjen i hans Kinder, Kræfterne syntes at vende tilbage, og han drog afsted til Seier. Just den Pascha, som havde ladet ham spænde for Ploven,

haane og lide, blev nu hans Fange og førtes af ham hjem til Borgfængselet, men alt i den første Time der, kom Ridderen og spurgte sin Fange:

„Hvad troer Du vel, der venter Dig?“

„Jeg veed det!“ svarede Tyrken, „Gjengjældelse!“

„Ja, den Christnes Gjengjældelse!“ sagde Ridderen, „Christendommen byder os at tilgive vore Fjender, elske vor Næste. Gud er Kjærlighed! drag i Fred til dit Hjem og dine Kjære, bliv mild og god mod dem, som lide!“

Da brast den Fangne i Graad: „hvor kunde jeg tænke Sligt muligt! Pinsler og Qvaler vare mig en Vished, og jeg tog en Gift, der vil dræbe mig om faa Timer. Jeg maae døe, der er ingen Hjelp; men før jeg døer, forkynd mig den Lære, som rummer en saadan Kjærlighed og Naade, den er stor og guddommelig! lad mig døe i den, døe som Christen!“ og hans Bøn blev opfyldt.

Det var Legenden, Historien, der blev læst; den hørtes og fulgtes af dem Alle, men meest brændende opfyldte og levendegjorde den hende, der sad i Krogen, Tjenestepigen Sara, Jødepigen; store, tunge Taarer stode i de lysende, kulsorte Øine; der sad hun med Barnesindet, som hun sad engang paa Skolens Bænk og fornam Evangeliets Storhed. Taarerne rullede ned over hendes Kinder.

„Lad ikke mit Barn blive en Christen!“ var Moderens sidste Ord paa Dødsleiet, det klang gjennem hen-

des Sjæl og Hjerte med Lovens Ord: „Ær din Fader og din Moder!“

„Jeg er jo ikke christnet! de kalde mig Jødepigen; det sagde Naboens Drenge i Spot sidste Søndag, da jeg blev staaende udenfor den aabne Kirkedør og saae derind, hvor Alterlysene brændte, og Menigheden sang. Fra Skoletiden og indtil denne Dag var og er der en Magt fra Christendommen, der ligesom et Solskin, om jeg endogsaa lukker mine Øine for det, dog skinner lige ind i mit Hjerte; men, Moder, jeg skal ikke bedrøve Dig i din Grav! jeg skal ikke svigte det Løfte, vor Fader gav Dig! jeg vil ikke læse den christelige Bibel, jeg har jo mine Fædres Gud at helde mit Hoved til.“

— — Og Aaringer gik.

Huusbonden døde, Huusmoderen sad i trange Kaar, Tjenestepigen maatte undværes, men Sara tog ikke bort, hun var Hjelpen i Nøden, hun holdt det Hele sammen; hun arbeidede til ud paa Natten, skaffede Brød i Huset ved sine Hænders Gjerninger; der var ingen nær Slægt, som tog sig af Familien, hvor Konen Dag for Dag blev svagere og i Maaneder holdtes paa Sygeleiet. Sara vaagede, pleiede, arbeidede, mild og from, en Velsignelse i det fattige Huus.

„Der henne ligger Bibelen!“ sagde den Syge, „læs lidt for mig i denne lange Aften, jeg trænger saa inderligt til at høre Guds Ord.“

Og Sara bøiede sit Hoved; Hænderne foldede sig om Bibelen, som hun aabnede og læste i for den Syge;

tidt brød Taarer frem, men Øinene bleve klarere, og i hendes Sjæl blev det klarere: „Moder, dit Barn skal ikke tage de Christnes Daab, ikke nævnes i deres Samfund, det har Du forlangt, det skal jeg bevare Dig, derom ere vi enige paa denne Jord, men ovenover denne er — er Enigheden større i Gud: „„han ledsager os over Døden!““ — „„han besøger Jorden, og naar han har gjort den tørstig, gjør han den meget rig!““ jeg forstaaer det! selv veed jeg ikke, hvorlunde det kom —! det er ved ham, i ham: Christus!“

Og hun sittrede i Nævnelsen af det hellige Navn, en Daab af Ildslue gjennemstrømmede hende stærkere, end Legemet kunde bære, og det bøiede sig mere kraftløst, end den Syges, hun vaagede hos.

„Stakkels Sara!“ blev der sagt, „hun er overanstrengt af Arbeide og Vaagen.“

De bragte hende til de Fattiges Sygestue, der døde hun, derfra blev hun begraven, men ikke paa de Christnes Kirkegaard, der var ikke Stedet for Jødepigen, nei, udenfor, op til Muren fik hun sin Grav.

Og Guds Sol, der skinnede hen over de Christnes Grave, skinnede ogsaa hen over Jødepigens Grav derudenfor, og Psalmesangen, der lød paa de Christnes Kirkegaard, klang ud over hendes Grav; ogsaa ud til den naaede Forkyndelsen: „der er Opstandelse i Christo!“ ham, Herren, som sagde til Disciplene: „Johannes døbte vel med Vand, men I skulle døbes med den Helligaand!“

FLASKEHALSEN

NDE i den snevre, krogede Gade, mellem flere fattige Huse, stod et Huus saa smalt og saa høit, opført af Bindingsværk, der havde givet sig i alle Ender og Kanter; fattige Folk boede her, og fattigst saae her ud paa Qvisten, hvor der udenfor det lille Vindue hang i Solskinnet et gammelt, bulet Fuglebuur, som ikke engang havde et ordenligt Fugleglas, men kun en omvendt Flaskehals med Prop i forneden og fyldt med Vand. En gammel Pige stod ved det aabne Vindue, hun havde lige nu pyntet med Fuglegræs Buret, hvori en lille Irisk hoppede fra Pind til Pind og sang, saa det klang efter.

„Ja, Du kan sagtens synge!“ sagde Flaskehalsen, ja den sagde det ikke saaledes, som vi kunne sige det, for en Flaskehals kan ikke tale, men den tænkte det saadan inde i sig, som naar vi Mennesker tale indven-

dig. „Ja, Du kan sagtens synge! Du, som har dine hele Lemmer. Du skulde prøve, som jeg, at have mistet din Nederdeel, kun at have Hals og Mund og det med Prop i, saaledes som jeg, saa sang Du ikke. Men det er da godt, at Nogen er fornøiet! Jeg har ingen Grund til at synge, og jeg kan det heller ikke! det kunde jeg, dengang jeg var heel Flaske og man gned mig med en Prop; jeg blev kaldt den rigtige Lærke, den store Lærke! — og saa da jeg var med Bundtmagerens i Skoven, og Datteren blev forlovet — ja det husker jeg, som om det var igaar! jeg har oplevet Meget naar jeg tænker mig om! jeg har været i Ild og Vand, nede i den sorte Jord og høiere oppe end de Fleste, og nu svæver jeg udenfor Fugleburet i Luft og Solskin! det kunde nok være Umagen værd at høre min Historie, men jeg taler ikke høit om den, for jeg kan ikke!"

Og saa fortalte den inde i sig, eller tænkte inde i sig selv sin Historie, der var mærkelig nok, og den lille Fugl sang lystelig sin Vise, og nede paa Gaden kjørte man og gik man, Enhver tænkte paa Sit, eller tænkte slet ikke, men det gjorde Flaskehalsen.

Den huskede den flammende Smelteovn i Fabriken, hvor den var blæst ilive; den huskede endnu, at den havde været ganske varm, seet ind i den buldrende Ovn, dens Ophavshjem, og følt saadan Lyst til strax at springe lige ind i den igjen, men at den lidt efter lidt, alt som den blev kølet af, fandt sig ret vel, hvor den var; den stod i Række med et heelt Regiment af

Brødre og Søstre, alle fra samme Ovn, men nogle vare blæste til Champagneflasker, andre til Ølflasker, og det gjør en Forskjel! Siden ude i Verden kan rigtignok en Ølflaske omfatte den kosteligste *Lacrymæ Christi* og en Champagneflaske være fyldt med Sværte, men hvad man er født til, sees dog paa Skabelonen, Adel bliver Adel, selv med Sværte i Livet.

Alle Flaskerne bleve snart pakkede ind, og vor Flaske med; da tænkte den ikke paa at ende som Flaskehals, tjenende sig op til Fugleglas, der altid er en hæderlig Tilværelse, saa er man dog Noget! Den saae først igjen Dagslyset, da den med de andre Kammerater blev pakket ud i Viinhandlerens Kjælder og første Gang blev skyllet; det var en løierlig Fornemmelse. Den laae nu tom og propløs, følte sig saa underlig flau, den savnede Noget, men vidste ikke selv, hvad den savnede. Nu blev den fyldt med en god, herlig Viin, den fik Prop og blev lakket, der blev klistret udenpaa: „Prima Sort", det var ligesom den havde faaet første Examens-Charakteer, men Vinen var ogsaa god, og Flasken var god; er man ung, er man Lyriker! det sang og klang i den om hvad den slet ikke kjendte: de grønne, solbelyste Bjerge, hvor Vinen groer, hvor de muntre Piger og lystige Svende synge og kysses; jo, det er deiligt at leve! Om alt Det sang og klang det inde i Flasken ligesom inde i de unge Poeter, der tidt heller ikke kjende Noget til det.

En Morgen blev den kjøbt. Bundtmagerens Dreng

skulde bringe en Flaske Viin af det bedste Slags, og den kom med i Madkurven hos Skinke, Ost og Pølse; der var det deiligste Smør, det fineste Brød; Bundtmagerens Datter selv pakkede det ind; hun var saa ung, saa smuk; de brune Øine loe, der var et Smiil om Munden, der sagde ligesaa meget som Øinene; hun havde fine, bløde Hænder, de vare saa hvide, dog var Hals og Bryst endnu hvidere, man saae strax at hun var en af Byens smukkeste Piger og dog endnu ikke forlovet.

Og Madkurven stod paa hendes Skjød, da Familien kjørte ud i Skoven; Flaskehalsen stak frem mellem Snipperne af den hvide Dug; der var rødt Lak paa Proppen, og den saae lige ind i Pigebarnets Ansigt; den saae ogsaa paa den unge Styrmand, der sad ved Siden af hende; han var en Barndomsven, Portraitmalerens Søn; sin Styrmands-Examen havde han saa flink og hæderligt nylig taget og skulde imorgen afsted med Fartøi, langt bort til fremmede Lande; herom var talt meget ved Indpakningen, og medens der taltes herom, var der just ikke megen Fornøielse at see i Øine og om Mund hos Bundtmagerens smukke Datter.

De to unge Folk gik i den grønne Skov, de talte sammen —, hvad talte de om? Ja, det hørte Flasken ikke, den stod i Madkurven. Det varede forunderligt længe, før den blev tagen frem, men da den saa blev det, var der ogsaa skeet fornøielige Ting, alle Øine loe,

ogsaa Bundtmagerens Datter loe, men hun talte mindre, og hendes Kinder blussede som to røde Roser.

Fader tog den fyldte Flaske og Proptrækkeren. — Ja det er underligt saaledes første Gang at skulle trækkes op! Flaskehalsen havde aldrig siden kunnet glemme dette høitidelige Øieblik, det havde ordenligt sagt Svup inde i den, da Proppen gik, og saa klukkede det, da Vinen strømmede ud i Glassene.

„De Forlovedes Skaal!“ sagde Fader, og hvert Glas blev tømt til Bunden, og den unge Styrmand kyssede sin smukke Brud.

„Lykke og Velsignelse!“ sagde begge de Gamle. Og den unge Mand fyldte endnu engang Glassene: „Hjemkomst og Bryllup i Dag et Aar!“ raabte han, og da Glassene vare tømte, tog han Flasken, løftede den høit i Veiret: „Du har været med paa den deiligste Dag i mit Liv, Du skal ikke tjene Nogen længer!“

Og han kastede den høit i Veiret. Da tænkte mindst

Bundtmagerens Datter paa, at hun oftere skulde see den flyve, men det skulde hun; nu faldt den ned mellem de tætte Rør ved den lille Skovsø; Flaskehalsen huskede endnu saa lyslevende, hvorledes den laae der og tænkte efter. „Jeg gav dem Viin og de give mig Sumpvand, men det er velmeent!“ Den kunde ikke mere see de Forlovede og de fornøiede Gamle, men den hørte dem endnu længe jubilere og synge. Saa kom to smaa Bønderdrenge, kigede ind i Rørene, saae Flasken og toge den, nu var den forsørget.

Hjemme i Skovhuset, hvor de boede, havde deres ældste Broder, som var Sømand, igaar været og sagt Farvel, da han skulde paa en af de større Reiser; Moder stod nu og pakkede ind Eet og Andet, det Fader skulde gaae ind til Byen med i Aften for endnu engang at see Sønnen før Afreisen og give ham sin og Moders Hilsen. En lille Flaske med krydret Brændeviin var lagt i Pakken, nu kom Drengene med en større, stærkere Flaske, den de havde fundet; i den kunde der gaae mere end i den lille, og det var just saadan en god Snaps for en daarlig Mave; der var sat Hypericum paa. Det var ikke den røde Viin som før, Flasken fik, den fik de bittre Draaber, men de ere ogsaa gode — for Maven. Den nye Flaske og ikke den lille skulde med; — og saa kom Flasken igjen paa Vandring, den kom ombord til Peter Jensen, og det var netop paa det samme Skib, hvor den unge Styrmand var, men han saae ikke Flasken og havde heller

ikke kjendt den igjen eller tænkt: det er den, hvoraf vi drak Forlovelsens og Hjemkomstens Skaal.

Der var rigtignok ikke længer Viin i den, men der var Noget ligesaa godt; den blev ogsaa altid, naar Peter Jensen tog den frem, af Kammeraterne kaldt: „Apothekeren"; den skjenkede den gode Medicin, den, der hjalp for Maven; og den hjalp saalænge der var en Draabe i den. Det var en fornøielig Tid, og Flasken sang, naar man strøg den med Proppen, den fik da Navn af den store Lærke, „Peter Jensens Lærke".

Lang Tid var gaaet, den stod tom i en Krog, da skete det — ja, om det var paa Udreisen eller Hjemreisen, vidste Flasken ikke saa nøie, den havde ikke været i Land: da reiste sig en Storm; store Søer vældede sorte og tunge, de løftede og kastede Fartøiet; Masten knækkede, en Sø slog en Planke ind, Pumperne kunde ikke mere gjøre Nytte; det var bælgmørk Nat; Skibet sank, men i det sidste Minut skrev den unge Styrmand paa et Blad: „I Jesu Navn! vi forlise!" han skrev sin Bruds Navn, sit og Skibets, stak Sedlen ind i en tom Flaske, der stod, pressede Proppen fast og kastede Flasken ud i det stormende Hav; han vidste ikke, at det var den Flaske, hvoraf var skjenket Glædens og Haabets Skaal for ham og hende; den gyngede nu paa Bølge med Hilsen og Dødsbud.

Skibet sank, Mandskabet sank, den fløi som en Fugl, den havde jo Hjerte, et Kjærestebrev inde i sig. Og Solen stod op og Solen gik ned, det var for Flasken

at see, ligesom i dens Begyndelsestid den røde, gloende Ovn, den havde Længsel efter at flyve igjen derind. Den fornam Havblik og nye Storme, ikke stødte den mod noget Klippestykke, ikke blev den slugt af nogen Hai; meer end Aar og Dag drev den om, snart mod Nord, snart mod Syd, som Strømningerne førte den. Den var iøvrigt sin egen Herre, men det kan man ogsaa blive kjed af.

Det beskrevne Blad, det sidste Farvel fra Brudgom til Brud vilde kun bringe Sorg, kom det engang i de rette Hænder, men hvor vare de Hænder, de, der havde skinnet saa hvide da de bredte Dugen i det friske Græs, i den grønne Skov, paa Forlovelsens Dag? Hvor var Bundtmagerens Datter? Ja, hvor var Landet, og hvilket Land laae vel nærmest? Det vidste Flasken ikke; den drev og den drev og var tilsidst saa ogsaa kjed af at drive, det var ikke dens Bestemmelse, men den drev alligevel, til endelig den naaede Land, et fremmedt Land. Den forstod ikke et Ord af hvad her

blev talt, det var ikke det Tungemaal, den før havde hørt tale, og der gaaer En Meget tabt, naar man ikke forstaaer Sproget.

Flasken blev tagen op og betragtet: Sedlen inde i den blev seet, tagen ud, vendt og dreiet, men de forstode ikke, hvad der var skrevet der: de begrebe nok, at Flasken var kastet overbord, og at der stod Noget om det paa Papiret, men hvad stod der, det var Mærkeligheden, — og Sedlen blev puttet i Flasken igjen, og denne stillet op i et stort Skab, i en stor Stue, i et stort Huus.

Hver Gang Fremmede kom, blev Sedlen taget frem, vendt og dreiet, saa at Skriften, der kun var med Blyant, blev meer og meer ulæselig: tilsidst kunde Ingen mere see, at det var Bogstaver. Og Flasken stod endnu et Aar i Skabet, kom saa paa Loftet og blev skjult af Støv og Spindelvæv: da tænkte den paa bedre Dage, da den skjenkede rød Viin i den friske Skov, og da den gyngede paa Bølgerne og havde en Hemmelighed at bære, et Brev, et Afskedssuk.

Og nu stod den paa Loftet i tyve Aar: den kunde have staaet længer, skulde ikke Huset have været bygget om. Taget blev revet af, Flasken seet og omtalt, men den forstod ikke Sproget: det lærer man ikke af at staae paa Loftet, selv i tyve Aar. „Var jeg bleven nede i Stuen," meente den rigtignok, „saa havde jeg nok lært det!"

Den blev nu vasket og skyllet, den kunde trænge til

det; den følte sig ganske klar og gjennemsigtig, den var ung igjen paa sin gamle Alder, men Sedlen, den havde baaret paa, den var gaaet i Vasken.

Flasken fyldtes nu med Frøkorn, den kjendte ikke det Slags; den blev tilproppet og svøbt vel ind, den saae hverken Lygte eller Lys, end sige Sol eller Maane, og Noget skal man dog see, naar man gaaer paa Reiser, meente Flasken, men den saae ikke Noget, dog det Vigtigste gjorde den — den reiste og kom hen, hvor den skulde, der blev den pakket ud.

„Hvor de der udenlands har gjort dem Uleilighed med den!“ blev der sagt, „og saa er den dog vel knækket!“ men den var ikke knækket. Flasken forstod hvert evige Ord, der blev sagt; det var i det Tungemaal, den havde hørt ved Smelteovnen og hos Viinhandleren og i Skoven og paa Skibet, det eneste, rigtige gode gamle Sprog, det man kunde forstaae; den var kommen hjem til sit Land, den fik Velkomsthilsen! den var af bare Glæde nær sprungen dem ud af Hænderne, den mærkede knap til, at Proppen kom af, og den selv blev rystet ud og sat ned i Kjælderen for at blive gjemt og glemt; Hjemmet er bedst, selv i Kjælderen! det faldt den der aldrig ind at tænke over, hvor længe den der laae, den laae godt og det i Aaringer, saa kom der en Dag Folk herned, toge Flaskerne og den med.

Udenfor i Haven var gjort stor Stads; brændende Lamper hang i Guirlander, Papirslygter straalede som

store Tulipaner i Transparent; det var ogsaa en deilig Aften, Veiret stille og klart, Stjernerne skinnede saa blanke og Nyet var tændt, egenligt saae man den hele runde Maane som en blaagraa Kugle med gylden Halvkant, det saae godt ud, for gode Øine.

I de afsides Gange var der ogsaa nogen Illumination, idetmindste saa megen, at man kunde see at komme frem; der stod mellem Hækkerne opstillet Flasker, hver med et Lys i; der stod ogsaa Flasken, som vi kjende, den der engang skulde ende som Flaskehals, som Fugleglas; den fandt i dette Øieblik her Alt saa mageløst deiligt, den var igjen i det Grønne, var igjen med til Glæde og Fest, fornam Sang og Musik, Surren og Murren af de mange Mennesker, især fra den Kant af Haven, hvor Lamperne brændte og Papirslygterne viste Couleurer. Selv stod den vel i en afsides Gang, men just Det havde Noget for Tanken, Flasken stod og bar sit Lys, stod her til Nytte og Fornøielse, og det er det Rette; i en saadan Time glemmer man tyve Aar paa Loftet — og det er godt at glemme.

Tæt forbi den gik et enkelt Par Arm i Arm, som Brudeparret ude i Skoven: Styrmanden og Bundtmagerens Datter; det var for Flasken, som om den levede det om igjen. I Haven gik Gjester, og der gik Folk, som turde see paa dem og Stadsen, og mellem disse gik en gammel Pige, frændeløs, men ikke vennelos, hun tænkte netop paa det Samme som Flasken, hun tænkte paa den grønne Skov og paa et ungt Brudepar, der

kom hende meget ved, hun var Part deri, hun var Halvparten, det var i hendes lykkeligste Time, og den glemmer man aldrig, selv om man bliver nok saa gammel en Jomfru. Men hun kjendte ikke Flasken, og den kjendte ikke hende, saaledes gaaer man hinanden forbi i Verden — til man mødes igjen, og det gjorde de To, de vare jo komne i By sammen.

Flasken kom fra Haven til Viinhandleren, blev igjen fyldt med Viin og solgt til Luftskipperen, der næste Søndag skulde gaae op med Ballonen. Der var en Stimmel af Mennesker, for at see til, der var Regimentsmusik og mange Tilberedelser, Flasken saae det fra en Kurv, hvori den laae ved en levende Kanin, der var ganske forknyt, idet den vidste, den skulde op med for at gaae ned med Faldskjerm; Flasken vidste hverken om op eller ned; den saae, at Ballonen bovnede saa stor, saa stor, og da den ikke kunde blive større, begyndte at løfte sig høiere og høiere, blive saa urolig, Tougene, der holdt den, skar man over, og den svævede med Luftskipperen, Kurven, Flasken og Kaninen; Musiken klang, og alle Mennesker raabte: Hurra!

„Det er løierligt saadan at gaae til Veirs!“ tænkte Flasken, „det er en ny Seilads; deroppe kan man da ikke løbe paa!“

Og mange tusinde Mennesker saae efter Ballonen, og den gamle Jomfru saae ogsaa efter den; hun stod ved sit aabne Qvistvindue, hvor Buret hang med den

lille Irisk, der dengang ikke havde Vandglas, men maatte nøies med en Kop. I Vinduet selv stod et Myrthetræ, der var lidt flyttet tilside, for ikke at stødes ud, idet den gamle Pige bøiede sig frem for at see; og hun saae i Ballonen tydeligt Luftskipperen, der lod Kaninen gaae ned med Faldskjerm, og derpaa drak alle Menneskers Skaal og kastede saa Flasken høit i Luften; ikke tænkte hun paa, at hun havde seet just den flyve høit for hende og hendes Ven paa Glædens Dag i den grønne Skov, i Ungdoms Tid.

Flasken fik ikke Tid til at tænke, det kom den saa uventet med Eet at være paa sit Livs Høidepunkt. Taarne og Tage laae dybt nede, Menneskene vare saa bitte smaa at see.

Nu sank den og det med en anderledes Fart end Kaninen; Flasken gjorde Kolbytter i Luften, den følte sig saa ung, saa ellevild, den var halvfuld af Vinen, men ikke længe. Hvilken Reise! Solen skinnede paa Flasken, alle Mennesker saae efter den, Ballonen var alt langt borte, og snart var ogsaa Flasken borte, den faldt paa et af Tagene, og saa var den itu, men der var en saadan Flugt i Stumperne, at de ikke kunde blive liggende, de sprang og de trillede, til de naaede ned i Gaarden og laae i endnu mindre Stykker, kun Flaskehalsen holdt, og den var som skaaren af med en Diamant.

„Den kunde godt bruges til Fugleglas!“ sagde Kjældermanden, men han havde selv hverken Fugl eller

Buur og det var formeget at anskaffe sig disse, fordi han nu havde Flaskehalsen, der kunde bruges som Glas; den gamle Jomfru paa Qvisten kunde have Brug for den, og saa kom Flaskehalsen derop, fik en Prop i sig, og hvad der før vendte op, kom nu ned, saaledes som det tidt skeer ved Forandringer, fik friskt Vand og blev hængt foran Buret til den lille Fugl, der sang, saa det klang efter.

„Ja, Du kan sagtens synge!“ var det, Flaskehalsen sagde; og den var jo mærkelig, den havde været i Ballonen, — Mere vidste man ikke af dens Historie. Nu hang den som Fugleglas, kunde høre Folk rumle og tumle nede paa Gaden, høre den gamle Piges Tale inde i Kamret: der var just Besøg, en jævnaldrende Veninde, de talte sammen — ikke om Flaskehalsen, men om Myrthetræet ved Vinduet.

„Du skal sandelig ikke kaste to Rigsdaler bort for en Brudebouquet til din Datter!“ sagde den gamle Pige, „Du skal hos mig faae en nydelig een, fuld af Blomster! Seer Du, hvor deiligt Træet staaer. Ja, det er saamænd en Stikling af det Myrthetræ, Du gav mig Dagen efter min Forlovelsesdag, det, jeg selv skulde, naar Aaret var omme, tage mig min Brudebouquet af, men den Dag kom ikke! de Øine bleve lukkede, som skulde have lyst for mig til Glæde og Velsignelse i dette Liv. Paa Havsens Bund sover han sødt, den Englesjæl! — Træet blev et gammelt Træ, men jeg blev endnu ældre, og da Træet sygnede hen, tog jeg den sidste friske Green,

satte den i Jorden, og Grenen er nu bleven saadan et stort Træ og kommer saa dog tilsidst til Bryllupsstads, bliver Brudebouquet for din Datter!“

Og der stode Taarer i den gamle Piges Øine; hun talte om sin Ungdoms Ven, om Forlovelsen i Skoven; hun tænkte paa Skaalen, der blev drukket, tænkte paa det første Kys, — men det sagde hun ikke, hun var jo en gammel Pige; hun tænkte paa saa Meget, men tænkte slet ikke paa, at lige udenfor hendes Vindue var endnu et Minde fra hiin Tid: Halsen af den Flaske, der sagde Svup, da Proppen knaldede af til Skaalen. Men Flaskehalsen kjendte heller ikke hende, for den hørte ikke efter hvad hun fortalte deels og formedelst, at den tænkte alene paa sig selv.

DE VISES STEEN

Du kjender da Historien om Holger Danske; den ville vi ikke fortælle Dig, men spørge, om Du fra den husker, at „Holger Danske vandt det store Indieland Øster ud til Verdens Ende, til det Træ, som kaldes Solens Træ," som Christen Pedersen siger det; kjender Du Christen Pedersen? det faaer være det Samme, at Du ikke kjender ham. Holger Danske gav der Præst Jon Magt og Værdighed over Indieland. Kjender Du Præst Jon? Ja, det kan ogsaa være det Samme, at Du ikke kjender ham, for han kommer slet ikke for her i Historien; Du skal høre

her om Solens Træ i „Indieland, Øster ud til Verdens Ende," som de forstod det dengang, de, der ikke havde læst Geographie, som vi have læst den; men det kan nu ogsaa være det Samme!

Solens Træ var et prægtigt Træ, som vi aldrig have seet det, og Du heller aldrig vil faae det at see; Kronen strakte sig flere Mile rundt om, den var egenlig en heel Skov, hver af dens mindste Grene var igjen et heelt Træ; der var Palme, Bøg, Pinie, Platan, ja alle de Slags Træer, som findes rundt om i Verden, skøde her frem som Smaagrene paa de store Grene, og disse selv med deres Bugter og Knuder gjorde ligesom Dale og Høie, de vare beklædte med et fløielsblødt Grønt, der myldrede af Blomster; hver Green var som en udstrakt blomstrende Eng eller den yndigste Have; Solen skinnede herned med velsignede Straaler, det var jo Solens Træ, og Fuglene fra alle Verdens Kanter samlede sig her, Fuglene fra det fjerne Amerikas Urskove, fra Damaskus's Rosenhaver, fra det indre Afrikas Skovørken, hvor Elephanten og Løven bilde sig ind, at de alene regjere; Polarfuglene kom og Storken og Svalen kom naturligviis ogsaa; men Fuglene vare ikke de eneste levende Skabninger, som kom her, Hjorten, Egernet, Antilopen og hundrede andre Dyr med Flugt og Deilighed vare her hjemme; en stor duftende Have var jo Træets Krone, og inde i den, hvor de allerstørste Grene strakte sig som grønne Høider, laae et Slot af Krystal med Udsigt til alle Verdens Lande; hvert Taarn loftede

sig som en Lilie, man kunde gaae op igjennem Stilken, for der var Trappe indeni, saa kan Du jo nok forstaae det, man kunde træde ud paa Bladene, det var Balconer, og øverst i Blomsten selv var den deiligste, straalende Rundsal, der ikke havde andet Tag end den blaae Himmel med Sol eller Stjerner; ligesaa herligt, paa en anden Viis, var der nede i Slottets udstrakte Sale, her i Væggene afspeilede sig den hele Verden rundt om; man kunde see Alt hvad der skete, saa at man ikke behøvede at læse Aviser, og dem havde de heller ikke her. Alt var at see i levende Billeder, kunde man kun være over at see det, eller gad være over det; thi formeget er formeget, selv for den viseste Mand, og her boede den viseste Mand. Hans Navn er saa svært at udtale, Du kan ikke udtale det, og saa kan det ogsaa være det Samme. Han vidste Alt, hvad et Menneske kan vide og vil komme til at vide paa denne Jord; hver Opfindelse, der var gjort og vilde blive gjort, men heller ikke Mere, for der er Grændse for Alt. Den vise Kong Salomon var kun halv saa klog, og han var dog meget klog; han herskede over Naturkræfterne, over mægtige Aander, ja Døden selv maatte hver Morgen bringe ham Bud og Liste over hvem, der den Dag skulde døe, men Kong Salomon selv maatte ogsaa døe, og det var den Tanke, som tidt forunderligt levende opfyldte Grandskeren, den mægtige Herre paa Slottet i Solens Træ. Ogsaa han, i hvor høit han i Viisdom stod over Menneskene, skulde engang døe, vidste han, hans Børn skulde døe:

som Skovens Løv vilde de henfalde og blive Støv. Menneskeslægten saae han henveire som Bladene paa Træet og nye kom istedet, men Bladene, som faldt, voxte aldrig frem igjen, de gik over i Støv, i andre Plantedele. Hvad skete med Menneskene, naar Dødens Engel kom? Hvad var Det at døe? Legemet gik i Opløsning, og Sjælen — ja hvad var den? Hvad blev den? Hvorhen gik den? „Til det evige Liv," sagde Religionens Trøst; men hvorledes var Overgangen? Hvor levede man og hvorledes? „I Himlen deroppe!" sagde de Fromme,„derop gaae vi!" — „Derop!" gjentog d e n V i s e og saae mod Sol og Stjerner. „Derop!" og han saae fra Jordens runde Kugle, at Oppe og Nede var Eet og det Samme, eftersom man stod paa den svævende Kugle; og steg han op saa høit Jordens høieste Bjerge løftede deres Top, da blev den Luft, vi nede kalde klar og gjennemsigtig, „den rene Himmel," et kulsort Mørke, stramt som et Klæde, og Solen var at see glødende uden Straaler, vor Jord laae svøbt i en Orangetaage. Begrændset var det for Legemets Øie, tillukt for Sjælens med, hvor ringe var vor Viden, selv den Viseste vidste kun lidt af det Vigtigste for os.

I Slottets Lønkammer laae den største Jordens Skat: „S a n d h e d e n s Bog". Blad for Blad læste han i den. Det var en Bog, hvori ethvert Menneske mægter at læse, men kun stykkeviis, Skriften sittrer for mangt et Øie, saa at det ikke formaaer at stave Ordene; paa enkelte Blade bliver ofte Skriften saa bleg, saa forsvin-

dende, at der kun sees et tomt Blad; jo visere man er, desmeer kan man læse, og den Viseste læser det Allermeste; han vidste dertil at samle Stjernelyset, Sollyset, skjulte Kræfters Lys og Aandens Lys, ved dette forstærkede Skin paa Bladene kom for ham endnu mere af Skriften frem, men ved det Afsnit i Bogen, hvis Overskrift er: „Livet efter Døden," der blev ikke saameget som en Tøddel at see. Det gjorde ham bedrøvet; — skulde han ikke mægte her paa denne Jord at finde et Lys, hvorved det synliggjordes ham, hvad her stod i Sandhedens Bog.

Som den vise Kong Salomon forstod han Dyrenes Sprog, han hørte deres Sang og Tale, men derved blev han ikke klogere herpaa; han udfandt Kræfterne i Planter og Metaller, Kræfter til at fjerne Sygdomme, fjerne Døden, men ikke tilintetgjøre den. I Alt hvad skabt var, og som han kunde naae, søgte han at finde Lyset, der mægtede at bestraale Forvisningen om et evigt Liv, men han fandt det ikke, Sandhedens Bog laae for ham, som med ubeskrevne Blade. Christendommen viste ham i Bibelen Fortrøstningens Ord om et evigt Liv, men han vilde læse det i sin Bog, og i den saae han Intet.

Fem Børn havde han, fire Sønner, oplærte, som den viseste Fader kan oplære sine Børn, og een Datter, smuk, blid og klog, men blind, dog det syntes ikke at være hende et Savn; Fader og Brødre vare Øine for hende, og Inderligheden var hende Syn for Sagn.

Aldrig havde Sønnerne været længer fra Slottets Sale, end Træets Grene strakte sig, Søsteren endnu mindre, de vare lykkelige Børn i Barndommens Hjem, i Barndommens Land, i det deilige, duftende Solens Træ. Som alle Børn holdt de meget af at høre fortælle; og Faderen fortalte dem Meget, som andre Børn ikke vilde have forstaaet, men disse vare nu ogsaa ligesaa kloge, som hos os de fleste gamle Mennesker; han forklarede dem, hvad de saae i levende Billeder fra Slottets Vægge, Menneskenes Dont og Begivenhedernes Gang i alle Jordens Lande, og tidt ønskede Sønnerne at være med derude og tage Deel i al den Stordaad, og Faderen sagde dem da, at det var tungt og bitterligt i Verden, den var ikke ganske, som de saae den fra deres deilige Barneverden. Han talte til dem om det Skjønne, Sande og Gode, sagde, at de tre Ting holdt Verden sammen, og, under det Tryk, disse led, blev til en Ædelsteen, klarere end Diamantens Vand; dens Glands havde Værd for Gud, den overstraalede Alt og var egenlig den, man kalder „de Vises Steen.“ Han sagde dem, at ligesom man gjennem det Skabte kom til Vished om Gud, saaledes kom man gjennem Menneskene selv til Vished om, at en saadan Ædelsteen fandtes; Mere kunde han ikke sige om den, Mere vidste han ikke. Den Fortælling vilde nu for andre Børn have været svær at forstaae, men disse forstode den, og siden komme nok de Andre med.

De spurgte Faderen om det Skjonne, Sande og

Gode, og han forklarede dem det, sagde dem saa Meget, sagde ogsaa, at da Gud skabte Menneskene af Jord, gav han sin Skabning fem Kys, Ildkys, Hjertekys, inderlige Vorherres Kys, og dem er det, vi nu kalde de fem Sandser; ved dem bliver det Skjønne, Sande og Gode seet, fornummet og forstaaet, ved dem bliver det skattet, beskjermet og fremmet; fem Sandse-Evner ere givne indad og udad, Rod og Top, Legeme og Sjæl.

Det tænkte de Børn nu meget over, det var i deres Tanke Nat og Dag; da drømte den ældste af Brødrene en deilig Drøm, og underlig nok, den anden Broder drømte den ogsaa, og den Tredie drømte den og den Fjerde, hver af dem drømte lige Eet og det Samme; han drømte, at han drog ud i Verden og fandt de Vises Steen; som en lysende Flamme paa hans Pande straalede den, da i Morgenskjæret han paa sin piilsnare Hest red tilbage over de fløielsgrønne Enge i Hjemmets Have ind i det fædrene Slot, og Ædelstenen kastede et saa himmelsk Lys og Skjær over Bogens Blade, at det blev synligt, hvad der stod skrevet om Livet bag Graven. Søsteren drømte ikke at komme ud i den vide Verden, det kom hende ikke i Tanke, hendes Verden var hendes Faders Huus.

„Jeg rider ud i den vide Verden!“ sagde den Ældste; „prøve maa jeg dog dens Færd og tumle mig mellem Menneskene; kun det Gode og det Sande vil jeg, med disse værner jeg om det Skjønne. Meget skal blive anderledes, naar jeg kommer med!“ ja, han

tænkte kjækt og stort, som vi Alle gjøre det hjemme i Kakkelovnskrogen, før vi komme ud i Verden og prøve Regn og Rusk og Tornebuske.

De fem Sandser ind ad og ud ad vare hos ham, som hos de andre Brødre, høist udmærkede, men hver af dem havde især een Sands, der i Styrke og Udvikling overgik alle de andre; hos den Ældste var det Synet, det skulde især komme ham tilgode. Han havde Øine for alle Tider, sagde han, Øine for alle Folkefærd, Øine, der kunde see lige ned i Jorden, hvor Skattene laae, og lige ind i Menneskenes Bryst, som om der kun var en Glasrude for, — det vil da sige, han saae Mere, end vi kunne see paa Kinden, der rødmer og blegner, Øiet, der græder eller leer. Hjort og Antilope fulgte ham til Grændsen Vester paa, og der kom de vilde Svaner og fløi mod Nordvest, dem fulgte han, og saa var han langt ude i den vide Verden, langt fra Faderens Land, der strakte sig: „Øster ud til Verdens Ende."

Naa, hvor han spilede Øinene op! der var Meget at see, og det er altid noget Andet at see Stedet og Tingen selv, end at faae det ved Billeder, om disse ere nok saa gode, og de vare overordenlig gode, de hjemme i hans Faders Slot. Han var nærved, i det første Øieblik, at tabe begge Øinene af Forbauselse over alt det Skrammel, al den Fastelavnsriispynt, der var stillet op som det Skjønne, men han tabte dem ikke, han havde anden Bestemmelse for dem.

Grundigt og ærligt vilde han gaae tilværks i Erkjen-

delse, af det Skjønne, Sande og Gode, men hvorledes stod det til dermed? han saae, som oftest fik det Hæslige Bouquetten, hvor det Skjønne skulde have den, det Gode blev tidt ikke bemærket, og Middelmaadigheden blev beklappet og ikke beklapset. Folk saae paa Navn og ikke paa Gavn, saae paa Kjolen og ikke paa Manden, paa Kald og ikke paa Kaldelse. Det kunde nu ikke være anderledes.

„Ja, jeg maa nok til at tage ordenligt fat!“ tænkte han, og han tog fat; men idet han søgte det Sande, kom Djævelen, som er Løgnens Fader og Løgnen selv; gjerne havde han strax slaaet begge Øinene ud paa Seeren, men det var for grovt; Djævelen gaaer finere til Værks, han lod ham søge det Sande og see paa det, og paa det Gode med, men idet han saae, blæste Djævelen ham en Skjæve i Øiet, i begge Øinene, den ene Skjæve efter den anden, det var ikke godt for Synet, selv for det bedste Syn; Djævelen blæste saa Skjæven op, til den blev en Bjælke, og saa var det forbi med de Øine; der stod da Seeren som en blind Mand midt i den vide Verden, og den stolede han ikke paa; han opgav sine gode Tanker om den og om sig selv, og naar man opgiver baade Verden og sig selv, ja, saa er det forbi med En.

„Forbi!“ sang de vilde Svaner, som fløi hen over Havet, Øster paa; „forbi!“ sang Svalerne, der fløi mod Øster til Solens Træ, og det var ikke gode Efterretninger for dem hjemme.

„Det er nok gaaet „Seeren“ daarligt!“ sagde den anden Broder, „men det kan vel gaae „Høreren“ bedre!“ Hørelsens Sands var det, som han især havde skærpet, han kunde høre Græsset groe, saa vidt havde han bragt det.

Hjertelig Afsked tog han, red afsted med gode Evner og gode Forsætter. Svalerne fulgte ham, og han fulgte Svanerne, og saa var han langt fra Hjemmet ude i den vide Verden.

Man kan nu ogsaa have for Meget af en god Ting, det maatte han sande, Hørelsen hos ham var for stærk, han hørte jo Græsset groe, men saa hørte han ogsaa hvert Menneske-Hjerte slaae i Glæde og i Smerte, det var for ham, som om hele Verden var et stort Uhrmagerværksted, hvor alle Uhre gik „dik, dik!“ alle Taarnuhre slog „Ding! dang!“ nei, det var ikke til at

døie! men han holdt Ørene stive, saa længe han kunde; tilsidst blev det for voldsomt for et ene Menneske al den Støi og det Skraal; der kom Gadedrenge paa tresindstyve Aar, det er ikke Alderen, der gjør det; de skraalte op, det var nu til at lee ad, men saa kom Sladdren, den hvislede gjennem alle Huse, Stræder og Gader, lige ud ad Landeveien; Løgnen var høirøstet og spillede Herskab, Narrebjælden ringede op og sagde, at den var Kirkeklokke, det blev for galt for Høreren, han stak Fingrene ind i begge Øren, — men han hørte endnu falsk Sang og ond Klang, Sladder og Tjadder; seigholdte Paastande, ikke en suur Sild værd, flagrede ved Tungen, saa det sagde Knæk, Knæk! i den gode Omgang. Der var Lyd og Lyder, Bulder og Skrald, ud ad og ind ad, bevar os! det var ikke til at holde ud, det var alt for galt! han stak Fingeren dybere i begge sine Øren, altid dybere, og saa sprang Trommehinden, nu hørte han Ingenting, heller ikke det Skjønne, Sande og Gode, der hvor Hørelsen skulde være Bro til hans Tanke, og han blev stille og mistænksom, troede Ingen, troede tilsidst ikke sig selv, og det er meget ulykkeligt; han vilde ikke finde og hjembringe den mægtige Ædelsteen, og han opgav det og sig selv med, og det var nu det Allerværste. Fuglene, som fløi Øster paa, bragte Bud herom, til det naaede Faderens Slot i Solens Træ; Brev kom der ikke, der gik jo heller ingen Post.

„Nu vil jeg prøve det!“ sagde den Tredie, „jeg har

en fiin Næse!“ og det var nu ikke fiint sagt, men saaledes talte han, og man maa tage ham, som han var, han var det gode Humeur, og han var Poet, en virkelig Poet, han kunde synge ud, hvad han ikke kunde sige; Meget kom ham i Tankegangen længe før hos de Andre. „Jeg lugter Lunten!“ sagde han, og det var ogsaa Lugtesandsen, der hos ham i høi Grad var udviklet, og den han gav et stort Omraade i det Skjønnes Rige; „En holder af Æbleduft og En holder af Staldduft!“ sagde han, „hver Duftregion i det Skjønnes Rige har sit Publicum. Nogle føle sig hjemme i Kippeluft ved den rygende Tande i Tællelyset, hvor Snapsens Stank blander sig med den slette Tobaksrøg, Andre sidde heller i den qvalme Jasminduft eller gnide sig med den stærke Nellikeolie, den kan man fornemme. Nogle søge den friske Søbrise, den raske Kuling, eller stige op paa den høie Bjergtop og see ud over det travle Smaaliv!“ ja, det sagde han; det var som om han havde været ude i Verden før, levet med Menneskene og kjendte dem, men han havde den Klogskab i sig selv, den var Poeten i ham, Det, Vorherre havde givet ham i Skjenk paa Vuggen.

Nu sagde han Farvel til det faderlige Hjem i Solens Træ, han gik gjennem Hjemmets Deilighed, men udenfor satte han sig op paa Strudsen, der løber stærkere end en Hest, og da han siden saae de vilde Svaner, svang han sig op paa Ryggen af den stærkeste; han holdt meget af Forandring, og saa fløi han ud over

Havet til fremmede Lande, med store Skove, dybe Søer, mægtige Bjerge og stolte Byer, og hvor han kom, var det, som gik der et Solskin hen over Egnen; hver Blomst og Busk duftede mere stærk i Fornemmelsen af, at der var den nær en Ven, en Beskytter, der skattede og forstod den, ja, den forkuede Rosenhæk løftede sine Grene, udfoldede sine Blade og bar den yndigste Rose, Enhver kunde see den, selv den sorte, vaade Skovsnegl bemærkede dens Deilighed.

„Jeg vil give Blomsten mit Mærke!“ sagde Sneglen, „nu har jeg spyttet paa den, Andet kan jeg ikke gjøre!“

„Saadan gaaer det nok med det Skjønne i Verden!“ sagde Poeten, og han sang en Vise derom, sang den paa sin Maade, men Ingen hørte paa den: derfor gav han

Trommeslageren to Skilling og en Paafuglefjer, og saa satte han Visen ud for Tromme og slog den ud i Byen, i alle Gader og Stræder; saa hørte Folk den og sagde, at de forstode den, den var saa dyb! og nu kunde Poeten synge flere Viser, og han sang om det Skjønne, det Sande og det Gode, og de hørte derom i Kippen, hvor Tællelyset osede, de hørte det i den friske Kløver-Eng, i Skoven og paa den aabne Sø; det lod til, at denne Broder fik større Held, end de to andre havde det; men det kunde Djævelen ikke lide, og saa kom han strax med Kongerøgelse og Kirkerøgelse og al den Hæderens Røgelse, der findes kan, og som Djævelen forstaaer at destillere; de allerstærkeste Røgelser, som qvæle alle de andre og kunne gjøre selv en Engel tummelumsk, sagtens en stakkels Poet; Fanden veed nok, hvorledes han skal tage de Folk! han tog Poeten med Røgelse, saa at han blev reent henne i det, glemte sin Sendelse, sit Fædrehjem, — Alt, sig selv med; han gik op i Røg og Røgelse.

Alle Smaafugle, da de hørte det, sørgede og sang ikke i tre Dage. Den sorte Skovsnegl blev sortere endnu, ikke af Sorg, men af Misundelse. „Det var mig," sagde han, „der burde være røget, for det var mig, der gav ham Ideen til hans beromteste Vise, den for Tromme, om Verdens Gang! det var mig, der spyttede paa Rosen, det kan jeg skaffe Vidner paa."

Men hjemme i Indiens Land lod intet Bud derom; alle Smaafugle sørgede jo og taug i tre Dage, og da

Sørgetiden var omme, ja, saa havde Sorgen været saa stærk, at de havde glemt, hvem de sørgede over. Saaledes gaaer det!

„Nu maa nok jeg ud i Verden! og blive borte ligesom de Andre!“ sagde den fjerde Broder. Han havde et ligesaa godt Humeur, som den foregaaende, men han var ikke Poet, og saa havde han just Grund til at have godt Humeur; de To havde bragt Munterhed paa Slottet; nu gik den sidste Munterhed. Synet og Hørelsen ere altid af Menneskene blevne ansete for de to betydeligste Sandse-Evner, dem man især ønsker sig stærke og skærpede, de tre andre Sandser blive ansete for mindre væsenlige, men det var slet ikke denne Søns Mening, han havde især udviklet Smagen i al den Betydning, den kan tages, og den har en stor Magt og et mægtigt Regimente. Den regjerer over baade hvad der gaaer gjennem Munden og gjennem Aanden, derfor smagte han paa hvad der var i Pande og Potte, i Flaske og i Kar; det var det Grove i Embedet, sagde han; hvert Menneske var ham en Pande, det kogte i, hvert Land et uhyre Kjøkken, aandelig taget, det var det Fine, og nu vilde han ud at prøve det Fine.

„Maaskee er Lykken bedre for mig, end den var for mine Brødre!“ sagde han. „Jeg tager afsted! men hvilken Befordring skal jeg tage? Ere Luftballonerne opdagede?“ spurgte han sin Fader, der jo vidste om alle Opdagelser, der vare gjorte eller ville blive det. Men Luftballonerne vare ikke opdagede, ikke heller Damp-

skibe og Jernbaner. „Ja, saa tager jeg en Luftballon!“ sagde han, „min Fader veed, hvorledes de skulle gjøres og styres, det lærer jeg! Ingen kjender Opfindelsen og saa troe de, det er et Luftsyn; naar jeg har brugt Ballonen, brænder jeg den, derfor maa Du give mig med nogle Stykker af den tilkommende Opfindelse, som kaldes chemiske Svovlstikker.“

Alt Dette fik han og saa fløi han, og Fuglene fulgte længere med ham, end de havde fulgt med de andre Brødre, de gad nok seet, hvorledes det gik med den Flugt, og altid kom der flere til, for de vare nysgjerrige, det var en ny Fugl, der fløi, troede de; jo han fik rigtignok Følgeskab! Luften blev sort af Fugle, de kom som en stor Sky, som Græshoppesværmen hen over Ægyptens Land, og saa var han ude i den vide Verden.

„Jeg har havt en god Ven og Hjelper i Østenvinden,“ sagde han.

„Østenvinden og Vestenvinden, mener Du!“ sagde Vindene, „vi have været To til at skifte, ellers var Du ikke kommen Nordvest!“

Men han hørte ikke, hvad Vindene sagde, og det kan ogsaa være det Samme. Fuglene fulgte nu heller ikke med længer; da de vare allerflest, blev et Par af dem kjede af Farten. Der var gjort for meget af den Ting, sagde de. Han fik Indbildninger, „det er slet ikke Noget at flyve efter, det er Ingenting! det er flaut!“ og saa bleve de tilbage, de bleve Allesammen tilbage; det Hele var jo Ingenting.

Og Ballonen dalede ned over en af de største Byer; der satte Luftskipperen sig paa det høieste Sted, det var Kirkespiret. Ballonen gik tilveirs igjen, det skulde den ikke; hvor den blev af, var ikke godt at sige, men det er det Samme, den var ikke opfunden.

Der sad han nu øverst paa Kirkespiret, Fuglene fløi ikke til ham, de vare kjede af ham, og han var kjed af dem. Alle Byens Skorstene røg og duftede.

„Det er Altere, der ere reiste for Dig!“ sagde Vinden; den vilde nu sige ham noget Behageligt. Nok saa kjæk sad han der og saae ned paa Folk i Gaderne; der gik En stolt af sin Pengepose, En stolt af sin Nøgle bagpaa, uagtet han ikke havde Noget at lukke op; En var stolt af sin Kjole, der gik Møl i, og En stolt af sin Krop, der gik Orm i.

„Forfængelighed! Ja, jeg maa nok snart ned at røre op i Gryden og smage!“ sagde han; „men her vil jeg

dog sidde lidt endnu, Vinden kildrer mig saa deiligt paa Ryggen, det er en stor Behagelighed. Jeg bliver siddende her, saalænge den Vind blæser. Jeg vil have lidt Ro; det er godt at ligge længe om Morgenen, naar man har Meget at bestille, siger den Dovne; men Dovenskab er en Rod til alt Ondt, og Ondt er der ikke i vor Familie, det siger jeg, og det siger hver Søn i Gaden! Jeg bliver siddende, saalænge denne Vind blæser, det smager mig!"

Og han blev siddende, men han sad paa Spirets Veirhane, der dreiede og dreiede med ham, saa han troede, at det stadigt var den samme Vind; han blev siddende, og der kunde han sidde længe og smage.

Men i Indiens Land, i Slottet paa Solens Træ var der blevet tomt og stille, da Brødrene saaledes, den Ene efter den Anden, vare dragne bort.

„Det gaaer dem ikke godt!" sagde Faderen; „aldrig bringe de hjem den lysende Ædelsteen; den findes ikke for mig, de ere borte, døde —!" og han bøiede sig over Sandhedens Bog, stirrede paa det Blad, hvor han skulde læse om Livet efter Døden, men der var for ham Intet at see og vide.

Den blinde Datter var hans Trøst og Glæde; saa inderlig kjærlig sluttede hun sig til ham; for hans Glæde og Lykke ønskede hun, at den kostelige Juveel maatte findes og hjembringes. I Sorg og Længsel tænkte hun paa Brødrene, hvor vare de? Hvor levede de? saa inderligt ønskede hun at kunne drømme om dem, men

underligt nok, selv i Drømme kunde hun ikke samles med dem. Endelig en Nat drømte hun, at deres Stemmer klang til hende, de kaldte, de raabte ude fra den vide Verden, og hun maatte derud, langt langt bort, og dog der syntes hun at være endnu i sin Faders Huus, Brødrene mødte hun ikke, men i sin Haand følte hun, brændte ligesom en Ild, dog den smertede ikke, hun holdt den lysende Ædelsteen og bragte sin Fader den. Da hun vaagnede, troede hun øiebliklig, at hun endnu holdt den; det var om sin Rok hun knugede Haanden. I de lange Nætter havde hun spundet uafladeligt, paa Tenen var en Traad finere end Edderkoppens Spind; Menneskeøine kunde ikke opdage den enkelte Traad; hun havde vædet den med sine Taarer, og den var stærk som et Ankertoug. Hun reiste sig, hendes Beslutning var tagen, Drømmen maatte virkeliggjøres. Det var Nat, hendes Fader sov, hun kyssede hans Haand, tog saa sin Teen og bandt Enden af Traaden fast til Faderens Huus, ellers vilde jo hun, den Blinde, aldrig kunne finde hjem igjen; Traaden havde hun at holde sig til, den stolede hun paa og ikke paa sig selv og Andre. Hun plukkede fire Blade af Solens Træ, dem vilde hun give til Vind og Veir at bringe Brødrene, som Brev og Hilsen, dersom hun ikke skulde møde dem derude i den vide Verden. Hvorledes vilde det vel der gaae hende, det stakkels blinde Barn! dog hun havde den usynlige Traad at holde sig ved; fremfor alle de Andre havde hun i Eie een Evne: I n d e r l i g h e d e n,

og det var ved den, som om hun havde Øine lige ud i Fingerspidserne og Øren lige ind i Hjertet.

Og saa gik hun ud i den tumlende, rumlende, underlige Verden, og hvor hun kom, blev Himlen solskinsklar, hun kunde fornemme den varme Straale, Regnbuen spændte sig fra den sorte Sky hen over den blaae Luft; hun hørte Fuglenes Sang, hun fornam Duft fra Orange- og Æblehaver, saa stærk, at hun troede at kunne smage det. Bløde Toner og deilig Sang naaede til hende, men ogsaa Hyl og Skrig; sælsomt i Strid med hinanden klang Tanker og Domme. Ind i Hjertets Kroge lød Hjerteklangen og Tankeklangen fra Menneskene; det bruste i Chor:

„Vort Jordliv er kun Regn og Rusk,
En Nat, hvori vi græde."

Men der lød ogsaa Sangen:

„Vort Jordliv er en Rosenbusk
Med Solskin og med Glæde.“

Og klang det bitterligt:

„Enhver kun tænker paa sig selv,
Den Sandhed er os givet.“

Saa lød til Gjensvar:

„Der gaaer en Kjærlighedens Elv
Igjennem Jordelivet.“

Hun hørte jo nok Ordene:

„Det Hele her er bitte smaat,
En Vrange har hver Side.“

Men hun fornam ogsaa:

„Der skeer saa meget Stort og Godt,
Som Verden knap faaer vide.“

Og sang det rundt om i brusende Chor:

„Gjør Nar ad Alt, lee Alting ud,
Lee med i Hundeglammen!“

Saa lød det inde i den blinde Piges Hjerte:

„Hold paa Dig selv, hold fast paa Gud,
Skee saa hans Villie, Amen!“

Og hvor hun i Kredsen af Mænd og Qvinder, hos Gamle og Unge, traadte op, lyste i Sjælen Erkjendelsen

af det Sande, Gode og Skjønne; overalt hvor hun kom, i Konstnerens Værksted, i den rige, festlige Salon og i Fabrikken mellem de snurrende Hjul, var det, som om Solstraalen kom, som Strængen klang, Blomsten duftede, og den forfriskende Dugdraabe faldt paa det forsmægtende Blad.

Men det kunde Djævelen ikke finde sig i; han har nu mere end titusinde Mænds Forstand, og saa fandt han paa at hjelpe sig. Han gik til Sumpen, tog Bobler af det raadne Vand, lod syvdobbelt Eccho af Løgnens Ord runge hen over dem, for det gjorde kraftigere; han stødte i Pulver betalte Hædersvers og løgnagtige Liigprædikener, saa mange, der vare at finde, kogte dem i Taarer, som Misundelsen havde grædt, strøede ovenpaa Sminke, skrabet af en gusten Frøkenkind, og skabte heraf et Pigebarn i Skikkelse og Bevægelse, som den blinde, velsignelsesrige Pige; „Inderlighedens milde Engel," kaldte Menneskene hende, og saa havde Djævelen Spillet gaaende. Verden vidste ikke, hvem af de To der var den Rigtige, og hvor skulde Verden vide det!

„Hold paa Dig selv, hold fast paa Gud,
Skee saa hans Villie, Amen!"

sang den blinde Pige i fuld Fortrøstning. De fire grønne Blade fra Solens Træ gav hun Vind og Veir at bringe som Brev og Hilsen til hendes Brødre, og hun var forvisset om, at det vilde opfyldes, ja ogsaa Det vilde

blive opfyldt, at Juvelen fandtes, den, der overstraalede al jordisk Herlighed; fra Menneskehedens Pande vilde den straale til Faderens Huus.

„Til min Faders Huus!“ gjentog hun, „ja, paa Jorden er Juvelens Leie, og mere end Forvisningen om den bringer jeg; dens Glød fornemmer jeg, den svulmer større og større her i min tillukkede Haand. Hvert lille Sandhedskorn, nok saa fiint, som den skarpe Vind dog førte og bar, opfangede jeg og gjemte; jeg lod det gjennemtrænges af Duften fra alt det Skjønne, i Verden er saa Meget deraf, selv for den Blinde; jeg tog Klangen af Menneskets Hjerteslag i det Gode og lagde deri; Støvgran er kun det Hele, jeg bringer, men dog den søgte Ædelsteens Støv i rig Fylde, hele min Haand fuld har jeg!“ og hun strakte den frem mod — Faderen. Hun var i Hjemmet; med Tankens Flugt var hun naaet derhen, idet hun ikke slap den usynlige Traad til Faderens Huus.

De onde Magter fore med Orkanens Bulder hen over Solens Træ, trængte med et Vindstød mod den aabne Port ind i Lønkamret.

„Det henveirer!“ raabte Faderen og greb om Haanden, hun havde aabnet.

„Nei!“ raabte hun i tryg Bevidsthed, „det kan ikke henveire! jeg fornemmer Straalen varme ind i min Sjæl.“

Og Faderen saae en lysende Lue, hvor det funklende Støv foer ud af hendes Haand hen over Bogens

hvide Blad, der skulde melde om Visheden for et evigt Liv; i blendende Glands stod der en Skrift, et eneste synligt Ord kun, det ene Ord:

Tro.

Og hos dem igjen vare de fire Brødre; Længsel efter Hjemmet havde grebet og ført dem, da det grønne Blad faldt paa deres Bryst; de vare komne, Trækfuglene fulgte og Hjort, Antilope og alle Skovens Dyr; de vilde ogsaa tage Deel i Glæden, og hvorfor skulle ikke Dyrene det, naar de kunne?

Og som vi ofte have seet, naar Solstraalen skinner gjennem et Hul i Døren ind i den støvdampende Stue, at der da dreier sig en skinnende Støvsøile, saaledes, men ikke plump og fattig som den, selv Regnbuen er tung og ikke kraftig nok i Farver mod det Skue, som

viste sig her, saaledes løftede sig fra Bogens Blad, fra det lysende Ord Tro, hvert Sandheds-korn med Glandsen af det Skjønne, med Klangen fra det Gode, straalende stærkere end Ildsøilen, i Natten, da Moses og Israels Folk droge til Canaanslandet; fra Ordet Tro gik Haabets Bro til Alkjærligheden i det Uendelige.

SUPPE PAA EN PØLSEPIND

I

„Suppe paa en Pølsepind."

„DET var en udmærket Middag igaar!" sagde en gammel Hun-Muus til En, der ikke havde været med ved det Gilde. „Jeg sad Nummer een og tyve fra den gamle Musekonge; det er ikke saa ringe endda! Skal jeg nu sige Dem Anretningerne, de vare meget godt satte sammen! muggent Brød, Fleskesvær, Tællelys og Pølse, — og saa det Samme forfra igjen; det var saagodtsom om vi fik to Maaltider. Der var en behagelig Stemning og gemytligt Vrøvl, som i en Familiekreds; ikke det Mindste blev der levnet uden Pølsepindene; dem talte vi saa om og da kom Det for, at lave Suppe paa en Pølsepind; hørt herom havde jo Enhver, men

Ingen havde smagt den Suppe, end sige forstod at lave den. Der blev udbragt en nydelig Skaal for Opfinderen, han fortjente at være Fattigforstander! var det ikke vittigt? Og den gamle Musekonge reiste sig op og lovede, at den af de unge Muus, der kunde lave omtalte Suppe meest velsmagende, skulde blive hans Dronning, Aar og Dag skulde de have Betænkningstid."

„Det var ikke saa galt endda!" sagde den anden Muus; „men hvorledes laver man den Suppe?"

„Ja hvorledes laver man den! det spurgte de ogsaa om, alle Hun-Musene, de unge og de gamle. Alle vilde de gjerne være Dronning, men nødig vilde de have Uleiligheden med at gaae ud i den vide Verden for at lære det, og det blev nok nødvendigt! men det er da heller ikke givet Enhver at forlade Familie og de

gamle Krinkelkroge; ude gaaer man ikke hver Dag paa Osteskorpe og lugter Fleskesvær, nei sulte kan man

komme til, ja maaskee blive levende ædt af en Kat!“

Disse Tanker var det nok ogsaa, som skræmmede

de Fleste fra at drage ud paa Kundskab; der fremstillede sig til Afreise kun fire Muus, unge og vævre, men

fattige; de vilde gaae hver til et af Verdens fire Hjørner, saa kom det an paa, hvem Lykken fulgte; hver af dem tog en Pølsepind med sig, for at huske hvad de reiste for; den skulde være deres Vandrestav.

Først i Mai droge de bort, og først i Mai, Aaret efter, kom de tilbage, men kun de Tre, den Fjerde meldte sig ikke, lod ikke høre fra sig og nu var det Afgjørelsens Dag.

„Der skal nu altid hænge noget Sørgeligt ved Ens bedste Fornøielse!“ sagde Musekongen, men gav Ordre til at indbyde alle Muus i mange Miles Omkreds; de skulde samles i Kjøkkenet; de tre Reise-Muus stode i Række og alene; for den Fjerde, som manglede, var stillet en Pølsepind med sort Flor om. Ingen turde sige sin Mening før de Tre havde talt og Musekongen havde sagt, hvad der videre skulde siges.

Nu faae vi at høre!

II

Hvad den første lille Muus havde seet og lært paa Reisen.

„Da jeg drog ud i den vide Verden," sagde den lille Muus, „troede jeg, som saa Mange i min Alder, at jeg havde slugt al Verdens Viisdom, men det har man ikke, der hører Aar og Dag dertil før det skeer. Jeg gik strax tilsøes; jeg gik med et Skib, som skulde Nord paa; jeg havde hørt, at paa Havet maatte Kokken forstaae at hjelpe sig, men det er let at hjelpe sig, naar man har fuldt op med Fleskesider, Saltmadstønder og oret Meel; man lever delicat! men man lærer ikke Noget, der kan bringe Suppe af en Pølsepind. Vi seilede mange Nætter og Dage, vi havde det med Slingren og med Vaadt. Da vi saa kom hvorhen vi skulde, saa forlod jeg Fartøiet; det var høit oppe i Norden.

Det er underligt at komme hjemme fra sin egen Krinkelkrog, gaae med Skib, der ogsaa er et Slags Krinkelkrog, og saa pludselig være over hundrede Mile borte og staae i et fremmed Land. Der var vildsomme Skove med Gran og Birk, de duftede saa stærkt! jeg

holder ikke af det! de vilde Urter lugtede saa krydrede, jeg nøs, jeg tænkte paa Pølse. Der var store Skovsøer, Vandet saae klart ud nær ved, men seet i Afstand, sort som Blæk; der fløde hvide Svaner, jeg antog dem for Skum, saa stille laae de, men jeg saae dem flyve og jeg saae dem gaae, saa kjendte jeg dem; de høre til Gaasens Slægt, seer man nok paa Gangen, Ingen kan fornegte sit Familieskab! jeg holdt mig til mit Slags, jeg sluttede mig til Skov- og Markmusene, der iøvrigt vide grumme lidt, især hvad Tractement angaaer, og det var jo Det, at jeg reiste udenlands for. At Det kunde tænkes at lave Suppe paa en Pølsepind, var dem en saa overordenlig Tanke, at den gik strax igjennem hele Skoven, men at den Opgave kunde løses, henregnede de til Umulighed, mindst tænkte jeg da, at jeg her, og det endnu den samme Nat, skulde blive indviet i Lavningen. Det var Midsommer, derfor duf-

tede Skoven saa stærkt, sagde de, derfor vare Urterne saa krydrede, Søerne saa klare og dog saa mørke med de hvide Svaner paa. I Skovkanten, mellem tre, fire Huse, var reist en Stang, høi som en Stormast, og øverst paa den hang Krandse og Baand, det var Maistangen; Piger og Karle dandsede rundt om den og sang dertil omkap med Spillemandens Violin. Det gik lystigt til ved Solnedgang og i Maaneskin, men jeg tog ikke med, hvad skal en lille Muus paa Skovbal! jeg sad i det bløde Mos og holdt paa min Pølsepind. Maanen skinnede især paa een Plet, hvor der var et Træ med et Mos, saa fiint, ja, jeg tør sige saa fiint som Musekongens Skind, men det havde en grøn Farve, saa at det var en Velgjerning for Øinene. Da kom der lige med Eet opmarscherende de yndigste smaa Personer, ikke større, end at de kunde naae mig til Knæet, de saae ud som Mennesker, men de vare bedre proportionerede, de kaldte sig Alfer og havde fine Klæder af Blomsterblade med Flue- og Mygge-Vinge-Besætning, slet ikke galt. Det var strax som om de søgte efter Noget, jeg vidste ikke hvad, men saa kom der et Par Stykker hen til mig, den Fornemste af dem pegede paa min Pølsepind og sagde: „„det er netop saadan een vi bruge! den er tilskaaren, den er udmærket!““ og han blev meer og meer henrykt, idet han saae paa min Vandrestav.

„„Nok laane, men ikke beholde!““ sagde jeg.

„„Ikke beholde!““ sagde de Allesammen, toge om

Pølsepinden, som jeg slap, og de dandsede med den hen til den fine Mosplet, reiste Pølsepinden der, midt i det Grønne. De vilde ogsaa have en Maistang, og den de nu havde var jo ogsaa for dem, som skaaren dertil. Nu blev den pyntet; ja da fik den Syn!

Smaa Edderkopper spandt Guldtraad om den, ophængte vaiende Slør og Faner, saa fine vævede, saa snechvide blegede i Maaneskin, at det skjar mig i mine Øine; de toge Farver af Sommerfuglens Vinger og dryssede paa de hvide Lin, og der skinnede Blomster og Diamanter, jeg kjendte ikke igjen meer min Pølsepind; saadan en Maistang, som den var bleven, fandtes der vist ikke Mage til i Verden. Og nu først kom det rigtige store Alfeselskab, det var ganske uden Klæ-

der, finere kunde det ikke være, og jeg blev indbudt til at see paa Stadsen, men i Afstand, for jeg var dem for stor.

Nu begyndte der et Spil! det var som om tusinde Glasklokker klang, saa fuldt og stærkt; jeg troede, det var Svanerne, der sang, ja jeg syntes, at jeg ogsaa kunde høre Gjøg og Drossel, det var tilsidst som om hele Skoven klang med, der var Børnestemmer, Klokkeklang og Fuglesang, de yndigste Melodier, og al den Deilighed klang ud fra Alfernes Maistang, den var et heelt Klokkespil og det var min Pølsepind. Saameget havde jeg aldrig troet, at der kunde komme ud af den, men det kommer nok an paa hvilke Hænder den kommer i. Jeg blev virkelig saa bevæget; jeg græd, som en lille Muus kan græde, af bare Fornøielse.

Natten var altfor kort! men den er nu ikke længere paa den Tid deroppe. I Dagningen kom der en Luftning, Vandspeilet paa Skovsøen krusedes, alle de fine, svævende Slør og Faner fløi hen i Luften; de gyngende Kjosker af Spindelvæv, Hængebroer og Balustrader, hvad de nu hedde, der vare reiste fra Blad til Blad, fløi som Ingenting; sex Alfer kom og bragte mig min Pølsepind, idet de spurgte om jeg havde noget Ønske, de kunde opfylde; da bad jeg dem sige mig, hvorledes man laver Suppe paa en Pølsepind.

„„Hvorledes vi bære os ad!““ sagde den Fornemste og loe, „„ja det har Du da nylig seet! Du kjendte vel knap igjen din Pølsepind!““

„„De mene paa den Maade!““ sagde jeg, og fortalte ligefrem hvorfor jeg var paa Reise, og hvad man hjemme ventede sig af denne. „„Hvad Gavn,““ spurgte jeg, „„har Musekongen og hele vort mægtige Rige af, at jeg har seet denne Deilighed! jeg kan ikke ryste den ud af Pølsepinden og sige: see her er Pinden, nu kommer Suppen! det var jo altid dog et Slags Anretning, naar man var mæt!““

Da dyppede Alfen sin lille Finger ned i en blaa Viol og sagde til mig: „„pas paa! jeg bestryger din Vandrestav, og naar Du saa kommer hjem til Musekongens Slot, rør da med Staven ved din Konges varme Bryst, saa springer der Violer ud om den hele Stav og det selv i den koldeste Vintertid. See der har Du da Noget hjem og endnu Lidt til!““ men før den lille Muus sagde hvad dette Lidt var, vendte hun sin Stav mod Kongens Bryst, og virkeligt, der sprang frem den deiligste Bouquet Blomster, der duftede saa stærkt, at Musekongen befalede, at de Muus, som stode nærmest Skorstenen, strax skulde stikke deres Haler ind i Ilden, at man kunde faae lidt sveden Lugt, for den Violduft var ikke til at holde ud, det var ikke det Slags, man holdt af.

„Men hvad var det Lidt til, Du talte om!“ spurgte Musekongen.

„Ja,“ sagde den lille Muus, „det er Det, som man nok kalder Effecten!“ og saa vendte hun Pølsepinden, og da var der ingen Blomster meer, hun holdt kun den

nøgne Pind, og den løftede hun ligesom en Taktstok.

„„Violer er for Synet, Lugten og Følelsen,““ sagde Alfen mig, „men der er endnu tilbage for Hørelsen og Smagen!“ Og saa slog hun Takt; det var Musik, ikke som den klang i Skoven ved Alfernes Fest, nei, som den kan høres i Kjøkkenet. Naa, det var en Laven! Det kom med Eet, ligesom om Vinden susede gjennem alle Skorsteensrør, Kjedler og Potter kogte over, Ildskuffen dundrede paa Messingkjedlen, og saa, lige med Eet blev det stille; man hørte Theekjedlens dæmpede Sang, saa underlig, man forstod slet ikke om den holdt op eller begyndte; og den lille Potte kogte og den store Potte kogte, den ene brød sig ikke om den anden, det var, som om der ikke var Tanke i Potten. Og den lille Muus svingede sin Taktstok vildere og vildere, — Potterne skummede, boblede, kogte over, Vinden susede, Skorstenen peb — hu ha! det blev saa forfærdeligt at den lille Muus selv tabte Stokken.

„Det var en svær Suppe!“ sagde den gamle Musekonge, „kommer nu ikke Anretningen?“

„Det var det Hele!“ sagde den lille Muus og neiede.

„Det Hele! ja lad os saa høre hvad den Næste har at sige!“ sagde Musekongen.

III

Hvad den anden lille Muus vidste at fortælle.

„Jeg er født i Slotsbibliotheket," sagde den anden Muus, „jeg og Flere af min Familie der har aldrig kjendt den Lykke at komme i Spisestuen, end sige i Spisekamret; først da jeg reiste og nu i Dag her, saae jeg et Kjøkken. Vi lede virkelig tidt Sult paa Bibliotheket, men vi fik mange Kundskaber. Derop naaede til os Rygtet om den kongelige Priis, der var udsat for at lave Suppe paa en Pølsepind, og da var det min gamle Bedstemoder der trak frem et Manuskript, hun kunde ikke læse det, men hun havde hørt det læse, deri stod: „„er man en Digter, saa kan man koge Suppe paa en Pølsepind."" Hun spurgte mig, om jeg var en Digter. Jeg vidste mig fri, og hun sagde, at saa maatte jeg gaae og see til at blive det; men hvad udfordres dertil, spurgte jeg, for det var mig ligesaa vanskeligt at udfinde, som at lave Suppen; men Bedstemoder havde hørt Læsning; hun sagde, at der vare tre Hoveddele nødvendige: „„Forstand, Phantasi og Følelse! kan Du gaae og faae dem ind i Dig, saa er Du Digter, og saa kommer Du nok ud af det med Pølsepinden.""

Og saa gik jeg Vester paa ud i den vide Verden for at blive Digter.

Forstand vidste jeg er i enhver Ting det Vigtigste, de to andre Dele have ikke den Agtelse! saa gik jeg altsaa først ud efter Forstanden; ja hvor boer den? Gak til Myren og bliv viis! har en stor Konge i Jodelandet sagt, det vidste jeg fra Bibliotheket, og jeg standsede ikke, for jeg kom til den første store Myretue, der lagde jeg mig paa Luur for at blive viis.

Det er et meget respektabelt Folkefærd Myrerne, de ere bare Forstand, Alt hos dem er som et rigtigtgjort Regnestykke, det gaaer op. At arbeide og at lægge Æg, sige de, er at leve i Tiden og sørge for Eftertiden, og det gjøre de da. De dele sig i de rene Myrer og i de skidne; Rangen bestaaer i et Nummer, Myredronningen er Nummer Eet og hendes Mening er den eneste rigtige, hun har slugt al Viisdom, og det var af Vigtighed for mig at vide. Hun sagde saa Meget, det var saa klogt, at jeg syntes det var dumt. Hun sagde, at deres Tue var det Høieste i denne Verden, men tæt ved Tuen stod et Træ, det var høiere, meget høiere, det kunde ikke benegtes og saa talte man ikke derom; en Aften havde en Myre forvildet sig derhen, krøbet op ad Stammen, ikke til Kronen engang, men dog høiere, end nogen Myre før var kommen, og da den vendte om og fandt hjem, fortalte den i Tuen, om Noget langt høiere udenfor, men det havde alle Myrerne fundet fornærmeligt mod hele Samfundet, og saa blev Myren dømt til Mund-

kurv og vedvarende Eensomhed; men kort Tid efter kom en anden Myre til Træet og gjorde samme Reise og Opdagelse, og den talte derom, som man sagde, med Besindighed og Utydelighed, og da den dertil var en agtet Myre, en af de rene, saa troede man den, og da den døde, satte de en Æggeskal for den, som Monument for de agtede Videnskaber. Jeg saae," sagde den lille Muus, „at Myrerne ideligt løb med deres Æg paa Ryggen; Een af dem tabte sit, hun havde stor Anstrengelse med at faae det op igjen, men det vilde ikke lykkes, da kom der to andre og hjalp til af alle Kræfter, saa at de nær havde tabt deres egne Æg, men saa lode de øieblikkelig igjen være, for man er sig selv nærmest; og Myredronningen sagde derom, at her var viist Hjerte og Forstand. „„De To stille os Myrer øverst blandt Fornuftvæsnerne. Forstanden maa og bør være den overveiende og jeg har den største!"" og saa reiste hun sig paa de bageste Been, hun var saa kjendelig, — jeg kunde ikke tage Feil; og jeg slugte hende. Gak til Myren og bliv viis! nu havde jeg Dronningen!

Jeg gik nu nærmere hen til det omtalte store Træ det var en Eeg, den havde høi Stamme, mægtig Krone og var meget gammel; jeg vidste, at her boede en levende Skabning, en Qvinde, Dryade kaldes hun, fødes med Træet og døer med det; jeg havde hørt derom paa Bibliotheket; nu saae jeg saadant et Træ, saae saadan en Egepige; hun gav et forfærdeligt Skrig, da hun saae

mig saa nær; hun var, som alle Fruentimmer, meget angest for Muus, men hun havde da ogsaa mere Aarsag, end de Andre, for jeg kunde gnave Træet over, og ved det hang jo hendes Liv. Jeg talte til hende venligt og inderligt, gav hende Mod, og hun tog mig paa sin fine Haand, og da hun fik at vide, hvorfor jeg var gaaet ud i den vide Verden, lovede hun, at jeg skulde maaskee allerede samme Aften erholde een af de to Skatte, jeg endnu søgte om. Hun fortalte mig, at Phantasus var hendes meget gode Ven, at han var saa deilig som Kjærligheds-Guden, og at han mangen Stund her tog Hvile under Træets løvfulde Grene, der da susede endnu stærkere hen over dem begge To; han kaldte hende sin Dryade, sagde hun, Træet sit Træ, den knudrede, mægtige, skjønne Eeg var just efter hans Sind, Rødderne bredte sig dybt og fast ned i Jorden, Stammen og Kronen løftede sig høit i den friske Luft og kjendte den fygende Snee, de skarpe Vinde og det varme Solskin, som det skal kjendes. Ja saadan talte hun: „„Fuglene synge deroppe og fortælle om de fremmede Lande! og paa den eneste udgaaede Green har Storken bygget Rede, det pynter godt og man faaer Lidt at høre fra Pyramidernes Land. Alt det kan Phantasus godt lide, det er ham ikke engang nok, jeg selv maa fortælle for ham om Livet i Skoven fra jeg var lille og Træet var spæd, saa at en Nelde kunde skjule det, og indtil nu, det er blevet saa stort og mægtigt. Sid Du nu henne under Skovmærkerne og pas vel paa, jeg skal, naar

Phantasus kommer, nok finde Leilighed til at knibe ham i Vingen og ruske en lille Fjer af, tag den, en bedre fik ingen Digter; — saa har Du Nok!""

Og Phantasus kom, Fjeren blev reven af, og jeg greb den," sagde den lille Muus, „jeg holdt den i Vand til den blev blød! — den var endnu saa svær at fordøie, men jeg fik den gnavet op! Det er slet ikke let at gnave sig til Digter, der er saa Meget man maa tage i sig. Nu havde jeg da de to, Forstand og Phantasi, og ved dem vidste jeg nu, den tredie Ting var at finde paa Bibliotheket, idet en stor Mand har sagt og skrevet, at der gives Romaner, som alene ere til for at befrie Menneskene fra de overflødige Taarer, altsaa ere et Slags Svamp til at optage Følelser i. Jeg huskede paa et Par af disse Bøger, de havde altid seet mig ganske appetitlige ud, de vare saa læste, saa fedtede, de maatte have optaget i sig et uendeligt Væld.

Jeg gik hjem i Bibliotheket, aad strax saa godt som en heel Roman, det vil sige det Bløde, det Egenlige, derimod Skorpen, Bindet lod jeg ligge. Da jeg nu havde fordøiet den og een til, fornam jeg allerede hvorledes det rørte sig indeni mig, jeg aad lidt af den tredie, og saa var jeg Digter, det sagde jeg mig selv og det sagde jeg de Andre med; jeg havde Hovedpine, Indvoldspine, jeg veed ikke alle de Piner, jeg havde; jeg tænkte nu over, hvilke Historier, der maatte kunne sættes i Forbindelse med en Pølsepind, og saa fik jeg saa mange Pinde i min Tanke, Myredronningen har

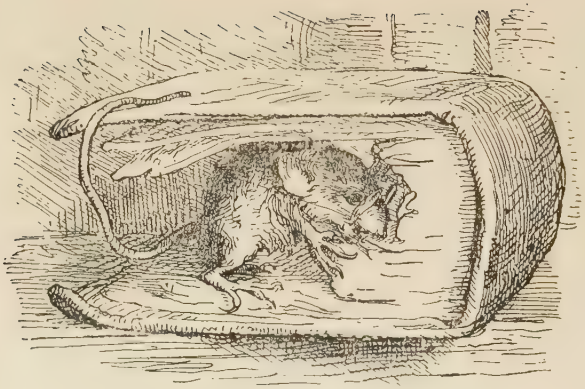

havt en ualmindelig Forstand; jeg huskede paa Manden, der tog en hvid Pind i Munden og saa var baade han og Pinden usynlig; jeg tænkte paa gammelt Øl med en Pind i, staae paa Pinde, at sætte en Pind for og saa Pinden til Ens Liigkiste. Alle mine Tanker gik op i Pinde! og om dem maatte der kunne digtes naar man er en Digter, og det er jeg, det har jeg slidt mig til! Jeg vil saaledes hver Dag i Ugen kunde opvarte Dem med en Pind, en Historie, — ja det er min Suppe!"

„Lad os saa høre den Tredie!" sagde Musekongen.

„Pi! pi!" sagde det i Kjøkkendøren, og en lille Muus, det var den Fjerde af dem, den, de troede død, pilede ind; den løb Pølsepinden med det sorte Flor paa overende, den havde løbet Nat og Dág, den var gaaet paa Jernbane med Godstog, som den fandt Leilighed til, og dog var den næsten kommen for silde: den trængte

sig frem, saae forpjusket ud, havde tabt sin Pølsepind men ikke Mælet, den talte ligestrax, ligesom om man kun ventede paa den, kun vilde høre paa den, alt Andet i Verden kom ikke Verden ved; den talte strax, talte sig ud; den kom saa uventet, at Ingen fik Tid til at opholde sig over den og over dens Tale, medens den talte. Nu skal vi høre!

IV

Hvad den fjerde Muus, som talte før den tredie havde talt, vidste at fortælle.

„Jeg gik strax til den største Stad," sagde den, „Navnet husker jeg ikke, jeg husker ikke godt Navne. Jeg kom fra Jernbanen med confiskeret Gods paa Raadstuen og der løb jeg til Slutteren; han talte om sine Fanger, især om Een, der havde talt ubesindige Ord, og om dem var igjen blevet talt, og talt, læst og paaskrevet; „„det Hele er Suppe paa en Pølsepind!"" sagde han, „„men den Suppe kan koste ham hans Knap!"" det gav mig Interesse for den Fangne," sagde den lille Muus, „og jeg tog Leiligheden iagt og slap ind til ham; der er altid bag laasede Døre et Musehul! Han saae bleg ud, havde et stort Skjæg og store, skinnende Øine. Lampen osede og Væggene vare vante dertil, de bleve ikke sortere. Fangen ridsede baade Billeder og Vers, med Hvidt paa Sort, jeg læste dem ikke. Jeg troer, han kjedede sig; jeg var en velkommen Gjest. Han lokkede mig med Brødsmuler, med Fløiten og milde Ord; han var saa glad ved mig; jeg fik Tillid til ham, og saa

bleve vi Venner. Han deelte med mig Brød og Vand, gav mig Ost og Pølse; jeg levede flot; men det var dog især den gode Omgang, maa jeg sige, som holdt mig. Han lod mig løbe paa sin Haand og Arm, heelt op i Ærmet; han lod mig krybe i sit Skjæg, kaldte mig sin lille Ven; jeg fik ham ordenlig kjær; saadant Noget er nok gjensidigt! Jeg glemte mit Ærende ude i den vide Verden, glemte min Pølsepind i en Sprække af Gulvet, der ligger den endnu. Jeg vilde blive hvor jeg var; gik jeg bort, da havde jo den stakkels Fange slet Ingen, og det er for Lidt i denne Verden! Jeg blev, han blev ikke! han talte til mig saa sørgeligt den sidste Gang, gav mig dobbelt saa meget Brød og Osteskorpe, kyssede saa paa sine Fingre ad mig; han gik og kom aldrig mere. Jeg kjender ikke hans Historie. „„Suppe paa en Pølsepind!““ sagde Slutteren, og til ham gik jeg, men ham skulde jeg ikke have troet; han tog mig vel paa sin Haand, men han satte mig i Buur, i Trædemølle; det er voldsomt! man løber og løber, lige langt kommer man og er kun til Griin!

Slutterens Barnebarn var en yndig lille En, med guldgule, krøllede Haar, Øine saa glade og en Mund, der loe. „„Stakkels lille Muus!““ sagde hun, kigede ind i mit fæle Buur, trak Jernpinden fra — og jeg sprang ned i Vindueskarmen og ud i Tagrenden. Fri, fri! det alene tænkte jeg paa og ikke Reisens Maal!

Det var mørkt, det var mod Nattetider, jeg tog Herberg i et gammelt Taarn; der boede en Vægter og en

Ugle; jeg troede Ingen af dem, mindst Uglen; den ligner en Kat og har den store Feil, at den æder Muus; men man kan tage Feil, og det gjorde jeg; det var en respectabel, overmaade dannet, gammel Ugle, hun vidste mere end Vægteren og ligesaa meget som jeg; Ugleungerne gjorde Ophævelser over enhver Ting; „„lav ikke Suppe paa en Pølsepind!““ sagde hun, det var det Allerhaardeste hun kunde sige her, hun havde saa megen Inderlighed for sin egen Familie. Jeg fik saadan en Tillid til hende, at jeg sagde Pip fra Sprækken, hvor jeg sad; den Tiltro syntes hun godt om og forsikkrede mig, at jeg skulde være i hendes Beskyttelse; intet Dyr skulde faae Lov at gjøre mig Fortræd, det vilde hun selv gjøre til Vinter, naar der blev Trang paa Kosten.

Hun var klog i Eet og Alt; hun beviste mig, at Vægteren ikke kunde tude uden i et Horn, som hang løst ved ham; „„han bilder sig forfærdeligt ind deraf, troer han er Ugle i Taarnet! Stort skal det være, men Lidt er det! Suppe paa en Pølsepind!““ Jeg bad hende om at faae Opskriften, og saa forklarede hun mig det: „„Suppe paa en Pølsepind er kun en menneskelig Talemaade og forstaaes paa forskjellig Maade, og Enhver troer sin er den rigtigste; men det Hele er egenlig ikke Noget!““

„„Ikke Noget!““ sagde jeg. Det slog mig! Sandheden er ikke altid behagelig, men Sandheden er det Høieste! det sagde ogsaa den gamle Ugle. Jeg tænkte

derover og indsaae, at naar jeg bragte det Høieste, saa bragte jeg meget Mere, end Suppe paa en Pølsepind. Og saa skyndte jeg mig afsted, for at komme endnu i rette Tid hjem og bringe det Høieste og Bedste: Sandheden. Musene ere et oplyst Folkefærd og Musekongen er over dem Allesammen. Han er istand til at gjøre mig til Dronning for Sandhedens Skyld.“

„Din Sandhed er Løgn!“ sagde den Muus, som endnu ikke havde faaet Lov at tale. „Jeg kan lave Suppen og det skal jeg!“

V

Hvorledes den blev lavet.

„Jeg har ikke reist," sagde den fjerde Muus, „jeg blev i Landet, det er det Rigtige! man behøver ikke at reise, man kan faae Alt ligesaa godt her. Jeg blev! jeg har ikke lært Mit af overnaturlige Væsner, ikke ædt mig det til eller talt med Ugler. Jeg har Mit ved Selvtænkning. Vil De nu bare faae Kjedlen sat paa, fyldt Vand i, heelt op! gjør Ild under! lad det brænde, faa Vandet i Kog, det maa skrupkoge! kast nu Pinden i! Vil derpaa Musekongen behage at stikke Halen ned i det Skrupkogende og røre om! jo længere Han rører, desto kraftigere bliver Suppen; det koster ikke Noget! der behøves ingen Tilsætninger, kun røre om!"

„Kan en Anden ikke gjøre det?" spurgte Musekongen.

„Nei," sagde Musen, „den Kraft er kun i Musekongens Hale!"

Og Vandet skrupkogte, og Musekongen stillede sig tæt ved, det var næsten farligt, og han stak Halen ud, saaledes som Musene gjøre i Melkestuen, naar de

skumme Fløden af et Fad og derpaa slikke Halen, men han fik sin kun ind i den varme Damp, saa sprang han strax ned:

„Naturligviis, Du er min Dronning!“ sagde han, „Suppen ville vi vente med til vort Guldbryllup, saa har de Fattige i mit Rige Noget at glæde sig til og en lang Glæde!“

Og saa holdt de Bryllup; men Flere af Musene, da de kom hjem, sagde: „man kunde da ikke kalde det Suppe paa en Pølsepind, det var snarere Suppe paa en Musehale!“ — Eet og Andet af hvad der blev fortalt, fandt de, var ganske godt givet, men det Hele kunde været anderledes! „jeg vilde nu have fortalt saaledes og saaledes — —!“

Det var Kritiken, og den er altid saa klog — bag efter.

Og den Historie gik Verden rundt, Meningerne om den vare deelte, men Historien selv blev heel; og det er det Rigtigste i Stort og Smaat, i Suppe paa en Pølsepind; man maa bare ikke vente Tak for den!

PEBERSVENDENS NATHUE

DER er i Kjøbenhavn en Gade, som har det underlige Navn „Hyskenstræde“, og hvorfor hedder den det og hvad har det at betyde? Det skal være Tydsk, men der har man gjort Tydsken Uret: „Häuschen“, skulde man sige, og det betyder: smaa Huse; disse der, dengang, og det i mange Aaringer, vare ikke stort Andet end Træboder, næsten som vi nu see dem stillede op paa Markederne; ja lidt større vel og med Vinduer, men Ruderne vare af Horn eller Blæreskind, thi den Tid var det for dyrt at have Glas-

ruder i alle Huse, men det er ogsaa saa langt tilbage i Tiden, at Oldefaders Oldefader, da han fortalte derom, ogsaa kaldte det: i gamle Dage; det er flere hundrede Aar siden.

De rige Kjøbmænd i Bremen og Lübeck dreve Handelen i Kjøbenhavn; selv kom de ikke herop, de sendte deres Svende, og de boede i Træboderne i „Smaahusenes Gade" og holdt Udsalget af Øl og Kryderi. Det var nu saa deiligt det tydske Øl, og der var saa mange Slags, Bremer-, Prysing-, Emser-Øl — ja Braunschweiger-Mumme, og saa alle de Kryderier, saadanne som Safran, Anis, Ingefær og især Peber; ja det var nu det Betydeligste her, og derfor fik de tydske Svende i Danmark Navnet: Pebersvende, og det var en Forpligtelse, de maatte indgaae hjemme, at de heroppe ikke turde gifte sig; Mange af dem bleve saa gamle; selv maatte de sørge for sig, pusle om sig, selv slukke deres Ild, om de havde nogen; Nogle bleve saadanne eenlige, gamle Karle, med egne Tanker og egne Vaner; efter dem kalder man nu hver ugift Mandsperson, der er kommen i nogenlunde sat Alder, en „Pebersvend"; alt Det maa man vide for at forstaae Historien.

Man gjør Løier med Pebersvenden, siger, han skal have Nathue paa, trække den ned over Øinene og gaae at lægge sig:

„Skære, skære Brænde!
O, Vee! de Pebersvende, —
Tilsengs med dem en Nathue gaaer,
De selv der' Lys maae tænde!" —

Ja, det synger man om dem! man spotter Pebersvenden og hans Nathue, — just fordi man kjender saa lidt til ham og til den, — ak, den Nathue skal man da aldrig ønske sig! og hvorfor ikke? Ja, hør!

Omme i Smaahusenes Gade, i de ældste Tider, var der ingen Brolægning, Folk traadte i Hul ved Hul, som i en opkjørt Huulvei, og snevert var der: Boderne stode op til hinanden og saa nær gjenboes, at i Sommertiden spændtes tidt et Seil over Gaden fra een Bod til en anden, og saa lugtede der imellem saa krydret af Peber, Safran og Ingefær. Bag Disken stod ikke mangen Ungersvend, nei, det var meest gamle Fyre, og de vare nu slet ikke, som vi tænke os, klædte med Paryk eller Nathue, med Skægsbuxer, Vest og Kjole knappede heelt op, nei saadan gik Oldefaders Oldefader klædt og saadan er han afmalet, Pebersvendene havde ikke Raad til at lade sig afmale, og det havde dog nok været værd nu at eie et Billede af een af dem, saaledes som han stod der bag Disken eller i Høitidsdagene vandrede til Kirken. Hatten var bredskygget og høipullet, og tidt stak en af de yngste Svende en Fjer i sin; den uldne Skjorte blev skjult ved en nedslagen linned Krave, Trøien sad snevert knappet til, Kappen løs ovenover, og Buxerne gik lige ned i de bredsnudede Skoe, for Strømper bare de ikke. I Bæltet sad Madkniven og Skeen, ja der sad endnu en stor Kniv til at forsvare sig med, og den gjordes tidt behov i de Tider. Saadan netop gik klædt paa Festdagene gamle Anton,

en af Smaahusenes ældste Pebersvende, kun havde han ikke den høipullede Hat, men en Kabuds og under den en strikket Hue, en rigtig Nathue, den havde han saa ganske vænnet sig til, den blev altid paa, og han eiede hele to af det Slags; han var just til at male, han var saa pindmager, saa rynket om Mund og Øine, havde lange, knoglede Fingre og graabuskede Øienbryn; over det venstre Øie hang der en heel Tot, kjønt var det vel ikke, men det gjorde ham saa kjendelig; man vidste om ham, at han var fra Bremen, og dog, der var han egenlig ikke fra, der boede hans Herre; selv var han fra Thüringen, fra den Stad Eisenach, tæt under Wartburg; derom talte gamle Anton ikke meget, men han tænkte derpaa desmere.

De gamle Svende i Gaden kom ikke meget sammen, hver blev i sin Bod, der tidlig paa Aftenen lukkedes, og da saae der sort ud, der kom kun et mat Lysskjær ud gjennem den lille Hornrude paa Taget, hvor, indenfor, som oftest paa sin Seng, den gamle Karl sad med sin tydske Sangbog og qvædede sin Aftenpsalme, eller han gik endnu langt ud paa Natten og puslede med hvad det kunde være; morsomt var det bestemt ikke; Fremmed i et fremmedt Land er en bitterlig Stand! man kommer slet Ingen ved, uden man skulde staae dem iveien.

Tidt naar det var rigtig sort Nat udenfor med Regn og Rusk, kunde her være saa skummelt og ode; Lygter saae man ikke, uden den eneste og meget lille, der

hang netop ud for den ene Ende af Gaden, foran den hellige Jomfrues Billede, der var malet paa Muren. Man hørte Vandet ordenligt skvulpe og pladske mod Bjelkeverket nær ved, ud for Slotsholm, som den anden Ende af Gaden vendte imod. Saadanne Aftener bleve lange og eensomme, tog man sig ikke Noget for: pakke ud og pakke ind, gjøre Kræmmerhuse og polere Vægtskaale er ikke nødvendigt hver Dag, men saa tager man sig Andet for, og det gjorde gamle A n t o n, han syede selv paa sit Tøi, lappede paa sine Skoe; naar han saa endelig kom tilsengs, ja saa beholdt han, efter Sædvane, Nathuen paa, trak den endnu lidt længere ned, men snart igjen trak han den op for at see om ikke Lyset var vel slukket, han følte paa det,

klemte Vægen, og saa lagde han sig igjen og om paa den anden Side, og tik igjen Nathuen ned: men tidt kom saa i det Samme den Tanke: mon vel i den lille Ildpotte nede hvert Kul var heelt udbrændt, tilborlig dæmpet, en lille Gnist kunde der endnu være bleven, den kunde tænde og gjore Fortræd; og saa stod han op af sin Seng, krob ned ad Stigen, Trappe kunde den ikke kaldes, og naar han saa kom til Ildpotten, var der ikke Gnist at see, og han kunde vende om igjen; men tidt kom han kun Halvveien, saa var han uvis om Jernstangen var sat for Doren, om Krampen var for Skodderne; ja, saa maatte han ned paa de tynde Been; han frøs. Tænderne klapprede da han krob i Seng, for Kulde kommer først rigtig skrap, naar den veed den skal bort. Dynen trak han høiere op over sig, Nathuen mere ned over Oinene og vendte nu Tankerne bort fra Dagens Handel og Besvær, men det blev ikke til Behagelighed, for da kom gamle Minder og hang sine Gardiner op, og de har sommetider Knappenaale, som man stikker sig paa: av! siger man: og stikke de

ind i det blodige Kjød og brænde, saa kan man faae Taarer i Øinene derved, og det fik ogsaa gamle Anton tidt, der kom hede Taarer, de klareste Perler; de faldt paa Sengedynen eller paa Gulvet, og da klang de som om en Smertens Stræng sprang, saa hjertefuld; de fordunstede nok, de blussede op i Flamme; men de belyste da et Livsbillede for ham, det, der aldrig forsvandt af hans Hjerte; tørrede han saa Øinene med Nathuen, ja saa knustes Taaren og Billedet, men Kilden til det var og blev, den laae i hans Hjerte. Billederne kom ikke som de fulgte i Virkeligheden, oftest kom de smerteligste, ogsaa de glad veemodige lyste frem, men just de kastede nu de stærkeste Skygger.

„Deilig er Bøgeskoven i Danmark!“ sagde man, men deiligere løftede sig dog for Anton Bøgeskoven i Egnen ved Wartburg; mægtigere og mere ærværdige syntes ham de gamle Ege oppe om den stolte Ridderborg, hvor Slyngplanterne hang hen over Klippens Steenblokke; sødere duftede Æbletræernes Blomster der end i det danske Land; levende følte og fornam han det endnu: en Taare trillede, klang og lyste: han saae tydeligt i den to Smaabørn, en Dreng og en Pige, lege; Drengen havde røde Kinder, gule, krøllede Haar, ærlige, blaae Øine, det var den rige Kræmmers Søn, lille Anton, ham selv; den lille Pige havde brune Øine og sort Haar, kjæk og klog saae hun ud, det var Borgemesterens Datter, Molly. De To legede med et

Æble, de rystede det og hørte, hvorledes Kjærnerne raslede indeni; Æblet skar de over og fik hver eet Stykke; de deelte Kjærnerne mellem sig og spiste dem paa een nær, den skulde lægges i Jorden, meente den lille Pige.

„Saa skal Du see hvad der kommer ud af det, der kommer Noget, som Du slet ikke tænker Dig, der kommer et heelt Æbletræ, men ikke ligestrax!“

Og Kjærnen plantede de i en Urtepotte; begge To vare ivrige dermed; Drengen gravede Hul i Jorden med sin Finger, den lille Pige lagde Kjærnen ned, og begge To dækkede Jorden til.

„Nu maa Du ikke imorgen tage den op, for at see om den har faaet Rod,“ sagde hun, „det maa man ikke! det gjorde jeg med mine Blomster, kun to Gange, jeg

vilde see om de groede, da havde jeg ikke bedre Forstand, og Blomsterne døde!“

Urtepotten blev hos Anton, og hver Morgen, hele Vinteren, saae han til den, men der var kun den sorte Jord at see; nu kom Foraaret, Solen skinnede saa varmt, da pippede der frem i Urtepotten to smaa grønne Blade.

„Det er mig og Molly!“ sagde Anton, „det er yndigt, det er mageløst!“

Snart kom der et tredie Blad; hvem betyder det? Ja der kom eet og eet endnu! hver Dag og Uge blev det større og større, Planten blev et heelt Træ. Og dette, Altsammen, afspeilede sig nu i en eneste Taare, der knustes og forsvandt; men den kunde komme igjen fra Vældet, — fra gamle Antons Hjerte.

Nær ved Eisenach strækker sig en Række stenede Bjerge, eet runder sig frem og har hverken Træer, Buske eller Græs; det kaldes Venusbjerget; derinde boer Fru Venus, en Afgudsqvinde fra hedensk Tid, Fru Holle kaldtes hun, det vidste og veed endnu hvert Barn i Eisenach; ind til sig havde hun lokket den ædle Ridder Tannhäuser, Minnesangeren fra Wartburg Sangerkreds.

Lille Molly og Anton stode tidt ved Bjerget, og eengang sagde hun: „Tør Du banke paa og sige: Fru Holle! Fru Holle! luk op, her er Tannhäuser!“ men det turde Anton ikke; Molly turde det; dog kun de Ord: „Fru Holle! Fru Holle!“ sagde hun

høit og tydeligt; Resten talte hun saaledes hen i Vinden, saa utydeligt, at Anton var vis paa, hun ikke havde sagt noget Egenligt; saa kjæk saae hun ud, saa kjæk, som naar hun sommetider med andre Smaapiger traf sammen i Haven med ham, og de da Alle vilde kysse ham, just fordi han ikke vilde kysses og slog fra sig; hun alene vovede det.

„Jeg tør kysse ham!“ sagde hun stolt og tog ham om Halsen; det var hendes Forfængelighed, og Anton fandt sig deri, tænkte slet ikke derover. Hvor var hun yndig, hvor var hun kjæk! Fru Holle i Bjerget

skulde ogsaa være deilig, men den Deilighed, havde man sagt, var det Ondes forførende Skjønhed; den høieste Deilighed derimod var en saadan, som fandtes hos den hellige Elisabeth, Landets beskyttende Helgeninde, den fromme, thüringske Fyrstinde, hvis gode Gjerninger gjennem Sagn og Legende forherligede her saa mangt et Sted; i Capellet hang hendes Billede med Sølvlamper om; — dog hun lignede slet ikke Molly.

Æbletræet, de to Børn havde plantet, voxede Aar for Aar; det blev saa stort, at det maatte plantes ud i Haven i den friske Luft, hvor Duggen faldt, hvor Solen skinnede varmt, og det fik Kræfter til at staae Vinteren imod med, og efter Vinterens haarde Tryk var det ligesom om det af Glæde i Foraaret satte Blomster; i Høsten havde det to Æbler, eet for Molly, eet for Anton; mindre kunde det ikke godt være.

Træet havde skyndt sig frem, Molly voxede som Træet, hun var frisk som en Æbleblomst; men længe skulde han ikke see paa den Blomst. Alting skifter, Alting vexler! Mollys Fader forlod det gamle Hjem, og Molly fulgte med, langt bort; — ja i vor Tid er det ved Dampen kun nogle Timers Reise, men dengang brugte man meer end Nat og Dag til at komme saa langt Øster paa fra Eisenach, det var heelt i den yderste Kant af Thüringen, til den Stad, der endnu kaldes Weimar.

Og Molly græd og Anton græd; alle de Taarer, ja de randt nu i en eneste Taare, og den havde Glæ-

dens røde, deilige Lys. Molly havde sagt ham, hun holdt af ham meer end af al Herlighed i Weimar.

Der gik eet Aar, der gik to, tre, og i al den Tid kom to Breve, det ene bragte Fragtmanden, det andet havde en Reisende med; det var en Vei, lang, tung og i Bugter, forbi Stæder og Byer.

Hvortidt havde ikke Anton og Molly sammen hørt Historien om Tristan og Isolde, og saa ofte havde han tænkt derved sig og Molly, skjøndt Navnet Tristan skulde betyde, at „han var født dem i Sorg", og det passede ikke paa Anton, han vilde heller aldrig, som Tristan, kunde faae i Tanke, „hun har glemt mig!" men Isolde glemte jo ogsaa heller ikke sin Hjertens Ven, og da de Begge vare døde og jordede paa hver sin Side af Kirken, voxede Lindetræerne fra Gravene hen over Kirketaget og mødtes blomstrende der; det var saa smukt, syntes Anton, og dog saa sørgeligt —, men sørgeligt kunde det ikke blive med ham og Molly, og saa fløitede han en Vise af Minnesangeren Walther von der Vogelweide:

„Under Linden ved Heden —!"

Og især klang saa deiligt i den:

Ud for Skoven, i den stille Dal,
Tandaradai!
Sang dertil en Nattergal!"

Den Vise kom ham altid paa Tunge, den sang og fløitede han i den maaneklare Nat, da han, til Hest i den

dybe Huulvei, red afsted for at naae til Weimar og gjeste Molly; han vilde komme uventet, og han kom uventet.

Velkommen fik han, Viin fuldt op i Bægeret, muntert Selskab, fornemt Selskab, en hyggelig Stue og en god Seng, og dog var der slet ikke som han havde tænkt og drømt sig; han forstod ikke sig, han forstod ikke de Andre; men vi kunne forstaae det! Man kan være i Huset, i Familie, og groer dog ikke fast, man samtaler, som man samtaler i en Postvogn, kjender hinanden, som man kjender hinanden i en Postvogn, generer hinanden, ønsker, at man var afsted eller at vor gode Nabo var afsted. Ja saadant Noget fornam Anton.

„Jeg er en ærlig Pige," sagde Molly til ham, „jeg vil selv sige Dig det! Meget har forandret sig, siden vi vare sammen som Børn, det er anderledes udenom og indeni, Vane og Villie har ikke Magt over vort Hjerte! Anton! jeg vil ikke have en Uven i Dig, nu jeg snart er langt borte herfra — tro mig, jeg har en god Tanke for Dig, men holde af Dig, som jeg nu veed, at man kan holde af et andet Menneske, det har jeg aldrig gjort! — Det maa Du finde Dig i! — Farvel, Anton!"

Og Anton sagde ogsaa Farvel; der kom ikke en Taare i hans Øine, men han fornam, at han ikke længer var Mollys Ven. Den gloende Jernstang og den frosne Jernstang bider Huden af vor Læbe med lige

Fornemmelse for os, naar vi kysse den, og han kyssede lige stærkt ind i Kjærlighed, som i Had.

Ikke et Døgn var Anton om at naae hjem igjen til Eisenach, men Hesten han red paa blev ogsaa spoleret.

„Hvad siger det!“ sagde han, „jeg er spoleret, og jeg vil spolere Alt, hvad der kan minde mig om hende: Fru Holle, Fru Venus, du hedenske Qvinde! — Æbletræet skal jeg knække og brække, rykke op med Rod; aldrig skal det blomstre meer og sætte Frugt!“

Men Træet blev ikke lagt øde, selv var han lagt øde og laae i Feber paa sin Seng. Hvad kunde hjelpe ham op igjen? Der kom en Medicin, der kunde det, den bittreste, der findes, den, der ryster op i den syge Krop og den krympende Sjæl: Antons Fader var ikke længer den rige Kjøbmand. De tunge Dage, Prøvelsens Dage, stode for Døren; Ulykken væltede ind; som store Søer kom den i det eengang rige Huus. Faderen blev en fattig Mand, Sorg og Ulykke lamslog ham; da fik Anton Andet at tænke paa, end Kjærestesorg og at være vred paa Molly; han maatte nu være Fader og Moder i Huset, han maatte ordne, hjelpe, tage ordenligt fat, selv ud i den vide Verden og tjene for sit Brød.

Til Bremen kom han, prøvede Nød og tunge Dage, og de gjøre Sindet haardt eller blødt, tidt altfor blødt. Hvor langt anderledes var dog Verden og Menneskene der, end han havde tænkt sig i Barndoms Tid! Hvad var ham nu Minnesangernes Viser: Kling og Klang!

Mundsveir! ja det var hans Mening sommetider, men andre Tider klang de Sange ham inde i Sjælen og han blev from i Sind.

„Guds Villie er den bedste!“ sagde han da, „godt var det, at Vorherre ikke lod Mollys Hjerte hænge ved mig, hvad skulde det have ført til, nu da Lykken saaledes har vendt sig. Hun slap mig, før hun vidste eller tænkte paa dette Omslag fra Velstands Dage, der forestod. Det var en Herrens Naade mod mig, Alt er skeet paa det Bedste! Alt skeer viseligt! hun kunde ikke derfor; og jeg har været hende saa bitter fjendsk!“

Og Aaringer gik; Antons Fader var død, Fremmede boede i Fædrehuset; Anton skulde dog see det igjen, hans rige Herre sendte ham i Reise-Ærende, og da kom han gjennem sin Fødeby Eisenach. Det gamle Wartburg stod uforandret deroppe paa Fjeldet, med „Munken og Nonnen“ i Steenblokken; de mægtige Egetræer gave samme Omrids til det Hele, som i Barndoms Tid. Venusbjerget skinnede nøgent graaligt frem i Dalen. Gjerne havde han sagt: „Fru Holle, Fru Holle! luk Bjerget op! saa bliver jeg dog der paa Hjemmets Grund!“

Det var en syndig Tanke, og han slog Kors for sig; da sang en lille Fugl fra Busken, og den gamle Minnevise kom ham i Tanke:

„Ud for Skoven, i den stille Dal,
Tandaradai,
Sang dertil en Nattergal!“

Han huskede paa saa Meget, her ved sin Barndoms By, den, han gjensaae gjennem Taarer. Fædrehuset stod som før, men Haven var omlagt, en Markvei førte hen over et Hjørne af den gamle Havegrund, og Æbletræet, det, han ikke havde faaet ødelagt, stod der, men udenfor Haven, paa den anden Side af Veien, dog Solen skinnede paa det som før, og Duggen faldt paa det som før, det bar rigelig Frugt, der bøiede Grenene ned mod Jorden.

„Det trives!“ sagde han, „det kan det!“

Een af de store Grene paa det var dog knækket, kaade Hænder havde gjort det, Træet stod jo ved Alfarvei.

„Man bryder af dets Blomster, uden at sigè Tak, man stjæler af Frugten og knækker Grenene; her kunde siges, dersom man kan tale om et Træ, som om et Menneske: det var ikke sjunget for Træets Vugge, at det skulde staae saadan. Det begyndte sin Historie saa smukt, og hvad kom der ud af den? forladt og glemt, et Havetræ paa Grøften, ved Mark og Landevei! der staaer det uden Læ, rusket og knækket! det visner vel ikke deraf, men med Aarene blive Blomsterne færre, Frugterne ingen og tilsidst — ja, saa er Historien ude!“

Det tænkte Anton der under Træet, det tænkte han mangen Nat i det lille eensomme Kammer i Træhuset i fremmedt Land i Smaahusenes Gade i Kjøbenhavn, hvorhen hans rige Herre, Kjøbmanden i Bre-

men, havde sendt ham og betinget, at han ikke maatte gifte sig.

„Gifte sig! ho, ho!“ loe han saa dybt og underligt.

Vinteren var kommen tidlig, det frøs skrapt; udenfor var en Sneestorm, saa at Enhver, der kunde det, holdt sig indendøre; derfor var det ogsaa, at Antons Gjenboer ikke lagde Mærke til, at hans Bod hele to Dage ikke blev aabnet, han selv slet ikke viste sig, hvem gik ud i det Veir, naar man kunde lade være?

Det var graae, mørke Dage, og i Boden, hvor Ruderne jo ikke vare af Glas, blev kun Tusmørke og bælgmørk Nat. Gamle Anton havde i to Dage slet ikke forladt sin Seng, han eiede ikke Kræfter dertil; det haarde Veir ude havde han længe fornummet i sine Lemmer. Forladt laae den gamle Pebersvend og kunde ikke hjelpe sig, knap kunde han række til Vandkrukken, den, han havde stillet udenfor Sengen, og den sidste Draabe var ogsaa drukket. Det var ikke Feber, ikke Sygdom, det var Alderdommen, der lammede ham. Det var næsten som stadig Nat om ham, deroppe hvor han laae. En lille Edderkop, den, han ikke kunde see, spandt tilfreds og travlt sin Spindelvæv hen over ham, som skulde der dog vaie lidt nyt, friskt Sørgeflor, dersom den Gamle lukkede sine Øine.

Saa lang og døsende tom var Tiden; Taarer havde han ikke, Smerte ikke heller; Molly var slet ikke i hans Tanke; han havde en Fornemmelse af, at Verden og dens Tummel ikke meer var hans, at han laae uden-

for den, Ingen tænkte paa ham. Et Øieblik syntes han at fornemme Hunger, ogsaa Tørst, — ja han fornam den! men Ingen kom at vederqvæge ham, Ingen vilde komme. Han tænkte paa dem, der vansmægtede, huskede, hvorledes den hellige Elisabeth, da hun levede her paa Jorden, hun, hans Hjemstavns og Barndoms Helgeninde, den ædle Hertuginde af Thüringen, den høifornemme Frue, steg selv ind i den fattigste Vraa og bragte den Syge Haab og Vederqvægelse. Hendes fromme Gjerninger lyste ind i hans Tanker, han huskede, hvorledes hun kom og talede Trøstens Ord til dem, der led, badede den Lidendes Saar og bragte den Hungrige Føde, skjøndt hendes strenge Huusbond vrededes derover. Han huskede Sagnet om hende, hvorledes, da hun kom med den fuldpakkede Kurv, hvori var Viin og Føde, hendes Huusbond, der bevogtede hendes Skridt, traadte frem og i Vrede spurgte, hvad det var hun der bar, hun da i Skræk svarede, det er Roser, jeg har plukket i Haven, han rev Dugen af, og Miraklet var skeet for den fromme Qvinde, Vinen og Brødet, Alt i Kurven laae forvandlet til Roser.

Saaledes levede Helgeninden i Tankerne hos gamle Anton, saaledes stod hun lyslevende for hans matte Syn, foran hans Seng i den ringe Træbod i det danske Land. Han blottede sit Hoved, saae hende ind i de milde Øine, og Alt rundtom var Glands og Roser, ja disse selv bredte sig ud saa duftende, en egen deilig Æble-

duft fornam han, et blomstrende Æbletræ saae han det var, det strakte sig hen over ham, det var Træet, han med Molly havde plantet som lille Kjærne.

Og Træet dryssede sine duftende Blade ned paa hans hede Pande og kølede den; de faldt paa hans forsmægtende Læber, og det var som styrkende Viin og Brød, de faldt paa hans Bryst, og han følte sig saa let, saa tryg til at blunde.

„Nu sover jeg!“ hviskede han stille; „Søvnen gjør godt! imorgen er jeg karsk og rigtig oppe igjen! deiligt! deiligt! Æbletræet plantet i Kjærlighed, seer jeg i Herlighed!“

Og han sov.

Dagen derpaa, det var den tredie Dag Boden var lukket, Sneen fygede ikke meer, søgte Gjenboen over til gamle Anton, der slet ikke viste sig. Han laae udstrakt død med sin gamle Nathue trykket mellem Hænderne. Den fik han ikke paa i Kisten, han havde jo endnu een, reen og hvid.

Hvor vare nu de Taarer han havde grædt? Hvor vare de Perler? I Nathuen bleve de, — de ægte gaae ikke af i Vasken — med Huen bleve de gjemt og glemt, — de gamle Tanker, de gamle Dromme, ja de bleve endnu i Pebersvendens Nathue. Ønsk Dig ikke den! din Pande vil den gjøre altfor hed, faae Pulsen til at slaae stærkere, bringe Dromme, som vare de Virkelighed: det prøvede den Første, som fik den paa, og det var dog et halvhundrede Aar efter, og det Borge-

mesteren selv, der sad med Kone og elleve Børn, godt inden Vægge; han drømte strax om ulykkelig Kjærlighed, Fallit og knap Tæring.

„Hu! hvor den Nathue varmer!“ sagde han og rev den af, og der trillede en Perle og atter en Perle, der klang og lyste. „Det er Gigten!“ sagde Borgemesteren, „det gnistrer mig for Øinene!“

Det var Taarer, grædt for et halvhundrede Aar siden, grædt af den gamle Anton fra Eisenach.

Hvem som siden fik den Nathue paa, fik rigtignok Syner og Drømme, hans egen Historie blev til Antons, det blev et heelt Eventyr, det blev mange, dem kunne de Andre fortælle, nu have vi fortalt det første og med det er vort sidste Ord: — ønsk Dig aldrig Pebersvendens Nathue.

„NOGET“

„Jeg vil være Noget!“ sagde den Ældste af fem Brødre, „jeg vil være til Nytte i Verden; lad det være nok saa ringe en Stilling, kun at det er godt, Det jeg udretter, saa er det Noget. Jeg vil lave Muursteen, dem kan man ikke undvære! saa har jeg dog gjort Noget!“

„Men noget altfor Lidt!“ sagde den anden Broder, „det, Du gjør, er saa godt som Ingenting; det er Haandlangerarbeide, kan udrettes ved Maskine. Nei, saa heller blive Murer, det er dog Noget, det vil jeg være. Det er en Stand! ved den kommer man ind under Laugene, bliver Borger, har sin egen Fane og sin

egen Kro; ja, gaaer det godt, kan jeg holde Svende, bliver kaldet Mester, og min Kone bliver Mesterinde; det er Noget!“

„Det er slet Ingenting!“ sagde den Tredie, „det er udenfor Classerne, og der er mange Classer i en By, langt over Mesters! Du kan være en brav Mand, men Du er som Mester dog kun hvad man kalder „simpel“! nei, saa veed jeg noget Bedre! jeg vil være Bygmester, træde ind paa det Konstneriske, det Tænkende, komme op til de Høierestaaende i Aandens Rige; vel maa jeg begynde nede fra, ja, jeg kan gjerne sige det lige reent ud: jeg maa begynde som Tømmerdreng, gaae med Kasket, skjøndt jeg er vant til at gaae med Silkehat, løbe for de simple Svende at hente Øl og Brændeviin, og de sige Du til mig, det er graverende! men jeg vil bilde mig ind, at det Hele er en Maskerade, det er Maske-Frihed! imorgen, — det vil sige, naar jeg er Svend, gaaer jeg min Vei, de Andre komme ikke mig ved! jeg gaaer paa Academiet, lærer at tegne, kaldes Architekt — det er Noget! det er Meget! jeg kan blive Høiædle og Velbyrdige, ja Lidt til baade for og bag, jeg bygger og bygger, ligesom de Andre før mig! det er altid Noget man kan stole paa! det Hele er Noget!“

„Men det Noget bryder jeg mig ikke om!“ sagde den Fjerde, „jeg vil ikke gaae i Kjølvand, ikke være Copie, jeg vil være Genie, være dygtigere end I Alle tilsammen! jeg skaber en ny Stil, giver Ideen til en Byg-

ning, passende for Landets Klima og Materiale, Landets Nationalitet, vor Tidsalders Udvikling og saa een Etage til for mit eget Genie!“

„Men naar nu Klimatet og Materialet ikke duer!“ sagde den Femte, „det vil være slemt, for det har Indvirkning! Nationaliteten kan ogsaa let blive saa udvidet, at den bliver affecteret, Tidsalderens Udvikling kan lade Dig løbe løbsk, som tidt Ungdommen løber. Jeg seer nok, at Ingen af Eder bliver egenligt til Noget, ihvor meget I selv troe det! Men gjør som I ville, jeg skal ikke ligne Eder, jeg stiller mig udenfor, jeg vil raisonnere over, hvad I udrette! der er altid noget Galt ved enhver Ting, det skal jeg pille ud og omtale, det er Noget!“

Og det gjorde han, og Folk sagde om den Femte: „Ham er der bestemt Noget ved! han er et godt Hoved! men han gjør ikke Noget!“ — Men derved var han Noget.

See det er kun en lille Historie, og dog faaer den ikke Ende saalænge Verden staaer!

Men blev der da ikke Videre af de fem Brødre? det var jo ikke Noget! Hør videre, det er et heelt Eventyr!

Den ældste Broder, som lavede Muursteen, fornam, at fra hver Steen, naar den var færdig, trillede en lille Skilling, kun af Kobber, men mange smaa Kobberskillinger, lagte paa hinanden, blive til en blank Daler, og hvor man banker paa med den, hos Bager, Slagter, Skrædder, ja hos dem Allesammen, der flyver Døren

op og man faaer, hvad man bruger; see det gav Muurstenene af sig; nogle gik vel i Brokker eller midt over, men de kom ogsaa til Brug.

Oppe paa Diget vilde Mo'er Margrethe, den fattige Kone, saa gjerne kline sig et lille Huus; hun fik alle Steenbrokkerne og saa et Par hele Steen, for et godt Hjerte havde den ældste Broder, om han i Gjerning kun drev det til at gjøre Muursteen. Den fattige Kone reiste selv sit Huus; smalt var det, det ene Vindue sad skjevt, Døren var altfor lav, og Straataget kunde været lagt bedre, men Ly og Læ var der og sees kunde der langt ud over Havet, der i sin Vælde brødes mod Diget; de salte Draaber sprøitede over hele Huset, der endnu stod, da han var død og borte, der havde gjort Muurstenene.

Den anden Broder, ja han kunde nu anderledes mure op, han var jo ogsaa oplært deri. Da Svendestykket var leveret, snørte han sin Randsel og sang Haandværkerens Vise:

Jeg reise kan, mens jeg er ung,
Og ude hjemlig bygge;
Mit Haandværk er min Pengepung,
Mit Ungdomssind min Lykke;
Og seer jeg saa mit Fædreland,
Jeg Kjæresten gav Ordet!
Hurra! en driftig Haandværksmand
Faaer let Fod under Bordet!

Og det gjorde han. Inde i Byen, da han kom tilbage og blev Mester, murede han op Huus ved Huus, en

heel Gade; da den stod, saae godt ud og gav Byen Anseelse, saa byggede Husene for ham et lille Huus, der skulde være hans eget; men hvorledes kunde Husene bygge? Ja spørg dem ad, og de svare ikke, men Folk svare og sige: „jo vist har den Gade bygget ham hans Huus!“ Lille var det og med Leergulv, men da han med sin Brud dandsede hen over det, blev Gulvet blankt og bonet, og fra hver Steen i Væggen sprang en Blomst, det var ligesaa godt som et kostbart Betræk. Det var et yndigt Huus og et lyksaligt Ægtepar. Laugsfanen vaiede udenfor, og Svende og Læredrenge raabte: Hurra! jo, det var Noget! og saa døde han, det var ogsaa Noget!

Nu kom Architekten, den tredie Broder, som først havde været Tømmerlærling, gaaet med Kasket og løbet Byærender, men fra Academiet var stegen til Bygmester, „Høiædle og Velbyrdige“! ja havde Husene i Gaden bygget et Huus for Broderen, der var Muurmester, saa fik nu Gaden Navn efter denne, og det smukkeste Huus i Gaden blev hans, det var Noget og han var Noget — og det med en lang Titel for og bag; hans Børn kaldtes fornemme Børn, og da han døde var hans Enke en Enke af Stand — det er Noget! og hans Navn stod stadigt paa Gadehjørnet og var i Folkemunde, som Gadenavn — ja det er Noget!

Saa kom Geniet, den fjerde Broder, der vilde finde paa noget Nyt, noget Aparte og een Etage til, men den knak af for ham og han faldt ned og brak Halsen.

men han fik en deilig Begravelse med Laugsfaner og Musik, Blomster i Avisen og paa Gaden hen over Brolægningen, og der blev holdt tre Liigtaler over ham, den ene meget længer end den anden, og det vilde have fornøiet ham, for han holdt meget af at tales om; der kom et Monument paa Graven, kun een Etage, men det er altid Noget!

Nu var han død ligesom de tre andre Brødre, men den Sidste, han, som raisonnerede, overlevede dem Allesammen, og det var jo det Rette, for saa havde han det sidste Ord, og det var ham af stor Vigtighed at have det sidste Ord. Han var jo det gode Hoved! sagde Folk. Nu slog ogsaa hans Time, han døde og kom til Himmeriges Port. Her komme altid To og To! her stod han med en anden Sjæl, der ogsaa gjerne vilde ind, og det var netop den gamle Mo'er Margrethe fra Digehuset.

„Det er nok for Contrastens Skyld, at jeg og denne usselige Sjæl skal komme her paa eengang!“ sagde Raisonneuren. „Naa, hvem er Hun? Moerlille! Vil Hun ogsaa ind her?“ spurgte han.

Og den gamle Kone neiede saa godt hun kunde, hun troede, det var St. Peder selv, der talte. „Jeg er en sølle Stakkel, uden al Familie! gamle Margrethe fra Digehuset!“

„Naa, hvad har Hun gjort og udrettet dernede?“

„Jeg har saamænd slet ikke udrettet Noget i denne Verden! ikke Noget, der kan lukke op for mig her! det

er en sand Naadens Gjerning, om jeg faaer Lov til at komme indenfor Døren!“

„Hvorledes har Hun forladt denne Verden?“ spurgte han, for at tale om Noget, da det kjedede ham at staae der og vente.

„Ja hvordan jeg forlod den, det veed jeg ikke! syg og daarlig var jeg jo i de sidste Aaringer, og saa har jeg vel ikke kunnet taale at krybe ud af Sengen og komme i Frost og Kulde derudenfor. Det er jo en haard Vinter, men nu har jeg da forvundet det. Det var et Par Dage blikstille, men bitterlig koldt, som Deres Velærværdighed nok veed; Isen havde lagt til saa langt ud i Stranden, man kunde øine; alle Folk fra Byen toge

ud paa Isen; der var, hvad de kalde Skridtskoe-Løben og Dands, troer jeg, der var fuld Musik og Bevertning derude; jeg kunde høre det lige ind, hvor jeg laae i min fattige Stue. Da var det saadanne hen mod Aftenstid, Maanen var oppe, men den var endnu ikke kommen til Kræfter, jeg saae fra min Seng gjennem Vinduet heelt ud over Stranden, og der, lige i Kanten af Himmel og Hav, kom en underlig hvid Sky; jeg laae og saae paa den, saae paa den sorte Prik midt i, der blev større og større; og saa vidste jeg hvad det betød: jeg er gammel og erfaren, skjøndt det Tegn seer man ikke ofte. Jeg kjendte det og fik en Gru! jeg har to Gange forud i min Levetid seet den Ting komme, og vidste, at der vilde blive en forfærdelig Storm med Springflod, der vilde komme over de arme Mennesker derude, som nu drak og sprang og jubilerede: Unge og Gamle, den hele By var jo derude, hvem skulde vare dem, hvis Ingen der saae og kjendte, hvad jeg nu kjendte. Jeg blev saa ræd, jeg blev saa levende, som ikke i mange Tider! ud af Sengen kom jeg og hen til Vinduet, længer kunde jeg ikke orke: Vinduet fik jeg dog op, jeg kunde see Menneskene løbe og springe derude paa Isen, see de pyntelige Flag, høre, hvor Drengene raabte Hurra, og Piger og Karle sang, det gik lystigt til, men høiere og høiere steg den hvide Sky med den sorte Pose i: jeg raabte alt hvad jeg kunde, men Ingen hørte mig, jeg var forlangt dertra. Snart vilde Veiret bryde løs, Isen gaae istykker, og Alle der-

NOGET

ude synke igjennem uden Frelse. Høre mig kunde de ikke, naae ud til dem mægtede jeg ikke; kunde jeg dog faae dem i Land! Da gav Vorherre mig den Tanke at stikke Ild i min Seng, heller lade Huset brænde af, end at de Mange saa ynkeligt skulde døe. Jeg fik Lyset tændt, saae den røde Flamme — ja, jeg naaede ud af Døren, men der blev jeg liggende, jeg kunde ikke mere; Luen stod ud efter mig og ud af Vinduet, hen over Taget; de saae den derudefra og de løb Alle, hvad de kunde, for at hjelpe mig arme Stakkel, som de troede brændte inde; der var ikke Een, som jo løb afsted; jeg hørte de kom, men jeg hørte ogsaa, hvorledes det med Eet susede i Luften; jeg hørte det dundrede som svære Kanonskud, Springfloden løftede Isen, der brødes itu; men til Diget naaede de, hvor Gnisterne fløi hen over mig; jeg fik dem Alle i Behold; men jeg har ikke maattet kunne taale Kulden og den Forskrækkelse, og saa er jeg kommen herop til Himmeriges Port; de sige, den bliver lukket op ogsaa for saadan en Stakkel, som jeg! og nu har jeg jo ingen Huus mere dernede paa Diget, dog det giver mig da ingen Adgang her.“

Da aabnede sig Himmeriges Port, og Engelen førte den gamle Kone ind; hun tabte et Sengehalm udenfor, et af de Straa, der havde ligget i hendes Seng, den, hun tændte for at frelse de Mange, og det var blevet til det pure Guld, men et Guld, der voxede og slyngede sig i de deiligste Forsiringer.

„See, det bragte den fattige Kone!“ sagde Engelen.

„Hvad bringer nu Du? Ja, jeg veed nok, Du har Ingenting udrettet, ikke engang lavet en Muursteen; kunde Du bare gaae tilbage igjen og bringe idetmindste saa Meget; den duede sagtens ikke, naar Du havde gjort den, dog gjort med en god Villie, det var altid Noget; men Du kan ikke gaae tilbage, og jeg kan ikke gjøre Noget for Dig!“

Da bad den fattige Sjæl, Konen fra Digehuset, for ham: „hans Broder har gjort og givet mig alle de Steen og Stumper, hvoraf jeg klinede mit usselige Huus, det var grumme Meget for mig arme Stakkel! kan nu ikke alle de Stumper og Stykker gjælde som een Muursteen for ham? Det er en Naadens Gjerning! nu trænger han til den og her er jo Naadens Hjem!“

„Din Broder, den, Du kaldte den Ringeste,“ sagde Engelen, „den, hvis Dont i al Ærlighed var Dig nedrigst, giver Dig sin Himmeriges-Skjerv. Du skal ikke vises bort, Du skal have Lov til at staae herudenfor og tænke over, see at ophjelpe dit Liv dernede, men ind kommer Du ikke, før Du i god Gjerning har udrettet — Noget!“

„Det kunde jeg have sagt bedre!“ tænkte Raisonneuren, men han sagde det ikke høit, og det var nok allerede Noget.

DET GAMLE EGETRÆES SIDSTE DRØM

(ET JULE-EVENTYR)

DER stod i Skoven, høit paa Skrenten, ved den aabne Strand, saadan et rigtigt gammelt Egetræ, det var netop tre hundrede og fem og tresindstyve Aar, men den lange Tid var for Træet ikke mere end ligesaa mange Døgn for os Mennesker; vi vaage om Dagen, sove om Natten, og have da vore Drømme; med Træet er det anderledes, Træet er vaagent i de tre Aarstider, først mod Vinteren har det sin Søvn, Vinteren er dets Sovetid, den er dets Nat efter den lange Dag, som kaldes Foraar, Sommer og Høst.

Mangen varm Sommerdag havde Døgnfluen dandset rundt om dets Krone, levet, svævet og følt sig lykkelig,

og hvilede da den lille Skabning, et Øieblik i stille Lyksalighed, paa et af de store friske Egeblade, saa sagde Træet altid: „Lille Stakkel! kun en eneste Dag er hele dit Liv! hvor kort dog! det er saa sørgeligt!“

„Sørgeligt!“ svarede da altid Døgnfluen, „hvad mener Du dermed? Alt er jo saa mageløst lyst, saa varmt og deiligt, og jeg er saa glad!“

„Men kun een Dag, og saa er Alt forbi!“

„Forbi!“ sagde Døgnfluen. „Hvad er forbi! er ogsaa Du forbi?“

„Nei, jeg lever maaskee Tusinder af dine Dage, og min Dag er hele Aarstider! Det er Noget saa langt, Du slet ikke kan udregne det!“

„Nei, for jeg forstaaer Dig ikke! Du har Tusinder af mine Dage, men jeg har Tusinder af Øieblikke til at være glad og lykkelig i! Holder al denne Verdens Deilighed op, naar Du døer?“

„Nei“, sagde Træet, „den bliver vist ved længer, uendeligt længer, end jeg kan tænke det!“

„Men saa have vi jo lige Meget, kun at vi regne forskjelligt!“

Og Døgnfluen dandsede og svang sig i Luften, glædede sig ved sine fine, konstige Vinger, deres Flor og Fløiel, glædede sig i den varme Luft, der var saa krydret med Duft fra Kløvermarken og fra Gjerdets vilde Roser, Hyld og Kaprifolier, ikke at tale om Skovmærker, Kodriver og vilde Krusemynter; der var en Duft saa stærk, at Døgnfluen troede at have en lille Ruus af

den. Dagen var lang og deilig, fuld af Glæde og sød Fornemmelse, og naar saa Solen sank, følte altid den lille Flue sig saa behagelig træt af al den Lystighed. Vingen vilde ikke længer bære den, og ganske sagte gled den ned paa det bløde, gyngende Græsstraa, nikkede med Hovedet, som den kan nikke, og sov ind saa gladelig, det var Døden.

„Stakkels lille Døgnflue!“ sagde Egetræet, „det var dog altfor kort et Liv!“

Og hver Sommerdag gjentog sig samme Dands, samme Tale, Svar og Hensoven; det gjentog sig i hele Slægter af Døgnfluer, og alle vare de lige lykkelige, lige glade. Egetræet stod vaagen sin Foraarsmorgen, Sommermiddag og Efteraarsaften, nu var det snart mod Sovetid, dets Nat, Vinteren vilde komme.

Allerede sang Stormene: „God Nat, god Nat! der faldt et Blad, der faldt et Blad! vi plukke, vi plukke! see til at Du kan sove! vi synge Dig isøvn, vi ruske Dig isøvn, men ikke sandt, det gjør godt i de gamle Grene! de knage derved af bare Fornøielse! sov sødt, sov sødt! det er din tre hundrede og fem og tresindstyvende Nat, egenlig er Du kun en Aars-Unge! sov sødt! Skyen drysser Snee, det bliver et heelt Lagen, et luunt Sengetæppe om dine Fødder! sov sødt og drøm behageligt!“

Og Egetræet stod afklædt alt sit Løv for at gaae til Ro hele den lange Vinter og i den at drømme mangen Drøm, altid noget Oplevet, ligesom i Menneskenes Drømme.

Det havde ogsaa engang været lille, ja et Agern havde været dets Vugge; efter Menneske-Regning levede det nu i et fjerde Aarhundrede; det var det største og ypperste Træ i Skoven, med sin Krone ragede det høit over alle de andre Træer og blev seet langt ude fra Søen, var Skibsmærke; det tænkte slet ikke paa, hvormange Øine der søgte det. Høit oppe i dets grønne Krone byggede Skovduerne, og Gjøgen kukkede der, og i Efteraaret, naar Bladene saa ud som hamrede Kobberplader, kom Trækfuglene og hvilede der, før de fløi hen over Søen; men nu var det Vinter, Træet stod bladløst, man kunde ret see, hvor bugtede og krogede Grenene strakte sig; Krager og Alliker kom og satte sig skifteviis der og talte om de strenge Tider, som begyndte, og hvor svært det var at faae Føden om Vinteren.

Det var just den hellige Juletid, da drømte Træet sin deiligste Drøm; den skulle vi høre.

Træet havde tydeligt en Fornemmelse af, at det var en festlig Tid, det syntes at høre rundt om alle Kirkeklokker ringe, og dertil var det som paa en deilig Sommerdag, mildt og varmt; det bredte ud saa frisk og grøn sin mægtige Krone, Solstraalerne spillede mellem Blade og Grene, Luften var fyldt med Duft af Urter og Buske; brogede Sommerfugle legede „Tagfat“, og Døgnfluerne dandsede, som var Alt kun til for at de skulde dandse og fornøie sig. Alt, hvad Træet igjennem Aaringer havde oplevet og seet omkring sig, drog

forbi, som i et heelt Fest-Optog. Det saae fra gammel Tid Riddere og Fruer til Hest, med Fjer i Hatten og med Falk paa Haand, ride gjennem Skoven; Jagthornet lød, og Hundene halsede; det saae fjendtlige Soldater i blanke Vaaben og brogede Klæder, med Spyd og Hellebarder, slaae Telt op og atter tage det ned; Vagtilden blussede, og der blev sjunget og sovet under Træets udstrakte Grene; det saae Kjærestefolk i stille Lykke mødes her i Maaneskin og skære deres Navne, det første Bogstav, ind i den graagrønne Bark. Cither og Æolsharpe vare engang, ja der laae Aaringer imellem, hængte op i Egens Grene af reisende, muntre Svende, nu hang de der igjen, nu klang de der igjen saa yndeligt. Skovduerne kurrede, som vilde de fortælle, hvad Træet følte derved, og Gjøgen kukkede, hvormangen Sommerdag det skulde leve.

Da var det, som om en ny Livsstrømning rislede det lige ned i de mindste Rødder og op i de høiestragende Grene, lige ud i Bladene; Træet følte, at det strakte sig derved, ja det fornam med Rødderne, hvorledes der ogsaa nede i Jorden var Liv og Varme; det fornam sin Styrke tage til, det voxede høiere og høiere; Stammen skød op, der var ingen Stillestaaen, den voxede meer og altid meer, Kronen blev fyldigere, bredte sig, løftede sig, — og alt som Træet voxede, voxede ogsaa dets Velværen, dets lyksaliggjørende Længsel efter altid at naae høiere, lige op til den lysende, varme Sol.

Allerede var det voxet høit op over Skyerne, der,

som mørke Trækfugle-Skarer, eller store hvide Svaneflokke, droge hen under det.

Og hvert af Træets Blade kunde see, som havde det Øine at see med; Stjernerne bleve synlige ved Dagen, saa store og blanke; hver af dem blinkede som et Par Øine, saa milde, saa klare; de mindede om kjendte, kjærlige Øine, Barne-Øine, Kjærestefolks-Øine, naar de mødtes under Træet.

Det var et livsaligt Øieblik, saa frydefuldt! og dog, i al den Fryd fornam det en Længsel og Lyst efter, at alle de andre Skovens Træer dernede, alle Buske, Urter og Blomster maatte kunne løfte sig med, føle og fornemme denne Glands og Glæde. Det mægtige Egetræ, i al sin Herligheds Drøm, var ikke fuldt lykkeligt, uden at have dem med Alle, Smaa og Store, og denne Følelse bævede igjennem Grene og Blade, saa inderligt, saa stærkt som i et Menneskes Bryst.

Træets Krone bevægede sig som om det søgte og savnede, det saae tilbage, og da fornam det Duft af Skovmærker og snart endnu stærkere Duft af Kaprifolier og Violer, det troede at kunne høre Gjøgen svare sig.

Ja, gjennem Skyerne pippede frem Skovens grønne Toppe, det saae under sig de andre Træer voxe og løfte sig som det; Buske og Urter skøde høit i Veiret; enkelte reve sig løs med Rod og fløi hurtigere. Birken var snarest; som en hvid Lynstraale knittrede dens slanke Stamme opad, Grenene bølgede som grønne Flor og

Faner; den hele Skov-Natur, selv det brunfjedrede Rør, voxede med, og Fuglene fulgte med og sang, og paa Straaet, der som et langt, grønt Silkebaand løst flagrede og fløi, sad Græshoppen og spillede med Vingen paa sit Skinnebeen; Oldenborrerne brummede og Bierne summede, hver Fugl sang med sit Næb, Alt var Sang og Glæde lige ind i Himlen.

„Men den lille blaae Blomst ved Vandet, den skulde ogsaa med!“ sagde Egetræet; „og den røde Klokkeblomst! og den lille Gaaseurt!“ — ja Egen vilde have dem Allesammen med.

„Vi er med! vi er med!“ sang og klang det.

„Men de smukke Skovmærker fra forrige Sommer — og Aaret forud var her et Flor af Lilieconvaller —! og det vilde Æbletræ, hvor stod det deiligt — og al den Skovpragt i Aaringer, i mange Aaringer —! havde den dog levet og blevet til nu, saa havde den dog ogsaa kunnet være med!“

„Vi er med! vi er med!“ sang og klang det endnu høiere oppe, det syntes som om de vare fløine foran.

„Nei, det er altfor utroligt deiligt!“ jublede den gamle Eeg. „Jeg har dem Allesammen! Smaa og Store! ikke Een er glemt! hvor er dog al den Lyksalighed mulig og tænkelig!“

„I Guds Himmel er den mulig og tænkelig!“ klang det.

Og Træet, der altid voxede, fornam, at dets Rødder løsnede sig fra Jorden.

„Det er nu det Allerbedste!“ sagde Træet, „nu holder ingen Baand mig! jeg kan flyve op til det Allerhøieste i Lys og Glands! og alle Kjære har jeg med! Smaa og Store! Alle med!“

„Alle!“

Det var Egetræets Drøm, og medens det drømte, gik en voldsom Storm hen over Hav og Land i den hellige Julenat; Søen væltede tunge Bølger mod Stranden, Træet knagede, bragede og rykkedes op med Rod, netop idet det drømte, at dets Rødder løsnede sig. Det faldt. Dets trehundrede og fem og tresindstyve Aar var nu som en Dag for Døgnfluen.

Julemorgen, da Solen kom frem, havde Stormen lagt sig; alle Kirkeklokker ringede festligt, og fra hver Skorsteen, selv den mindste paa Huusmandens Tag, løftede sig Røgen blaalig som fra Alteret ved Druidens Fest, Takkens Offerrøg. Søen blev mere og mere stille, og paa et stort Fartøi derude, der i Natten havde vel overstaaet det haarde Veir, heisedes nu alle Flag, julefestligt og smukt.

„Træet er borte! Det gamle Egetræ, vort Mærke paa Landet!“ sagde Søfolkene. „Det er faldet i denne Stormnat! Hvo skal kunne erstatte det; det kan Ingen!“

Saadan Liigtale, kort, men velmeent, fik Træet, der laae udstrakt paa Sneetæppet ved Stranden; og hen over det klang Psalmesang fra Skibet, Sangen om Julens Glæde og Menneskenes Sjæls Frelse i Christo og det evige Liv:

„Syng høit i Sky, Guds Kirkeflok!
Halleluja, nu har vi Nok,
Den Fryd er uden Lige!
Halleluja, Halleluja!“

saa lød den gamle Psalme, og Hver derude paa Skibet løftedes paa sin Viis ved den og Bønnen, ret som det gamle Træ løftede sig i sin sidste, sin deiligste Drøm Julenat.

A B C-BOGEN

DER var en Mand, som havde skrevet nogle nye Vers til „A b c-Bogen“; saadan to Linier til hvert Bogstav, ligesom i den gamle A b c; han syntes, at man skulde have noget Nyt, de gamle Vers vare saa forslidte, og han syntes nu altid saa godt om sine egne. Den nye A b c laae endnu kun skreven, og den var, ved Siden af den gamle trykte, stillet hen i det store Bogskab, hvori der

stode saa mange lærde Bøger og morsomme Bøger, men den gamle Abc vilde nok ikke være Nabo til den nye og var derfor sprungen fra Hylden og havde i det Samme givet et Skub til den nye, saa den ogsaa laae paa Gulvet og det med alle sine løse Blade spredte rundt om. Den gamle Abc vendte opad den første Side, og det er den vigtigste i den; der staae alle Bogstaverne, de store og smaa. Det Blad har nu Alt, hvad alle de andre Bøger leve af, Alphabetet, Bogstaverne, dem, der dog regjere i Verden; en forfærdelig Magt har de! det kommer alene an paa, hvorledes de commanderes til at staae; de kunne give Liv, slaae ihjel, glæde og bedrøve. Enkelte opstillede betyde de Ingenting, men stillede i Geled, — ja, da Vorherre lod dem lægge under sine Tanker, fornam vi Mere, end vi mægtede at bære, vi bøiede os dybt, men Bogstaverne mægtede at bære det.

Der laae de nu og vendte opad! og Hanen i det store A straalede med røde, blaae og grønne Fjer; han brystede sig, for han vidste hvad Bogstaverne betød og at han var den eneste Levende i dem.

Da gamle Abc-Bog faldt paa Gulvet, slog han med Vingerne, fløi ud og satte sig paa en Kant af Bogskabet, glattede sig med Næbbet, og galede, saa det skingrede efter. Hver Bog i Skabet, som ellers Nat og Dag stod ligesom i en Dos, naar den ikke var i Brug, fornam det Trompetstød — og saa talede Hanen høit og lydeligt om den Uret, der var gjort den værdige, gamle Abc-Bog.

„Alting skal nu være nyt, være anderledes!“ sagde den, „Alt skal være saa fremad, Børn ere saa kloge, at de nu kunne læse før de kjende Bogstaver. „„De skulle have lidt Nyt!““ sagde han, der skrev de nye Abc-Vers, som ligge der spredte paa Gulvet. Jeg kjender dem! meer end ti Gange har jeg hørt ham læse dem op for sig selv, det var ham saadan en Fornøielse, nei, maa jeg bede om mine egne, de gode gamle med Xanthus, og de Billeder, der høre til; dem vil jeg kæmpe for, dem vil jeg gale for; enhver Bog i Skabet kjender dem vel! nu skal jeg læse de skrevne nye; læse dem med al Rolighed! lad os saa være enige om, at de ikke due!“

A. Amme.

En **Amme** gaaer i Søndagsklæder,
Og Andres Børn er hendes Hæder.

B. Bonde.

En **Bonde** før led stor Fortræd,
Nu er han tidt for meget med.

„Det Vers finder jeg nu inderligt flaut!“ sagde Hanen, „men jeg læser videre!“

C. Columbus.

Columbus over Havet foer,
Og Jorden den blev dobbelt stor.

D. Danmark.

Om **Danmarks** Rige Sagnet gaaer,
Gud ei sin Haand af Danmark slaaer.

„Det vil nu Mange finde saa kjønt!“ sagde Hanen, „men det gjør jeg ikke! jeg finder nu Ingenting kjønt her! — videre!“

E. Elephant.

En **Elephant** gaaer altid tungt,
Om ogsaa Hjertet det er ungt.

F. Formørkelse.

Formørkelse gjør Maanen godt,
Den gaaer saa længe med Kalot.

G. Galten.

Om **Galten** end faaer Ring i Næsen,
Han lærer ei det fine Væsen.

H. Hurra.

Tidt er et **Hurra** paa vor Jord
Et meget ubesindigt Ord.

„Hvor skal nu et Barn forstaae det?“ sagde Hanen, „der staaer rigtignok paa Titelbladet: „Abc-Bog for Store og Smaa“, men de Store have Andet at bestille end læse Abc-Vers og de Smaa kunne ikke forstaae det! Der er en Grændse for Alt! Videre!“

J. Jord.

Vor **Jord** er vor Moder saa rund og saa stor,
Og vi gaae tilsidst igjen i vor Mo'er.

„Det er nu raat!“ sagde Hanen.

K. Ko. Kalv.

En **Ko** er Tyrens Madamme,
Og **Kalven** kan blive det Samme.

„Hvor skal man nu kunne forklare for Børn det Familieskab?“

L. Løve. Lorgnet.

Den vilde **Løve** har ei **Lorgnet,**
Det har den tamme i Nummerparket.

M. Morgensol.

Op staaer den gyldne **Morgensol,**
Men ei fordi Gaardhanen goel.

„Nu faaer jeg Grovheder!“ sagde Hanen; „men jeg er da i godt Selskab, i Selskab med Solen! videre!“

N. Neger.

Sort er en **Neger** al sin Tid,
Ham kan man ikke vaske hvid.

O. Olieblad.

Det bedste Blad — ja veed Du hvad?
Det var dog Duens **Olieblad.**

P. Pande.

Tidt rummes i Menneskets **Pande,**
Hvad knap kan rummes i Tider og Lande.

Q. Qvæg.

At eie **Qvæg** er stort og godt,
Selv være **Qvæg,** det er kun smaat.

R. Rundetaarn.

Skjøndt man er skabt som **Rundetaarn,**
Er man derfor ei høivelbaar'n.

S. Sviin.

Lad det Dig ikke gjøre hoven,
At Du har mange **Sviin** paa Skoven.

„Tillader De nu, jeg galer!" sagde Hanen, „det tager paa Kræfterne at læse saa meget! man maa trække Veiret!" — og saa galede den, saa at det skingrede som Messing-Trompet, og det var en stor Fornøielse at høre paa — for Hanen. „Videre!"

T. Theekjedel. Theemaskine.

Theekjedlen fik kun Skorsteens-Rang,
Og har dog **Theemaskinens** Sang.

U. Uhret.

Skjøndt **Uhret** stadigt slaaer og gaaer,
Midt i en Evighed man staaer.

„Det skal nu være saa dybt," sagde Hanen, „men jeg kan ikke hitte Det paa Bunden!"

V. Vaskebjørn.

En **Vaskebjørn** kan vaske Tingen
Saa længe, at den bliver ingen.

X. Xanthippe.

„Her har han ikke kunnet finde paa noget Nyt!“

I Ægtestands-Sø skal der findes en
Klippe,
Af Socrates blev den betegnet
Xanthippe.

„Han maatte dog tage Xanthippe! Xanthus er nu bedre!“

Y. Ygdrasil.

Under **Ygdrasil**-Træ var Gudernes
Sted, —
Træet er dødt og Guderne med.

„Nu er vi snart ude!“ sagde Hanen, „det er altid en Trøst. Videre frem.“

Z. Zephyr.

Paa Dansk er **Zephyr** en Vestenvind,
Der isner igjennem Pels og Skind.

Æ. Æsel.

Et **Æsel** er et **Æsel** dog,
Om selv det gaaer med gyldent Skrog.

Ø. Østers.

En **Østers** har ikke til Verden Fiduus,
Den veed, man kan æde den ud af sit
Huus.

„Der slap det! men det er ikke overstaaet! nu skal det trykkes! og saa skal det læses! det skal bydes istedetfor de værdige gamle Bogstavvers i min Bog! Hvad siger Forsamlingen, Lærde og Ulærde, enkelte og samlede Skrifter? hvad siger Bogskabet? Jeg har talt — nu kunne de Andre handle!“

Og Bøgerne stode og Skabet stod, men Hanen fløi ned igjen i sit store **A** og saae sig stolt om. „Jeg talede godt, jeg galede godt —! det gjør den nye Abc-Bog mig ikke efter! den døer bestemt! den er død! den har ingen Hane!“

DYND-KONGENS DATTER

STORKENE fortælle for deres Smaa saa mange Eventyr, alle fra Sumpen og Mosen; de ere almindeligviis afpassede efter Alder og Fatteevne; de mindste Unger ere fornøiede med at der siges „krible, krable, plurremurre!“ det finde de udmærket, men de Ældre ville have en dybere Betydning, eller idetmindste Noget om Familien. Af de to ældste og længste Eventyr, som have holdt sig hos Storkene, kjende vi Alle det ene, det om M o s e s, der af sin Moder blev sat ud i N i l e n s

Vande, funden af Kongens Datter, fik en god Opdragelse og blev en stor Mand, som man siden ikke veed om, hvor han blev begravet. Det er ganske almindeligt!

Det andet Eventyr kjendes endnu ikke, maaskee fordi det er næsten indenlandsk. Det Eventyr er gaaet fra Storkemo'er til Storkemo'er i tusinde Aar og hver af dem har fortalt det bedre og bedre, og vi fortælle det nu allerbedst.

Det første Storkepar, som kom med det og levede ind i det, havde deres Sommer-Ophold paa Vikingens Bjelkehuus oppe ved Vildmosen i Vendsyssel; det er i Hjøring Amt, høit mod Skagen i Jylland, naar vi skulle tale med Kundskaber; det er endnu en uhyre stor Mose, man kan læse om den i Amtsbeskrivelsen. Her har været Havbund, men den har hævet sig, staaer der; den strækker sig milevidt, til alle Sider omgiven af vaade Enge og gyngende Kjær, med Tørvemoser, Multebær og usle Træer; næsten altid sværer en Taage hen over den og for halvfjerdsindstyve Aar siden fandtes her endnu Ulve; den kan rigtignok kaldes „Vildmosen", og man kan tænke sig hvor vildsomt, hvor megen Sump og Sø her har været for tusinde Aar siden! ja, i det Enkelte saae man dengang her, hvad man endnu seer: Rørene havde samme Høide, samme Slags lange Blade og violbrune Fjederblomster, som de bære endnu, Birken stod med hvid Bark og fine løsthængende Blade ligesom endnu, og hvad de Levende, som kom her, angaae, ja, Fluen

bar sin Florsklædning med samme Snit som nu, Storkens Liv-Couleur var Hvidt med Sort og røde Strømper, derimod havde Menneskene paa den Tid et andet Kjolesnit end nu til Dags, men hver af dem, Træl eller Jæger, hvemsomhelst, der traadte ud paa Hængedyndet, gik det for tusinde Aar siden som det endnu gaaer dem, der komme her, de plumpede i, og sank ned til Dyndkongen, som de kaldte ham, der regjerede nede i det store Mose-Rige. Gungekongen kunde han ogsaa kaldes, men vi synes nu bedst om at sige Dyndkongen; og det kaldte Storkene ham ogsaa. Meget lidt veed man om hans Regjering, men det er maaskee det Bedste.

Nær ved Mosen, tæt op til Liimfjorden, laae Vikingens Bjelkehuus med steensat Kjælder, Taarn og tre Sæt Stokværk; øverst paa Taget havde Storken bygget Rede, Storkemoder laae paa Æg og var vis paa, de vilde lykkes.

En Aften blev Storkefader noget længe ude, og da han kom hjem, saae han forpjusket og iilfærdig ud.

„Jeg har noget ganske Forfærdeligt at fortælle Dig!“ sagde han til Storkemoder.

„Lad være med det!“ sagde hun, „husk paa, at jeg ligger paa Æg, jeg kunde have Skade af det, og da virker det paa Æggene!“

„Du maa vide det!“ sagde han. „Hun er kommen her, Datteren af vor Vert i Ægypten! hun har vovet Reisen herop! og væk er hun!“

„Hun, som er af Feernes Slægt! fortæl dog! Du veed, at jeg kan ikke taale at vente i denne Tid, da jeg ligger!“

„Seer Du, Mo'er! hun har dog troet paa, hvad Doctoren sagde, som Du fortalte mig; hun har troet paa, at Moseblomsten heroppe kunde hjelpe hendes syge Fader, og hun er fløiet i Fjederham med de to andre Fjederhams-Prindsesser, der hvert Aar skulle her Nord paa for at bade sig og forynges! hun er kommen, og hun er væk!“

„Du gjør det saa vidtløftigt!“ sagde Storkemoder, „Æggene kunne blive forkølede! jeg kan ikke taale at være i Spænding!“

„Jeg har passet paa!“ sagde Storkefader, „og iaften, jeg gik i Rørene, hvor Hængedyndet kan bære mig, da kom tre Svaner, der var Noget ved Svinget, som sagde mig: pas paa, det er ikke heelt Svane, det er Svaneham kun! Du kjender det paa Følelsen, Mo'er! ligesom jeg, Du veed, hvad der er det Rette!“

„Ja vist!“ sagde hun, „men fortæl om Prindsessen! jeg er kjed af at høre om Svaneham!“

„Her midt i Mosen, veed Du, er ligesom en Sø,“ sagde Storkefader, „Du kan see et Stykke af den, naar Du vil lette Dig; derop til Rørene og det grønne Hængedynd laae en stor Elletrunte; paa den satte de tre Svaner sig, sloge med Vingerne og saae sig om; den Ene af dem kastede Svanehammen, og jeg kjendte i hende vor Huus-Prindsesse fra Ægypten; hun sad

nu og havde ingen anden Kappe om sig, end sit lange, sorte Haar; hun bad de to Andre, hørte jeg, at passe vel paa Svanehammen, naar hun dukkede ned under Vandet for at plukke Blomsten, som hun troede at see. De nikkede og lettede, løftede paa den løse Fjederkjole; see hvad mon de vil med den, tænkte jeg, og hun spurgte dem vistnok lige om det Samme, og Svar fik hun, Syn for Sagen, de fløi iveiret med hendes Fjederham: „„Dyk Du ned!““ raabte de, „„aldrig flyver Du meer i Svaneham, aldrig seer Du Ægyptens Land! sid Du i Vildmosen!““ og saa reve de hendes Fjederham i hundrede Stykker, saa Fjedrene fløi rundt omkring, som om det var et Sneefog, og bort fløi de to Skarns-Prindsesser!“

„Det er rædsomt!“ sagde Storkemoder, „jeg kan ikke taale at høre det! — siig mig saa, hvad der skete videre!“

„Prindsessen jamrede og græd! Taarerne trillede ned paa Elletrunten, og saa rørte den sig, for det var Dyndkongen selv, ham, der boer i Mosen. Jeg saae, hvor Trunten vendte sig og saa var den ingen Trunte meer, der stak op lange, dyndede Grene, ligesom Arme; da blev det stakkels Barn forskrækket og sprang afsted ind paa det gyngende Hængedynd, men der kan det ikke bære mig, mindre hende, hun sank strax i, og Elletrunten gik ned med, det var ham, der halede; der kom store, sorte Bobler og saa var der ikke Spor mere. Nu er hun begravet i Vildmosen, aldrig kom-

mer hun med Blomst til Ægyptens Land. Du havde ikke holdt ud at see paa det, Mo'er!"

„Saadant Noget skulde Du slet ikke fortælle mig i denne Tid! det kan gaae ud over Æggene! — Prindsessen hytter sig nok! hun faaer sagtens Hjelp! havde det været mig eller Dig, en af vore, saa havde det været forbi!"

„Jeg vil dog hver Dag see efter!" sagde Storkefader, og det gjorde han.

Nu gik der en lang Tid.

Da saae han en Dag, at dybt fra Bunden skød frem en grøn Stilk, og da den naaede op til Vandspeilet,

voxte frem et Blad, bredere og altid bredere; tæt ved kom en Knop, og da Storken en Morgenstund fløi hen over den, aabnede sig, ved de stærke Solstraaler, Blomsterknoppen, og midt i den laae et deiligt Barn, en lille Pige, ligesom om hun var stegen op fra Bad; hun lignede i den Grad Prindsessen fra Ægypten, at Storken først troede at det var hende, der var blevet lille, men da han tænkte sig om, fandt han det rimeligere at det var hendes og Dyndkongens Barn; derfor laae hun i Aakande.

„Der kan hun da ikke blive liggende;“ tænkte Storken, „i min Rede ere vi allerede saa mange! men, der falder mig Noget ind! Vikingefruen har ingen Børn, tidt ønskede hun sig en Lille, jeg faaer jo Skyld for at bringe de Smaa, nu vil jeg dog engang gjøre Alvor af det! jeg flyver til Vikingefruen med Barnet; der vil blive en Fornøielse!“

Og Storken tog den lille Pige, fløi til Bjelkehuset, slog med Næbbet Hul paa den Blæreskinds Rude, lagde Barnet ved Vikingefruens Bryst, fløi saa til Storkemo'er og fortalte og Ungerne hørte paa det; de vare store nok dertil.

„Seer Du, Prindsessen er ikke død! hun har sendt den Lille herop, og nu er den anbragt!“

„Det har jeg jo sagt fra første Færd!“ sagde Storkemoder, „tænk nu lidt paa dine egne! det er snart paa Reisetiden; det begynder af og til at krille mig under Vingerne! Gjøgen og Nattergalen ere allerede af-

sted, og Vagtlerne hører jeg tale om, at vi snart faae god Medvind! vore Unger staae sig nok ved Manoeuveren, kjender jeg dem ret!"

Naa, hvor Vikingefruen blev glad, da hun om Morgenen vaagnede og fandt ved sit Bryst det lille, deilige Barn; hun kyssede og klappede det, men det skreg forfærdeligt og sprællede med Arme og Been, det syntes slet ikke fornøiet; tilsidst græd det sig isøvn og som det da laae der, var det Noget af det Deiligste, man kunde see paa. Vikingefruen var saa glad, saa let, saa karsk, det bares hende for, at nu vilde vist hendes Husbond med alle hans Mænd ligesaa uventet komme, som den Lille, og saa fik hun og hele Huset travlt, for at Alt kunde være istand. De lange, couleurte Tapeter, som hun og Pigerne selv havde vævet med Billeder af deres Afguder, Odin, Thor og Freia, som de kaldtes, bleve hængte op, Trællene maatte skure de

gamle Skjolde, som der pyntedes med, Hynder bleve lagte paa Bænkene og tørt Brænde blev lagt paa Ildstedet midt i Hallen, for at Baalet strax kunde tændes. Vikingefruen tog selv fat med, saa at hun ud paa Aftenen var betydelig træt og sov godt.

Da hun nu henimod Morgenen vaagnede, blev hun inderlig forskrækket, thi det lille Barn var reent borte; hun sprang op, tændte en Fyrrespaan og saae rundt om, og da laae der, hvor hun strakte sine Fødder i Sengen, ikke det lille Barn, men en stor, hæslig Padde; hun blev ganske ækel ved den, tog en svær Stang og vilde slaae Frøen ihjel, men den saae paa hende med saadanne underlige, bedrøvede Øine, at hun ikke kunde slaae til. Endnu engang saae hun rundt om, Frøen gav et fiint, ynkeligt Qvæk, hun foer sammen derved og sprang fra Sengen hen til Lugen, den smak hun op;

Solen kom idetsamme frem, kastede sine Straaler lige ind i Sengen paa den store Padde, og det var med Eet som om Udyrets brede Mund trak sig sammen og blev lille og rød, Lemmerne strakte sig i den nydeligste Skikkelse, det var hendes eget lille, deilige Barn, der laae, og ingen hæslig Frø.

„Hvad er dog det!“ sagde hun, „har jeg drømt en ond Drøm! det er jo mit eget yndige Alfebarn, der ligger!“ og hun kyssede og trykkede det til sit Hjerte, men det rev og bed om sig ligesom en vild Kattekilling.

Ikke den Dag, heller ikke den næste kom Vikingeherren, skjøndt han var paa Veien, men Vinden var imod, den blæste Syd paa for Storkene. Medbør for Een er Modbør for en Anden.

I et Par Dage og Nætter blev det Vikingefruen klart, hvordan det stod sig med hendes lille Barn, det var jo en forfærdelig Trolddom, der hvilede over det. Ved Dagen var det deiligt som en Lysalf, men havde en ond, vild Natur, om Natten derimod var det en hæslig Padde, stille og klynkende, med sorrigfulde Øine; her var to Naturer, der skiftede om, baade udad og indad; det kom af, at den lille Pige, som Storken havde bragt, eiede ved Dagen sin rette Moders Ydre, men paa den Tid sin Faders Sindelag; ved Natten derimod fik det Slægtskabet med ham synligt i sit Legemes Skikkelse, derimod straalede da, inde i det, Moderens Sind og Hjerte. Hvo kunde løse denne ved Seidkonst øvede

Magt. Vikingefruen havde Angest og Bedrøvelse derover, og dog hang hendes Hjerte ved den stakkels Skabning, om hvis Tilstand hun ikke troede at turde fortælle sin Huusbond, naar han nu snart kom hjem, thi da vilde han vist, som Skik og Brug var, lægge det stakkels Barn ud paa Alfarvei og lade det tage af hvem, der vilde. Det nænnede den skikkelige Vikingefrue ikke, han skulde kun ved den lyse Dag faae Barnet at see.

En Morgenstund susede Storkevingerne hen over Taget; der havde om Natten over hundrede Storkepar udhvilet sig efter den store Manoeuver, nu fløi de op for at drage Syd paa.

„Alle Mand færdig!“ hed det, „Kone og Børn med!“

„Jeg er saa let!“ sagde Storkeungerne, „det kribler og krabler mig lige ud i Benene som om jeg var fyldt med levende Frøer! hvor det er deiligt at skulle reise udenlands!“

„Hold Jer i Flokken!“ sagde Fader og Moder, „og lad ikke Knebbren gaae saa meget, det tager paa Brystet!“

Og de fløi.

I samme Stund klang Luren hen over Heden, Vikingen var landet med alle sine Mænd; de vendte hjem med rigt Bytte fra den galliske Kyst, hvor Folket, som i Bretland, i deres Skræk sang:

„Fri os fra de vilde Normanner!“

Naa, hvor der blev Liv og Lystighed i Vikingeborgen ved Vildmosen! Mjødkarret kom ind i Hallen, Baalet blev tændt og Heste bleve slagtede; her skulde ordenligt brases op. Offergoden sprængte det varme Hesteblod paa Trællene som Indvielse; Ilden knittrede, Røgen trak hen under Loftet, Soden dryppede fra Bjelken, men det var man vant til. Gjester vare indbudte, og de fik gode Gaver, glemt var Rænker og Falskhed; drukket blev der, og de kastede hverandre de gnavede Knogler i Ansigtet, det var Tegn paa godt Humeur. Skjalden, — det var saadan en Slags Spillemand, men som ogsaa var Krigsmand, havde været med dem og vidste hvad det var han sang om, — gav dem en Vise, hvori de hørte om alle deres Krigsgjerninger og Mærkeligheder; ved hvert Vers kom det samme Omqvæd: „Formue døer, Frænder døe, selv døer man ligerviis, men aldrig døer et herligt Navn!“ og saa sloge de Alle paa Skjolde og hamrede med Kniven eller et Knoglebeen paa Bordpladen, saa at det kunde høres.

Vikingefruen sad paa Tværbænken i den aabne Gildeshal, hun havde Silkekjole, Guldarmringe og store Ravperler; hun var i sin bedste Stads, og Skjalden nævnede ogsaa hende i sin Sang, talte om den gyldne Skat, hun havde bragt sin rige Huusbond, og denne var rigtig glad over det deilige Barn, han havde kun seet det ved Dagen i al dets Deilighed; Vildskabet, der var ved det, syntes han godt om; hun kunde

blive, sagde han, en drabelig Skjoldmø, der slog sin Kæmpe; ikke vilde hun blinke med Øinene, naar øvet Haand, i Spøg, hug med det skarpe Sværd Øienbrynene af hende.

Mjødkarret blev tømt, et nyt kjørt op, ja der blev drukket fyldeligt, det var Folk, der kunde taale fuldt op. Det Ordsprog var der dengang: „Qvæget veed, naar det skal gaae hjem fra Græsning, men uklog Mand kjender aldrig sin Maves Maal.“ Ja, det vidste man, men man veed Eet og gjør et Andet! man vidste ogsaa, at „Kjær bliver kjedelig, naar han sidder længe i anden Mands Huus!“ men man blev dog her, Suul og Mjød er en god Ting! det gik lysteligt! og til Natten sov Trællene i den varme Aske, dyppede Fingrene i den fede Sod og slikkede dem. Det var en rar Tid!

Endnu engang i Aaret drog Vikingen paa Tog, uagtet Efterhøstens Storme reiste sig; han gik med sine Mænd til Bretlands Kyst, det var jo „bare over Vandet,“ sagde han, og hans Huusfrue blev tilbage med sin lille Pige, og vist var det, at Pleiemoderen snart næsten holdt mere af den stakkels Padde med de fromme Øine og de dybe Suk, end af Deiligheden, der rev og bed om sig.

Den raae, vaade Efteraars-Taage, „Mundløs“, der gnaver Bladene af, laae hen over Skov og Hede, „Fugl Fjederløs“, som de kalde Sneen, fløi tæt paa hinanden, Vinteren var paa Vei; Spurvene toge Storke-

reden i Beslag og raisonnerede paa deres Viis over det fraværende Herskab; dette selv, Storkeparret med alle Ungerne, ja hvor vare de nu?

Storkene vare nu i Ægyptens Land, hvor Solen skinnede varmt, som hos os paa en deilig Sommerdag, Tamarinder og Akasier blomstrede rundt om, Muhameds Maane straalede blank fra Tempelkuplerne; paa de slanke Taarne sad mangt et Storkepar og hvilede ud efter den lange Reise; hele store Flokke havde Rede ved Rede paa de mægtige Søiler og sønderbrudte Buer af Templer og glemte Steder; Daddelpalmen løftede sit Skjermtag høit op, som om den vilde være Solskjerm. De hvidgraae Pyramider stode som Skyggerids paa den klare Luft henimod Ørkenen, hvor Strudsen viste, den kunde bruge sine Been, og Løven sad med store, kloge Øine og saae paa Marmor-Sphinxen, der laae halv begravet af Sandet. Nilens Vande vare traadte tilbage, hele Flodleiet mylrede med Frøer og det var nu for Storkefamilien det allerdeiligste Skue i dette Land. Ungerne troede, at det var Øienforblindelse, saa mageløst fandt de det Hele.

„Saadanne er det her, og saadanne have vi det altid i vort varme Land!“ sagde Storkemoder, og det kriblede de Smaa i Maven.

„Faae vi endnu Mere at see!“ sagde de, „skal vi meget meget længer ind i Landet?“

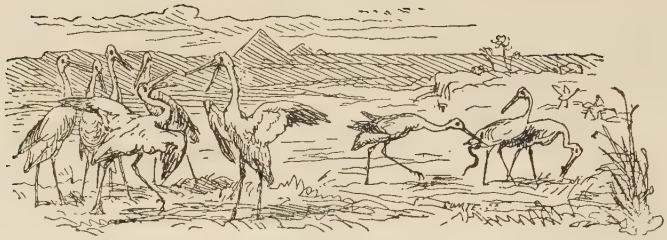

„Der er ikke Noget videre at see!“ sagde Storkemoder; „ad den frodige Kant er kun vildsom Skov, hvor Træerne voxe i hverandre og filtres sammen af piggede Slyngplanter, kun Elephanten med sine plumpe Been kan der træde sig Vei; Slangerne ere os for store og Fiirbenene for muntre. Ville I ad Ørkenen til, saa faae I Sand i Øinene, gaaer det fiint til og gaaer det grovt til, komme I ind i en Sandhose; nei, her er bedst! her er Frøer og Græshopper! her bliver jeg og I med!“

Og de bleve; de Gamle sade i deres Rede paa det slanke Minaret, hvilede sig og havde dog travlt med at glatte Fjedrene og gnide med Næbbet paa de røde Strømper; saa løftede de Halsene, hilsede gravitetisk og hævede Hovedet med den høie Pande og de fine, glatte Fjedre, og deres brune Øine straalede saa klogt. Hun-Ungerne gik gravitetisk om mellem de saftige Rør, skottede efter de andre Storkeunger, gjorde Bekjendtskab og slugte ved hvert tredie Skridt en Frø, eller gik og dinglede med en lille Slange, det tog sig godt ud, troede de, og det smagte. Han-Ungerne gjorde Klammeri.

baskede hinanden med Vingerne, hug med Næbbet, ja stak tilblods, og saa blev den forlovet og den forlovet, Han-Ungerne og Hun-Ungerne, det var jo Det, de levede for; og de byggede Rede, og kom saa igjen i nyt Klammeri, for i de hede Lande ere de nu Alle saa hidsige, men fornøieligt var det, og især en stor Glæde for de Gamle: Alting klæder Ens Unger! hver Dag var her Solskin, hver Dag fuldt op at æde, man kunde kun tænke paa Fornøielse. — Men inde i det rige Slot hos den ægyptiske Huusvert, som de kaldte ham, var den slet ikke tilhuse.

Den rige, mægtige Herre laae paa Løibænk, stiv i alle sine Lemmer, udstrakt som en Mumie, midt i den store Sal med de broget malede Vægge: det var ligesom om han laae i en Tulipan. Slægtninge og Tjenere stode om ham, død var han ikke, leve kunde man heller ikke ret sige at han gjorde; den frelsende Moseblomst fra de nordlige Lande, den, der skulde søges og plukkes af Den, som høiest elskede ham, vilde aldrig blive bragt. Hans unge, deilige Datter, som i Svanehamm fløi over Hav og Lande, høit mod Norden, skulde aldrig vende tilbage; „hun er død og borte!“ havde de to hjemvendte Svane-Jomfruer meldt; de havde sat en heel Historie sammen derom, den fortalte de:

„Vi fløi alle Tre høit i Luften, da saae en Jæger os og afskød sin Piil; den ramte vor unge Veninde, og langsomt syngende sit Farvel sank hun, som en døende Svane, ned midt i Skovsøen; der ved Bredden under

en duftende Hængebirk begravede vi hende! Dog Hevn have vi taget; Ild bandt vi under Vingen paa Svalen, der byggede under Jægerens Rørtag, det tændtes, Huset slog op i Lue, han brændte inde, det lyste ud over Søen hen til den heldende Hængebirk, hvor hun nu er Jord i Jorden; aldrig kommer hun til Ægyptens Land!"

Og saa græd de begge To, og Storkefader, dengang han hørte det, knebbrede med Næbbet, saa at det skraldede efter:

„Løgn og Paafund!" sagde han. „Jeg kunde have Lyst til at jage dem Snabelen lige ind i Brystet!"

„Og brække den af!" sagde Storkemoder, „saa kom Du til at see godt ud! tænk først paa Dig selv og saa paa din Familie, alt Andet ligger udenfor!"

„Jeg vil dog sætte mig paa Randen af den aabne Kuppel imorgen, naar alle de Lærde og Vise samles for at tale om den Syge; maaskee de saa komme Sandheden lidt nærmere!"

Og de Lærde og Vise kom sammen og talte meget, vidt og bredt, som Storken ikke kunde faae Noget ud af, — og der kom heller ikke Noget ud deraf for den Syge, eller for Datteren i Vildmosen; men derfor kunne vi gjerne høre lidt paa det, man maa jo høre paa saa Meget.

Men nu er det rigtigst ogsaa at høre og vide hvad der var gaaet forud, saa ere vi bedre med i Historien, idetmindste ligesaa meget som Storkefader.

„Kjærlighed føder Liv! den høieste Kjærlighed føder

det høieste Liv! kun gjennem Kjærlighed er Livets Frelse for ham at vinde!" var der blevet sagt, og det var overmaade klogt og godt sagt, forsikkrede de Lærde.

„Det er en kjøn Tanke!" sagde strax Storkefader.

„Jeg forstaaer den ikke rigtigt!" sagde Storkemoder, „og det er ikke min Skyld, men Tankens, dog det kan da ogsaa være det Samme, jeg har Andet at tænke paa!"

Og nu havde de Lærde talt om Kjærligheden mellem Dit og Dat, Forskjellen der var, Kjærligheden, som Kjærestefolk fornam, og den mellem Forældre og Børn, mellem Lyset og Vexterne, hvorledes Solstraalen kyssede Dyndet, og at Spiren derved kom frem — det var saa vidtløftigt og lærd sat ud, at det blev umuligt for Storkefader at følge med, end sige at gjentage det; han blev ganske tankefuld derved, lukkede Øinene halvt i og stod paa eet Been en heel Dag derefter; Lærdommen var ham for svær at bære.

Dog det forstod Storkefader, han havde hørt baade Smaafolk og de Allerfornemste tale lige ud af Hjertebunden, at det var en stor Ulykke for mange Tusinder og for Landet med, at den Mand laae syg og ikke kunde komme sig; Glæde og Velsignelse vilde det være, om han fik sin Sundhed igjen. „Men hvor voxer Sundhedsblomsten for ham?" derom havde de spurgt Allesammen, spurgt i lærde Skrifter, i blinkende Stjerner, i Veir og Vind, spurgt ad alle de Omveie, der

vare at finde, og tilsidst havde de Lærde og Vise, som sagt, faaet det ud: „Kjærlighed føder Liv, Livet til Faderen," og der sagde de mere end de selv forstode; de gjentoge og skrev da op som Recept: „Kjærlighed føder Liv," men hvorledes hele den Ting efter Recepten skulde laves sammen, ja derved stod man. Tilsidst bleve de enige derom, Hjelpen maatte komme ved Prindsessen, hun, der med hele sin Sjæl og sit Hjerte holdt af denne Fader. Man fandt endelig ogsaa paa, hvorledes det kunde bringes istand, ja det var nu mere end Aar og Dag siden, hun skulde om Natten, naar Nyet, der tændtes, igjen var nede, begive sig ud til Marmor-Sphinxen ved Ørkenen, kaste Sandet bort fra Døren i Fodstykket, og der gaae gjennem den lange Gang, som førte ind midt i en af de store Pyramider, hvor en af Oldtids mægtige Konger, omgiven af Pragt og Herlighed, laae i Mumie-Hylster; her skulde hun helde sit Hoved til den Døde, og da vilde aabenbares hende, hvor Liv og Frelse for hendes Fader var at vinde.

Alt Dette havde hun udført, og i Drømme erfaret, at fra den dybe Mose oppe i det danske Land, Stedet var blevet ganske nøiagtigt betegnet, maatte hun hjembringe den Lotus-Blomst, der i Vandets Dyb havde berørt hendes Bryst, da vilde han frelses.

Og derfor fløi hun i Svaneham fra Ægyptens Land op til Vildmosen. See, alt Dette vidste Storkefader og Storkemoder, og nu veed vi det tydeligere, end

vi før vidste det. Vi veed, at Dynd-Kongen drog hende ned til sig, veed, at hun for dem i Hjemmet er død og borte; kun den Viseste af dem Alle sagde endnu, ligesom Storkemoder: „hun hytter sig nok!“ og det vilde de da vente paa, for de vidste ikke noget Bedre.

„Jeg troer, at jeg rapser Svanehammen fra de to Skarns-Prindsesser!“ sagde Storkefader, „saa kunne de da ikke komme til Vildmosen at gjøre Fortræd; Svanehammene selv gjemmer jeg deroppe til der er Brug for dem!“

„Hvor oppe gjemmer Du dem?“ spurgte Storkemoder.

„I vor Rede ved Vildmosen!“ sagde han. „Jeg og vore yngste Unger kunne hjelpes ad med at føre dem, og blive de os for besværlige, saa er der Steder nok paa Veien til at skjule dem til næste Trækning. Een Svaneham var vel nok for hende, men to ere bedre; det er godt at have meget Reisetøi i et nordligt Land!“

„Du faaer ikke Tak for det!“ sagde Storkemoder, „men Du er jo Herre! jeg har ikke Noget at sige uden i Liggetiden!“

I Vikingeborgen ved Vildmosen, hvorhen Storkene fløi mod Vaaren, havde den lille Pige faaet Navn; Helga havde de kaldt hende, men det Navn var altfor blødt for et saadant Sind, som det, den deiligste Skikkelse her havde; Maaned for Maaned kom det mere frem, og i Aaringer, ja, medens Storkene gjorde

samme Reise, i Høst mod Nilen, i Foraar mod Vildmosen, blev det lille Barn en stor Pige, og før man tænkte derover, var hun den deiligste Jomfru i sit sextende Aar; deilig af Skal, men haard og barsk af Kjærne, vildere end de Fleste i denne haarde, mørke Tid.

Det var hende en Lyst at stænke med sine hvide Hænder det dampende Blod af den slagtede Offerhest; hun bed i Vildskab Halsen over paa den sorte Hane, som Offergoden skulde slagte, og til sin Pleiefader sagde hun i fuld Alvor:

„Kom din Fjende og slog Toug om Bjelkehovederne af Taget, lettede det over dit Kammer, medens Du sov, jeg skulde ikke vække Dig om jeg kunde! jeg hørte det ikke, saaledes surrer Blodet mig endnu om det Øre, hvorpaa Du for Aaringer siden gav mig en Kindhest, Du! Jeg husker!"

Men Vikingen troede ikke paa de Ord, han var, ligesom de Andre, daaret af hendes Deilighed; vidste heller ikke om, hvorledes Sind og Skind skiftede hos liden Helga. Uden Sadel sad hun, som groet fast til Hesten, der jog i fuldt Løb, og ikke sprang hun af, om den bedes med de andre ondsindede Heste. I alle sine Klæder kastede hun sig tidt fra Skrenten ud i Fjordens stærke Strømning og svømmede Vikingen imøde, naar hans Baad styrede mod Land. Af sit deilige, lange Haar skar hun den længste Lok og flettede sig deraf en Stræng til sin Bue:

„Selvgjort er velgjort!" sagde hun.

Vikingefruen var vel efter Tid og Vane stærk i Villie og Sind, men mod Datteren var hun at ligne som en blød, angest Qvinde, hun vidste jo ogsaa, at det var Trolddom, der hvilede over det forfærdelige Barn.

Det var som om Helga, ret af ond Fornøielse, lidt for ofte fandt paa, naar Moderen stod paa Svalen eller traadte ud i Gaarden, at sætte sig op paa Brøndkanten, slaae med Arme og Been, og derpaa lade sig plumpe ned i det snevre, dybe Hul, hvor hun, med Frønaturen, dukkede og løftede sig igjen, kravlede saa, ligesom om hun var en Kat, og kom drivende af Vand ind i Høisalen, saa at de grønne Blade, der vare strøede paa Gulvet, vendte sig i den vaade Strøm.

Dog eet Baand var der, som holdt liden Helga, det var Aftenskumringen; i den blev hun stille og ligesom eftertænksom, lod sig kalde og føre; da ligesom drog en indre Fornemmelse hende til Moderen, og naar

Solen sank og Forvandlingen ude og inde fulgte, sad hun der stille, sørgmodig, skrumpet sammen i Paddeskikkelsen, Kroppen var vel nu langt større end dette Dyrs, men just derved desgrueligere; hun saae ud som en ynkelig Dværg med Frøhoved og Svømmehud mellem Fingrene. Der var Noget saa bedrøveligt i de Øine, hun saae med, Stemmen havde hun ikke, kun et huult Qvæk ret som et Barn, der hulker i Drømme; da kunde Vikingefruen tage hende paa sit Skjød, hun glemte den hæslige Skikkelse, saae kun paa de bedrøvede Øine og sagde meer end eengang:

„Næsten kunde jeg ønske, at Du altid var mit stumme Frøbarn; Du er mere forfærdelig at see paa, naar Deiligheden vender ud ad!"

Og hun skrev Runer mod Seid og Syge, kastede dem over den Elendige, men Bedring viste sig ikke.

„Man skulde ikke troe, at hun har været saa lille, at hun har ligget i en Aakande!" sagde Storkefader; „nu er hun et heelt Menneske og hendes ægyptiske Moder opad Dage; hende saae vi aldrig siden! hun hyttede sig ikke, som Du og den Lærdeste troede. Jeg har nu Aar ud, Aar ind fløiet paa kryds og tværs over Vildmosen, men hun gav aldrig Tegn fra sig! Ja, det kan jeg sige Dig, jeg har i de Aaringer, jeg er kommen herop nogle Dage forud for Dig, at jeg kunde bøde paa Reden, sætte Et og Andet i Stand, fløiet en heel Nat, som om jeg var en Ugle eller Flaggermuus,

idelig over det aabne Vand, men til ingen Nytte! den fik vi da heller ikke for de to Svanehamme, som jeg og Ungerne slæbte herop fra Nilens Land; det var besværligt nok, i tre Reiser toge vi dem. Nu have de ligget i mange Aar paa Bunden af Reden, og skeer her nu engang Ilds-Ulykke, skeer det, at Bjelkehuset brænder af, saa ere de da væk!"

„Og vor gode Rede er væk!" sagde Storkemoder, „den tænker Du mindre paa, end paa det Fjedertøi og din Mose-Prindsesse! Du skulde engang gaae ned til hende og blive i Dyndet! Du er en daarlig Fader for dine Egne, det har jeg sagt fra jeg laae paa Æg første Gang. Faae vi eller vore Unger bare ikke en Piil i Vingen af den gale Vikingetøs! hun veed jo ikke, hvad hun gjør. Vi ere dog lidt ældre hjemme her end hun, det skulde hun betænke; vi glemme aldrig vore Skyldigheder, vi give vore Afgifter aarlig, en Fjeder, et Æg og en Unge, som Ret er. Troer Du, at naar hun er udenfor, jeg gider gaae derned, som i gamle Dage, og som jeg gjør i Ægypten, hvor jeg er halv Kammerat med dem, uden at glemme mig, kiger i Kar og i Gryde? Nei, jeg sidder heroppe og ærgrer mig over hende — Tøs! — og jeg ærgrer mig over Dig med! Du skulde have ladet hende ligge i Aakanden, saa havde hun været væk!"

„Du er meget agtværdigere end din Tale!" sagde Storkefader — „jeg kjender Dig bedre, end Du kjender Dig selv!"

Og saa gjorde han et Hop, to tunge Vingeslag, strakte Benene bagud og fløi, seilede afsted, uden at røre Vingerne, han var et godt Stykke borte, da tog han et kraftigt Tag, Solen skinnede paa de hvide Fjedre, Hals og Hoved strakte sig fremad! Der var Fart og Sving.

„Han er dog den Deiligste endnu af dem Allesammen!“ sagde Storkemoder, „men jeg siger ham det ikke.“

Tidlig denne Høst kom Vikingen hjem med Bytte og Fanger; mellem disse var en ung, christen Præst, en af de Mænd, der forfulgte de nordiske Landes Afguder. Ofte i den sidste Tid var i Hal og Fruerstue blevet talt om den nye Tro, der bredte sig vidt om i alle Lande Syd paa, ja ved den hellige Ansgarius endogsaa var naaet op til Hedeby ved Slien; selv liden Helga havde hørt om Troen paa den hvide Christ, der af Kjærlighed til Menneskene havde givet sig hen for at frelse dem; det var for hende, som man siger, gaaet ind ad det ene Øre og ud ad det andet, det Ord Kjærlighed syntes hun kun at have Fornemmelse for, naar hun i den ynkelige Frøskikkelse krøb sammen i det aflukkede Kammer; men Vikingefruen havde lyttet til og følt sig forunderlig greben ved de Sagn og Sagaer, der gik om Sønnen af en eneste sand Gud.

Mændene, komne hjem fra Tog, havde fortalt om de prægtige Templer af hugne, kostelige Steen, reiste

for ham, hvis Bud var Kjærlighed; et Par svære, gyldne Kar, konstigt udskaarne og heelt af det pure Guld, vare hjembragte, der var ved hvert en egen krydret Duft, det var Røgelsekar, som de christne Præster svang foran Alteret, hvor aldrig Blod flød, men Vinen og det indviede Brød forvandledes til hans Blod, som havde givet sig hen for endnu ufødte Slægter.

I Bjelkehusets dybe, steensatte Kjælder var den fangne, unge christne Præst bragt ned, snørt med Bastbaand om Fødder og Hænder; deilig var han, „som Baldur at see!“ sagde Vikingefruen, og hun rørtes ved hans Nød, men ung Helga lystede, at der skulde drages et Toug gjennem hans Haser og han bindes til Halerne af de vilde Oxer.

„Saa skulde jeg slippe Hundene løs; hui! afsted over Moser og Kjær, ad Heden til! det vilde være lystigt at see, lystigere endnu at kunne følge ham paa Farten!“

Dog den Død vilde Vikingen ikke han skulde lide, men, som Fornegter og Forfølger af de høie Guder, imorgen den Dag offres paa Blodstenen i Lunden, det var første Gang at her et Menneske offredes.

Ung Helga bad om hun maatte bestænke Gudebillederne og Folket med Blodet af ham; hun sleb sin blanke Kniv, og da en af de store, glubske Hunde, hvoraf der var nok paa Gaarden, løb hende hen over Fødderne, stak hun den Kniven ind i Siden: „Det er for at prøve den!“ sagde hun, og Vikingefruen saae bedrøvet paa den vilde, ondsindede Pige, og da

Natten kom, og Skjønhedsskikkelsen hos Datteren i Krop og Sjæl skiftede om, talte hun til hende Sorgens varme Ord ud af en bedrøvet Sjæl.

Den grimme Padde med Troldens Krop stod foran og heftede de brune, sorgfulde Øine paa hende, hørte og syntes at forstaae med Menneskets Tanke.

„Aldrig, selv til min Husbond, er det kommet paa min Tunge om hvad dobbelt jeg lider ved Dig!“ sagde Vikingefruen, „der er mere Ynk i mit Hjerte over Dig, end jeg selv troede! stor er en Moders Kjærlighed; men aldrig kom Kjærlighed i dit Sind! Dit Hjerte er som en kold Dyndklump! hvorfra er Du dog kommen i mit Huus!“

Da sittrede forunderligt den ynkelige Skikkelse, det var som om de Ord berørte et usynligt Baand mellem Legeme og Sjæl, der kom store Taarer i Øinene.

„Din haarde Tid vil engang komme!“ sagde Vikingefruen, „gruelig vil den blive ogsaa for mig! — bedre om Du som Barn var stillet ud paa Alfarvei, og Nattekulden havde lullet Dig til Døde!“ Og Vikingefruen græd de salte Taarer og gik vred og bedrøvet bort, om bag det løse Skindtæppe, der hang over Bjelken og deelte Stuen.

Alene sad i Krogen den sammenskrumpne Padde; der var lydløst, men efter korte Mellemrum kom, inde i hende, et halvqvalt Suk; det var som om, i Smerte, et Liv fødtes i Hjertets Vraa. Hun gjorde et Skridt frem, lyttede, gik atter et Skridt og greb nu med de ubehjel-

pelige Hænder om den tunge Stang, der var skudt for Døren; sagte fik hun den fra, stille trak hun bort Pinden, der var stukket ind over Klinken; hun greb den tændte Lampe, der stod i Kamret foran; det var som en stærk Villie gav hende Kræfter; hun drog Jernpinden ud af den stængede Lem, listede sig ned til Fangen; han sov; hun rørte ved ham med sin kolde, klamme Haand, og da han vaagnede og saae den hæslige Skikkelse, gøs han, som for et ondt Syn. Hun drog sin Kniv, overskar hans Baand og vinkede ad ham, at han skulde følge hende.

Han nævnede hellige Navne, gjorde Korsets Tegn, og da Skikkelsen stod uforandret, sagde han Bibelens Ord:

„Salig er Den, som handler forstandig mod den Ringe; Herren skal redde ham paa en ond Dag! — Hvo er Du? Hvorfra dette Ydre af Dyret og dog fuld af Barmhjertighedens Gjerning!“

Paddeskikkelsen vinkede, og førte ham bag skjulende Tæpper hen ad en eensom Gang, ud til Stalden, pegede paa en Hest, han svang sig op paa den, men ogsaa hun satte sig der forrest og holdt i Dyrets Manke. Den Fangne forstod hende, og i hurtigt Trav rede de en Vei, som han aldrig vilde have fundet, ud til den aabne Hede.

Han glemte hendes hæslige Skikkelse, Herrens Naade og Barmhjertighed fornam han virkede gjennem Utysket; fromme Bønner bad han og hellige Sange istemte han; da sittrede hun, var det Bønnens og Sangens Magt, der virkede her, eller var det Kuldegyset ved Morgenen, der snart vilde komme? hvad var det vel hun fornam? hun løftede sig høit i Veiret, vilde standse Hesten og springe ned; men den christne Præst holdt hende fast med al sin Kraft, sang høit en Psalme, som mægtede den at løse Trolddommen, der holdt hende i den hæslige Frøskikkelse, og Hesten jog vildere frem, Himlen blev rød, den første Solstraale trængte gjennem Skyen, og ved det klare Væld af Lyset kom Omskiftelsen, hun var den unge Deilighed med det dæmoniske onde Sind; han holdt den skjønneste, unge Qvinde i sine Arme og forfærdedes derover, sprang ned fra Hesten, standsede den, idet han troede at møde en

ny ødelæggende Trolddom; men ung Helga var i samme Spring ogsaa paa Jorden, den korte Barnekjole naaede hende kun til Knæet; den skarpe Kniv rev hun af sit Bælte og styrtede ind paa den Overraskede.

„Lad mig naae Dig!“ raabte hun, „lad mig naae Dig, og Kniven skal komme op i Dig! Du er jo bleg som Hø! Træl! skjægløs!“

Hun trængte ind paa ham; de brødes i en svær Kamp, men det var som om en usynlig Kraft gav den christne Mand Styrke; han holdt hende fast, og det gamle Egetræ tæt ved kom ham til Hjelp ved ligesom med sine fra Jorden halv løsnede Rødder at binde hendes Fødder, der vare gledne ind under dem. Tæt ved sprudlede en Kilde, han stænkede hende med det friske Væld over Bryst og Ansigt, bød den urene Aand fare ud og signede hende efter christelig Brug, men Daabens Vand har ikke Kraft der, hvor ikke Troens Væld ogsaa strømmer indenfra.

Og dog var han ogsaa heri den Stærke; ja meer end Mands Styrke mod den stridende onde Kraft laae der i hans Gjerning, den ligesom betog hende, hun lod Armene synke, saae med forundrede Blikke og blegnende Kinder paa denne Mand, der syntes en mægtig Troldmand, stærk i Seid og hemmelig Konst; det var mørke Runer, han læste, Lønstaver, han tegnede i Luften! ikke for den blinkende Øxe eller skarpe Kniv, om han havde svunget den mod hendes Øine, vilde hun have

gjort et Blink, men hun gjorde det, da han skrev Korsets Tegn paa hendes Pande og Bryst; og sad hun nu som en tam Fugl, Hovedet bøiede sig mod Brystet.

Da talte han mildt til hende om den Kjærlighedens Gjerning, hun havde øvet mod ham i denne Nat, da hun i Frøens hæslige Ham var kommen, havde løst hans Baand og ført ham ud til Lys og Liv; hun var ogsaa bunden, bunden med trangere Baand, end han, sagde han, men ogsaa hun skulde, og ved ham, komme til Lys og Liv. Til Hedeby, til den hellige Ansgarius, vilde han bringe hende; der, i den christne Stad, vilde Fortryllelsen hæves; men ikke foran paa Hesten, selv om hun godvillig sad der, turde han føre hende.

„Bag paa Hesten maa Du sidde, ikke foran mig! Din Trolddoms Skjønhed har en Magt, som er fra det Onde, jeg frygter den — og dog er Seiren for mig i Christo!"

Han bøiede sine Knæe, bad saa fromt og inderligt! det var som om den tause Skovnatur indviedes derved til en hellig Kirke; Fuglene begyndte at synge som hørte de med til den nye Menighed, de vilde Krusemynter duftede som vilde de erstatte Ambra og Røgelse; høit forkyndte han Skriftens Ord:

„Lyset fra det Høie har besøgt os, for at skinne for dem, som sidde i Mørket og i Dødens Skygge, at styre vore Fødder paa Fredens Vei! —"

Og han talte om Alnaturens Forlængsel, og mens han talte, stod Hesten, der havde baaret dem i vildt Lob, stille og ruskede i de store Brombærranker, saa at de

modne, saftige Bær faldt paa liden Helgas Haand, bydende sig selv til Vederqvægelse.

Hun lod sig taalmodig løfte op paa Hestens Ryg, sad der som en Søvngængerske, der ikke vaager og dog ikke vandrer. Den christne Mand bandt to Grene sammen med et Bastbaand, at de dannede et Kors, det holdt han høit i Haanden, og saa red de gjennem Skoven, der blev tættere, Veien dybere, eller slet ingen Vei. Slaaentornen stod som Veibom, man maatte ride uden om den; Kilden blev ikke til rindende Bæk, men til staaende Mose, man maatte ride uden om den. Der laae Styrke og Vederqvægelse i den friske Skovluft, der laae en ikke ringere Kraft i Mildhedens Ord, der klang i Tro og Christen-Kjærlighed, i den inderlige Trang til at føre den Betagne til Lys og Liv.

Regndraaben, siger man jo, huler den haarde Steen, Havets Bølger gjør i Tiden de afrevne kantede Klippesteen runde, Naadens Dug, som var oprunden for liden Helga, hulede det Haarde, rundede det Skarpe: vel var det ikke at kjende, hun vidste det ikke selv, hvad veed Spiren i Jorden, ved den qvægende Væde og den varme Solstraale, at den gjemmer i sig Vext og Blomst.

Som Moderens Sang for Barnet umærkeligt hefter sig i Sindet, og det laller efter de enkelte Ord, uden at forstaae dem, men disse siden samle sig i Tanken og i Tiden blive klarere, saaledes virkede ogsaa her Ordet, der mægter at skabe.

De rede ud af Skoven, hen over Heden, atter

igjennem veiløse Skove, da mødte de henimod Aften Røvere.

„Hvor har Du stjaalet den deilige Glut!“ raabte de, stoppede Hesten, rev de to Ridende ned, thi mandsstærke vare de. Præsten havde ikke andet Værge end Kniven, som han havde taget fra liden Helga, den stødte han om sig med, en af Røverne svingede sin Øxe, men den unge, christne Mand gjorde et lykkeligt Spring tilside, ellers var han bleven ramt, nu foer Øxens Eg dybt ind i Hestens Hals, saa Blodet strømmede ud og Dyret styrtede til Jorden; da foer liden Helga, som vækket af sin lange, dybe Tankehvile, hen og kastede sig over det gispende Dyr; den christne Præst stillede sig foran hende til Værn og Værge, men en af Røverne

svingede sin tunge Jernhammer mod hans Pande, saa at den knustes og Blod og Hjerne sprøitede rundt om, død faldt han til Jorden.

Røverne grebe liden Helga om hendes hvide Arm, da gik Solen i det Samme ned, den sidste Solstraale slukkedes og hun forvandledes til en hæslig Padde; den hvidgrønne Mund gik ud over det halve Ansigt, Armene bleve tynde og slimede, en bred Haand med Svømmehud bredte sin Vifteform; — da slap Røverne hende forfærdet; hun stod som det hæslige Udyr midt imellem dem, og efter Frøens Natur hoppede hun i Veiret, høiere, end hun selv var og forsvandt i Tykningen; da mærkede Røverne, at det var Lokes onde List, eller hemmelig Seid-Konst, og forfærdet skyndte de sig bort derfra.

Fuldmaanen var alt oppe, snart gav den Glands og Lysning, og frem fra Krattet krøb, i Frøens ynkelige Ham, liden Helga; hun standsede ved Liget af den christne Præst og ved sin dræbte Ganger, hun saae paa dem med Øine, som syntes at græde; Frøhovedet gav et Qvæk, som om et Barn brister i Graad. Hun kastede sig snart over den Ene, snart over den Anden, tog Vand i Haanden, der ved Svømmehuden blev større og mere huul, og gød det over dem. Døde vare de, døde vilde de blive! hun forstod det. Snart kunde de vilde Dyr komme og æde deres Krop; nei, det maatte ikke skee! derfor gravede hun i Jorden saa dybt hun mæg-

tede det; en Grav vilde hun aabne for dem, men hun havde kun, til at grave med, en haard Trægreen og begge sine Hænder, men paa dem spændte mellem Fingrene Svømmehuden, den revnede, Blodet flød. Hun begreb, at Arbeidet vilde ikke lykkes hende; da tog hun Vand og afvaskede den Dødes Ansigt, bedækkede det med friske, grønne Blade, bar store Grene hen og lagde over ham, rystede Løv derind imellem; tog saa de sværeste Steen, hun mægtede at løfte, lagde dem over de døde Legemer og tilstoppede Aabningerne med Mos, da troede hun, at Gravhøien var stærk og fredet, men under dette tunge Arbeide var Natten skredet hen, Solen brød frem — og liden Helga stod i al sin Deilighed, med blødende Hænder og for første Gang med Taarer paa de rødmende, jomfruelige Kinder.

Da var det i Forvandlingen, som to Naturer brødes inde i hende; hun sittrede, saae omkring sig, som vaagnede hun af en ængstende Drøm, foer derpaa hen til den slanke Bøg, holdt sig fast ved den, for dog at have en Støtte, og snart, i et Nu, klattrede hun, som en Kat, op i Træets Top, og klamrede sig fast; hun sad der som et ængstet Egern, sad der den lange Dag i den dybe Skoveensomhed, hvor Alt er stille og dødt, siger man jo! — dødt, ja der fløi et Par Sommerfugle om hinanden, i Leg eller Strid; der var tæt ved nogle Myretuer, hver med flere hundrede travle Smaaskabninger, der mylrede frem og tilbage; i Luften dandsede utallige Myg, Sværm ved Sværm; der joge forbi Skarer af sur-

rende Fluer, Vorherres Høns, Guldsmede og andre vingede Smaadyr, Regnormen krøb frem fra den vaade Grund, Muldvarpene skøde op, — forresten var det stille, dødt rundt om, dødt, som man siger og forstaaer det. Ingen lagde Mærke til liden Helga uden Skovskaderne, der fløi skrigende om Træets Top, hvor hun sad; de hoppede hen ad Grenene mod hende i dristig Nysgjerrighed; et Blink af hendes Øie var et Blink, der jog dem bort igjen, — men de bleve ikke klogere paa hende og hun ikke heller paa sig selv.

Da Aftenen var nær, og Solen begyndte at synke, kaldte Forvandlingen hende til ny Bevægelse; hun lod sig glide ned ad Træet, og idet den sidste Solstraale slukkedes, stod hun der i Frøens sammenkrympede Skikkelse, med Hændernes sønderrevne Svømmehinder, men Øinene straalede nu med en Skjønhedsglands, som de knap eiede før i Deilighedens Skikkelse; det var de mildeste, fromme Pigeøine, der lyste frem bag Frølarven, de vidnede om det dybe Sind, det menneskelige Hjerte; og Skjønhedsøinene brast i Graad, græd Hjertets tunge Lettelsestaarer.

Der laae endnu ved den reiste Grav det Kors af Grene, der med Bastbaand var bundet sammen, det sidste Arbeide af ham, som nu var død og borte; liden Helga tog det, Tanken kom af sig selv, hun plantede det mellem Stenene over ham og den dræbte Hest; ved Erindringens Vemod brøde Taarer frem, og i denne Hjertestemning ridsede hun det samme Tegn ind i Jor-

den rundt om Graven, det hegnede saa pynteligt om den, — og idet hun med begge Hænder ridsede Korsets Tegn, faldt Svømmehuden som en sønderreven Handske af, og da hun vaskede sig i Kildens Væld, og undrende saae paa sine fine, hvide Hænder, gjorde hun atter Korsets Tegn i Luften, mellem sig og den Døde, da bævede hendes Læber, da rørte sig hendes Tunge, og det Navn, hun oftest paa Ridtet gjennem Skoven havde hørt udsjunget og udtalt, blev lydeligt fra hendes Mund, hun sagde det: „Jesus Christ!“

Da faldt Paddehammen, hun var den unge Deilighed; — dog Hovedet bøiede sig træt, Lemmerne trængte til Hvile, — hun sov.

Men Søvnen var kun kort; ved Midnat blev hun

vækket; foran hende stod den døde Hest, saa straalende, fuld af Liv, det lyste ud af Øinene og ud af den saarede Hals; tæt ved den viste sig den dræbte, christne Præst; „skjønnere end Baldur!“ vilde Vikingefruen have sagt, og dog kom han som i Ildsluer.

Der var en Alvor i de store, milde Øine, en Retfærdighedens Dom, et saa gjennemtrængende Blik, at det lyste ligesom ind i Hjertets Kroge hos den Prøvede. Liden Helga sittrede derved, og hendes Hukommelse vaktes med en Kraft som paa Dommens Dag. Alt hvad Godt der var ydet hende, hvert kjærligt Ord der var sagt hende, blev ligesom levendegjort; hun forstod, at

det var Kjærligheden, der havde holdt hende oppe her i Prøvelsens Dage, i hvilke Afkom af Sjæl og Dynd gjærer og stræber; hun erkjendte, at hun kun havde fulgt Stemningernes Tilskyndelser, og selv Intet gjort for sig; Alt var blevet givet hende, Alt var ligesom blevet ledet; hun bøiede sig ringe, ydmyg, skamfuld for Den, der maatte kunde læse hver Fold i Hjertet; og i dette Øieblik fornam hun som et Lynblink af Luttrelsens Flamme, den hellige Aands Lue.

„Du Dyndets Datter!" sagde den christne Præst: „Af Dynd, af Jord est Du kommen, — af Jord skal Du igjen opstaae! Solstraalen i Dig gaaer legemsbevidst tilbage til sit Ophav, Straalen ikke fra Sollegemet, men Straalen fra Gud! Ingen Sjæl skal fortabes, men langt er det Timelige, der er Livsens Flugt i det Evige. — Jeg kommer fra de Dødes Land; ogsaa Du skal engang reise gjennem de dybe Dale ind i det lysende Bjergland, hvor Naaden og Fuldendelsen boer. Jeg fører Dig ikke til H e d e b y efter Christendaab, først maa Du sprænge Vandskjoldet over den dybe Mosegrund, drage den levende Rod op for dit Liv og din Vugge, øve din Gjerning før Indvielsen tør komme."

Og han løftede hende op paa Hesten, rakte hende et gyldent Røgelsekar som det, hun før havde seet i Vikingeborgen, der kom en Duft saa sød og stærk derfra. Pandens aabne Vunde paa den Dræbte lyste som et straalende Diadem; Korset tog han fra Graven, løftede det høit i Veiret, og nu foer de afsted gjennem Luften,

hen over den susende Skov, hen over Høiene hvor Kæmperne vare jordede, siddende paa deres dræbte Gangere; og de mægtige Skikkelser reiste sig, rede ud og holdt øverst paa Høien; i Maaneskinnet straalede om deres Pande den brede Guldring med Guldknude, Kaaben flagrede i Vinden. Lindormen, som rugede over Skatte, løftede sit Hoved og saae efter dem. Dvergfolket kiggede frem fra Høie og Plovfurer, de mylrede med røde, blaae og grønne Lys, en Vrimmel at see som Gnisterne i Asken af det brændte Papir.

Hen over Skov og Hede, Aaer og Kjær fløi de, op mod Vildmosen; hen over den svævede de i store Kredse. Den christne Præst løftede Korset høit, det skinnede som Guld, og fra hans Læber lød Messesangen; liden Helga sang den med, som Barnet synger ved sin Moders Sang; hun svingede Røgelsekarret, der kom en Alterduft, saa stærk, saa undervirkende, at Mosens Siv og Rør blomstrede derved; alle Spirer skøde op fra den dybe Bund, Alt, hvad Liv havde, løftede sig, der bredte sig et Flor af Aakander, som var det et indvirket Blomstertæppe, og paa dette laae en sovende Qvinde, ung og deilig, liden Helga troede at see sig selv, sit Speilbilled i det stille Vand; det var hendes Moder hun saae, Dyndkongens Viv, Prindsessen fra Nilens Vande.

Den døde, christne Præst bød, at den Sovende løftedes op paa Hesten, men denne sank under Byrden som var dens Legeme kun et Liiglagen, der flyver i Vinden,

men Korsets Tegn gjorde Luftphantomet stærkt, og alle Tre rede de hen til den faste Grund.

Da goel Hanen i Vikingens Borg og Synerne løste sig op i Taage, der foer hen i Vinden, men ud for hinanden stod Moder og Datter.

„Er det mig selv, jeg seer i det dybe Vand!“ sagde Moderen.

„Er det mig selv, jeg seer i det blanke Skjold!“ udbrød Datteren, og de nærmede sig hinanden, Bryst mod Bryst, Favn i Favn, stærkest slog Moderens Hjerte, og hun forstod det.

„Mit Barn! mit eget Hjertes Blomst! min Lotus fra de dybe Vande!“

Og hun omarmede sit Barn og græd; Taarerne vare en ny Livsens, Kjærlighedens Daab for liden Helga.

„I Svaneham kom jeg herhid og kastede den!“ sagde Moderen, „jeg sank igjennem den gyngende Flom, dybt ned i Mosens Dynd, der som en Muur lukkede sig om mig; men snart fornam jeg en friskere Strømning; en Kraft drog mig dybere, altid dybere, jeg følte Søvnens Tryk paa mine Øienlaage, jeg sov ind, jeg drømte — jeg syntes, jeg igjen laae i Ægyptens Pyramide, men foran mig stod endnu den gyngende Elletrunte, der paa Mosens Flade havde skrækket mig, jeg betragtede Revnerne i Barken, og de lyste frem i Farver og bleve Hieroglypher, det var Mumiens Hylster jeg saae paa, det brast, og ud derfra traadte den tusindaarige Drot, Mumieskikkelsen, sort som Beg, sortglindsende som Skovsneglen eller det fede, sorte Dynd, Dyndkongen eller Pyramidens Mumie, jeg vidste det ikke. Han slyngede sine Arme om mig og det var som om jeg maatte døe. Livet fornam jeg først igjen ved at det blev varmt paa mit Bryst og der en lille Fugl slog med Vingerne, qviddrede og sang. Den fløi fra mit Bryst høit mod det mørke, tunge Loft, men et langt, grønt Baand bandt den endnu til mig; jeg hørte og forstod dens Længsels Toner: Frihed! Solskin! til Faderen! — da tænkte jeg paa min Fader i Hjemmets solbelyste Land, mit Liv, min Kjærlighed! og jeg løsnede Baandet, lod den flagre bort — hjem til Faderen. Siden hiin Stund har jeg ikke drømt, jeg sov en Søvn, tilvisse saa tung og lang, til i denne Stund Toner og Duft løftede og løste mig!“

Det grønne Baand fra Moderens Hjerte til Fuglens

Vinge, hvor flagrede det nu, hvor laae det henkastet? kun Storken havde seet det; Baandet var den grønne Stilk, Sløifen den skinnende Blomst, Vugge for det Barn, som nu var voxet i Deilighed og igjen hvilede ved Moderens Hjerte.

Og mens de stode der Favn i Favn, fløi Storkefader i Kredse om dem, tog saa Fart til sin Rede, hentede de der i Aaringer gjemte Fjederhamme, kastede

een til dem hver, og den sluttede sig om dem og de løftede sig fra Jorden som to hvide Svaner.

„Lad os nu tale!“ sagde Storkefader, „nu forstaae vi hinandens Sprog, om end Næbbet er anderledes skaaret paa den ene Fugl end paa den anden! det træffer sig saa heldigt som Noget kan, at I komme denne Nat, imorgen havde vi været afsted, Mutter, jeg og Ungerne! vi flyve Syd paa! ja, see kun paa mig! jeg er jo en gammel Ven fra Nillandet og det er Mutter med, hun har det i Hjertet mere end i Knebbren. Hun troede altid, at Prindsessen nok hyttede sig; jeg og Ungerne have baaret Svanehammen herop —! naa, hvor jeg er glad! og hvor det er et Held, at jeg er her endnu; naar det gryer ad Dag trække vi afsted! stort Storkeselskab! Vi flyve foran, flyv kun bag efter, saa tage I ikke feil af Veien; jeg og Ungerne skal ogsaa nok have et Øie med!“

„Og Lotusblomsten jeg skulde bringe!“ sagde den ægyptiske Prindsesse, „den flyver i Svaneham ved min Side! mit Hjertes Blomst har jeg med, saaledes har det løst sig. Hjemad, hjemad!“

Men Helga sagde, at hun ikke kunde forlade det danske Land, før hun engang endnu havde seet sin Pleiemoder, den kjærlige Vikingefrue. I Helgas Tanke gik op hver smuk Erindring, hvert kjærligt Ord, hver Taare, Pleiemoderen havde grædt, og næsten var det i dette Øieblik, som om hun holdt meest af denne Moder.

„Ja, vi maae til Vikingegaarden!“ sagde Storkefader, „der venter jo Mo'er og Ungerne! hvor ville de dreie Øine og lade Knebbren gaae! ja, Mo'er siger nu ikke saa meget! kort og fyndig er hun, og saa mener hun det endnu bedre! jeg vil strax slaae en Skralde, at de kunne høre at vi komme!“

Og saa skraldede Storkefader med Næbbet, og han og Svanerne fløi til Vikingeborgen.

Derinde laae Alle endnu i dyb Søvn; først seent paa Natten var Vikingefruen kommen til Ro; hun laae i Angest for liden Helga, der nu i hele tre Døgn havde været forsvundet med den christne Præst; hun maatte have hjulpet ham bort, det var hendes Hest, der savnedes paa Stalden, ved hvilken Magt var alt Dette bevirket. Vikingefruen tænkte paa de Underværker, der hørtes skete ved den hvide Christ og ved dem, som troede paa ham og fulgte ham. De vexlende Tanker fik Skikkelse i Drømmens Liv, det forekom hende, at hun endnu sad vaagen, eftertænkende paa sin Seng, og udenfor rugede Mørket. Stormen kom, hun hørte Havets Rullen i Vest og Øst, fra Nordsøen og Kattegattets Vande; den uhyre Slange, som omspændte Jorden i Havdybet, rystede i Krampetrækninger; det var mod Gudernes Nat, Ragnarok, som Hedningfolket kaldte den yderste Time, da Alt skulde forgaae, selv de høie Guder. Gjallerhornet lød, og hen over Regnbuen rede Guderne, klædte i Staal, for at kæmpe den sidste Kamp; foran dem fløi de vingeklædte Skjoldmøer, og Rækken

sluttedes med de døde Kæmpers Skikkelser; den hele Luft lyste om dem med Nordlysblink, men Mørket var det seirende. Det var en rædsom Stund.

Og tæt ved den ængstede Vikingefrue sad paa Gulvet liden Helga i Frøens hæslige Skikkelse, ogsaa hun skjælvede og knugede sig op til Pleiemoderen, som tog hende paa sit Skjød og i Kjærlighed holdt hende fast, i hvor hæslig end Paddehammen syntes. Luften gjenlød af Sværd- og Kølleslag, af susende Pile, som var det en stormende Hagelbyge, der gik hen over dem. Timen var kommen, da Jord og Himmel vilde briste, Stjernerne falde, Alt gaae tilgrunde i Surturs Ild, men en ny Jord og Himmel, vidste hun, vilde komme, Kornet bølge, hvor Havet nu rullede hen over den golde Sandbund, den unævnelige Gud raade og op til ham steg Baldur, den milde, kjærlige, løst fra de Dødes Rige — han kom — Vikingefruen saae ham, hun kjendte hans Aasyn, — det var den christne Præst.

„Hvide Christ!“ raabte hun høit, og i Navnets Nævnelse trykkede hun et Kys paa sit hæslige Frøbarns Pande; da faldt Paddehammen, og liden Helga stod der i al sin Deilighed, mild som aldrig før og med straalende Øine; hun kyssede Pleiemoderens Hænder, velsignede hende for al den Omhu og Kjærlighed, hun i Trængselens og Prøvelsens Dage forundte hende; takkede hende for de Tanker, hun havde nedlagt i hende og vakt, takkede hende for Navnets Nævnelse, det, hun gjentog: hvide Christ! og liden Helga løftede sig som

en mægtig Svane, Vingerne bredte sig saa store, med en Susen, som naar Trækfuglenes Skare flyver bort.

Vikingefruen vaagnede derved, og udenfor lød endnu det samme stærke Vingeslag, — det var Tiden vidste hun, at Storkene droge herfra, dem var det hun hørte; endnu engang vilde hun see dem før deres Afreise og sige dem Farvel! Hun stod op, gik ud paa Svalen, og da saae hun paa Sidehusets Tagryg Stork ved Stork, og rundt om Gaarden, hen over de høie Træer, fløi Skarer i store Svingninger, men ligeud for hende, paa Brøndkanten, hvor liden Helga saa tidt havde

siddet og skrækket hende ved sit Vildskab, sade nu to Svaner og saae med kloge Øine paa hende; og hun huskede paa sin Drøm, den fyldte hende endnu heel, aldeles som en Virkelighed, hun tænkte paa liden Helga i Svaneskikkelse, hun tænkte paa den christne Præst, og følte sig med Eet forunderlig glad i Hjertet.

Svanerne sloge med Vingerne, bøiede deres Halse, som vilde de ogsaa give deres Hilsen; og Vikingefruen bredte sine Arme ud imod dem. som om hun forstod det, smilede i Graad og mange Tanker.

Da løftede sig med Vingelarm og Knebbren alle Storkene til Reisen Syd paa.

„Vi vente ikke paa Svanerne!“ sagde Storkemoder, „vil de med, maae de komme! vi kunne ikke blive her til Brokfuglene reise! Der er dog noget kjønt i at reise saaledes familieviis, ikke som Bogfinker og Bruushøns, hvor Hannerne flyve for sig og Hunnerne for sig, det er egenligt talt ikke anstændigt! og hvad er det for et Vingeslag Svanerne gjør?“

„Hver flyver paa sit Sæt!“ sagde Storkefader, „Svanerne tage det paa skraa, Tranerne i Trekant og Brokfuglene i Slangelinie!“

„Nævn ikke Slange naar vi flyve heroppe!“ sagde Storkemoder, „det giver kun Ungerne Lyster, som ikke kunne tilfredsstilles!“

„Er det de høie Bjerge dernede, jeg horte om?“ spurgte Helga i Svaneham.

„Det er Tordenskyer, som drive under os!“ sagde Moderen.

„Hvad er det for hvide Skyer, som løfte sig saa høit?“ spurgte Helga.

„Det er de evigt besneede Bjerge, Du seer!“ sagde Moderen, og de fløi over Alperne, ned mod det blaanende Middelhav.

„Afrikas Land! Ægyptens Strand!“ jublede i Svaneskikkelse Nilens Datter, idet hun høit fra Luften, øinede, som en hvidguul, bølgeformig Stribe, sin Hjemstavn.

Ogsaa Fuglene saae den og fremskyndte deres Flugt.

„Jeg lugter Nildynd og vaade Frøer!“ sagde Storkemoder, „det kriller i mig! — Ja, nu skulle I faae at smage, og I skulle see Marabu, Ibis og Traner! de høre Alle til Familien, men ere ikke nær saa kjønne, som vi; de stille sig fornemme an, især Ibis; han er nu bleven forvænt af Ægypterne, de gjøre ham til Mumie, stoppe ham med Kryderurter. Jeg vil heller stoppes med levende Frøer, det ville I med og det skulle I blive! Bedre Noget i Skrotten mens man lever, end at være til Stads naar man er død! det er min Mening og den er altid den rigtige!“

„Nu ere Storkene komne!“ sagde man i det rige Huus ved Nilens Bred, hvor i den aabne Hal, paa bløde

Hylstre dækkede med Leopardens Skind, den kongelige Herre laae udstrakt, ikke levende heller ikke død, haabende paa Lotusblomsten fra den dybe Mose i Norden. Slægtninge og Tyende stode om ham.

Og ind i Hallen fløi to prægtige, hvide Svaner, de vare komne med Storkene; de kastede den blendende Fjederham og der stode to deilige Qvinder, hinanden saa liig som to Dugdraaber; de bøiede sig hen over den blege, henvisnede gamle Mand, de kastede deres lange Haar tilbage, og idet liden Helga bøiede sig over Bedstefaderen, rødmede hans Kinder, hans Øine fik Glands, der kom Liv i de stivnede Lemmer. Den Gamle reiste sig karsk og forynget; Datter og Datterdatter holdt ham i deres Arme som til Morgenhilsen i Glæde efter en lang, tung Drøm.

Og der var Glæde over al den Gaard og i Storkereden med, men der var det dog meest over den gode Føde, de mylrende mange Frøer; og mens de Lærde i Hast optegnede saa løseligt Historien om de to Prindsesser og om Sundhedsblomsten, der var en stor Begivenhed og Velsignelse for Huus og Land, fortalte Storkeforældrene den paa deres Viis og for deres Familie, men først da de Alle vare mætte, ellers havde de jo Andet at bestille end at høre paa Historier.

„Nu bliver Du da Noget!“ hviskede Storkemoder; „det er ikke rimeligt Andet!“

„O, hvad skulde jeg blive!“ sagde Storkefader, „og hvad har jeg gjort? Ingenting!“

„Du har gjort Mere, end alle de Andre! uden Dig og Ungerne havde de to Prindsesser aldrig seet Ægypten igjen og faaet den Gamle rask. Du bliver Noget! Du faaer bestemt Doctorgraden, og vore Unger fødes siden med den, og deres Unger igjen videre frem! Du seer ogsaa allerede ud som en ægyptisk Doctor, — i mine Øine!“

De Lærde og Vise udviklede Grundtanken, som de kaldte det, der gik gjennem den hele Begivenhed: „Kjærlighed føder Liv!“ den gav de Forklaring paa forskjellige Maader: „den varme Solstraale var Ægyptens Prindsesse, hun steg ned til Dyndkongen, og i deres Møden sprang Blomsten frem —“

„Jeg kan ikke saaledes rigtig gjentage Ordene!“ sagde Storkefader, der havde hørt til fra Taget og

skulde fortælle derom i Reden. „Det var saa indviklet hvad de sagde, det var saa klogt, at de strax fik Rang og Skjenkads, selv Mundkokken fik et stort Udmærkelsestegn — det var nok for Suppen!“

„Og hvad fik Du?“ spurgte Storkemoder, „De skulde da ikke glemme den Vigtigste og Den er Du! de Lærde have kun knebbret ved det Hele! men dit kommer vel!“

I den sildige Nat, da Søvnens Fred hvilede over det nye lykkelige Huus, var der Een, der endnu vaagede, og det var ikke Storkefader, uagtet han paa eet Been stod op i Reden og sov Skildvagt, nei, liden Helga vaagede, heldede sig ud over Altanen og saae paa den klare Luft med de store, lysende Stjerner, større og renere i Glands, end hun havde seet dem i Norden, og dog de samme. Hun tænkte paa Vikingefruen ved Vildmosen, paa Pleiemoderens milde Øine, de Taarer, hun havde grædt over det arme Frøbarn, der nu stod i Glands og Stjernepragt ved Nilens Vande i deilig Foraarsluft. Hun tænkte paa Kjærligheden i den hedenske Qvindes Bryst, den Kjærlighed, hun havde viist en ynkelig Skabning, der i Menneske-Ham var et ondt Dyr og i Dyrets Ham væmmelig at see og røre ved. Hun saae paa de lysende Stjerner og huskede paa Glandsen fra den Dødes Pande, da de fløi hen over Skov og Mose; der klang Toner i hendes Erindring, Ord, hun havde hørt udtale, da de red afsted og hun sad som den Betagne, Ord om Kjærlighedens store

Ophav, den høieste Kjærlighed, der omfattede alle Slægter.

Ja, hvad var ikke givet, vundet, opnaaet! Liden Helgas Tanke omfattede, ved Nat, ved Dag, hele sin Lykkesum og stod i Skuet af den som Barnet, der vender sig iilsomt fra Giveren til det Givne, alle de deilige Gaver; hun ligesom gik op i den stigende Lyksalighed, der kunde komme, vilde komme; hun var jo baaren gjennem Underværker til altid høiere Glæde og Lykke og heri fortabte hun sig en Dag, saa ganske, at hun ikke mere tænkte paa Giveren. Det var Ungdomsmodets Kjækhed, der gjorde sit raske Kast! hendes Øine lyste derved, men øiebliklig reves hun ud derfra ved en stærk Støien nede i Gaarden under sig. Der saae hun to mægtige Strudse løbe iilsomt omkring i snevre Kredse; aldrig før havde hun seet dette Dyr, saa stor en Fugl, saa plump og tung, Vingerne saae ud som vare de stækkede, Fuglen selv som var der gjort den Overlast, og hun spurgte om hvad der var skeet med den, og for første Gang hørte hun det Sagn, Ægypterne fortælle om Strudsen.

Deilig havde dens Slægt engang været, dens Vinger store og stærke; da sagde en Aften Skovens mægtige Fugle til den: „Broder! skulle vi imorgen, om Gud vil det, flyve til Floden og drikke?“ Og Strudsen svarede: „jeg vil det!“ Da det dagedes fløi de afsted, først høit op ad mod Solen, Guds Øie, altid høiere og høiere, Strudsen langt foran alle de Andre; den fløi i Stolthed

mod Lyset; den stolede paa sin Kraft og ikke paa Giveren; den sagde ikke: „om Gud vil!“ da drog Straffens Engel Sløret bort fra den Flammestraalende, og i dette Nu forbrændte Fuglens Vinger, den sank, elendig, til Jorden. Den og dens Slægt mægter aldrig meer at hæve sig; den flyer i Skræk, stormer om i Kredse i det snevre Rum; en Mindelse er det for os Mennesker, i al vor Tanke, ved hver vor Gjerning at sige: „om Gud vil!“

Og Helga bøiede tankefuld sit Hoved, saae paa den jagende Struds, saae dens Angest, saae dens taabelige Glæde ved Skuet af sin egen store Skygge paa den hvide solbelyste Væg. Og i Sind og Tanke slog Alvoren sin dybe Rod. Et Liv saa rigt, fremad i Lykken, var givet, vundet, — hvad vilde skee, hvad vilde endnu komme —? Det Bedste: „om Gud vil!“

I det tidlige Foraar, da Storkene atter droge Nord paa, tog liden Helga sit Guldarmbaand, ridsede deri sit Navn, vinkede ad Storkefader, gav ham Guldringen om Halsen, bad ham bringe den til Vikingefruen, der vilde heraf forstaae, at Pleiedatteren levede, var lykkelig og huskede paa hende.

„Det er svært at bære!“ tænkte Storken, da han fik det om Halsen; „men Guld og Ære skal man ikke kaste paa Landeveien! der er Lykke ved Storken vil de sande deroppe!“

„Du lægger Guld, og jeg lægger Æg!“ sagde Storkemoder, „men Du lægger kun eengang, jeg gjør det alle Aaringer! men Paaskjønnelse faaer Ingen af os! det krænker!“

„Man har Bevidstheden, Mo'er!“ sagde Storkefader.

„Den kan Du ikke hænge uden paa!“ sagde Storkemoder, „den giver hverken Medbør eller Maaltid!“

Og saa fløi de.

Den lille Nattergal, der sang i Tamarindebusken, vilde ogsaa snart drage Nord paa; deroppe ved Vild-

mosen havde liden Helga tidt hørt den; Bud med vilde hun give den, Fuglenes Sprog kunde hun, fra hun fløi i Svaneham, hun havde tidt siden talt det med Stork og Svale, Nattergalen vilde forstaae hende; og den bad hun at flyve til Bøgeskoven paa den jydske Halvø, hvor Graven var reist af Steen og Grene, hun bad den bede alle Smaafugle værne der om Graven og synge en Sang og atter en Sang.

Og Nattergalen fløi — og Tiden fløi hen!

Ørnen stod paa Pyramiden og saae i Høst et stadseligt Tog med rigtladte Kameler, med kosteligt klædte, væbnede Mænd paa fnysende, arabiske Heste, skinnende hvide som Sølv, og med røde, bævrende Næsebor, Manken stor og tæt, hængende ned om de fine Been. Rige Gjester, en kongelig Prinds fra Arabiens Land, deilig som en Prinds skal være det, drog ind i det stolte Huus, hvor nu Storkereden stod tom; de, som boede oppe i den, vare jo i et nordligt Land, men snart vilde de komme tilbage. — Og netop den Dag kom de, da her var rigest paa Glæde og Lystighed. Her var Bryllupsstads, og liden Helga var Bruden, klædt i Silke og Juveler; Brudgommen var den unge Prinds fra Arabiens Land; de sade øverst ved Bordet mellem Moder og Bedstefader.

Men hun saae ikke paa Brudgommens brune, mandige Kind, hvor det sorte Skjæg krusede sig, hun saae

ikke paa hans ildfulde, mørke Øine, der fæstede sig paa hende, hun saae ud, op mod den blinkende, funklende Stjerne, der straalede ned fra Himlen.

Da raslede det med stærke Vingeslag derude i Luften, Storkene kom tilbage; og det gamle Storkepar, i hvor træt det end var af Reisen og nok kunde trænge til at hvile ud, fløi dog strax ned paa Rækværket ved Verandaen, de vidste det, hvilken Fest det var. De havde allerede ved Landets Grændse hørt, at liden Helga havde ladet dem afmale paa Muren, de hørte med til hendes Historie.

„Det er meget net betænkt!“ sagde Storkefader.

„Det er meget Lidt!“ sagde Storkemoder, „mindre kunde det da ikke været.“

Og da Helga saae dem, reiste hun sig og gik ud i Verandaen til dem, for at klappe dem ned ad Ryggen. Det gamle Storkepar neiede med Halsene, og de yngste Unger saae derpaa og følte sig beærede.

Og Helga saae op til den lysende Stjerne, der straalede mere og mere klar; og imellem den og hende bevægede sig en Skikkelse, renere endnu end Luften og derved synlig, den svævede hende ganske nær, det var den døde, christne Præst, ogsaa han kom paa hendes Høitidsfest, kom fra Himmeriges Rige.

„Glandsen og Herligheden der overgaaer Alt hvad Jorden kjender!“ sagde han.

Og liden Helga bad saa blødt, saa inderligt, som hun aldrig før havde bedet, at hun, kun et eneste Mi-

nut, turde see derind, kun kaste et eneste Blik ind i Himmeriges Rige, til Faderen.

Og han loftede hende i Glands og Herlighed, i en Stromning af Toner og Tanker: det var ikke blot udenom hende, det lyste og klang, men indeni hende. Ord kan ikke udsige det.

„Nu maae vi tilbage, Du savnes!" sagde han.

„Kun eet Blik endnu!" bad hun: „kun et eneste kort Minut!"

„Vi maae til Jorden, alle Gjester gaae bort!"

„Kun eet Blik! det sidste —!"

Og liden Helga stod atter i Verandaen, — men alle Blus derudenfor vare slukkede, alle Lys i Brudesalen vare borte, Storkene borte, ingen Gjester at see, ingen Brudgom. Alt, som veiret hen i tre korte Minuter.

Da folte Helga Angest, gik igjennem den tomme, store Hal, ind i det næste Kammer: der sov fremmede Soldater, hun aabnede Sidedoren, der forte ind til hendes Stue, og idet hun troede at staae der, stod hun udenfor i Haven, — saaledes var her jo ikke for: rodlig skinnede Himlen, det var mod Daggry.

Tre Minuter i Himlen kun, og en heel Jordnat var gaaet!

Da saae hun Storkene: hun raabte til dem, talede deres Sprog, og Storkefader dreiede Hovedet, lyttede og nærmede sig.

„Du taler vort Sprog!“ sagde han, „hvad vil Du? Hvorfor kommer Du her, du fremmede Qvinde?“

„Det er jo mig! det er Helga! kjender Du mig ikke? For tre Minuter siden talte vi sammen, derhenne i Verandaen.“

„Det er en Feiltagelse!“ sagde Storken; „det har Du drømt Altsammen!“

„Nei, nei!“ sagde hun og erindrede ham om Vikingeborgen og om Vildmosen, Reisen herhid —!

Da blinkede Storkefader med Øinene: „Det er jo en gammel Historie, jeg har hørt fra min Tip-tip-Oldemoders Tid! ja vist var her i Ægypten en saadan Prindsesse fra det danske Land, men hun forsvandt paa sin Bryllupsaften for mange hundrede Aar siden

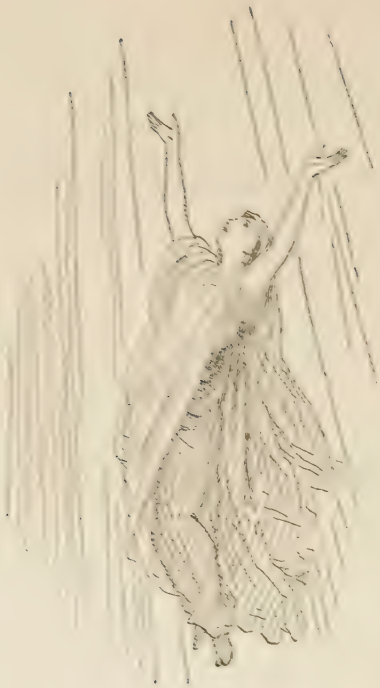

og kom aldrig igjen! det kan Du selv læse Dig til her paa Monumentet i Haven: der er jo hugget baade Svaner og Storke, og øverst staaer Du selv i det hvide Marmor."

Saaledes var det. Liden Helga saae det, forstod det og sank i Knæ.

Solen straalede frem, og som i fordums Tid ved dens Straaler Frohammen faldt og den deilige Skikkelse kom tilsyne, saa løftede sig nu ved Lysets Daab en

Skjønhedsskikkelse klarere, renere end Luften, en Lysstraale — til Faderen.

Legemet sank i Støv: der laae en henvisnet Lotusblomst, hvor hun havde staaet.

„Det var da en ny Slutning paa Historien!“ sagde Storkefader; „den havde jeg nu slet ikke ventet! men jeg kunde ganske godt lide den!“

„Hvad mon Ungerne ville sige om den?“ spurgte Storkemoder.

„Ja, det er rigtignok det Vigtigste!“ sagde Storkefader.

HURTIGLØBERNE

Der var udsat en Priis, ja der var udsat to, den lille og den store, for den største Hurtighed, ikke i eet Løb, men saadanne, i at løbe hele Aaret.

„Jeg fik den første Priis!“ sagde Haren; „Retfærdighed maa der dog være, naar Ens egen Familie og gode Venner er i Raadet; men at Sneglen fik anden Priis, finder jeg næsten fornærmeligt imod mig!“

„Nei,“ forsikkrede Ledpælen, der havde været Vidne ved Priisuddelingen, „der maa ogsaa tages Hensyn til Flid og god Villie, det blev sagt af flere agtbare Personer, og det har jeg ogsaa forstaaet. Sneglen har rigtignok brugt et halvt Aar om at komme over Dørtrinet, men han har brækket Laarbenet i det Hastværk det dog var for ham. Han har levet ene og alene for sit Løb, og han løb med Huus! — Alt Dette er agtværdigt! — og saa fik han anden Priis!“

„Jeg kunde dog ogsaa have været taget i Betragtning!“ sagde Svalen; „hurtigere end jeg, i Flugt og Omsving, troer jeg, Ingen har viist sig, og hvor har jeg ikke været om: vidt, vidt, vidt!“

„Ja, det er Deres Ulykke!“ sagde Ledpælen; „De føiter for meget! De skal altid afsted, ud af Landet, naar det her begynder at fryse; De har ingen Fædrelandskjærlighed! De kan ikke komme i Betragtning!“

„Men om jeg nu laae over i Mosen hele Vinteren?“ sagde Svalen, „sov hele Tiden bort, kom jeg saa i Betragtning?“

„Skaf Attest fra Mosekonen, at De har sovet den halve Tid i Fædrelandet, saa skal De komme i Betragtning!“

„Jeg havde nok fortjent første Priis og ikke anden!“ sagde Sneglen. „Det veed jeg da, at Haren har kun løbet af Kujoneri, hver Gang han troede, at der var Fare paa Færde; jeg derimod har gjort min Løben til en Livsopgave, og er bleven Krøbling i Tjenesten! skulde Nogen have første Priis, var det nok mig! — men jeg gjør ingen Spræl, det foragter jeg!“

Og saa spyttede den.

„Jeg skal med Ord og Tale kunde forsvare, at hver Priis, idetmindste min Stemme til den, er given med retfærdigt Hensyn!“ sagde det gamle Landmaalermærke i Skoven, der var Lem i den afgjørende Dommerforening. „Jeg gaaer altid frem med Orden, Overveielse og Beregning. Syv Gange forud har jeg nydt

den Ære at være med at give Prisen; men ikke før i Dag har jeg faaet min Villie sat igjennem. Jeg er ved hver Uddeling gaaet ud fra noget Vist. Jeg er altid gaaet forfra i Bogstaverne til første Priis og bagfra til anden Priis. Og vil De nu lægge Mærke til, naar man tager forfra: Det ottende Bogstav fra **A** er **H,** der have vi H a r e n, og saa stemte jeg for H a r e n til første Priis, og det ottende Bogstav bagfra, **Æ** regner jeg ikke med, det har saadan en upassende Lyd, det Upassende springer jeg altid over, bliver saa **S**; derfor stemte jeg for S n e g l e n til anden Præmie. Næste Gang bliver det **I** til første og **R** til anden! — Der skal altid være en Orden i enhver Ting! man maa have Noget at holde sig til!“

„Jeg havde nu stemt for mig selv, naar jeg ikke havde været imellem de Dømmende," sagde Muulæselet, der ogsaa var Meddommer. „Man skal tage Hensyn til, ikke blot hvor hurtig man kommer frem, men hvad andre Egenskaber der kan være, som nu den Ting, hvor Meget man trækker; dog det vilde jeg ikke denne Gang have udhævet, heller ikke Harens Klogskab i sin Flugt, dens Kløgt, med Eet at gjøre et Spring til Siden for at lede Folk paa Vildspor fra, hvor den skjuler sig; nei, der er endnu een Ting, Mange lægge Mærke til, og som heller ikke bør være uændset, det er den, man kalder det Skjønne; det har jeg her seet paa, jeg saae paa Harens deilige velvoxne Øren, det er en Fornøielse at see, hvor lange de ere! jeg syntes, at jeg saae mig selv da jeg var lille, og saa stemte jeg for ham!"

„Hys!" sagde Fluen, „ja jeg vil ikke tale, jeg vil bare sige Noget! det veed jeg, at mere end een Hare har jeg løbet op. Forleden knækkede jeg Bagbenene paa en af de yngste; jeg sad paa Locomotivet foran Banetoget, det gjør jeg tidt, saa iagttager man bedst sin egen Hurtighed. En ung Hare løb længe foran, han anede ikke, at jeg var der; tilsidst maatte han dreie af, men saa knækkedes Bagbenene over af Locomotivet, for jeg sad derpaa. Haren blev liggende, jeg foer videre. Det er dog vel at overvinde den? Men jeg trænger ikke til Prisen!"

„Jeg synes nu," tænkte den vilde Rose, men den

sagde det ikke, det er ikke dens Natur at udtale sig, skjøndt det kunde været ganske godt, om den havde gjort det. „Jeg synes nu, at Solstraalen burde have faaet første Hæderspriis, og anden med! den flyver i et Nu den umaalelige Vei fra Solen ned til os og kommer med en Styrke, at al Naturen vaagner derved; den har en Skjønhed, saa at alle vi Roser rødme og dufte derved! den høie, dømmende Øvrighed synes slet ikke at have bemærket den! var jeg Solstraale, jeg gav dem hver et Solstik — men det gjorde dem kun gale, det kunne de blive alligevel! jeg siger ikke Noget!“ tænkte den vilde Rose; „Fred i Skoven! deiligt er

det at blomstre, dufte og vederqvæge, leve i Sagn og Sange! Solstraalen overlever os dog Allesammen!"

„Hvad er første Priis?" spurgte Regnormen, der havde forsovet sig og nu først kom til.

„Det er fri Adgang til en Kaalhave!" sagde Muulæselet; „jeg foreslog Prisen! Haren maatte og skulde have den, og saa tog jeg, som tænkende og virkende Medlem, fornuftigt Hensyn til dens Nytte, der skulde have den; nu er Haren forsørget. Sneglen har Lov til at sidde paa Steengjerdet og slikke Mos og Solskin, og er dernæst herefter optagen som en af de første Dommere i Hurtigløben. Det er saa godt at have Een af Faget med i hvad Menneskene kalde en Comitee! Jeg maa sige, jeg venter Meget af Fremtiden, vi have allerede begyndt saa godt!"

KLOKKEDYBET

„DING-DANG! ding-dang!“ klinger det fra Klokkedybet i Odense Aa. — Hvad er det for en Aa? — Den kjender hvert Barn i Odense By, den løber nedenom Haverne, fra Slusen til Vandmøllen hen under Træbroerne. I Aaen voxe gule Aaknapper, bruunfjedrede Rør og den sorte, fløielsagtige Duunhammer, saa høi og saa stor; gamle, revnede Piletræer, sveiede og dreiede, hænge langt ud i Vandet paa Munkemose Side og ved Blegemandens Eng, men ligeoverfor er

Have ved Have, den ene anderledes end den anden, snart med deilige Blomster og Lysthuse, glatte og pene, ligesom smaat Dukkestads, snart staae de kun med Kaal eller der er slet ingen Have at see, thi de store Hyldebuske brede sig der og hænge langt ud over det rindende Vand, som hist og her er dybere, end man kan naae med Aaren. Ud for det gamle Frøkenkloster er det dybeste Sted, det kaldes Klokkedybet, og der boer Aamanden; han sover om Dagen, naar Solen skinner gjennem Vandet, men kommer frem ved stjerneklare Nætter og Maaneskin. Han er meget gammel; Mo'ermo'er har hørt om ham af sin Mo'ermo'er, siger hun, han lever et eensomt Liv, har slet Ingen at tale med uden den store, gamle Kirkeklokke. Engang hang den i Kirketaarnet, ja nu er der ingen Spor hverken af Taarn eller Kirke, den, der kaldtes Sanct Albani.

„Ding-dang! ding-dang!" klang Klokken, da Taarnet stod, og en Aften, da Sol gik ned og Klokken var i sit stærkeste Sving, rev den sig løs og fløi gjennem Luften; det blanke Malm skinnede gloende i de røde Straaler.

„Ding-dang! ding-dang! nu gaaer jeg i Seng!" sang Klokken og fløi ud i Odense Aa, hvor der var dybest, og derfor kaldes nu det Sted Klokkedybet; men ikke fik den Søvn eller Hvile der! hos Aamanden ringer og klinger den, saa at det stundom høres herop igjennem Vandet, og mange Folk sige, at det betyder: nu skal der Nogen døe, men det er ikke derfor, nei

den ringer og fortæller for Aamanden, som nu ikke længer er alene.

Og hvad fortæller Klokken? Den er saa gammel, saa gammel, er der sagt, den var til, længe før Mo'ermo'ers Mo'ermo'er blev født, og dog er den i Alder et Barn kun imod Aamanden, der er en gammel, en stille, en underlig En med Aaleskinds Buxer og Skælfiskes Trøie med gule Aaknapper i, Siv om Haaret og Andemad paa Skjægget, og det er just ikke kjønt.

Hvad Klokken fortæller, skal der Aar og Dage til at give igjen; den fortæller ud og ind, tidt og ofte det Samme, snart kort, snart langt, ligesom den lyster; den fortæller om gamle Tider, de haarde, de mørke Tider.

„Ved Sanct Albani Kirke deroppe i Taarnet, hvor Klokken hang, kom Munken, han var baade ung og smuk, men tankefuld som ingen Anden; han saae fra Lugen ud over Odense Aa, da dens Leie var bredt og Mosen en Sø, han saae over den og den grønne Vold, „Nonnebakken" derovre, hvor Klosteret laae, hvor Lyset skinnede fra Nonnens Celle; han havde kjendt hende vel — og han huskede derpaa, og hans Hjerte slog stærkt derved — ding-dang! ding-dang! —"

Ja, saadan fortæller Klokken.

„Der kom i Taarnet Bispens fjollede Svend, og naar jeg, Klokken, der er støbt af Malm, haard og tung, svingede og svang, kunde jeg have knust hans Pande; han satte sig tæt under mig og legede med to Pinde, ret som om de vare et Strængespil, og han sang dertil:

„„Nu tør jeg synge høit, hvad jeg ellers ikke tør hviske, synge om Alt, hvad der gjemmes bag Laas og Lem! der er koldt og vaadt! Rotterne æde dem levende op! Ingen veed derom, Ingen hører derom! heller ikke nu, thi Klokken ringer saa høit ding-dang! ding-dang!““

„Der var en Konge, de kaldte ham Knud, han

neiede baade for Bisp og Munk, men da han kom Vendelboerne altfor nær med svære Skatter og haarde Ord, toge de Vaaben og Stænger, joge ham afsted, som var han et Vildt; han tyede ind i Kirken, laasede Port og Dør; den voldsomme Skare laae udenfor, jeg hørte derom: baade Skader og Krager, Alliken med, bleve skræmmede ved Skrig og Skraal; de fløi ind i Taarnet og ud igjen, de saae paa Mængden dernede, de saae ogsaa ind ad Kirkens Vinduer, og skrege høit, hvad de saae. Kong Knud laae foran Alteret og bad, hans Brødre Erik og Benedikt stode som Vagt med dragne Sværd, men Kongens Tjener, den falske Blake, forraadte sin Herre; de vidste derude, hvor han var at ramme, og En smed en Steen gjennem Ruden, og Kongen laae død! — der var Skrig og Raab af den vilde Hob og af Fuglenes Flok, og jeg raabte med, jeg sang, og jeg klang: ding-dang! ding-dang!"

„Kirkeklokken hænger høit, seer vidt omkring, faaer Besøg af Fuglene og forstaaer deres Sprog, til den suser Vinden ind af Luger og Lydhuller, af hver Revne, og Vinden veed Alt, den har det fra Luften, og den omslutter Alt, hvad levende er, den trænger ind i Menneskets Lunger, veed Alt, hvad der faaer Lyd, hvert Ord og hvert Suk —! Luften veed det, Vinden fortæller det, Kirkeklokken forstaaer dens Mæle og ringer det ud for den hele Verden, ding-dang! ding-dang!"

„Men det blev mig for Meget at høre og vide, jeg mægtede ikke at ringe det ud! jeg blev saa træt, jeg

blev saa tung, at Bjelken knak og jeg fløi ud i den skinnende Luft, ned der hvor Aaen er dybest, hvor Aamanden boer, eensom og ene, og der fortæller jeg, Aar ud og Aar ind, hvad jeg har hørt og hvad jeg veed: ding-dang! ding-dang!"

Saaledes lyder det fra Klokkedybet i Odense Aa, det har Mo'ermo'er fortalt.

Men vor Skolemester siger: „der er ingen Klokke, der kan ringe dernede, for den kan ikke! — og der er ingen Aamand dernede, for der er ingen Aamand!" og naar alle Kirkeklokker klinge saa lysteligt, saa siger han, at det ikke er Klokkerne, men at det egenligt er Luften, der klinger, Luften er det, der giver Lyd — det sagde ogsaa Mo'ermo'er, at Klokken havde sagt — deri ere de enige og saa er det vist! „Vær agtsom, vær agtsom, vogt nøie Dig selv!" sige de begge To.

Luften veed Alt! den er om os, den er i os, den mæler om vor Tanke og vor Gjerning, og den mæler det længer end Klokken nede i Dybet i Odense Aa, hvor Aamanden boer, den mæler det ud i det store Himmeldyb, saa langt, saa langt, evigt og altid, til Himmeriges Klokker klinge: „ding-dang! ding-dang!"

DEN ONDE FYRSTE

(ET SAGN)

Der var engang en ond og overmodig Fyrste, hvis hele Tanke gik ud paa at vinde alle Verdens Lande og indjage Skræk ved sit Navn; han foer frem med Ild og Sværd; hans Soldater nedtraadte Kornet paa Marken, de antændte Bondens Huus, saa den røde Lue slikkede Bladene af Træerne, og Frugten hang stegt paa de sorte, sviede Grene. Mangen stakkels Moder skjulte sig med sit nøgne, diende Barn bag ved den rygende Muur, og Soldaterne søgte hende, og fandt de hende og Barnet, da begyndte deres djævelske Glæde; onde Aander kunde ikke handle værre; men Fyrsten syntes just det gik som det skulde; Dag for Dag voxte hans Magt, hans Navn blev frygtet af Alle, og Lykken fulgte ham i al hans Gjerning. Fra de erobrede Byer førte han Guld og store Skatte; der opdyngedes i hans Kongestad en Rigdom, hvortil der ikke fandtes Mage paa noget andet Sted. Nu lod han bygge prægtige Slotte, Kirker og Buegange, og Hver, som

saae disse Herligheder, sagde: „hvilken stor Fyrste!“ de tænkte ikke paa den Nød, han havde bragt over andre Lande, de hørte ikke de Suk og den Jammer, der lød fra de afbrændte Byer.

Fyrsten saae paa sit Guld, saae paa sine prægtige Bygninger og tænkte da, som Mængden: „hvilken stor Fyrste! men jeg maa have Mere! meget Mere! Ingen Magt maa nævnes lig, end sige større, end min!“ og han gik i Krig med alle sine Naboer og han beseirede dem Alle. De overvundne Konger lod han, med Guldkjæder, lænke til sin Vogn, naar han kjørte gjennem Gaderne; og sad han til Bords, da maatte de ligge ved hans og Hoffolkenes Fødder og tage de Stykker Brød, man der kastede til dem.

Nu lod Fyrsten sin Billedstøtte opreise paa Torvene og i de kongelige Slotte, ja han vilde at den skulde staae i Kirkerne foran Herrens Alter; men Præsterne sagde: „Fyrste, Du er stor, men Gud er større, vi vove det ikke.“

„Vel,“ sagde den onde Fyrste, „saa overvinder jeg Gud med!“ og i sit Hjertes Overmod og Taabelighed lod han bygge et konstigt Skib, hvormed han kunde gjennemfare Luften; det var broget som Paafuglens Hale og syntes besat med tusinde Øine, men hvert Øie var en Bøssepibe; Fyrsten sad midt i Skibet, han behøvede kun at trykke paa en Fjer, da fløi tusinde Kugler ud, og Bøsserne vare igjen ladte som før. Hundrede stærke Ørne spændtes foran Skibet, og saaledes

fløi han nu mod Solen. Jorden laae dybt nede; først syntes den, med sine Bjerge og Skove, kun som en oppløiet Ager, hvor det Grønne titter frem fra den væltede Græstørv, siden lignede den det flade Landkort, og snart var den ganske skjult i Taage og Skyer. Høiere og høiere fløi Ørnene op ad; da udsendte Gud en eneste af sine utallige Engle, og den onde Fyrste lod tusinde Kugler flyve imod ham, men Kuglerne faldt som Hagl tilbage fra Englens skinnende Vinger; en Bloddraabe, kun en eneste, dryppede fra den hvide Vingefjer, og denne Draabe faldt paa Skibet, hvori Fyrsten sad; den brændte sig fast, den tyngede som tusinde Centner Bly og rev Skibet i styrtende Fart ned mod Jorden; Ørnenes stærke Vinger knækkedes, Vinden susede om Fyrstens Hoved, og Skyerne rundt om, de vare jo skabte af de afbrændte Byer, formede sig i truende Skikkelser, som milestore Krebs, der strakte deres stærke Klo ud efter ham, som rullende Klippestykker og ildspyende Drager; halv død laae han i Skibet, der tilsidst blev hængende mellem Skovens tykke Trægrene.

„Jeg vil beseire Gud!“ sagde han, „jeg har svoret det, min Villie skal skee!“ og han lod i syv Aar bygge konstige Skibe, til at gjennemfare Luften med, han lod smede Lynstraaler af det haardeste Staal; thi han vilde sprænge Himlens Befæstning. Fra alle sine Lande samlede han store Krigshære, de bedækkede en Omkreds af flere Mile, da de stode opstillede Mand ved Mand.

De bestege de konstige Skibe, Kongen selv nærmede sig sit, da udsendte Gud en Myggesværm, en eneste lille Myggesværm, den surrede om Kongen og stak hans Ansigt og Hænder; han drog i Harme sit Sværd, men slog kun i den tomme Luft, Myggene kunde han ikke ramme. Da bød han at der skulde bringes kostelige Tæpper, disse maatte man vikle om ham, der kunde ingen Myg trænge igjennem med sin Braad, og

man gjorde, som han bød; men en eneste Myg satte sig paa det inderste Tæppe, den krøb ind i Kongens Øre og stak ham der; det brændte som Ild, Giften slog op i hans Hjerne, han rev sig løs, sled Tæpperne af sig, sønderrev sine Klæder og dandsede nøgen for de raae, vilde Soldater, som nu spottede den gale Fyrste, der vilde bestorme Gud og strax var overvunden af en eneste lille Myg.

VINDEN FORTÆLLER OM VALDEMAR DAAE OG HANS DØTTRE

Naar Vinden løber hen over Græsset, da kruser det sig som et Vand, løber den hen over Kornet, da bølger det som en Sø, det er Vindens Dands; men hør den fortælle: den synger det ud, og anderledes klinger det i Skovens Træer, end igjennem Murens Lydhuller, Sprækker og Revner. Seer Du, hvor Vinden deroppe jager Skyerne, som vare de en Faarehjord! hører Du, hvor Vinden hernede tuder gjennem den aabne Port, som var den Vægter og blæste i Horn! Underligt suser den ned i Skorstenen og ind i Kaminen; Ilden flammer og gnistrer derved, skinner langt ud i Stuen, og her er saa luunt og hyggeligt at sidde og høre til. Lad kun Vinden fortælle! den veed Eventyr og Histo-

rier, flere end vi Alle tilsammen. Hør nu, hvor den fortæller:

„Hu- u- ud! fare hen!“ — det er Omqvædet paa Visen.

— —

„Der ligger ved store Bælt en gammel Gaard med tykke, røde Mure!“ siger Vinden, „jeg kjender hver Steen, jeg saae den før, da den sad i Marsk Stigs Borg paa Næsset; den maatte ned! Stenen kom op igjen og blev en ny Muur, en ny Gaard, andetsteds, det var Borreby Gaard, som den staaer endnu.

Jeg har seet og kjendt de høiadelige Mænd og Fruer, de vexlende Slægter, som boede derinde, nu fortæller jeg om Valdemar Daae og hans Døttre!

Han løftede saa stolt sin Pande, han var af kongelig Æt! han kunde mere end jage en Hjort og tømme et Kruus; — det vilde nok klare sig, sagde han selv.

Hans Frue skred frem strunk i Gyldenstykkes Kjortel, hen over sit blanke, tavlede Gulv; Tapeterne vare prægtige, Meublerne dyrtkjøbte, de var konstigt snittede ud. Sølv- og Guldtøi havde hun bragt i Huset; tydsk Øl laae i Kjælderen, da der laae noget; sorte, vælige Heste vrinskede i Stalden; der var rigt derinde i Borreby Gaard, da Rigdommen var der.

Og Børn var der; tre fine Jomfruer, Ide, Johanne og Anna Dorthea; jeg husker Navnene endnu.

Det var rige Folk, det var fornemme Folk, født i

Herlighed og voxet op i den! Hu- u- ud! fare hen!“ sang Vinden, og saa fortalte den igjen.

„Her saae jeg ikke, som i andre gamle Gaarde, den høibaarne Frue sidde i Høisalen med sine Piger og dreie Spinderokken, hun spillede paa den klingende Luth og sang dertil, dog ikke altid de gamle danske Sange, men Viser i fremmedt Tungemaal. Her var Liv og Gjestereren, her kom fornemme Gjester fra nær og fjern, Musiken klang, Bægerne klang, jeg kunde ikke døve dem over!“ sagde Vinden. „Her var Hovmod med Bram og med Brask, Herskab, men ikke Vorherre!

Saa var det just Maidags Aften,“ sagde Vinden, „jeg kom Vester fra, havde seet Skibe qvase i Vrag paa Vestjyllands Kyst, jaget over Heden og den skovgrønne Kyst, hen over Fyens Land og kom nu over store Bælt, hæsende og blæsende.

Da lagde jeg mig til Ro ved Sjællands Kyst, nær ved Borreby Gaard, hvor endnu Skoven stod med herlige Ege.

De unge Karle fra Egnen kom herud og samlede Riis og Grene, de største og tørreste, de kunde finde. De gik med dem til Byen, lagde dem i Bunke, tændte Ild i den, og Piger og Karle dandsede med Sang rundt derom.

Jeg laae stille,“ sagde Vinden, „men sagtelig rørte jeg ved een Green, den, der var lagt af den kjønneste Ungkarl; hans Ved blussede op, blussede høiest; han

var den Udvalgte, fik Hædersnavnet, blev Gadebasse, valgte først blandt Pigerne sit lille Gadelam; det var en Glæde, en Lystighed, større end derinde i det rige Borreby Gaard."

„Og hen imod Gaarden kom med sex Heste agende i gylden Karreet den høie Frue og hendes tre Døttre, saa fine, saa unge, tre yndelige Blomster: Rose, Lilie og den blege Hyacinth. Moderen selv var en prangende Tulipan, hun hilsede ikke En af den hele Flok, der holdt op i Legen og knixede og krøb, man skulde troe, at Fruen var skjør i Stilken.

Rose, Lilie og den blege Hyacinth, ja, jeg saae dem alle Tre! hvis Gadelam skulde vel de engang blive, tænkte jeg; deres Gadebasse bliver en stoltelig Ridder, maaskee en Prinds! — Hu- u- ud! — fare hen! fare hen!

Ja, Agetøiet foer med dem, og Bønderfolkene foer i Dandsen. Der blev redet Sommer i By til Borreby, til Tjæreby, til alle de Byer omkring.

Men om Natten, da jeg reiste mig," sagde Vinden, „lagde den høifornemme Frue sig, for aldrig mere at staae op; det kom saadan over hende, som det kommer over alle Mennesker, det er ikke noget Nyt. Valdemar Daae stod alvorlig og tankefuld, en lille Stund; det stolteste Træ kan vries, men ikke knækkes, sagde det inde i ham; Døttrene græd, og paa Gaarden tor-

rede de Allesammen deres Øine, men Fru Daae var faret hen, — og jeg foer hen! Hu- u- ud!“ sagde Vinden.

„Jeg kom igjen, jeg kom tidt igjen, over Fyens Land og Bæltets Vand, satte mig ved Borreby Strand, ved den prægtige Egeskov; der byggede Fiskeørnen, Skovduerne, de blaae Ravne og selv den sorte Stork. Det var tidligt paa Aaret, Nogle havde Æg og Nogle havde Unger. Nei, hvor de fløi, hvor de skrege! der var Øxeslag at høre, Slag paa Slag; Skoven skulde fældes, Valdemar Daae vilde bygge et kosteligt Skib, et Orlogsskib paa tre Fordæk, som Kongen nok vilde kjøbe, og derfor faldt Skoven, Sømændenes Mærke, Fuglenes Bo. Tornskaden fløi forskrækket, dens Rede blev ødelagt; Fiskeørnen og alle Skovens Fugle mistede deres Hjem, de fløi vildsomme om og skrege i Angest og Vrede, jeg forstod dem nok. Krager og Alliker raabte høit i Spot: „Fra Reden! fra Reden! frá! frá!“

Og midt i Skoven, ved Arbeidernes Flok, stod Valdemar Daae og hans tre Døttre, og de loe Allesammen ad Fuglenes vilde Skrig, men hans mindste Datter, Anna Dorthea, følte Ynk derover i sit Hjerte, og da de ogsaa vilde fælde et halvudgaaet Træ, paa hvis nøgne Green den sorte Stork havde bygget, og de smaa Unger stak Hovederne frem, bad hun for den, bad med Vand i Øinene, og saa fik Træet Lov

at staae med Reden for den sorte Stork. Det var en ringe Ting kun.

Der blev hugget, der blev savet, — der blev bygget et Skib paa tre Fordæk. Bygmesteren selv var af ringe Kuld, men af adelig Huld: Oine og Pande mælede om hvor klog han var, og Valdemar Daae hørte ham gjerne fortælle, det hørte ogsaa liden Ide, den ældste, den femtenaars Datter: og mens han byggede Skib for Faderen, byggede han Drømmeslot for sig selv, hvori han og liden Ide sad som Mand og Kone, og det var ogsaa skeet, havde Slottet været af

murede Steen, med Volde og Grave, Skov og Have. Men med al sin Kløgt var Mester dog kun en fattig Fugl, og hvad skal Spurv i Tranedands? Hu- u- ud! — jeg fløi bort og han fløi bort, for han turde ikke blive, og liden Ide forvandt det, for hun maatte forvinde det.“

„I Stalden vrinskede de sorte Heste, værd at see paa og de bleve seet paa. — Admiralen var sendt fra Kongen selv for at see paa det nye Orlogsskib og tale om dets Kjøb, han talte høit i Beundring om de vælige Heste; jeg hørte det godt,“ sagde Vinden; „jeg fulgte med Herrerne gjennem den aabne Dør og strøede Halmstraae som Guldstænger foran deres Fødder. Guld vilde Valdemar Daae have, Admiralen vilde have de sorte Heste, thi roste han dem saa, men det blev ikke forstaaet, og saa blev Skibet heller ikke kjøbt, det stod og skinnede ved Stranden, dækket til med Planker, en Noæ Ark, der aldrig kom paa Vandet. Hu- u- ud! fare hen! fare hen! og det var ynkeligt.

I Vinterens Tid, naar Marken laae med Snee, Drivisen fyldte Bæltet, og jeg skruede den op paa Kysten,“ sagde Vinden, „kom Ravne og Krager, den ene sortere end den anden, store Flokke; de satte sig paa det øde, det døde, det eensomme Skib ved Stranden og skrege med hæse Skrig om Skoven, der var borte, de mange kostelige Fuglereder, der vare lagte øde, de huusvilde Gamle, de huusvilde Smaa og alt Dette for det

store Skrammels Skyld, det stolte Fartøi, der aldrig skulde ud at seile.

Jeg hvirvlede Sneefoget; Sneen laae som store Søer høit omkring det, hen over det! jeg lod det høre min Røst, hvad en Storm har at sige! jeg veed, at jeg gjorde mit til, at det kunde faae Skibskundskab. Huu- ud! fare hen!

Og Vinteren foer hen, Vinter og Sommer de foer og de fare, som jeg farer, som Sneen fyger, Æbleblomsten fyger og Løvet falder; fare hen, fare hen, fare hen, Menneskene med!

Men endnu vare Døttrene unge, liden Ide en Rose deilig at see, som da Skibsbyggeren saae hende. Tidt tog jeg fat i hendes lange, brune Haar, naar hun ved Æbletræet i Haven stod tankefuld og ikke mærkede at jeg dryssede hende Blomster paa Haaret, der løste sig, og hun saae paa den røde Sol og den gyldne Himmelgrund mellem Havens mørke Buske og Træer.

Hendes Søster var som en Lilie, skinnende og strunk, Johanne; hun havde Reisning og Kneisning, var som Moderen skjør af Stilk. Gjerne gik hun i den store Sal, hvor Slægtens Billeder hang; Fruerne vare malede af i Fløiel og Silke med perlebestukken lille bitte Hat paa de flettede Haar; det var skjønne Fruer! deres Huusbond saae man i Staal eller kostelig Kappe med Egernskindsfoer og den blaae Pibekrave; Sværdet var spændt om Laaret og ikke om Lænden. Hvor skulde vel Johannes Billede engang hænge paa Væggen

og hvordan saae han ud den adelige Huusbond? ja, det tænkte hun paa, det smaasnakkede hun om, jeg hørte det, naar jeg foer gjennem den lange Gang ind i Salen og vendte mig igjen.

Anna Dorthea, den blege Hyacinth, kun et fjortenaars Barn, var stille og eftertænksom; de store, vandblaae Øine saae tankefulde ud, men Barnesmilet sad om Munden, jeg kunde ikke blæse det bort, og det vilde jeg ikke heller.

Jeg traf hende i Haven, Huulveien og paa Hovmarken, hun samlede Urter og Blomster, dem hun vidste, at hendes Fader kunde bruge til de Drikke og Draaber, han vidste at destillere; Valdemar Daae var hovmodig og kry, men ogsaa kyndig og vidste saa meget; det mærkede man nok, det mumledes der om; Ilden brændte i hans Kamin selv ved Sommertid; Kammerdøren var lukket af; det tog til i Dage og Nætter, men han talte ikke meget om det; Naturens Kræfter skal man stille raade, snart vilde han nok udfinde det Bedste — det røde Guld.

Derfor dampede det fra Kaminen, derfor knittrede og flammede det; ja, jeg var med!" fortalte Vinden, „lad fare! lad fare! sang jeg gjennem Skorstenen. Det bliver Røg, Smøg, Emmer og Aske! Du brænder Dig selv op! Hu- u- ud! fare hen! fare hen! men Valdemar Daae lod det ikke fare.

De prægtige Heste paa Stalden, — hvor bleve de af? det gamle Sølv- og Guldtøi i Skab og i Buur, Køerne

paa Marken, Gods og Gaard? — ja, de kunne smelte! smelte i Gulddigelen, og der kommer dog ikke Guld.

Der blev tomt i Lo og i Fadebuur, i Kjælder og paa Loft. Færre Folk, flere Muus. En Rude sprak, en knak, jeg behøvede ikke at gaae ind ad Døren," sagde Vinden. „Hvor Skorstenen ryger, braser Maaltidet, Skorstenen røg, den, der slugte alle Maaltider, for det røde Guld.

Jeg blæste gjennem Borgporten, som en Vægter der blæser i Horn, men der var ingen Vægter," sagde Vinden; „jeg dreiede Spirets Veirhane, den skurrede, som om Vægteren snorkede paa Taarnet, men der var ingen Vægter; der var Rotter og Muus; Fattigdom dækkede Bordet, Fattigdom sad i Klædeskab og i Madskab, Døren gik af Hængselet, der kom Revner og Sprækker; jeg gik ud og jeg gik ind," sagde Vinden, „derfor veed jeg god Besked.

I Røg og Aske, i Sorg og søvnløs Nat blev Haaret graat i Skjæg og om Pande, Huden grumset og guul, Øinene saa gridske efter Guld, det forventede Guld.

Jeg pustede ham Røg og Aske ind i hans Ansigt og Skjæg; Gjeld kom for Guld. Jeg sang gjennem de knækkede Ruder og aabne Revner, blæste ind til Døttrenes Slagbænk, hvor Klæderne laae falmede, luslidte, for de maatte altid holde ud. Den Vise var ikke sjungen for de Børns Vugge! Herreliv blev kummerligt Liv! jeg alene var den, som sang høit paa Slottet!" sagde Vinden. „Jeg sneede dem inde, det luner, siger man;

Brænde havde de ikke, Skoven var fældet, hvor de skulde hente det fra. Det var klingrende Frost; jeg svang mig gjennem Lydhuller og Gange, over Gavl og Muur for at holde mig flink; derinde laae de i Sengen, for Kuldens Skyld, de adelige Døttre; Faderen krøb under Skinddynen. Ikke at bide og ikke at brænde, det er Herreliv! Hu- u- ud! lad fare! — Men det kunde ikke Hr. Daae.

„„Paa Vinter kommer Foraar,““ sagde han, „„paa Trang komme gode Tider; — men de lade vente paa sig, vente! — Nu er Gaarden Gjeldsbrev! nu er det den yderste Tid — og saa kommer Guldet! til Paaske!““

Jeg hørte ham mumle ind i Edderkoppens Spind. — „„Du flinke, lille Væver! Du lærer mig at holde ud! rives itu dit Spind, begynder Du forfra igjen og fuldender! atter itu — og ufortrøden tager Du igjen fat, forfra! — forfra! det er det man skal! og det lønnes.““

Det var Paaskemorgen, Klokkerne klang, Solen legede paa Himlen. I Feberhede havde han vaaget, kogt og kølet, blandet og destilleret. Jeg hørte ham sukke som en fortvivlet Sjæl, jeg hørte ham bede, jeg fornam at han holdt sin Aande tilbage. Lampen var gaaet ud, han mærkede det ikke; jeg pustede til Kulgløderne, de skinnede ham ind i hans kridhvide Ansigt, det fik et farvet Skjær, Øinene klemtes i de dybe Øienhuler — men nu bleve de større, større — som vilde de springe.

See det alchymistiske Glas! det blinker deri! det er glødende, puurt og tungt! han løftede det med sittrende

Haand, han raabte med sittrende Tunge: „„Guld! Guld!““ han svimlede derved, jeg kunde have blæst ham om,“ sagde Vinden, „men jeg blæste kun paa de glødende Kul, fulgte ham gjennem Døren, ind, hvor Døttrene frøs. Hans Kjortel var belagt med Aske, den hang i hans Skjæg og i hans filtrede Haar. Han reiste sig saa høit, løftede sin rige Skat i det skjøre Glas: „„fundet! vundet! — Guld!““ raabte han, strakte i Veiret Glasset, der blinkede i Solstraalerne; — og Haanden sittrede og det alchymistiske Glas faldt paa Gulvet og sprang i tusinde Stykker; sprungen var hans Velfærds sidste Boble. Hu- u- ud! fare hen! — Og jeg foer fra Guldmagerens Gaard.

Seent paa Aaret, i de korte Dage heroppe, naar Taagen kommer med sin Viskeklud og vrider vaade Draaber paa de røde Bær og de bladløse Grene, kom jeg i friskt Humeur, luftede op, blæste Himlen reen og knækkede raadne Grene, og det er intet stort Arbeide, men det skal gjøres. Der blev ogsaa feiet reent paa anden Maade inde i Borreby Gaard hos Valdemar Daae. Hans Uven Ove Ramel fra Basnæs var der med tilkjøbt Gjeldsbrev over Gaard og Indbo. Jeg trommede paa de sprukne Ruder, slog med de forfaldne Døre, peb igjennem Revner og Sprækker: Hu- i! — Hr. Ove skulde ikke faae Lysten efter at blive der. Ide og Anna Dorthea græd modige Taarer; Johanne stod strunk og bleg, bed sig i Tommelfingeren saa at den blødte derved, det skulde stort hjelpe! Ove

Ramel forundte Hr. Daae at blive paa Gaarden sin Livstid, men han fik ikke Tak for Tilbud; jeg lyttede derefter; — jeg saae den gaardløse Herre løfte sit Hoved stoltere, slaae med Nakken, og jeg slog et Tag imod Gaarden og de gamle Lindetræer, saa at den tykkeste Green knak, og den var ikke raadden; den laae for Porten, som en Feiekost, dersom Nogen vilde feie ud, og der blev feiet ud; jeg tænkte det nok.

Det var en haard Dag, en stiv Stund at holde sig i, men Sindet var haardt, Nakken var stiv.

Intet havde de i Eie uden Klæderne paa Kroppen; jo det alchymistiske Glas, som nyligt var kjøbt og fyldt med det Spild, som var skrabet op fra Gulvet; Skatten, der lovede, men ikke holdt. Valdemar Daae gjemte det inde paa sit Bryst, tog saa sin Kjep i Haanden, og den eengang rige Herre gik med sine tre Døttre ud fra Borreby Gaard. Jeg blæste koldt paa hans hede Kinder, jeg klappede hans graae Skjæg og hans lange, hvide Haar, jeg sang, som jeg kunde det: Hu- u- ud! fare

hen! fare hen! — Det var Enden paa den rige Herlighed.

Ide og Anna Dorthea gik hver ved hans Side; Johanne vendte sig i Porten, hvad skulde det til, Lykken vilde dog ikke vende sig. Hun saae paa Murens røde Steen fra Marsk Stigs Borg, tænkte hun paa hans Døttre:

„„Den ældste tog den yngste ved Hand,
Og de fore vide om Verden!““

tænkte hun paa den Sang? — her vare de Tre, — Faderen var med! — De gik hen ad Veien, hvor de havde kjørt i Karreet, de gik Stoddergang med Faderen, til Smidstrup Mark, til det klinede Huus, der var leiet for ti Mark aarlig, det nye Herresæde med tomme Vægge og tomme Kar. Krager og Alliker fløi hen over dem og skrege, som i Spot: „„Fra Reden! fra Reden! frá! frá!““ som Fuglene skrege det i Borreby Skov, da Træerne bleve fældede.

Hr. Daae og hans Døttre fornam det vel; jeg blæste dem om Ørene, det var ikke værdt at høre derpaa.

Saa droge de ind i det klinede Huus paa Smidstrup Mark, — og jeg foer afsted over Mose og Mark, gjennem nøgne Hækker og afpillede Skove, til aabne Vande, andre Lande, — hu- u- ud! fare hen! fare hen! og det i alle Aaringer.“

Hvor gik det Valdemar Daae, hvor gik det hans Døttre? Vinden fortæller:

„Den Sidste af dem jeg saae, ja sidste Gang, det var Anna Dorthea, den blege Hyacinth, — nu var hun gammel og bøiet, det var et halvt hundrede Aar derefter. Hun levede længst, hun vidste om det Hele.

Derovre paa Heden, ved Viborg By, laae Domprovstens nye, stadselige Gaard, med røde Steen og med takket Gavl; Røgen kom fed op af Skorstenen. Den milde Frue og de favre Døttre sad i Karnappen og saae ud over Havens hængende Bukketjørn, ud til den brune Hede —; hvad saae de der efter? De saae efter Storkereden derude paa det faldefærdige Huus. Taget var med Mos og Huusløg, forsaavidt at der var Tag, det som meest dækkede var Storkens Rede, og den var den eneste, der blev hjulpen paa, Storken holdt den istand.

Det var et Huus at see paa, ikke at røre; jeg maatte fare varligt," sagde Vinden. „For Storkeredens Skyld fik Huset Lov at staae, det var jo ellers en Skræmsel paa Heden. Storken vilde Domprovstens ikke jage bort, saa havde Rønnen Lov at blive og Staklen derinde kunde have Lov at boe der; det kunde hun takke den ægyptiske Fugl for, — eller var det Tak, fordi hun engang bad for hans sorte vilde Broders Rede i Borreby Skov? Da var hun, Staklen, et ungt Barn, en fiin, bleg Hyacinth i den adelige Urtegaard. Hun huskede det Altsammen: Anna Dorthea.

„„O! o!““ — ja, Menneskene kunne sukke, som Vinden kan det i Siv og Ror. „„O! — der ringede ingen Klokker over din Grav, Valdemar Daae! de fattige Skoledrenge sang ikke, da Borrebyes fordums Herre blev lagt i Jorden! — O! Alt faaer dog Ende, ogsaa Elende! Søster Ide blev en Bondes Viv; det var vor Fader den haardeste Provelse! Datters Mand, en usselig Træl, der af Herremanden kunde sættes til at ride paa den haarde Fjæl. — Nu er han vel under Jorden? og Du med? Ide! — O ja! o ja! det er ikke forbi endda, jeg gamle Stakkel! jeg fattige Stakkel! los op for mig, rige Christ!““

Det var Anna Dortheas Bøn i det ynkelige Huus, der havde Lov at staae for Storkens Skyld.

Den Raskeste af Søstrene tog jeg mig af," sagde Vinden, „hun fik sig Klæder skaaret, som hun var i Sindet baaret! hun kom som fattig Karl og tog Hyre hos Skipperen; knap var hun paa Ord, tvær af Mine, men villig til sin Dont; dog klattre kunde hun ikke; — saa blæste jeg hende overbord, før Nogen vidste, at hun var et Qvindfolk, og det var nok vel gjort af mig," sagde Vinden.

„Det var en Paaskemorgen, som da Valdemar Daae troede, at han fandt det røde Guld, da hørte jeg under Storkens Rede, mellem de skrøbelige Vægge, Psalmesang. Anna Dortheas sidste Sang.

Der var ingen Rude, der var kun et Hul i Væggen, — Solen kom, som en Guldklump, og satte sig deri; det var en Glands! hendes Øine brast, hendes Hjerte brast! det havde de gjort alligevel, om Solen ikke den Morgen havde skinnet paa hende.

Storken gav hende Tag over sig til hendes Død! jeg sang ved hendes Grav!“ sagde Vinden; „jeg sang ved hendes Faders Grav, jeg veed, hvor den er og hvor hendes Grav er, det veed ellers Ingen.

Nye Tider, andre Tider! gammel Alfarvei gaaer op i lukket Mark, fredede Grave blive færdet Landevei, — og snart kommer Dampen med sin Vognrække og bruser hen over Gravene, glemte som Navnene, hu- u-ud! fare hen!

Det er Historien om Valdemar Daae og hans Døttre. Fortæl den bedre, I Andre! om I kunne det!“ sagde Vinden og vendte sig.

Væk var den.

PIGEN, SOM TRAADTE PAA BRØDET

Du har vel hørt om Pigen, som traadte paa Brødet for ikke at smudske sine Skoe, og hvor ilde det da gik hende. Det er baade skrevet og trykt.

Hun var et fattigt Barn, stolt og hovmodig, en daarlig Grund var der i hende, som man siger. Som ganske lille Unge var det hende en Fornøielse at faae fat paa Fluerne, pille Vingerne af dem og gjøre dem til Krybdyr. Hun tog Oldenborren og Skarnbassen, stak hver af dem paa en Naal, lagde saa et grønt Blad eller en lille Stump Papir op til deres Fødder, og det arme Dyr holdt fast derved, dreiede og vendte det, for at komme af Naalen.

„Nu læser Oldenborren!“ sagde lille Inger, „see, hvor den vender Bladet!“

Som hun nu voxte til, blev hun snarere værre end

bedre, men kjøn var hun og det var hendes Ulykke, ellers var hun nok bleven knupset anderledes, end hun blev det.

„Der skal skarp Lud til det Hoved!" sagde hendes egen Moder. „Du har tidt som Barn traadt mig paa Forklædet, jeg er bange for, at Du som Ældre kommer tidt til at træde mig paa Hjertet."

Og det gjorde hun rigtignok.

Nu kom hun ud paa Landet at tjene hos fornemme Folk, de vare imod hende, som om hun kunde været deres eget Barn, og som saadan blev hun opklædt, godt saae hun ud, og Hovmoden tog til.

Et Aarstid havde hun været ude, saa sagde hendes Herskab til hende: „Du skulde dog engang besøge dine Forældre, lille Inger!"

Hun gik ogsaa, men for at vise sig, de skulde see, hvor fiin hun var bleven; men da hun kom ved Byleddet og saae Piger og unge Karle sladdre ud for Gadekjæret og just der hendes Moder sad paa en Steen og hvilede sig med et Knippe Brændsel, hun havde samlet sig i Skoven, saa vendte I n g e r om, hun skammede sig ved, at hun, der var saa fiint klædt, skulde have til Moder saadan en pjaltet En, der samlede Pinde. Det fortrod hende slet ikke, at hun vendte om, hun var bare ærgerlig.

Nu gik der igjen et halvt Aars Tid.

„Du skulde dog en Dag gaae hjem og see til dine gamle Forældre, lille Inger!" sagde hendes Husmoder.

„Der har Du et stort Hvedebrød, Du kan tage med til dem; de ville glædes ved at see Dig.“

Og Inger tog sin bedste Stads paa og sine nye Skoe, og hun løftede sine Klæder og gik saa forsigtig, for at være reen og peen om Fødderne, og det var jo ikke at bebreide hende; men da hun kom, hvor Stien gik over Mosegrund og der stod Vand og Søle et langt Stykke Vei, saa smed hun Brødet i Sølen, for at træde paa det og komme tørskoet over, men idet hun stod med den ene Fod paa Brødet og løftede den anden,

sank Brødet med hende dybere og dybere, hun blev ganske borte, og der var kun at see et sort boblende Kjær.

Det er Historien.

Hvor kom hun hen? Hun kom ned til Mosekonen, der brygger. Mosekonen er Faster til Elverpigerne, de ere bekjendte nok, der er skrevet Viser om dem, og de ere afmalede, men om Mosekonen veed Folk kun det, at naar Engene om Sommeren dampe, saa er det Mosekonen, som brygger. Ned i hendes Bryggeri var det, at Inger sank, og der er ikke til at holde ud længe. Slamkisten er et lyst Pragtgemak mod Mosekonens Bryggeri! hvert Kar stinker, saa at Menneskene maa daane derved, og saa staae Karrene knugede op paa hverandre, og er der et Sted en lille Aabning mellem dem, hvor man kunde klemme sig frem, saa kan man det dog ikke for alle de vaade Skrubtudser og fede Snoge, som her filtre sig sammen; her ned sank lille Inger; alt det ækle, levende Filteri var saa iisnende koldt, at hun gøs gjennem alle Lemmer, ja hun stivnede ved det meer og meer. Brødet hang hun fast til og det trak hende, ligesom en Ravknap trækker en Smule Straa.

Mosekonen var hjemme, Bryggeriet blev den Dag beseet af Fanden og hans Oldemo'er, og hun er et gammelt, meget giftigt Fruentimmer, der aldrig er ledig; hun tager aldrig ud, uden at hun har sit Haandarbeide med, det havde hun ogsaa her. Hun syede Bis-

selæder til at sætte Menneskene i Skoene, og saa havde de ingen Ro; hun broderede Løgn og hæklede ubesindige Ord, der vare faldne til Jorden, Alt til Skade og Fordærvelse. Jo, hun kunde sye, brodere og hækle, gamle Oldemo'er!

Hun saae Inger, holdt saa sit Brilleglas for Øiet og saae endnu engang paa hende: „Det er en Pige med Anlæg!“ sagde hun, „jeg udbeder mig hende til en Erindring om Besøget her! hun kan blive et passende Postament i mit Barnebarnsbarns Forgemak.“

Og hun fik hende. Saaledes kom lille Inger til Helvede. Der fare Folk ikke altid lige lukt ned, men de kunne komme ad en Omvei, naar de have Anlæg.

Det var et Forgemak i en Uendelighed; man blev svimmel der ved at see fremad og svimmel ved at see tilbage; og saa stod her en Forsmægtelsens Skare, der ventede paa at Naadens Dør skulde blive lukket op; de kunde vente længe! store fede, vraltende Edderkopper spandt tusindaarigt Spind over deres Fødder, og dette Spind snærede som Fodskruer og holdt som Kobberlænker; og saa var der til dette en evig Uro i hver Sjæl, en Piinsels Uro. Den Gjerrige stod og havde glemt Nøglen til sit Pengeskriin, og den sad i, vidste han. Ja, det er saa vidtløftigt at opramse alle Slags Piner og Plager, her blev fornummet. Inger fornam det grueligt i at staae som Postament; hun var ligesom knevlet nedenfra til Brødet.

„Det har man, fordi man vil være reen om Fødderne!“ sagde hun til sig selv. „See, hvor de gloe paa mig!“ jo, de saae Alle paa hende; deres onde Lyster lyste dem ud af Øinene og talte uden Lyd fra deres Mundvig, de vare forfærdelige at see.

„Mig maa det være en Fornøielse at see paa!“ tænkte lille Inger, „jeg har et kjønt Ansigt og gode Klæder!“ og nu dreiede hun Øinene, Nakken var for stiv dertil. Nei, hvor var hun tilsølet i Mosekonens Bryghuus, det havde hun ikke betænkt. Klæderne vare som overskyllede med en eneste stor Sliimklat; en Snog

COMTE PARIS
PARIS
ROLKH

havde hængt sig i hendes Haar og daskede hende ned ad Nakken, og fra hver Fold i hendes Kjole kigede frem en Skrubtudse, der gjøede ligesom en trangbrystig Moppe. Det var meget ubehageligt. „Men de Andre hernede see da ogsaa forfærdelige ud!“ trøstede hun sig med.

Værst af Alt var hende dog den gruelige Sult, hun fornam; kunde hun da ikke bøie sig og bryde et Stykke af Brødet, hun stod paa? Nei, Ryggen var stivnet, Arme og Hænder vare stivnede, hele hendes Krop var som en Steenstøtte, kun sine Øine kunde hun dreie i Hovedet, dreie heelt rundt, saa at de saae bagud, og det var et fælt Syn, det. Og saa kom Fluerne, de krøbe hen over hendes Øine, frem og tilbage, hun blinkede med Øinene, men Fluerne fløi ikke, for de kunde ikke, Vingerne vare pillede af dem, de vare blevne Krybdyr; det var en Pine, og saa den Sult, ja, tilsidst syntes hun, at hendes Indvolde aad sig selv op og hun blev saa tom indeni, saa gyselig tom.

„Skal det vare længe ved, saa holder jeg det ikke ud!“ sagde hun, men maatte holde ud og det blev ved at vare ved.

Da faldt der en brændende Taare ned paa hendes Hoved, den trillede over hendes Ansigt og Bryst lige ned til Brødet, der faldt en Taare endnu, der faldt mange. Hvem græd over lille Inger? Havde hun ikke oppe paa Jorden en Moder. Bedrøvelsens Taarer, som en Moder græder over sit Barn, naaer altid til det, men

de løse ikke, de brænde, de gjøre kun Pinen større. Og nu denne ulidelige Sult og ikke at kunne naae Brødet, hun traadte med sin Fod! hun havde tilsidst en Fornemmelse af, at Alt inde i hende maatte have spiist sig selv op, hun var som et tyndt, huult Rør, der drog hver Lyd ind i sig; hun hørte tydeligt Alt hvad der oppe paa Jorden angik hende, og det var ondt og haardt hvad hun hørte. Hendes Moder græd rigtignok dybt og bedrøvet, men sagde dertil: „Hovmod gaaer for Fald! det var din Ulykke, Inger! hvor Du har bedrøvet din Moder!"

Hendes Moder og Alle deroppe vidste om hendes Synd, at hun havde traadt paa Brødet, var sunken igjennem og bleven borte; Kohyrden havde fortalt det, han havde selv seet det fra Skrenten.

„Hvor Du har bedrøvet din Moder, Inger!" sagde Moderen; „ja, det tænkte jeg nok!"

„Gid jeg aldrig var født!" tænkte Inger derved, „det havde været mig langt bedre. Det kan ikke hjelpe nu, at min Moder tviner."

Hun hørte, hvorledes hendes Herskab, de skikkelige Folk, der havde været som Forældre mod hende, talte: „Hun var et syndefuldt Barn!" sagde de, „hun agtede ikke Vorherres Gaver, men traadte dem under Fødderne, Naadens Dør vil blive hende trang at lukke op."

„De skulde have avet mig bedre!" tænkte Inger, „pillet Nykkerne ud af mig, om jeg havde Nogen."

Hun hørte, at der blev sat ud en heel Vise om hende,

„den hovmodige Pige, der traadte paa Brødet, for at have pene Skoe“, og den blev sjungen Landet rundt.

„At man skal høre saa meget for det! og lide saa meget for det!“ tænkte Inger, „de Andre skulde rigtignok ogsaa straffes for deres! ja, saa blev der Meget at straffe! uh, hvor jeg pines!“

Og hendes Sind blev endnu mere haardt end hendes Skal.

„Hernede skal man da ikke blive bedre i det Selskab! og jeg vil ikke være bedre! see, hvor de gloe!“

Og hendes Sind var vredt og ondt mod alle Mennesker.

„Nu har de da Noget at fortælle deroppe! — uh, hvor jeg pines!“

Og hun hørte, at de fortalte hendes Historie for Børnene, og de Smaa kaldte hende den ugudelige Inger, — „hun var saa ækel!“ sagde de, „saa fæl, hun skulde rigtig pines!“

Der var altid haarde Ord i Barnemunde mod hende.

Dog een Dag, som Harme og Sult gnavede inde i hendes hule Skal og hun hørte sit Navn nævne og sin Historie fortalt for et uskyldigt Barn, en lille Pige, fornam hun, at den Lille brast i Graad ved Historien om den hovmodige, stadselystne Inger.

„Men kommer hun aldrig mere op?“ spurgte den lille Pige. Og der blev svaret:

„Hun kommer aldrig mere op!“

„Men naar hun nu vil bede om Forladelse og aldrig gjøre det mere?“

„Men hun vil ikke bede om Forladelse!“ sagde de.

„Jeg vil saa gjerne, at hun gjorde det!“ sagde den lille Pige, og var ganske utrøstelig. „Jeg vil give mit Dukkeskab, naar hun maa komme op! Det er saa gyseligt for den stakkels Inger!“

Og de Ord naaede lige ned i Ingers Hjerte, de ligesom gjorde hende godt; det var første Gang, at der var En som sagde: „stakkels Inger!“ og ikke føiede det Mindste til om hendes Feil; et lille, uskyldigt Barn græd

og bad for hende, hun blev saa underlig derved, hun havde gjerne selv grædt, men hun kunde ikke græde, og det var ogsaa en Pine.

Som Aarene gik deroppe, nede var der ingen Forandring, hørte hun sjeldnere Lyd derovenfra, der blev talt mindre om hende; da fornam hun en Dag et Suk: „Inger! Inger! hvor har Du bedrøvet mig! det sagde jeg nok!“ Det var hendes Moder, som døde.

Hun hørte sit Navn stundom nævne af sit gamle Herskab, og det var de mildeste Ord, at Huusmoderen sagde: „Mon jeg nogensinde seer Dig igjen, Inger! man veed ikke hvorhen man kommer!“

Men Inger begreb da nok, at hendes skikkelige Huusmoder aldrig kunde komme, hvor hun var.

Saaledes gik der igjen en Tid, lang og bitterlig.

Da hørte Inger igjen sit Navn nævne og saae oven over sig ligesom to klare Stjerner skinne; det var to milde Øine, som lukkede sig paa Jorden. Saamange Aaringer var gaaet fra dengang, den lille Pige græd utrøstelig over „stakkels Inger“, at det Barn var blevet en gammel Kone, som nu Vorherre vilde kalde til sig, og netop i denne Stund, da Tankerne fra hele Livets Sum løftede sig, huskede hun ogsaa, hvorledes hun som lille Barn havde maattet græde bitterligt ved at høre Historien om Inger; den Tid og det Indtryk stod saa lyslevende for den gamle Kone i hendes Dødstime, at hun ganske høit udbrød: „Herre, min Gud, mon ikke ogsaa jeg som Inger tidt har traadt

paa din Velsignelsens Gave og ikke tænkt derved, mon jeg ikke ogsaa er gaaet med Hovmod i mit Sind, men Du har i din Naade ikke ladet mig synke, men holdt mig oppe! slip mig ikke i min sidste Stund!"

Og den Gamles Øine lukkedes og Sjælens Øine aabnedes for det Skjulte, og da Inger var saa levende i hendes sidste Tanker, saae hun hende, saae, hvor dybt ned hun var dragen, og ved det Syn brast den Fromme i Graad, i Himmeriges Rige stod hun som Barnet og græd for stakkels Inger; de Taarer og de Bønner klang som et Echo ned i den hule, tomme Skal, der omsluttede den fængslede, piinte Sjæl, denne overvældedes af al den aldrig tænkte Kjærlighed ovenfra: en Guds Engel græd over hende! hvorfor blev det hende forundt! den piinte Sjæl ligesom samlede i Tankerne enhver Jordlivs-Gjerning, den havde øvet, og den bævede i Graad, som Inger aldrig havde kunnet græde den; Bedrøvelse over sig selv fyldte hende, hun syntes, at for hende kunde aldrig Naadens Port aabnes, og idet hun i Sønderknuselse erkjendte det, lyste i det Samme en Straale ned i Afgrundssvælget, Straalen kom med en Kraft stærkere end Solstraalen, der optøer Sneemanden, som Drengene reiste i Gaarden, og da, langt hurtigere end Sneefnokken, der falder paa Barnets varme Mund, smelter hen som Draabe, fordunstede sig Ingers forstenede Skikkelse, en lille Fugl svang sig med Lynets Zikzak op mod Menneskeverdenen, men angest og sky var den for Alt rundt om, den

skammede sig for sig selv og for alle levende Skabninger og søgte ihast Skjul i et mørkt Hul, den fandt i den forfaldne Muur; her sad den og krøb sammen, skjælvende over hele Kroppen, Stemmens Lyd kunde den ikke give fra sig, den havde ingen; den sad en lang Stund, før den med Ro kunde see og fornemme al den Herlighed derude; ja, en Herlighed var det: Luften var saa frisk og mild, Maanen skinnede saa klart, Træer og Buske duftede; og saa var der saa hyggeligt hvor den sad, dens Fjerkjortel saa reen og fiin. Nei, hvor alt Skabt dog var frembaaret i Kjærlighed og Herlighed. Alle de Tanker, der rørte sig inde i Fuglens Bryst, vilde sjunge sig ud, men Fuglen mægtede det ikke, gjerne havde den sjunget, som i Foraaret Kukker og Nattergal. Vorherre, som hører ogsaa Ormens lydløse Lovsang, fornam her Lovsangen, der løftede sig i Tankeaccorder som Psalmen klang i Davids Bryst, før den fik Ord og Melodi.

I Dage og Uger voxte og svulmede disse lydløse Sange, de maatte komme til Udbrud, ved det første Vingeslag i god Gjerning, en saadan maatte øves!

Nu kom den hellige Julefest. Bonden reiste tæt ved

Muren en Stang og bandt et utærsket Havreknippe derpaa, at Himlens Fugle ogsaa kunde have en glad Juul og et glædeligt Maaltid i denne Frelserens Tid.

Og Solen stod op Julemorgen og skinnede paa Havrekjærven, og alle de qviddrende Fugle fløi om Maaltids-Stangen, da klang det ogsaa fra Muren „pi, pi!“ den svulmende Tanke blev til Lyd, den svage Pippen var en heel Glædeshymne, en god Gjernings Tanke var vakt, og Fuglen fløi ud fra sit Skjul; i Himmeriges Rige vidste de nok hvad det var for en Fugl.

Vinteren tog alvorlig fat, Vandene vare dybt frosne, Fuglene og Skovens Dyr havde deres trange Tid paa Føden. Den lille Fugl fløi hen paa Landeveien, og der i Sporene af Slæderne søgte og fandt den ogsaa hist og her et Korn, paa Bedestederne fandt den et Par Brødsmuler, af dem aad den kun en enkelt, men kaldte paa alle de andre forsultne Spurve, at de her kunde finde Føde. Den fløi til Byerne, speidede rundt om, og hvor en kjærlig Haand havde strøet Brød ved Vinduet til Fuglene, der aad den selv kun en enkelt Smule, men gav Alt til de Andre.

I Vinterens Forløb havde Fuglen samlet og givet saa mange Brødsmuler, at de veiede op tilsammen med hele det Brød, som lille Inger havde traadt paa for ikke at smudske sine Skoe, og da den sidste Brødsmule var funden og given bort, blev Fuglens graae Vinger hvide og bredte sig ud.

„Der flyver hen over Søen en Terne!“ sagde Bor-

nene, der saae den hvide Fugl; nu dukkede den sig ned i Søen, nu løftede den sig i det klare Solskin, den skinnede, det var ikke muligt at see hvor den blev af; de sagde, at den fløi lige ind i Solen.

TAARNVÆGTEREN OLE

„I Verden gaaer det op og ned og ned og op! nu kan jeg ikke komme høiere!“ sagde Taarnvægteren Ole. „Op og ned og ned og op maae de Fleste prøve; i Grunden blive vi Alle tilsidst Taarnvægtere; see Livet og Tingene ovenfra.“

Saaledes talte Ole paa Taarnet, min Ven, den gamle Vægter, en morsom, snaksom Fyr, der syntes at sige Alt og dog gjemte saa Meget i Alvor paa Hjertebunden; ja, han var kommen af Godtfolk, der vare dem, som sagde, at han var en Conferentsraads Søn, eller kunde have været det; studeret havde han, været Hjelpelærer, Hjelpedegn, men hvad kunde det hjelpe! da boede han hos Degnen, skulde have Alting frit i Huset; da var han ung og fiin endnu, som man siger: han vilde have sine Støvler børstede med Blanksværte, men Degnen vilde kun give Fedtsværte, og derover kom de i Uenighed; den Ene talte om Gjerrighed, den Anden talte om Forfængelighed, Sværten blev Fjendskabets sorte Grund, og saa skiltes de ad; men hvad han forlangte af Degnen, forlangte han ogsaa af Verden: Blank-

sværte, og han fik altid kun Fedtsværte; — saa gik han bort fra alle Mennesker og blev Eremit, men Eremitage med Levebrød midt i en stor Stad findes kun paa Kirketaarnet, der steg han op og røg sin Pibe paa sin eensomme Gang; han saae ned, og han saae op, tænkte derved og fortalte, paa sin Maade, om, hvad han saae og ikke saae, hvad han læste i Bøger og i sig selv. Jeg laante ham tidt Læsning, gode Bøger, og paa dem man omgaaes skal man kjendes. Han holdt ikke af engelske Gouvernante-Romaner, sagde han, heller ikke af de franske, der vare bryggede paa Trækvind og Rosenstilke, nei, Levnetsbeskrivelser vilde han have, Bøger om Naturens Undere. Jeg besøgte ham idetmindste eengang om Aaret, sædvanlig strax efter Nytaar, han havde altid da Eet og Andet, der knyttede sig til hans Tanker ved Aarets Omskiftelse.

Jeg skal fortælle to Besøg, og give hans egne Ord, om jeg kan det.

Første Besøg.

Mellem de Bøger, jeg sidst havde laant Ole, var en Bog om Rullestenene, den, der især havde fornøiet og opfyldt ham.

„Ja, de ere rigtige Jubeloldinge, disse Rullestene!“ sagde han, „og dem gaaer man tankeløs forbi! det har jeg selv gjort paa Marken og ved Stranden, hvor de ligge i Mængde. Der træder man paa Brostenene, disse

Stumper af de allerældste Oldtidslevninger! det har jeg selv gjort. Nu har hver Brosteen min Høiagtelse! Tak for den Bog, den har fyldt mig, skudt gamle Tanker og Vaner tilside, gjort mig forhippet paa at læse noget Mere af det Slags. Jordens Roman er dog den mærkeligste af alle Romaner! Skade, at man ikke kan læse de første Dele, da de ere affattede i et Tungemaal, vi ikke have lært; man maa læse i Jordlagene, i Kiselstenene, i alle Jordperioderne, og saa træde de handlende Personer først op i sjette Deel, Hr. Adam og Fru Eva, det er lidt seent for mange Læsere, de ville have dem strax, det er mig det Samme. Det er en Roman, høist eventyrlig, og vi ere Allesammen med i den. Vi krible og krable og blive paa det samme Sted, men Kuglen dreier sig, uden at spilde Verdenshavet over os; Skorpen, vi gaae paa, holder sammen, vi falde ikke igjennem; og saa er det en Historie i Millioner Aar, med bestandig Fremgang. Tak for den Bog om Rullestenene! de ere Karle, de kunne fortælle Noget, naar de kunne det! Er det ikke fornøieligt saadan engang imellem at blive til Nix, naar man sidder saa høit som jeg, og da at huskes paa, at vi Alle, selv med Blanksværte, kun ere Minutmyrer paa Jordtuen, om vi endogsaa ere Myrer med Ordensbaand, Myrer med Gang og Sæde. Man bliver saa flau ung ved Siden af disse millionaars gamle ærværdige Rullestene. Jeg læste i Bogen Nytaarsaften og var saaledes henne i den, at jeg glemte min sædvanlige Fornøielse Nytaarsnat, at see

paa „den vilde Hær til Amager!“ ja, den kjender De nok ikke!

Hexenes Fart paa Kosteskaft er bekjendt nok, den er St. Hans Nat og til Bloksbjerg, men vi have ogsaa den vilde Hær, den er indenlandsk og nutids, den gaaer ad Amager til Nytaarsnat. Alle de daarlige Poeter, Poetinder, Spillemænd, Bladskrivere og konstneriske Offentligheder, de, som ikke due, ride Nytaarsnat gjennem Luften ud til Amager; de sidde skrævs over deres Pensel eller Pennefjeder, Staalpen kan ikke bære, den er for stiv. Jeg seer det, som sagt, hver Nytaarsnat; de Fleste af dem kunde jeg nævne ved Navn, men det er ikke værd at lægge sig ud med dem; de holde ikke af at Folk skal vide om deres Amagerfart paa Pennefjer. Jeg har et Slags Søskendebarn, som er Fiskerkone og leverer Skjeldsord til tre agtede Bløde, siger hun; selv har hun været derude som indbuden Gjest, hun blev baaren derud, hun holder ikke selv Pennefjer og kan ikke ride. Hun har fortalt det. Det Halve er Løgn, hvad

hun siger, men det Halve er allerede nok. Da hun var derude, begyndte de med Sang, hver af Gjesterne havde skrevet sin Vise og hver sang sin, for den var den bedste; det var lige eet, det var samme „Melodonte“. Saa opmarscherede i smaa Kammeratskaber de, som kun virke med Snakketøiet, der var nu Sangklokkerne, der synge paa Omgang, saa kom de smaa Trommeslagere, som tromme ud i Familier. — Bekjendtskab blev der gjort med dem, der skrive uden at lægge Navn til, det vil her sige, hvor Fedtsværte gaaer for Blanksværte; der var Bødlen og hans Dreng, og Drengen var den Skrappeste, ellers blev han ikke lagt Mærke til; der var den gode Skraldemand, der vender Bøtten og kalder den „god, meget god, udmærket god!“ — Midt under al den Fornøielse, som det maatte være, skød frem fra Kulen en Stilk, et Træ, en uhyre Blomst, en stor Paddehat, et heelt Tag, det var den ærede Forsamlings Slaraffenstang, der bar Alt, hvad de i det gamle Aar havde givet Verden; ud fra den foer Gnister, som Ildsluer, det var alle de laante Tanker og Ideer, de havde brugt, som nu løste sig og fore hen, som et heelt Fyrværkeri. Der blev leget „Tampen brænder“, og de smaa Poeter legede „Hjertet brænder“; de Vittige sagde Brandere, ringere taaltes ikke. Vittighederne rungede, som slog man tomme Potter paa Døre, eller Potter med Tørveaske. Det var høist fornøieligt! sagde Søskendebarn; egenligt sagde hun en heel Deel endnu, som var meget malitiøsk, men morsomt! jeg siger det ikke, man

skal være gode Mennesker og ikke Raisonneurer. De indseer imidlertid, at naar man, som jeg, saaledes veed Besked om Festen derude, er det saa rimeligt, at jeg hver Nytaarsnat passer paa for at see den vilde Hær flyve afsted; savner jeg et Aar Enkelte, saa er der kommet nye til, men iaar forsømte jeg at see paa Gjesterne, jeg rullede derfra paa Rullestenene, rullede gjennem Millioner Aar, og saae Stenene ramle løse oppe i Nordlandene, saae dem drive paa Iisstykker længe før Noahs Ark blev tømret, saae dem synke til Bunds og komme op igjen paa en Sandrevle, den, der pegede op af Vandet og sagde: „dette skal være Sjælland!“ jeg saae dem blive Sæde for Fuglearter vi ikke kjende, Sæde for vilde Høvdinger vi heller ikke kjende, indtil Øxen bed Runemærke ind i et Par, som da kunde komme ind i Tidsregning, men jeg var kommen aldeles ud af den, bleven til Nix. Da faldt tre, fire deilige Stjerneskud, de lyste op, Tankerne fik et andet Sving; — De veed da hvad et Stjerneskud er? det vide de Lærde ellers ikke! — Jeg har nu mine Tanker om dem, og jeg gaaer ud fra d e t: Hvor tidt i Løndom bliver ikke udtalt Tak og Velsignelse over hver, som har udrettet noget Skjønt og Godt, tidt er Takken lydløs, men den falder ikke til Jorden! jeg tænker mig, den opfanges af Solskinnet, og Solstraalen bringer den stillefølte lønlige Tak ned over Velgjørerens Hoved, er det et heelt Folk, der gjennem Tider sender sin Tak, ja, da kommer Takken som en Bouquet, falder som et Stjerneskud paa Vel-

gjørerens Grav. Det er mig ordenlig saadan en Fornøielse, naar jeg seer Stjerneskud, især Nytaarsnat, at udfinde, hvem den Taksigelsesbouquet nu kan gjælde. Der faldt sidst et lysende Stjerneskud i Sydvest: „en Velsignelses Tak for Mange, Mange! hvem kunde det gjælde! det faldt bestemt, tænkte jeg, paa Skrenten ved Flensborg Fjord, hvor Danebroget vaier over Schleppegrells, Læssøes og Kammeraternes Grave. Der faldt eet midt i Landet, det faldt ned i Sorø, en Bouquet paa Holbergs Kiste, en Tak i Aaret fra saa Mange, Tak for de herlige Komedier!

Det er en stor Tanke, en glad Tanke at vide, at der falder et Stjerneskud paa vor Grav, det gjør der nu ikke paa min, ikke en Solstraale bringer mig Tak, for her er ikke Noget at takke for; jeg opnaaer ikke Blanksværte," sagde Ole, „min Lod i Verden er at faae Fedtsværte."

Andet Besøg.

Det var Nytaarsdag jeg kom op paa Taarnet, Ole talte om Skaalerne, der blev tømt ved Overgangen fra det gamle Dryp i det nye Dryp, som han kaldte Aaret. Saa fik jeg hans Historie om Glassene, og der var Tanke i den.

„Naar Klokken Nytaarsnat er slaaet tolv, reise Folk sig ved Bordet med det fulde Glas og drikke det nye Aars Skaal. Man begynder Aaret med Glasset i Haan-

den, det er en god Begyndelse for Drankere; man begynder Aaret med at gaae tilsengs, det er en god Begyndelse for Dovenskaben; Søvnen skal i Aarets Løb nok spille en stor Rolle, Glassene med. Veed De, hvad der boer i Glassene?“ spurgte han. „Ja, der boer Sundhed, Glæde og Ellevildhed! der boer Fortræd og den

bittre Ulykke! Naar jeg tæller op Glassene, tæller jeg naturligviis Graderne i Glasset for de forskjellige Mennesker.

Seer Du, det første Glas, det er nu Sundhedens Glas! i det voxer Sundhedens Urt, stik den ind i Bjælken, og ved Aarets Ende kan Du da sidde i Sundhedens Løvhytte.

Tager Du det andet Glas —! ja, fra det flyver ud en lille Fugl, den qviddrer uskyldig glad, saa Men-

nesket lytter og synger maaskee med: Livet er smukt! vi ville ikke hænge med Hovedet! freidig frem!

Fra det tredie Glas løfter sig en lille vinget Fyr, Englebarn kan han vel ikke kaldes, for han har Nisseblod og Nissesind, ikke til at drille, men til at gjøre Løier; han sætter sig bag vort Øre og hvisker os et muntert Indfald; han lægger sig i vor Hjertekule og varmer der, saa at man bliver overgiven, bliver det gode Hoved efter de andre Hoveders Dømmekraft.

I det fjerde Glas er hverken Urt, Fugl eller Fyr, der er Forstandens Tankestreg, og over den Streg skal man aldrig gaae.

Tages det femte Glas, saa græder Du over Dig selv, bliver saa inderlig fornøielig rørt, eller det knalder anderledes af; fra Glasset springer med Knald Prinds Carneval, mundkaad og ellevild; han trækker Dig med, Du glemmer din Værdighed, hvis Du har nogen! Du glemmer meer, end Du skal glemme og tør glemme. Alt er Dands, Sang og Klang; Maskerne rive

Dig med, Fandens Døttre, i Flor og i Silke, komme med løste Haar og deilige Lemmer, — riv Dig løs om Du kan!

Det sjette Glas! — Ja, i det sidder Satan selv, en lille velklædt, veltalende, indtagende, høist behagelig Mand, som aldeles forstaaer Dig, giver Dig Ret i Alt, er dit hele Jeg! Han kommer med Lygte for at følge Dig hjem til Sit. Der er en gammel Legende om Helgenen, som skulde vælge en af de syv Dødssynder, og han valgte, som han syntes, den ringeste, Drukkenskab, og i den begik han alle de andre sex Synder. Mennesket og Djævelen blande Blod, det er det sjette Glas, og da trives alle onde Spirer inde i os; hver af dem løfter sig med en Kraft, som det bibelske Sennepskorn, voxer til Træ ud over den hele Verden, og de Fleste have da kun for sig at komme i Smelteovnen og støbes om.

Det er Glassenes Historie!“ sagde Taarnvægteren Ole, „og den kan gives baade med Blanksværte og med Fedtsværte! jeg giver den med begge Dele.“

Det var det andet Besøg hos Ole, vil Du høre om flere, saa maae Besøgene

fortsættes.

ANNE LISBETH

Anne Lisbeth var som Melk og Blod, ung og fornøiet, deilig at see paa, Tænderne skinnede saa hvide, Øinene saa klare; Foden var let i Dandsen og Sindet endnu mere let! hvad kom der ud af det? — „Den lede Unge!“ — ja, deilig var han ikke! han blev sat ud til Grøftegraverens Kone, Anne Lisbeth kom paa det grevelige Slot, sad i stadselig Stue med Klæder af Silke og Fløiel; ikke en Vind turde blæse paa hende, Ingen sige hende et haardt Ord, for det havde hun Skade af og det turde hun ikke taale. Hun ammede det grevelige Barn, det var fiint som en Prinds, deiligt som en Engel, hvor elskede hun dette Barn! hendes eget, ja det var i Huus, i Grøftegra-

verens Huus, hvor ikke Gryden kogte over, men Munden kogte over, og oftest var der Ingen hjemme, Drengen græd, men hvad Ingen hører det Ingen rører, han græd sig isøvn og i Søvnen føler man ikke til Sult og Tørst, Søvnen er saadan en god Opfindelse; i Aaringer — ja, som Tiden gaaer, skyder Ukrudt op, siger man, Anne Lisbeths Dreng skød op, og dog var han sat i Væxten, sagde de; men heelt var han voxet ind i Familien her, de havde faaet Penge derfor, Anne Lisbeth var ham aldeles qvit, hun var Kjøbstadmadame, havde det luunt og godt inde, og Hat paa, gik hun ud, men hun gik aldrig til Grøftegraverens, det var saa langt fra Staden, og hun havde der heller

ikke Noget at gjøre, Drengen var deres, og tære sin Kost kunde han, sagde de, Gavn for Føden skulde han gjøre, og saa passede han Mads Jensens røde Ko, han kunde nok røgte og tage sig Noget for. —

Lænkehunden paa Herregaardens Blegdam sidder i Solskinnet stolt ovenpaa sit Huus og gjøer af hver, der kommer forbi, i Regnveiret kryber den indenfor, ligger tørt og luunt. Anne Lisbeths Dreng sad paa Grøften i Solskin, snittede paa en Tøirepæl, i Foraaret vidste han tre Jordbærplanter i Blomster, de vilde nok sætte Bær, det var hans gladeste Tanke, men der kom ingen Bær. Han sad i Regn og Rusk, blev vaad til Skindet, den skarpe Vind tørrede siden Tøiet paa Kroppen; kom han til Gaarden blev han puffet og stødt, han var led og grim, sagde Piger og Karle, det var han vant til — aldrig elsket!

Hvordan gik det Anne Lisbeths Dreng? Hvor-

ledes skulde det gaae ham? det var hans Lod: „aldrig elsket“.

Fra Landjorden blev han kastet overbord, gik tilsøes paa en ussel Skude, sad ved Roret, mens Skipperen drak; skiden og led var han, forfrossen og graadig, man skulde troe, at han aldrig havde været mæt, og det havde han heller ikke.

Det var seent paa Aaret, raat, vaadt, blæsende Veir, Vinden skar koldt gjennem de tykke Klæder, især tilsøes, og der gik for eet Seil en ussel Skude med kun to Mand ombord, ja kun een og en halv kan man ogsaa sige, det var Skipperen og hans Dreng. Tusmørke havde det været den hele Dag, nu blev det sortere, det var en bidende Kulde. Skipperen tog sig en Dram, der kunde varme indvendig; Flasken var gammel og Glasset med, det var heelt foroven, men Foden knækket af, og havde istedetfor den en tilsnittet blaamalet Træklods at staae paa. — En Dram gjorde godt, to gjorde bedre, meente Skipperen. Drengen sad ved Roret, det, han holdt paa med sine haarde, tjærede Hænder; grim var han, Haaret stridt, forkuet og forkrympet var han, det var Grøftegraverens Dreng, i Kirkebogen hed han Anne Lisbeths.

Vinden skar paa sin Viis, Skuden paa sin! Seilet

bovnede, Vinden havde fat, der var flyvende Fart — raat, vaadt rundt omkring, men Mere endnu kunde der komme — Stop! — hvad var det! hvad stødte, hvad sprang, hvad greb i Skuden? den dreiede sig om! kom der et Skybrud, loftede sig en Braadsø? — Drengen ved Roret skreg høit: „I Jesu Navn!“ Skuden var stødt paa en mægtig Steen i Havbunden og sank som en gammel Sko i Gadekjæret; sank med Mand og Muus som man siger; og der var Muus, men kun halvanden Mand: Skipperen og Groftegraverens Dreng. Ingen saae det, uden de skrigende Maager og Fiskene dernede, ja og de saae det ikke endda saa rigtigt, thi de fore forskrækkede tilside, da Vandet buldrede ind i Skuden, der sank; knap en Favn under Vandet stod den; gjemte vare de To; gjemte, glemte! kun Glasset med den blaamalede Træklods til Fod sank ikke, Træklodsen holdt det oppe; Glasset drev for at knækkes over og skylles op paa Stranden, — hvor og naar? Ja det var jo ikke noget videre! nu havde det tjent ud og det havde været elsket; det havde ikke Anne Lisbeths Dreng! dog i Himmeriges Rige vil ingen Sjæl kunde sige meer: „aldrig elsket!“

Anne Lisbeth var i Kjøbstaden og det allerede i mange Aar, blev kaldt Madame og kneisede især op, naar hun talte om gamle Minder, den grevelige Tid, da

hun kjørte i Karreet og kunde tale med Grevinder og Baronesser. Hendes søde Grevebarn var den yndigste Guds Engel, den kjærligste Sjæl, han havde holdt af hende og hun havde holdt af ham. De havde kysset hinanden og klappet hinanden, han var hendes Glæde, hendes halve Liv. Nu var han stor, var fjorten Aar, havde Lærdom og Deilighed; hun havde ikke seet ham siden hun bar ham paa sine Arme; ikke havde hun i mange Aaringer været paa det grevelige Slot, det var en heel Reise derhen.

„Jeg maa tage det overtvært engang!“ sagde Anne Lisbeth, „jeg maa til min Herlighed, til mit søde Grevebarn! ja, han længes vist ogsaa efter mig, tænker paa mig, holder af mig, som da han hang med sine Englearme om min Hals og sagde: „„An-Lis!““ det var ligesom en Violin, ja jeg maa tage det overtvært og see ham igjen.“

Hun kjørte med Kalvevogn, hun gik paa sin Fod, hun kom til det grevelige Slot, det var stort og skinnende som altid før, Haven som før derudenfra, men Folkene i Huset vare alle Fremmede, og ikke Een af dem kjendte Noget til Anne Lisbeth, de vidste ikke hvad hun havde betydet her engang, det vilde nok Grevinden sige dem, ogsaa hendes egen Dreng; hvor længtes hun efter ham!

Nu var Anne Lisbeth her; længe maatte hun vente og Ventetid er lang! Før Herskabet gik tilbords, blev hun kaldt ind til Grevinden, og meget godt tiltalt.

Sin søde Dreng skulde hun see efter Bordet, saa blev hun kaldt ind igjen.

Hvor var han bleven stor, lang og tynd, men de yndige Øine havde han og den Engle-Mund! han saae paa hende, men han sagde ikke et Ord. Han kjendte hende vist ikke. Han vendte sig om, vilde gaae igjen, men da tog hun hans Haand, trykkede den op til sin Mund. „Naa, det er godt!“ sagde han, og saa gik han ud af Stuen, han, hendes Kjærligheds Tanke, han, som hun havde elsket og elskede høiest, han, hendes jordiske Stolthed.

Anne Lisbeth gik udenfor Slottet paa den aabne Landevei, hun var saa trist: han havde været saa fremmed imod hende, ikke havt Tanke for hende, ikke Ord,

han, som hun engang ved Nat og Dag havde baaret, og altid bar i Tanken.

Der fløi en stor sort Ravn ned paa Veien foran hende, skreg, og skreg igjen. „Eia!“ sagde hun, „hvad er Du for en Ulykkesfugl!“

Hun kom forbi Grøftegraverens Huus; der stod Konen i Døren, og saa talte de sammen.

„Du er vel ved Magt!“ sagde Grøftegraverens Kone, „Du er tyk og fed! Dig gaaer det godt!“

„Saamænd!“ sagde Anne Lisbeth.

„Fartøiet med dem er da forgaaet!“ sagde Grøftegraverens Kone. „Lars Skipper og Drengen ere druknede begge To. Nu har de Ende paa det. Jeg havde dog troet, at Drengen engang skulde kunne have hjulpet mig med en Skilling, Dig kostede han nu ikke meer, Anne Lisbeth!“

„Ere de druknede!“ sagde Anne Lisbeth, og saa talte de ikke mere om den Ting. Anne Lisbeth var saa bedrøvet, fordi hendes Grevebarn ikke gad tale til hende, hun, som elskede ham og havde taget den lange Vei for at komme her; det havde ogsaa kostet Penge, Fornøielsen, hun havde faaet, var ikke stor, men det sagde hun her ikke et Ord om, hun vilde ikke lette sit Sind ved at tale om det til Grøftegraverens Kone, hun kunde jo troe, at hun ikke meer var anseet hos Grevens. Da skreg igjen Ravnen hen over hende.

„Det sorte Spectakel,“ sagde Anne Lisbeth, „gjør mig nok forskrækket i Dag!“

Hun havde bragt med Kaffebønner og Cichorie, det vilde være en Velgjerning mod Grøftegraverens Kone at give hende det til at lave en Skaal Kaffe, Anne Lisbeth kunde faae sig en Kop med, og Grøftegraverens Kone gik hen at koge den, og Anne Lisbeth satte sig paa en Stol og der faldt hun i Søvn; da drømte hun om Den, hun aldrig før havde drømt om, det var underligt nok: hun drømte om sit eget Barn, der her i Huset havde sultet og skraalet, drevet for Lud og koldt Vand, og nu laae i det dybe Hav, Vorherre vidste hvor. Hun drømte, at hun sad

hvor hun sad, og at Grøftegraverens Kone var ude at lave Kaffe, hun kunde lugte Bønnerne, og der stod i Døren saadan en deilig En, han var ligesaa kjøn som Grevebarnet, og den Lille sagde:

„Nu forgaaer Verden! hold Dig fast ved mig, for Du er dog min Moder! Du har en Engel i Himmeriges Rige! hold fast ved mig!“

Og saa greb han efter hende, men der lød saadan et Rabalder, det var nok Verden der gik fra hinanden, og Engelen løftede sig og holdt hende fast i hendes Særkeærme, saa fast, syntes hun, at hun lettedes fra Jorden, men der hang sig Noget saa tungt ved hendes Been, det laae hen over hendes Ryg, det var ligesom om hundrede Qvinder klyngede sig fast, og de sagde: „Skal Du frelses, maae vi ogsaa! hæng paa! hæng paa!“ og saa hang de Allesammen paa; det var for Meget, „Ritsch-ratsch!“ sagde det, Ærmet flængedes, og Anne Lisbeth faldt forfærdeligt, saa at hun vaagnede ved det — og var lige ved at styrte om

med Stolen, hun sad paa, hun var saa fortumlet i Hovedet, at hun slet ikke kunde huske hvad hun havde drømt, men noget Ilde havde det været.

Saa blev Kaffen drukken, saa blev der talt, og saa gik Anne Lisbeth til den nærmeste By, hvor hun skulde træffe Fragtmanden og endnu denne Aften og Nat kjøre med ham til sit Hjemsted; men da hun kom til Fragtmanden, sagde han, at de ikke kunde komme afsted før den næste Dags Aften, hun tænkte da over, hvad det vilde koste hende at blive, tænkte over Veilængden og betænkte, at gik hun langs Stranden og ikke ad Kjøreveien, da var det næsten to Miil kortere; det var jo høit Veir og nok Fuldmaane, og saa vilde Anne Lisbeth gaae; næste Dag kunde hun være hjemme.

Solen var nede, Aftenklokkerne klang endnu, — nei, det var ikke Klokkerne, det var Peder Oxes Frøer, der koaxede i Kærene. Nu taug de, Alt var stille, ikke en Fugl hørte man, hver af dem var til Ro, og Uglen var nok ikke hjemme; lydløst var der ved Skov og Strand, hvor hun gik, hun hørte sine egne Fodtrin i Sandet, Havet havde ikke Skvulpen, Alt derude i det dybe Vand var lydløst; stumme vare de Alle dernede, de Levende og de Døde.

Anne Lisbeth gik og tænkte ikke paa nogen Ting, som man siger, hun var borte fra sine Tanker, men Tankerne vare ikke borte fra hende, de ere aldrig borte fra os, de ligge bare i en Døs, baade de levendegjorte

Tanker, der have lagt sig, og de, som endnu ikke have rørt sig. Men Tankerne komme nok frem, de kunne røre sig i Hjertet, røre sig i vort Hoved eller falde ned over os.

„God Gjerning har sin Velsignelsens Frugt!“ staaer der skrevet; „i Synden er Død!“ staaer der ogsaa skrevet! Meget staaer skrevet, Meget er sagt, man veed det ikke, man husker det ikke, saadan gik det Anne Lisbeth; men det kan gaae op for En, det kan komme!

Alle Laster, alle Dyder ligge i vort Hjerte! i dit, i mit! de ligge som smaa ikke synlige Korn; saa kommer der udenfra en Solstraale, en ond Haands Berørelse, Du dreier om Hjørnet, til Høire eller Venstre, ja, det kan afgjøre det, og det lille Frøkorn rystes, det svulmer derved, det sprænges, og gyder sine Safter i alt dit Blod, og saa er Du paa Farten. Det er ængstende Tanker, dem har man ikke naar man gaaer i en Døs, men de ere i Røre: Anne Lisbeth gik i en Døs, Tankerne vare i Røre! Fra Kyndelmisse til Kyndelmisse har Hjertet Meget paa sit Regnebræt, det har Aars Regnskab, Meget er glemt, Synd i Ord og Tanker mod Gud, vor Næste og mod vor egen Samvittighed; vi tænke ikke derover, det gjorde heller ikke Anne Lisbeth, hun havde intet Ondt gjort mod Lands Lov og Ret, hun var meget godt anseet, skikkelig og hæderlig, vidste hun. Og som hun nu gik ved Stranden, — hvad var det der laae? Hun standsede; hvad var der skyllet op?

en gammel Mandshat laae der. Hvor mon den var gaaet overbord. Hun gik nærmere, blev staaende og saae paa den, — eia! hvad laae der! hun blev ganske forskrækket; men der var ikke Noget at blive forskrækket over, det var Tang og Siv, der laae snoet hen over en stor aflang Steen, det saae ud som et heelt Menneske, det var kun Siv og Tang, men forskrækket blev hun, og idet hun gik videre, kom hende i Tanke saa Meget, hun havde hørt som Barn, al den Overtro om „Strandvarslet“, Spøgelset af den Ubegravne, der laae skyllet op paa den øde Strandbred. „Strandvaskeren“: den døde Krop, den gjorde Intet, men dens Spøgelse, Strandvarslet fulgte den eensomme Vandrer, hang sig fast og forlangte at bæres til Kirkegaarden, for at begraves i christen Jord. „Hæng paa! hæng paa!“ sagde det; og som Anne Lisbeth gjentog for sig selv disse Ord, gik med Eet op for hende hele hendes Drøm, saa lyslevende, hvorledes Mødrene havde klynget sig til hende med dette Udraab: „hæng paa! hæng paa!“ hvorledes Verden sank, hendes Særkeærme revnede og hun faldt fra sit Barn, der i Dommens Stund vilde have holdt hende oppe. Hendes Barn, hendes eget kjødelige Barn, det, hun aldrig havde elsket, ja, ikke engang tænkt paa, dette Barn var nu paa Havsens Bund, det kunde som Strandvarsel komme og raabe: „hæng paa! hæng paa! bring mig i christen Jord!“ og idet hun tænkte det, prikkede Angesten hende i Hælene, saa at hun gik raskere;

Frygten kom som en kold klam Haand og lagde sig i hendes Hjertekule, saa hun var lige ved at faae ondt, og idet hun nu saae ud over Havet, blev der tykkere og tættere; en tung Taage skød sig frem, lagde sig om Busk og Træer, de fik et underligt Udseende derved. Hun vendte sig for at see efter Maanen, der stod bagved hende, den var som en bleg Skive uden Straaler, det var som Noget havde lagt sig tungt paa alle hendes Lemmer: hæng paa! hæng paa! tænkte hun, og da hun igjen vendte sig om og saae paa Maanen, syntes hun, at dens hvide Ansigt var lige tæt ved hende, og Taagen hang som et Lin ned over hendes Skuldre: „hæng paa! bring mig i christen Jord!“ vilde hun høre og hørte ogsaa en Lyd, saa huul, saa sær, den kom ikke fra Frøerne i Kæret, ikke fra Ravne eller Krager, for dem saae hun jo ikke, „begrav mig! begrav mig!“ klang det lydeligt! ja, det var Strandvarslet af hendes Barn, der laae paa Havsens Bund, det fik ikke Fred før det blev baaret til Kirkegaarden og Graven gravet i christen Jord. Derhen vilde hun gaae, der vilde hun grave, hun gik i den Retning hvor Kirken laae, og da syntes hun at Byrden blev lettere, den forsvandt, og hun vilde saa igjen vende om og naae ad den korteste Vei hjem, men da knugede det hende igjen: hæng paa! hæng paa! — det lød som Frøernes Qvæk, det lød som en klynkende Fugl, det lød saa grangiveligt „begrav mig! begrav mig!“

Taagen var kold og klam, hendes Haand og Ansigt

var koldt og klamt af Rædsel; udenom hende klemte det, indeni hende blev der et uendeligt Rum for Tanker, hun før aldrig havde fornummet.

I een Foraarsnat her i Norden kan Bøgeskoven springe ud, staae i sin unge, lyse Pragt ved Dagens Solskin, i et eneste Secund kan indeni os hæve og udfolde sig den Sæd af Synd i Tanke, Ord og Gjerning, der i vort første Liv er nedlagt; den løfter og udfolder sig i et eneste Secund, naar Samvittigheden vaagner; og Vorherre vækker den, naar vi mindst vente det; da er der Intet at undskylde, Gjerningen staaer og vidner, Tankerne faae Ord, og Ordene klinge lydeligt ud over Verden. Vi forfærdes over, hvad vi have baaret i os og ikke qvalt, forfærdes over, hvad vi i Overmod og Tankeløshed have strøet ud. Hjertet har i Gjemme alle Dyder, men ogsaa alle Laster, og de kunne trives selv i den goldeste Grund.

Anne Lisbeth rummede i Tankerne, hvad vi her have sagt i Ord, hun var overvældet deraf, hun sank til Jorden, krøb hen ad den et Stykke. „Begrav mig! begrav mig!“ sagde det, og helst havde hun begravet sig selv, dersom Graven var en evig Forglemmelse af Alt. — Det var Alvorens Vækkelses-Stund med Gru og Angest. Overtroen kom Hedt og Koldt i hendes Blod; saa Meget, hun aldrig gad tale om, kom i Tanke. Lydløs, som Skyens Skygge i det klare Maaneskin, foer forbi hende et Syn, hun havde hørt om det før. Tæt forbi hende joge fire fnysende Heste, Ilden skinnede

dem ud af Øine og Næseboer, de trak en gloende Karreet, i den sad den onde Herremand, der for meer end et hundrede Aar siden havde huseret her i Egnen. Hver Midnat, hed det, foer han ind i sin Gaard og vendte strax igjen, han var ikke hvid, som man siger den Døde er, nei, han var sort som Kul, et udbrændt Kul. Han nikkede til Anne Lisbeth og vinkede: „hæng paa! hæng paa! saa kan Du igjen kjøre i grevelig Vogn og glemme dit Barn!“

Mere iilsom skyndte hun sig afsted, og hun naaede Kirkegaarden; men de sorte Kors og de sorte Ravne blandede sig for hendes Øine, Ravnene skrege som Ravnen i Dag havde skreget, dog nu forstod hun hvad det var, den sagde: „jeg er Ravnemoder! jeg er Ravnemoder!“ sagde hver af dem, og Anne Lisbeth vidste, at Navnet ogsaa gjaldt hende, hun vilde maaskee blive forvandlet til saadan en sort Fugl og ideligt maatte skrige, hvad den skreg, fik hun ikke Graven gravet.

Og hun kastede sig ned paa Jorden, og hun gravede med sine Hænder en Grav i den haarde Jord, saa at Blodet sprang hende ud af Fingrene.

„Begrav mig! begrav mig!“ lød det ideligt, hun frygtede for Hanegal og den første røde Stribe i Øst, thi kom de før hendes Arbeide var endt, da var hun fortabt. Og Hanen galede og i Øst lyste det — — Graven var kun halvt gravet, en iisnende Haand gled hen over hendes Hoved og Ansigt ned til Hjertestedet.

„Halv Grav kun!“ sukkede det og svævede bort, ned paa Havsens Bund, ja, det var Strandvarslet; Anne Lisbeth sank overvældet og betagen til Jorden, hun havde ikke Tanke eller Fornemmelse.

Det var lys Dag, da hun kom til sig selv, to Karle løftede hende i Veiret; hun laae ikke paa Kirkegaarden, men nede paa Strandbredden, og der havde hun gravet foran sig et dybt Hul i Sandet og skaaret sine Fingre tilblods paa et sønderbrudt Glas, hvis skarpe Stilk stak i en blaamalet Træfod. Anne Lisbeth var syg; Samvittigheden havde blandet Overtroens Kort, lagt dem op og faaet ud deraf, at nu havde hun kun en halv Sjæl, den anden Halvdeel havde hendes Barn taget med sig ned paa Havsens Bund; aldrig vilde hun kunne flyve op mod Himmeriges Naade, før hun havde igjen den anden halve Deel, der holdtes paa i det dybe Vand; Anne Lisbeth kom til sit Hjem, hun var ikke det Menneske meer, hun før havde været; hendes Tanker vare spegede som Garnet, der speges, een Traad kun havde hun red, den, at bære Strandvarslet til Kirkegaarden, grave det en Grav og derved vinde sin hele Sjæl tilbage.

Mangen Nat blev hun savnet i sit Hjem, og altid fandt man hende da ved Stranden, hvor hun ventede paa Strandvarslet; saaledes hengik et heelt Aar, da forsvandt hun igjen en Nat, men var ikke at finde; hele den følgende Dag gik hen med forgjæves Søgen.

Henimod Aften, da Degnen kom ind i Kirken for at

ringe til Solnedgang, saae han foran Alteret laae Anne Lisbeth; her havde hun været fra den tidlige Morgenstund, hendes Kræfter vare næsten borte, men hendes Øine lyste, hendes Ansigt havde en rødmende Glands; de sidste Solstraaler skinnede ind paa hende, straalede hen over Alterbordet paa de blanke Spænder af Bibelen, der laae opslaaet, med de Ord af Propheten Joel: „Sønderriver Eders Hjerter og ikke Eders Klæder, vender om til Herren!“ — „Det var nu saaledes tilfældigt!“ sagde man, som saa Meget er tilfældigt.

I Anne Lisbeths Ansigt, som Solen belyste, var der at læse om Fred og Naade. Hun var saa vel! sagde hun. Nu havde hun forvundet Sit! i Nat havde Strandvarslet, hendes eget Barn, været hos hende, det havde sagt: Du gravede kun halv Grav — for mig, men Du har nu Aar og Dag begravet mig heelt i dit Hjerte, og der gjemmer en Moder sit Barn bedst! og saa havde det givet hende igjen hendes tabte halve Sjæl og ledet hende herind i Kirken.

„Nu er jeg i Guds Huus!“ sagde hun, „og i det er man salig!“

Da Solen var heelt nede, var Anne Lisbeths Sjæl heelt oppe, hvor der er ingen Frygt, naar den her har udstridt, og udstridt havde Anne Lisbeth.

KOMMENTAR

Et godt Humeur.

Udkom 1852.

S. 10. med sin hele Sjæl — de andre Udgg. hele sin.

S. 13. mit Livshistorie — saaledes ogsaa O. og 1855; SS 2 mit Livs Historie.

Hjertesorg.

Udkom 1853. Motivet til Eventyrets sidste Del findes i en Dagbogsoptegnelse $^{26}/_{5}$ 1847 paa Glorup: „ — da kom en Madam fra Nyborg; hun vilde tale ene med mig; jeg lod hende komme op paa mit Værelse; det var om at tage Aktier i hendes Garveri; jeg lod hende slaa Konvolut om Ansøgningen og skrive uden paa til Excellencen Moltke, Ridder af Elephanten, Storkors af Danebroge, etcetera — sagde jeg; det var hende svært at skrive det første; „jeg er kun et Fruentimmer," sagde hun; men da hun kom til etcetera, standsede hun — sukkede og skrev „extra!"

H. B. S. 1.

S. 16. og han ogsaa kunde levere — saaledes de ældre Udgg.; SS 2 og som han.

Alt paa sin rette Plads!

Udkom 1853. „„Skriv!" sagde Digteren Thiele, „et Eventyr om en Fløite, der blæser Alt paa sin rette Plads!" i disse Ord laae allerede en heel Idee og det nævnte Eventyr sprang frem."

S. 24. saa r e e n g r ø n — Rettelsen i SS 2: r e e n o g g r ø n er ikke heldig.

S. 29. stode æ r b o d i g s t — SS 2. maaske ved Trykfejl, æ r b ø d i g t.

N i s s e n h o s S p e k h ø k e r e n.

Udkom 1853.

H. B. S. 216.

S. 33. Boutiken l u k k e t — SS 2 v a r l u k k e t.

O m A a r t u s i n d e r.

Udkom 1853.

R. S. S. 185.

S. 39. den electromagnetiske Traad under Verdenshavet — 1853 lagdes det første undersøiske Kabel i Danmark, under Store Bælt; først 1858 nedlagdes det første Kabel gennem Atlanterhavet.

S. 38. de da synkende S t æ d e r

og S. 41. Mindernes rige S t æ d e r

saaledes ogsaa 1853 og 1855, men i SS 2 rettet til S t e d e r.

U n d e r P i l e t r æ e t.

Udkom 1853. „„U n d e r P i l e t r æ e t". Heri ligger et Par Blade af mit eget Livs Historie." Eventyret indeholder Mindelser fra A.s Barndom og om hans Forelskelse i Jenny Lind, cfr. Mit Livs Eventyr 1847: Digtene „Hvil sødt" og „Pebersvenden" — Brevet til Knud hentyder til Beskyldninger mod A. for Mangel paa Fædrelandssind. Brudeparret i Slutningen hentyder maaske til Henrik og Jonna Stampe. Fortællingens Gang minder om Christian og Naomi i „Kun en Spillemand". Enkelte Træk deri stammer fra tidligere Eventyr („Sneedronningen"; „Den lille Pige med Svovlstikkerne.")

S. 50. at man vist fik d'e'n — kun *O.* har d e m.
S. 54. O n s d a g s Middag — saaledes kun SS 1; ellers O n s d a g.
S. 64. i e e n T i m e ... M e n n e s k e l i v ! mangler i SS 2.

F e m f r a e n Æ r t e b æ l g.

Trykt i Folkekalender for Danmark, 1853. „F e m f r a e n Æ r t e b æ l g" har sin Rod i Erindring fra Barndomshjemmet, hvor en lille Trækasse, fyldt med Jord, hvori var plantet Purløg og en enkelt Ært, var min egen blomstrende Have." Motivet angivet i „Ole Lukøje": „Nu skal du fortælle mig om de fem grønne Ærter, der boede i en Ærtebælg."
H. B. S. 215.

S. 72. Der har Du j o en lille Have — j o mangler i SS 1 og i O., men findes i 1855 og SS 2.
S. 72. blev flyttet nærmere t i l Vinduet — t i l mangler i SS 1 og i O., men findes i 1855 og SS 2.

E t B l a d f r a H i m l e n.

Udkom 1855. Det er en satirisk Allegori paa Digterens Forhold til sin Samtid. Det er bygget over Motiver fra ældre Eventyr: Gaaseurten, Ole Lukøje, Nattergalen, Den grimme Ælling, Klokken.
H. B. S. 278.

S. 76. Stikling den!" s a g d e d e — de to Ord synes udfaldet i SS 1.
S. 77. noget a v e om — saaledes O. og SS 1; SS 2 a v e t.
S. 77. staae a t bære — saaledes O. og SS 1; SS 2 o g.

„H u n d u e d e i k k e."

Trykt i Folkekalender for Danmark, 1853. „H u n d u e d e i k k e" har sin egentlige Kjærne fra et Par Ord, jeg som Lille

hørte min Moder sige. Da jeg en Dag paa Gaden havde seet en Dreng skynde sig ned til Tostedet ved Odense-Aa, hvor hans Moder stod ude i Vandet og skyllede Linned, hørte jeg een for sin Strenghed bekjendt Enkemadame raabe fra et Vindue og skjænde paa Drengen: „Skal Du nu igjen ned med Brændeviin til din Moder! det er hæsligt! fy! lad mig see, at Du aldrig bliver saadan En som din Moder! h u n d u e r i k k e!“ jeg kom hjem og fortalte hvad jeg havde hørt; Alle der sagde: „ja, Vaskerkonen drikker! hun duer ikke!“ kun min Moder tog hende i Forsvar. „Døm ikke saa haardt!“ sagde hun, „den Stakkel slider og slæber, staaer i det kolde Vand og faaer tidt i flere Dage ikke varm Mad, hun maa have Noget at holde imod med; det er vel ikke det Rette, hun tager, men hun har ikke bedre! Hun har gaaet Meget igjennem! honnet er hun! sin lille Dreng holder hun heel og reen!“ Min Moders milde Tale gjorde et dybt Indtryk paa mig, idet jeg selv med de Andre var ved at dømme ilde om Vaskerkonen. Mange Aar efter, da en anden lille Begivenhed bragte mig til at tænke over, hvor let og haardt tidt Menneskene dømte, der hvor Mildhed kunde see Sagen anderledes, kom hele denne Begivenhed og min Moders Ord mig saa levende i Tanke, at jeg skrev Historien: „H u n d u e d e i k k e.““

Den omtalte, lille Begivenhed skal have været en Ytring, hørt i en Gadedør. Af Klade til Bemærkningerne ses, at det var i Eilschous Boder, den strenge Madame boede; denne Fribolig laa overfor A.s Hjem i Munkemøllestræde. Vaskerkonen i Eventyret meddeler et Billede af A.s Moders Forhold idet dog Handskemagerhaandværket er hentet fra en Nabofamilie. Maaske er Halte-Marens Udseende beskrevet efter Moderens, som han 1832 saa hende sidste Gang. Vaskerkonens Forhistorie har Træk af Moderens Oplevelser dels før hendes Giftermaal, dels efter (cfr. Personalhistorisk Tidsskrift, 5. Række, 2. Bind). Enkeltheder stemmer ogsaa med Virkeligheden, saaledes Forældrenes Kludetæppe over Sengen og deres Bryllupsdag 2. Februar, Kyndelmisse.

H. B. S. 52.

S. 84. Sivmatten — SS 2 retter til Sivmaatten.
S. 86. faaer ikke Mange, som ham — saaledes ogsaa O. og 1855; SS 2 retter, uheldigt, til han.
S. 89. ikke længer Tvivl — saaledes ogsaa O., men 1855 og SS 2 ikke længer nogen Tvivl.
S. 91. sin Prøvelses tunge Dage — O. sine Prøvelses, 1855 og SS 2 sine Prøvelsers.

Den sidste Perle.

Trykt i Flinchs Almanak eller Huuskalender, 1854.
S. 95. Alt er her bragt — her mangler i SS 1, formentlig udfaldet.
S. 98. der døe fra os — kun O. har: for.

To Jomfruer.

Trykt i Folkekalender for Danmark, 1854.
S. 100. han ansaae sig for, men lige efter: den gik paa eet Hjul — saaledes kun SS 1; de andre Udgg. har ogsaa det første Sted den.
S. 101. det gentagne Jom —! — O. Jum —!
S. 101. bed det kort af — 1855 og SS 2 Ordet.

Ved det yderste Hav.

Trykt i Folkekalender for Danmark, 1855, med Undertitel: Et Billede. I de senere Udgaver er Teksten stærkt revideret, og 27 Smaaændringer er foretaget.

S. 103. Aar og Dage — saaledes ogsaa 1855; O. i Aar og Dag; SS 2 Aar og Dag.
S. 103—104. to eller fire Mænd — O. Mand.

Pengegrisen.

Trykt i Folkekalender for Danmark, 1855. I de senere Udgaver er Teksten stærkt revideret, og 33 Smaaændringer er foretaget.

S. 108. der reiste sig en stor Dukke — saaledes ogsaa O., men 1855 og SS 2 viste.
S. 108. Nogen maa gjøre Gavn, som man siger! — findes ikke i O.
S. 109. sin Dubsko og Sølvknap — O. sin Sølvknap.

Ib og lille Christine.

Udkom 1855.

S. 112. Skee og Sløv — O. og SS 2 Skoe.
S. 112. Tyltebærbuskene — saaledes O. og SS 1.
S. 118. Livfuldt — O. og SS 1.
S. 119. Leilighed til Them — til har O. og SS 2; SS 1 (ved Trykfejl?) i.
S. 124. holde Maade med Rigdommen — O. og SS 2 paa.
S. 126. ind i Ansigtet — O. og SS 2 lige ind; i SS 1 kan Ordet være faldet ud eller fjernet efter det foregaaende: lige under en Lygte.
S. 127. flankere = strejfe om.
S. 128. det straalede — de andre Udgg. der.

Klods-Hans.

Udkom 1855. „„Klods-Hans“ er et dansk Folke-Eventyr, frit gjenfortalt, det staaer som een mig givet Historie temmelig ene imellem alle de senere selv opfundne.“ Svarer til Grundtvigs Eventyrregistrant Nr. 22: „Munden stoppet paa Prinsessen.“ I Manuskriptet bærer det Undertitlen „En Ammestue Historie.“

G. C. S. 166. H. B. S. 279.

S. 130. En gammel Historie fortalt igjen — baade O. og SS 1.
S. 131. ham kaldte de Klods-Hans — O. og SS 2 bare K.-H.; maaske er Ordet udfaldet; dog flere bevidste Ændringer.
S. 131. hvad Trommen gaaer om — hvad mangler (udfaldet?) i SS 1.
S. 132. Brødrene vendte sig om igjen — denne rigtige Læsemaade kun i SS 1; de andre Udgaver (ogsaa Udvalg 1918) mangler sig.

„Ærens Tornevei."

Trykt i Folkekalender for Danmark, 1856.

S. 140. Salomon de Caus — derefter tilføjer SS 2: er det.
S. 141. Borger og Bondes Ven — SS 2 Borgers.
S. 143. Bygmestrene — rettet fra Udgavernes: Bygmesteren.

Jødepigen.

Trykt i Folkekalender for Danmark, 1856. „„Jødepigen", i hvilken er gjenfortalt et ungarsk Sagn."
S. 149. svigte det Løfte — O. svige.

Flaskehalsen.

Trykt i Folkekalender for Danmark, 1858. „Min Ven, Hr. Etatsraad Thiele, sagde en Dag spøgende: „De skulde skrive os en Flaskes Historie fra dens Oprindelse og til det Moment, da alene Halsen af den er brugbar, som Fugleglas," og Eventyret „Flaskehalsen" blev til."

S. 152. og fyldt med Vand — SS 2 tilføjer, overflødigt: var fyldt.
S. 154. lystige Svende — O. og 1858 lystelige.

S. 157. jubilere — SS 2 juble.
S. 159. den røde, gloende Ovn — SS 2 glødende.
S. 160. men de forstode ikke — O. heller ikke, som muligvis er det rigtige.
S. 162. var der ogsaa nogen Illumination — der mangler i O., 1858 og i SS 2.
S. 163. begyndte at løfte sig — SS 2 tilføjer, overflødigt: begyndte den.
S. 166. Ordene: Skaalen .... hun tænkte paa — mangler i O.

De Vises Steen.

Trykt i Folkekalender for Danmark, 1859. Eventyret er bygget over Motiver fra „Paradisets Have" og „Sneedronningen." A. siger derom følgende: „Naar..., ikke sjeldent, en Idee eller Stemning opstod, som førte tilbage til, hvad jeg allerede havde givet, slap jeg Ideen eller søgte at bringe den frem under en ny Skikkelse; saaledes fik Fortællingen „De Vises Steen" Noget af den østerlandske Form, og et stort Præg af Allegorien."

Folkebogen om Holger Danske blev første Gang udgivet af Christiern Pedersen (1534).

R. S. S. 222.

S. 169. for der er Grændse for Alt — O. en Grændse, maaske en er udfaldet.
S. 170. glødende uden Straaler — O., 1861 og SS 2 gloende.
S. 172. blev til en Ædelsteen — SS 2 blev den til ..., Tilføjelsen forkert.
S. 177. det blev for galt for Høreren — for udfaldet i SS 1.
S. 177. han stak Fingeren dybere — O. dybere og dybere, vel det rigtige.
S. 181. alle Opdagelser, der vare gjorte eller ville blive det — sandsynligvis Fejl for vilde; jfr. S. 169: hver Opfindelse, der var gjort og vilde blive gjort.
S. 185. langt langt bort — det ene langt udfaldet(?) i SS 1.

S. 188. titusinde Mænds Forstand — O., 1861 og SS 2 Mands.
S. 189. foer ud af hendes Haand — de andre Udgg. fra.

Suppe paa en Pølsepind.

Udkom 1858. „I vore Ordsprog og Talemaader ligger tidt Frøet til en heel Historie; jeg udtalte dette og gav Beviset ved at skrive Eventyret „Suppe paa en Pølsepind!““
S. 215. kunde været anderledes — saaledes ogsaa SS 2, men O. være.

Pebersvendens Nathue.

Udkom 1858. „„Pebersvendens Nathue“ har kun to givne Tilknytnings-Punkter, den historiske Oprindelse til Navnet „Pebersvend“ og Sagnet om „den hellige Elisabeth“.“

S. 220. puslede med hvad det kunde være — O. og SS 2 der.
S. 228 og 231. Ud for Skoven — SS 2 fra.
S. 229. der kom ikke en Taare — O. ikke Taare skabt.

„Noget“.

Udkom 1858.

„I Historien „Noget“ er benyttet et givet Sagn. Paa Slesvigs Vestkyst hørte jeg om en gammel Kone, som brændte sit Huus af, for at redde de Mange, der vare ude paa Isen, da Springfloden kom.“
S. 240. Hør videre — SS 2 tilføjer: Hør nu videre.
S. 241. kun drev det — SS 2 tilføjer: end kun drev det.
S. 246. Skridtsko = Skøjte.
S. 249. kunde Du bare gaae tilbage — SS 1 sikkert Trykfejl: naae; jfr. det følgende: men Du kan ikke gaae tilbage.

Det gamle Egetræes sidste Drøm.

Udkom 1858.

„„Det gamle Egetræes sidste Drøm", ligesom „A. B. C.-Bogen" ere sprungne frem i Øieblikkets Stemning". Begyndelsen er bygget over Motiv fra Slutningen af Øhlenschlægers Sankthansaftenspil. Undertitlen „Et Jule-Eventyr" leder Tanken hen paa Dickens. — Skrevet paa Borreby (ifølge „Lygtemændene ere i Byen, —").

S. 252. sov ind saa gladelig — ind tilføjet efter O.

S. 255. voxe og løfte — O. voxede og løftede.

S. 256. den lille blaae Blomst ved Vandet ... den røde Klokkeblomst — saaledes ogsaa O., men SS 2 ombytter de to Farver.

A. B. C.-Bogen.

Udkom 1858.

Se under det foregaaende Eventyr. Teksten i Abc'erne var i ældre Tid paa Vers.

S. 265. Ægtestands-Sø — O. Ægteskabs-Sø.

S. 265. Bogstavet Z sprunget over i O.

Dyndkongens Datter.

Udkom 1858.

„hører til de Eventyr, paa hvilke jeg har anvendt meest Tid og Flid; det kan maaskee for Enkelte have et Slags Interesse at see, ligesom gjennem et mikroskopisk Glas, hvorledes det er groet frem, har udfoldet og omformet sig. Det egenlige Indhold kom som alle Eventyrene øieblikkelig, saaledes som en kjendt Melodi eller Sang kan komme. Jeg fortalte strax for en af mine Venner hele Eventyret, derpaa blev det nedskrevet, atter omskrevet, men selv da det tredie Gang stod paa Papiret, maatte jeg erkjende, at endnu hele Partier deri ikke traadte saa klare og farverige frem som de kunde og maatte. Jeg læste i nogle islandske Sagaer, ved disse førtes jeg tilbage i Tiden,

og beaandet af den kom det Sandheden nærmere. Jeg læste et Par Nutids Reise-Skildringer fra Afrika, den tropiske Glød og det eiendommelige Nye fyldte mig, jeg saae Landet og kunde med mere Troværdighed tale om det. Et Par Skrifter om Fuglenes Flugt vare ogsaa af Indvirkning, de vakte nye Ideer, de gave charakteristiske Træk til Fuglelivet, som det rører sig i dette Eventyr, der saaledes i kort Tid blev sex til syv Gange omskrevet, til jeg havde Visheden om, at nu kunde jeg ikke give det bedre."

S. 268. violbrune Fjederblomster — saaledes ogsaa O.; SS 2 violetbrune.

S. 277. i sit Legemes Skikkelse — O. i sit Legemsskikkelse.

S. 279. rigtig glad over — O. glad i.

S. 282. Sandhose, jfr. Vandhose, Skypumpe.

S. 286. Man fandt endelig ogsaa paa — muligvis Trykfejl; O. (og SS 2) faldt.

S. 293. forvandledes til — O. og SS 2 i.

S. 296. hun satte sig der — kun SS 1 har: sad, sikkert Trykfejl.

S. 314. det var den christne Præst — O. (og SS 2) christne, fangne. Udeladelsen formentlig sket med Vilje.

S. 321. snevre Kredse — O. enge.

Hurtigløberne.

Udkom 1858.

S. 330. Jeg fik den første Priis — maaske Trykfejl; O. da. I det følgende kun: første, anden Priis (ikke: den f., a. P.).

Klokkedybet.

Trykt i Folkekalender for Danmark, 1857.

„„Klokkedybet" er udsprunget af Folketroen om Aamanden

i Odense Aa og Sagnet om Kirkeklokken, der svang sig ud fra Albani Kirketaarn." Om Aamanden cfr. Thieles Folkesagn.

Den onde Fyrste.

„Den onde Fyrste er et gammelt Sagn og hører til de allertidligste af mine Eventyr; det blev første Gang trykt i Siesbye's „Salonen" og er senere blevet optaget i de tydske og engelske Udgaver af Eventyr; jeg vil derfor ikke udelade det her." Brev til Oversætteren Zeise i Hamborg 1845: „— Her er .. en Afskrift af mit ældre Eventyr: „den onde Fyrste"; dette har jeg, som De seer antydet, ikke selv opfundet, men paa den grimske-musæiske Maade gjenfortalt."

S. 342. (Et Sagn) — O. (Salonen 1840):

Et Eventyr.

(Gjenfortalt efter en mundtlig Meddelelse).

S. 343. han kunde gjennemfare Luften — O. man.

Vinden fortæller om Valdemar Daae og hans Døttre.

Udkom 1859.

„I danske Folkesagn, ligesom i historiske Efterretninger om den gamle Herregaard Borreby ved Skjelskør, findes Meddelelsen om „Valdemar Daae og hans Døttre". Det er en af de Historier, jeg oftest har omskrevet og omstilet, for at give Sproget Klang efter den henfarende, susende Vind, som jeg lader fortælle." Guldmageren Valdemar Daae var født o. 1616; 1681 forlod han Borreby og døde 1691. Danske Samlinger 2. Række V. Bind.

S. 351. Fordæk = Dæk (tysk Verdeck).

S. 357. nu bleve de større, større — som vilde de springe — O. har i Stedet for det gentagne Ord: store, der jo passer udmærket til det følgende (Læsemaaden er indsat i Udvalg 1918).

Pigen, som traadte paa Brødet.

Udkom 1859.

„Tidligt hørte jeg Historien om „Pigen, som traadte paa Brødet", der blev til en Steen og forsvandt med hende i Dyndet. Jeg satte mig den Opgave, psychologisk at løfte hende igjen til Forsoning og Frelse; saaledes er Digtningen voxet frem." Paa Kunstkammeret opbevaredes en Sten, der angaves paa den omtalte Maade at være forvandlet af et Brød, cfr. Thieles Erindringer II S. 100 og Gerson og Kaalunds Maanedsskrift for Børn 1845.

S. 378. I Dage og Uger — alle Udgaverne: Tanker, der tør antages at være kommen ind fra de foregaaende Linier.

S. 379. de qviddrende Fugle fløi — O. Fugle de fløi.

Taarnvægteren Ole.

Udkom 1859.

Indeholder Mindelser om A.s Ungdomsarbejder „Kjærlighed paa Nicolai Taarn" og „Fodreise fra Holmens Canal til Østpynten af Amager". Det senere Eventyr „Flyttedagen" er skrevet som Fortsættelse til dette.

S. 382. Rosenstilke — saaledes kun SS 1; O. og SS 2 Rosinstilke.

S. 387. en Velsignelses Tak for Mange, Mange — hvis Ordet for er rigtigt, betyder det fra; jfr. i det følgende: en Tak i Aaret fra saa Mange.

Anne Lisbeth.

Udkom 1859.

„I „Anne Lisbeth" har jeg villet vise, at alle gode Spirer ligge i Menneskets Bryst og maae, om end ad Omveie, komme til Udvikling; her er det Moderkjærlighed, som gjennem Frygt og Bæven faaer Liv og Styrke."

Eventyret er fri Variation over A.s Moders Forhold til sit

ældste Barn, den før Ægteskabet fødte Karen Marie. Kyndelmisse: 2. Februar, Moderens Bryllupsdag.

H. B. S. 46, 58.

S. 395. Flasken var g a m m e l og Glasset med — saaledes O., mens SS 1 og SS 2 har: f r e m m e. Nogen bevidst Rettelse synes der ikke at være Tale om; g a m m e l giver bedre Mening.

S. 407. sort som K u l — O. (og SS 2) e t K u l.

S. 407. hvad det var, d e n sagde — der er ikke nogen Grund til, som SS 2 gør det, at rette til d e.